

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI KADENCJA**

Warszawa, dnia 4 czerwca 2008 r.

Druk nr 156

**PREZES RADY MINISTRÓW
Donald TUSK**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Zgodnie z dyspozycją art. 140e ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 Prawo o ruchu drogowym przedkładam przyjęty przez Radę Ministrów dokument:

Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w 2007 roku.

(-) Donald Tusk

**STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO
ORAZ DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE
W 2007 R.**

SPRAWOZDANIE

*Dokument przyjęty przez Radę Ministrów
w dniu 21 maja 2008 r.*

Warszawa, marzec 2008 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
2. Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce w 2007 r.	7
3. Synteza działań podejmowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	19
4. Podsumowanie i wnioski	22

Załącznik nr 1 - *Szczegółowe działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce w 2007 r.*

Załącznik nr 2 - *Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działania realizowane w tym zakresie w województwach w 2007 r.*

1. Wprowadzenie

Pierwszy miesiąc 2007 r. zaznaczył się w Polsce znacznym wzrostem – w stosunku do 2006 r. – wypadków drogowych (ponad 60%) i ich ofiar, szczególnie liczby zabitych (o 100%). W drugiej połowie roku sytuacja ta znacznie się polepszyła - szczególnie w grudniu, w którym zanotowano relatywnie duży spadek liczby wypadków i ich ofiar w stosunku do ostatniego miesiąca 2006 r.

Dane statystyczne odniesione do 2006 r. wskazują na wzrost zarówno liczby wypadków drogowych (o 5,7%), jak i ich ofiar: zabitych (o 6,5%) oraz rannych (o 6,9%). Nadal zbyt niski stan bezpieczeństwa jest szczególnie niepokojący ze względu na wysokie koszty społeczne wypadków. Pomimo podejmowanych wysiłków Polska wciąż postrzegana jest, jako kraj o zbyt niebezpiecznych warunkach ruchu drogowego.

Głównymi przyczynami tej sytuacji są: niska kultura jazdy i powszechne lekceważenie przepisów ruchu drogowego (zwłaszcza tych dotyczących prędkości jazdy, zakazu jazdy po użyciu alkoholu i obowiązku stosowania urządzeń ochronnych podczas jazdy samochodem), ale także niska jakość infrastruktury drogowej (nieprzystające do obecnych standardów bezpieczeństwa ruchu drogowego i poziomu wiedzy rozwiązania projektowe, przejścia dróg tranzytowych przez miasta i miejscowości, niebezpieczne skrzyżowania i przejścia dla pieszych, niepodatne otoczenie drogi) oraz mało skuteczny nadzór nad ruchem.

Niespodziewany i bardzo wysoki wzrost liczby zabitych w ciągu pierwszych miesięcy 2007 r. zmusił do poszukiwań przyczyn tak niekorzystnej sytuacji. Wstępna analiza danych o warunkach atmosferycznych wykazała, że zmniejszyła się liczba wypadków, którym towarzyszyły opady śniegu i gradu (mniej o 21%) i przy oblodzonej, zaśnieżonej nawierzchni (mniej o 56%). Wzrosła natomiast liczba wypadków podczas opadów deszczu (o 103%) i przy mokrej nawierzchni (o 30%). Nieznacznie więcej było wypadków przy dobrych warunkach atmosferycznych (o 10%) i na suchej nawierzchni (o 26%). Szczegółowa analiza warunków pogodowych w styczniu, lutym i marcu w latach 2006, 2007 wykazała, że zima 2007 r. była nietypowo łagodna i wystąpiło niespotykane mało dni z opadami śniegu, a średnie temperatury były wyjątkowo wysokie.

Brak opadów śniegu w styczniu i lutym 2007 r. był też prawdopodobnie przyczyną znacznego wzrostu natężenia ruchu na drogach międzynarodowych. Oba czynniki: łagodna zima i wzrost natężeń ruchu mogły być częściową przyczyną znacznego wzrostu liczby wypadków i zabitych. Jednak liczba zabitych w styczniu wzrosła o 100%, a ruch o 12,3%, czyli wzrost zagrożenia znacznie przerósł wzrost ruchu. Ponadto czynniki zewnętrzne nie powinny stanowić usprawiedliwienia dla pogorszenia się bezpieczeństwa ruchu.

Niestety dobre warunki atmosferyczne (mniejsze opady śniegu), choć wpływają korzystnie na warunki ruchu, to przyczyniły się do tego, że bilans ofiar śmiertelnych w 2007 r. (zwłaszcza w pierwszym półroczu) był bardzo niekorzystny. W czasie opadów śniegu i gradu zginęło o 17 osób mniej, ale przy dobrych warunkach atmosferycznych aż o 290 osób więcej. Podobna zależność dotyczy stanu nawierzchni: przy zaśnieżonej, oblodzonej nawierzchni zginęło o 93 osoby mniej, ale przy suchej nawierzchni było aż 402 ofiary śmiertelne więcej. Jak widać brak srogiej zimy nie wpływa na spadek zagrożenia a wręcz przeciwnie.

Pomimo panującej opinii, że wzrost motoryzacji (liczby pojazdów) nie musi generować wzrostu zagrożenia bezpieczeństwa na drogach, należy zwrócić uwagę, że w Polsce przybywa w ostatnich latach ponad 1 mln. pojazdów zarejestrowanych po raz pierwszy. Na tej podstawie można przypuszczać, że ok. miliona nowych kierowców wsiada do swoich pojazdów, a biorąc pod uwagę niedoskonałości systemu szkolenia kandydatów na kierowców, są to kierowcy w istotnym stopniu przyczyniający się do obniżenia bezpieczeństwa na drogach.

Bardzo poważnym problemem był również wzrost ciężkości wypadków (liczba zabitych na 100 wypadków) w styczniu, lutym i czerwcu 2007 r. O ile wzrost liczby wypadków można tłumaczyć czynnikami zewnętrznymi (np. łagodną zimą) o tyle ciężkość wypadków zależy przede wszystkim od prędkości, jaką jechały pojazdy w chwili zderzenia, od stanu technicznego i wyposażenia pojazdu oraz stosowania pasów bezpieczeństwa, czyli głównie od zachowań uczestników ruchu drogowego.

Wzrost zagrożenia dotyczył przede wszystkim pieszych i osób starszych, czyli najsłabszych uczestników ruchu drogowego. Pomimo podejmowanych działań drogi wciąż są budowane głównie z myślą o zmotoryzowanych uczestnikach ruchu. Zdecydowanie zbyt mało uwagi poświęca się pieszym i rowerzystom. Sieć dróg w obszarach zabudowanych była przewidziana na mniejszy ruch niż odbywa się obecnie, jak również jest zaprojektowana zgodnie z poprzednimi trendami, skutkiem czego nie spełnia współczesnych standardów bezpieczeństwa. Przez centra miast i osiedla często odbywa się ruch tranzytowy, który jest przyczyną wielu zagrożeń. To dlatego Polska nadal jest krajem o niespotykaniu wysokim zagrożeniu niechronionych uczestników ruchu drogowego.

W miastach i miejscowościach można osiągnąć znaczący spadek liczby wypadków i ofiar poprzez fizyczne egzekwowanie ograniczeń prędkości za pomocą uspokojenia ruchu. Uspokojenie ruchu polega na ustanowieniu funkcjonalnej hierarchizacji dróg na danym obszarze przy jednoczesnym wprowadzaniu fizycznych rozwiązań z zakresu infrastruktury drogowej i inżynierii ruchu, które mają za zadanie wyegzekwować przestrzeganie ograniczeń prędkości jazdy i zniechęcać ruch tranzytowy. Towarzyszy temu poprawa ładu przestrzennego i estetyki otoczenia.

Polska realizuje *Krajowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005*, który zawiera szczegółowe cele związane z uspokojeniem ruchu i zaleca wsparcie finansowe z poziomu centralnego dla działań realizowanych przez samorządy. Na tej podstawie planowane jest podjęcie prac nad projektem *Programu Uspokojenia Ruchu* na lata 2009-2014. Celem *Programu* będzie poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego (brd) na wybranych obszarach i rozpropagowanie idei oraz dobrych praktyk z zakresu uspokojenia ruchu. Program będzie realizowany na zasadzie współpracy pomiędzy Ministrem Infrastruktury, wojewodami i jednostkami samorządu terytorialnego. Program będzie zmierzał do osiągnięcia efektu synergii z *Programem Budowy Dróg i Autostrad* oraz z *Programem Drogi Zaufania GDDKiA*.

W 2007 r. nastąpił, pierwszy raz od kilku lat, spadek liczby ujawnionych przypadków kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu (w stanie po użyciu oraz w stanie nietrzeźwości) o 13 tys. osób, którego przyczyn należy upatrywać m.in. w prowadzonych działaniach i kampaniach medialnych. Nadal powodem powstawania aż 1/4 liczby wypadków jest nadmierna prędkość. W wyniku tych zdarzeń ginie ponad 30% wszystkich ofiar wypadków drogowych.

Poczynione ostatnio działania mające na celu szeroko rozumianą popularyzację problematyki brd doprowadziły do poszerzenia kręgu podmiotów zainteresowanych ową tematyką. Jest to pozytywne zjawisko wskazujące, iż wypadki drogowe i ich konsekwencje, które jeszcze parę lat temu dla wielu ludzi były nieistotne, teraz postrzegane są (nawet przez małe społeczności), jako niepożądany element naszego życia.

W procesie poprawy brd w Polsce bierze udział coraz więcej instytucji. Ze strony administracji rządowej są to przede wszystkim: Ministerstwo Infrastruktury wraz z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad oraz Inspekcją Transportu Drogowego, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz z Policją i Strażą Pożarną, Ministerstwo Sprawiedliwości, Ministerstwo Zdrowia, Ministerstwo Edukacji Narodowej, a także Ministerstwo Obrony Narodowej. Dla skutecznego działania instytucji rządowych warunkiem koniecznym jest dobra wymiana informacji, uzgadnianie i opiniowanie poszczególnych inicjatyw resortowych i określanie wspólnych kierunków działań. Także możliwość inicjowania odpowiednich działań społecznych zarówno realizowanych przez organizacje pozarządowe, jak też przez lokalny samorząd terytorialny możliwa jest jedynie przy wspólnym podejmowaniu i realizowaniu działań zainteresowanych poprawą brd instytucji.

Wskazane wyżej funkcje pełni Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KRBRD), czyli międzyresortowy organ doradczy i pomocniczy Rady Ministrów. Jednostką wykonawczą KRBRD jest Sekretariat, który działa w strukturze organizacyjnej Ministerstwa Infrastruktury.

Przedłożone sprawozdanie ujmuje:

- w części zasadniczej – stan brd oraz działania realizowane w tym zakresie w 2006 r. w Polsce wraz z syntezą działań podejmowanych na rzecz brd przez Sekretariat KRBRD, oraz podsumowaniem i wnioskami,
- w *Załączniku I* – działania członków Krajowej Rady BRD i instytucji pozarządowych,
- w *Załączniku II* – działania podejmowane na rzecz poprawy brd w poszczególnych województwach.

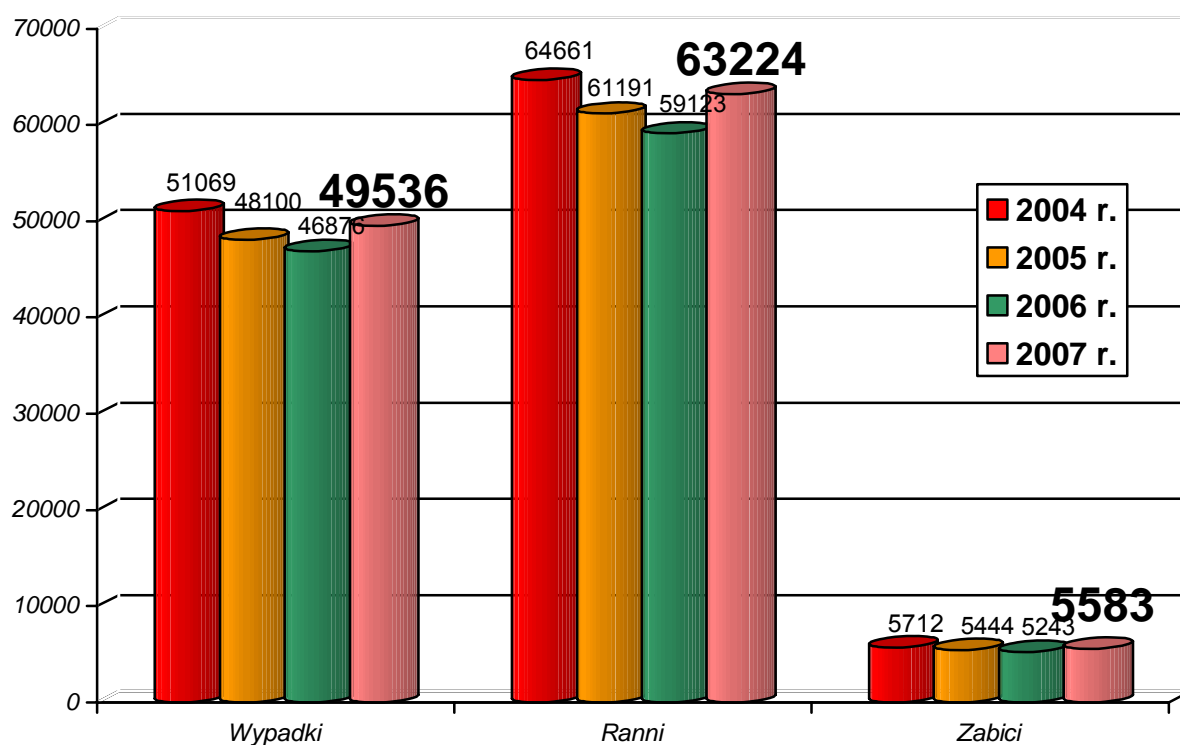
2. Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce w 2007 r. ¹

2.1. Liczba wypadków w 2007 r.

W 2007 r. miało miejsce **49 536** wypadków drogowych, w których zginęły **5 583** osoby, a **63 224** osoby zostały ranne. Odnotowano **386 934** kolizje.

W porównaniu do 2006 r. jest to:

- więcej wypadków o **2 660**, tj. o + 5,7%,
- więcej zabitych o **340**, tj. o +6,5%,
- więcej rannych o **4 101**, tj. o +6,9 %,
- mniej kolizji o **24 793**, tj. o - 6%.

¹ Opracowano na podstawie materiału nadesłanego przez Komendę Główną Policji

Poniższa tabela przedstawia liczby wypadków drogowych oraz ich skutki w poszczególnych województwach w 2007 r. w porównaniu z 2006 r.

Województwo	Wypadki			Zabici			Ranni		
	2006	2007	Wzrost/ spadek	2006	2007	Wzrost/ spadek	2006	2007	Wzrost/ spadek
Dolnośląskie	3 030	3 115	85	344	359	15	3 958	4 336	378
Kujawsko-pomorskie	2 051	2 038	-13	347	364	17	2 560	2 564	4
Lubelskie	2 211	2 419	208	341	351	10	2 757	3 051	294
Lubuskie	835	908	73	147	155	8	1 125	1 191	66
Łódzkie	4 554	4 847	293	415	447	32	5 623	6 037	414
Małopolskie	4 440	4 720	280	308	341	33	5 692	6 146	454
Mazowieckie	6 617	6 881	264	849	956	107	8 177	8 485	308
Opolskie	1 048	1 087	39	128	136	8	1 325	1 395	70
Podkarpackie	2 223	2 278	55	260	257	-3	2 873	2 985	112
Podlaskie	1 135	1 162	27	208	209	1	1 425	1 441	16
Pomorskie	2 751	3 057	306	256	266	10	3 533	3 988	455
Śląskie	6 179	6 320	141	427	475	48	7 742	7 870	128
Świętokrzyskie	1 886	1 919	33	221	256	35	2 340	2 397	57
Warmińsko-mazurskie	1 645	1 962	317	248	271	23	2 108	2 590	482
Wielkopolskie	4 500	4 886	386	511	511	0	5 712	6 338	626
Zachodnio-pomorskie	1 771	1 937	166	233	229	-4	2 173	2 410	237
Ogółem	46 876	49 536	2 660	5 243	5 583	340	59 123	63 224	4 101

2.2. Wskaźniki bezpieczeństwa ruchu drogowego w poszczególnych województwach

Mając na uwadze różnice pomiędzy poszczególnymi województwami zarówno w liczbie mieszkańców, czy powierzchni, należy określić wskaźnik zabitych i rannych na 100 wypadków drogowych. To pozwoli dokonać oceny i porównania stanu bezpieczeństwa w poszczególnych województwach.

Wskaźniki te przedstawiały się następująco:

Województwo	Wypadki	Zabici	Ranni	Wskaźnik zabitych na 100 wypadków	Wskaźnik rannych na 100 wypadków
Dolnośląskie	3 115	359	4 336	11,5	139,2
Kujawsko - pomorskie	2 038	364	2 564	17,9	125,8
Lubelskie	2 419	351	3 051	14,5	126,1
Lubuskie	908	155	1 191	17,1	131,2
Łódzkie	4 847	447	6 037	9,2	124,6
Małopolskie	4 720	341	6 146	7,2	130,2
Mazowieckie	6 881	956	8 485	13,9	123,3
Opolskie	1 087	136	1 395	12,5	128,3
Podkarpackie	2 278	257	2 985	11,3	131,0
Podlaskie	1 162	209	1 441	18,0	124,0
Pomorskie	3 057	266	3 988	8,7	130,5
Śląskie	6 320	475	7 870	7,5	124,5
Świętokrzyskie	1 919	256	2 397	13,3	124,9
Warmińsko-mazurskie	1 962	271	2 590	13,8	132,0
Wielkopolskie	4 886	511	6 338	10,5	129,7
Zachodniopomorskie	1 937	229	2 410	11,8	124,4
Ogółem	49 536	5 583	63 224	11,3	127,6

Najwyższy wskaźnik zabitych na 100 wypadków drogowych odnotowano w województwach: podlaskim, (18,0), kujawsko-pomorskim (17,9) oraz lubuskim (17,1). Najniższy wskaźnik zabitych stwierdzono w województwie małopolskim (7,2) i śląskim (7,5).

Wskaźniki stanu bezpieczeństwa w zależności od liczby mieszkańców w 2007 r.:

Województwo	Ludność	Wskaźnik wypadków na 100 000 mieszkańców	Wskaźnik zabitych na 100 000 mieszkańców	Wskaźnik rannych na 100 000 mieszkańców
Dolnośląskie	2 882 317	108,1	12,5	150,4
Kujawsko - pomorskie	2 066 371	98,6	17,6	124,1
Lubelskie	2 172 766	111,3	16,2	140,4
Lubuskie	1 008 520	90,0	15,4	118,1
Łódzkie	2 566 198	188,9	17,4	235,3
Małopolskie	3 271 206	144,3	10,4	187,9
Mazowieckie	5 171 702	133,1	18,5	164,1
Opolskie	1 041 941	104,3	13,1	133,9
Podkarpackie	2 097 564	108,6	12,3	142,3
Podlaskie	1 196 101	97,1	17,5	120,5
Pomorskie	2 203 595	138,7	12,1	181,0
Śląskie	4 669 137	135,4	10,2	168,6
Świętokrzyskie	1 279 838	149,9	20,0	187,3
Warmińsko-mazurskie	1 426 883	137,5	19,0	181,5
Wielkopolskie	3 378 502	144,6	15,1	187,6
Zachodniopomorskie	1 692 838	114,4	13,5	142,4
Ogółem	38 125 479	129,9	14,6	165,8

2.3. Rytm wypadków drogowych w 2007 r.

W 2007 roku najwięcej wypadków zaistniało w październiku **4 603** (9,3% ogólnej liczby), najmniej odnotowano w lutym **2 854** (5,8% ogólnej liczby). W roku 2006 najwięcej wypadków miało miejsce w grudniu 4 802 (tj. 9,9% ogólnej liczby).

Analizując występowanie wypadków drogowych w zależności od dnia tygodnia stwierdzono, że ich nasilenie następuje w piątki i soboty. W 2007 r. w piątki w **8 278** wypadkach zginęło **918** osób, a rannych zostało **10 381** osób, jednakże najwięcej osób zginęło w wypadkach w soboty – **945**.

W ciągu dnia najniebezpieczniejsze są godziny od 14 do 20, a szczególnie 16.00 – 18.00, czyli w okresie szczytu komunikacyjnego związanego z powrotami do domu po pracy. W godzinach tych miały miejsce **7 752** wypadki (tj. 15,6 % ogólnej liczby). Najmniej wypadków odnotowano w godzinach nocnych pomiędzy północą, a godziną piątą rano.

Poniższa tabela przedstawia wypadki drogowe i ich skutki w rozbiciu na poszczególne miesiące 2007 r. w porównaniu z rokiem 2006.

Miesiące	Wypadki		Zabici		Ranni	
	2006r.	2007r.	2006r.	2007r.	2006r.	2007r.
Styczeń	2 528	4 127	252	503	3 150	5 029
Luty	2 599	2 854	237	307	3 346	3 631
Marzec	2 940	3 579	318	366	3 729	4 495
Kwiecień	3 522	3 784	366	396	4 564	4 829
Maj	4 049	4 244	417	402	5 167	5 540
Czerwiec	4 361	4 288	394	467	5 547	5 742
Lipiec	4 576	4 537	514	541	6 070	6 047
Sierpień	4 233	4 395	512	509	5 566	5 782
Wrzesień	4 527	4 517	538	529	5 631	5 796
Październik	4 588	4 603	568	527	5 656	5 816
Listopad	4 151	4 365	512	492	4 919	5 349
Grudzień	4 802	4 243	615	544	5 778	5 168
Ogółem	46 876	49 536	5 243	5 583	59 123	63 224

2.4. Rodzaje wypadków

Najczęstszym rodzajem wypadku było zderzenie się pojazdów w ruchu. W 2007 roku miało miejsce **22 729** zdarzeń tego typu, tj. 45,9% wszystkich. Pociągnęły one za sobą najwięcej ofiar śmiertelnych, bo **2 112** (37,8% ogółu zabitych), a rannych zostało **32 990** osób (52,2 % wszystkich rannych).

Wypadki drogowe według rodzaju zdarzenia i ich skutki.

Rodzaj zdarzenia		Wypadki		Zabici		Ranni	
		2006	2007	2006	2007	2006	2007
Zderzenie się pojazdów w ruchu		21 971	22 729	2 124	2 112	31 226	32 990
Najeżdżanie na	Pieszego	14 619	15 563	1 775	1 924	13 786	14 708
	Unieruchomiony pojazd	605	525	47	42	846	724
	Drzewo, słup, inny obiekt drogowy	4 686	4 906	903	1 032	6 626	6 830
	Zaporę kolejową	3	6	-	-	3	9
	Dziurę, wybój, garb	86	64	4	2	111	74
	Zwierzę	85	128	2	5	123	166
Wywrócenie się pojazdu		2 730	3 218	239	285	3 743	4 582
Wypadek z pasażerem		713	878	62	63	951	1 190

2.5. Sprawcy wypadków drogowych

2.5.1. Kierujący pojazdami

Większość wypadków spowodowali kierujący pojazdami. W 2007 roku byli oni sprawcami **38 434** wypadków (co daje 75,6% ogółu), w wyniku tych zdarzeń śmierć poniosły **3 753** osoby, a **52 240** zostało rannych. Głównymi przyczynami wypadków było: niedostosowanie prędkości do warunków ruchu **11 978** wypadków, nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu **9 286** wypadków, nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego **5 419** wypadków i nieprawidłowe wyprzedzanie **2 690** wypadki.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez kierujących

Przyczyny wypadków		Wypadki		Zabici		Ranni	
		2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu		10 987	11 978	1 574	1 749	16 164	17 933
Nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu		9 094	9 286	526	499	12 466	12 995
Nieprawidłowe	wyprzedzanie	2 662	2 690	348	377	3 804	3 924
	omijanie	834	786	81	105	940	884
	wymijanie	661	666	96	88	909	963
	zachowanie wobec pieszego	4 084	5 419	248	318	5 155	5 542
	skręcanie	1274	1 197	82	95	1 499	1 415
	zatrzymywanie postój pojazdu	46	30	1	2	63	33
	cofanie	770	713	31	25	775	718
Jazda po niewłaściwej stronie drogi		1 079	1 000	243	205	1 521	1 521
Wjazd przy czerwonym świetle		602	526	23	25	896	776
Nieprzestrzeżenie innych znaków i sygnałów		98	94	8	8	120	129
Niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami		1 968	2 241	67	39	2 701	2 988
Gwałtowne hamowanie		132	216	4	5	185	285
Jazda bez wymaganego oświetlenia		92	94	27	18	77	101
Zmęczenie, zaśnięcie		643	642	116	127	1 015	960

2.5.2. *Piesi*

Kolejną grupą sprawców byli piesi. Spowodowali oni **6 912** wypadków, w wyniku których śmierć poniosło **1 005** osób, a rannych zostało **5 946** uczestników ruchu. Najczęstsze przyczyny to: nieostrożne wejście na jezdnię **3 980** wypadków tj. 57,6% wszystkich spowodowanych przez pieszych, następnie przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym - **826** wypadków oraz wejście na jezdnię zza pojazdu, przeszkody **760** wypadków. Zaznaczyć należy, że ofiarami śmiertelnymi w tego typu zdarzeniach są w przeważającej większości właśnie piesi.

Przyczyny wypadków spowodowanych przez pieszych

Przyczyny wypadków		Wypadki		Zabici		Ranni	
		2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.
Stanie na jezdni, leżenie		416	400	201	196	224	217
Chodzenie nieprawidłową stroną jezdni		306	335	80	106	241	238
Wejście na jezdnię przy czerwonym świetle		511	561	48	53	480	520
Nieostrożne wejście na jezdnię	przed jadącym pojazdem	3 475	3 980	500	582	3 059	3 476
	zza pojazdu, przeszkody	765	760	54	50	725	723
Nieprawidłowe przekraczanie jezdni - zatrzymywanie, cofanie		48	50	3	4	46	47
Przekraczanie jezdni w miejscu niedozwolonym		665	826	91	114	588	725

2.6. Nietrzeźwi sprawcy wypadków drogowych

Elementem, który w dalszym ciągu ma ogromny wpływ na bezpieczeństwo na drogach jest alkohol. Nietrzeźwi uczestniczyli w **6 503** wypadkach drogowych, a spowodowali **5 053** wypadki, w których śmierć poniosło **608** osoby, a rannych zostało **6 449** osób.

Najliczniejszą grupę nietrzeźwych sprawców wypadków stanowią kierujący pojazdami. Byli oni sprawcami **3 420** wypadków, w których zginęło **409** osób, a ranne zostały **4 922** osoby. W odniesieniu do ogólnej liczby wypadków spowodowanych przez kierujących pojazdami, nietrzeźwi stanowili 8,9%.

Główne przyczyny wypadków spowodowanych przez nietrzeźwych kierujących

Przyczyny wypadków		Wypadki		Zabici		Ranni	
		2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.
Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu		1 787	1 966	221	254	2 713	2 966
Nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu		421	406	28	26	596	612
Nieprawidłowe	Wyprzedzanie	136	163	28	28	187	238
	Omijanie	84	104	4	19	109	102
	Wymijanie	104	91	18	15	144	142
Nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego		92	121	13	16	93	125
Jazda po niewłaściwej stronie drogi		221	182	28	17	316	281

W porównaniu z 2006 rokiem stwierdzono spadek liczby ujawnionych kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu (w stanie po użyciu oraz w stanie nietrzeźwości) o **41 846** osoby.

Naruszony przepis	2006 r.	2007 r.
Art. 87 § 1 KW	16 495	15 771
Art. 87 § 2 KW	9 869	7 974
Art. 178a § 1 KK	82 183	73 500
Art. 178a § 2 KK	92 645	62 101
Ogółem	201 192	159 346

Liczby ujawnionych przez Policję osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu w układzie województw

Województwa	Art. 87 KW		Art. 178a KK		Razem	
	2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.	2006 r.	2007 r.
Dolnośląskie	3 065	2 138	15 368	10 238	18 433	12 376
Kujawsko – pomorskie	812	781	8 441	6 936	9 253	7 717
Lubelskie	1 281	839	11 521	7 607	12 802	8 446
Lubuskie	934	1 020	6 916	7 127	7 850	8 147
Łódzkie	1 298	1 246	11 656	8 844	12 954	10 090
Małopolskie	2 370	2 317	10 417	8 041	12 787	10 358
Mazowieckie	1 726	1 464	13 514	10 573	15 240	12 037
Opolskie	1 060	869	5 861	4 669	6 921	5 538
Podkarpackie	1 026	877	8 816	6 689	9 842	7 566
Podlaskie	1 019	1 046	5 971	5 030	6 990	6 076
Pomorskie	1 635	1 546	9 558	7 785	11 193	9 331
Śląskie	2 551	2 229	15 944	12 000	18 495	14 229
Świętokrzyskie	813	970	6 987	5 349	7 800	6 319
Warmińsko-mazurskie	981	1 065	8 241	6 824	9 222	7 889
Wielkopolskie	2 296	2 126	15 634	12 661	17 930	14 787
Zachodniopomorskie	1 497	1 605	9 162	8 874	10 659	10 479
Komenda Stołeczna Policji	2 000	1 607	10 821	6 354	12 821	7 961
Ogółem	26 364	23 745	174 828	135 601	201 192	159 346

2.7. Koszty wypadków drogowych

Według danych Instytutu Badawczego Dróg i Mostów koszty wypadków drogowych wynoszą:

2.7.1. Średnio na obszarze zabudowanym

Rok	Jednostkowy koszt [PLN]			
	ofiary śmiertelnej	rannego	strat materialnych	wypadku
2000	584 390	97 180	33 700	196 650
2001	731 230	105 610	33 700	218 560
2002	748 886	128 875	37 215	245 394
2003	800 175	134 520	38 090	253 084
2004	878 328	142 762	41 175	275 445
2005	929 990	150 698	42 070	294 072
2006	988 056	157 361	43 680	305 710

2.7.2. Średnio na obszarze niezabudowanym

Rok	Jednostkowy koszt [PLN]			
	ofiary śmiertelnej	rannego	strat materialnych	wypadku
2000	718 400	118 920	38 110	365 170
2001	895 330	130 440	38 110	421 300
2002	930 622	158 871	42 595	458 933
2003	992 761	166 083	43 510	466 777
2004	1 090 177	176 971	46 695	520 327
2005	1 158 910	187 671	47 710	560 463
2006	1 232 055	196 482	49 460	585 290

2.8. Dane o wypadkach, motoryzacji i zaludnieniu w Polsce w latach 1990 - 2007

Rok	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji * (zgłoszonych policji)	Liczba pojazdów w tys.	Liczba sam. os. w tys.	Liczba mieszkańców w tys.	Zagrożenie mieszkańców (zabici na 100 000 mk)	Ciężkość wypadków (zabici na 100 wypadków)	Wskaźnik motoryzacji (liczba s.os. na 1000 mk)
1990	50 532	7 333	59 611	106 693	9 041	5 261	38 183	19,2	15	138
1991	54 038	7 901	65 242	130 951	9 860	6 112	38 309	20,6	15	160
1992	50 989	6 946	61 046	139 637	10 207	6 505	38 418	18,1	14	169
1993	48 901	6 341	58 812	146 650	10 438	6 771	38 505	16,5	13	176
1994	53 647	6 744	64 573	162 816	10 858	7 153	38 581	17,5	13	185
1995	56 904	6 900	70 226	197 159	11 186	7 517	38 609	17,9	12	195
1996	57 911	6 359	71 419	214 006	11 766	8 054	38 639	16,5	11	208
1997	66 586	7 310	83 169	253 356	12 284	8 533	38 650	18,9	11	221
1998	61 855	7 080	77 560	291 381	12 709	8 891	38 661	18,3	11	230
1999	55 106	6 730	68 449	313 073	13 169	9 283	38 654	17,4	12	240
2000	57 331	6 294	71 638	335 717	14 106	9 991	38 644	16,3	11	250
2001	53 799	5 534	68 194	342 408	14 724	10 503	38 641	14,2	10	260
2002	53 559	5 827	67 498	358 807	15 526	11 029	38 632	15,1	11	289
2003	51 078	5 640	63 900	367 700	15 899	11 244	38 230	14,8	11	294
2004	51 069	5 712	64 661	424 938	16 700	11 987	38 175	15,0	11	314
2005	48 100	5 444	61 191	401 440	16 816	12 339	38 161	14,3	11	323
2006	46 876	5 243	59 123	411 727	18 035	13 384	38 125	13,8	11	351
2007	49 536	5 583	63 224	386 934	b.d.	b.d.	38 114**	14,6**	11	b.d.
07/06 %	+5,7	+6,5	+6,9	-6,0	-	-	-	-	-	-

Źródło: Komenda Główna Policji

Uwaga:

* - liczba kolizji zgłoszonych Policji; ocenia się wspólnie z towarzystwami i firmami ubezpieczeniowymi, że rzeczywista liczba kolizji przekracza 1,0 mln rocznie

** - dane szacowane

3. Synteza działań podejmowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego

W 2007 r. Krajowa Rada Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KRBRD) realizowała, poprzez umiejscowiony w Ministerstwie Infrastruktury Sekretariat KRBRD, następujące zadania:

- *Program Realizacyjny Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na lata 2006 – 2007* będący opisem realizacji pierwszego etapu działań w ramach *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005*;
- *Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach* – celem Programu jest zmniejszenie liczby wypadków i ich ofiar oraz liczby kolizji na drogach wojewódzkich, powiatowych, gminnych i miejskich poprzez przebudowę miejsc, w których koncentrują się wypadki. Ministerstwo Infrastruktury częściowo finansuje te inwestycje.
- Prowadzenie współpracy z partnerami społecznymi w zakresie promowania brd, w tym m.in.:
 - współpraca z Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego (WORD), organizacjami pozarządowymi, m.in. Partnerstwem dla Bezpieczeństwa Drogowego, Bezpieczną Gminą, AlterEgo, Instytutem Transportu Samochodowego, Zrzeszeniem Pracodawców Przemysłu Piwowarskiego – Browary Polskie w przygotowaniach i przeprowadzeniu *Pierwszego Światowego Tygodnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Narodów Zjednoczonych* oraz *Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*;
 - Konkursy dla dziennikarzy i młodych artystów na najlepszy artykuł, plakat oraz scenariusz filmowy podejmujący tematykę brd zorganizowane pod hasłem *Nieuchronne zderzenie z tematem*;
 - Kolejna edycja programu *Bezpieczna Jazda – Moja karta rowerowa – pierwsze prawo jazdy* we współpracy z Fundacją McDonald's i z dziennikiem *Super Express* – cykl publikacji dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego pieszych i rowerzystów;
 - Projekt *Jadę FAIR* wspólnie z Partnerstwem dla Bezpieczeństwa Drogowego i magazynem *Auto Świat* – propagowanie kulturalnych zachowań wśród kierowców;
 - Akcja edukacyjna dla najmłodszych dzieci 2-6 lat z TV *JetixPlay* w przedszkolach i w trakcie pikniku w centrum Warszawy;
 - Prowadzenie współpracy z partnerami społecznymi w ramach *Koalicji na rzecz jazdy z włączonymi światłami przez cały rok* i przeprowadzenia kampanii *Włącz światła, włącz myślenie* związanej z wprowadzeniem obowiązku jazdy z włączonymi światłami mijania przez cały rok;
 - Współpraca przy Kampanii *Akademia Bezpiecznego Samochodu – Nie Czekaj na Awarię – dla bezpieczeństwa zrób przegląd*; wsparcie merytoryczne – uświadamianie uczestnikom ruchu drogowego związku pomiędzy stanem technicznym samochodu, a bezpieczeństwem;
 - Współpraca z instytucjami, organizacjami pozarządowymi i partnerami społecznymi, w tym z PZM, PKP, *Radiem WAWA*, *Newsweek Polska*, *Super Expressem*, Renault, MediaTak, Fundacją MIVA Polska, Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, Auto Klubem Dziennikarzy Polskich, Stowarzyszeniem Droga i Bezpieczeństwo, ZNP, eSynergia, Educativ;
- Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych oraz współpracy w tym zakresie poprzez:
 - kampanie bezpieczeństwa ruchu drogowego *Włącz myślenie*, a w tym:
 - ▶ kontynuację kampanii społecznej *Pileś – Nie Prowadź!* przeciwko prowadzeniu samochodu po spożyciu alkoholu;
 - ▶ przeprowadzenie kolejnej edycji kampanii *Ostatni wyskok*, której celem było zwiększenie liczby osób regularnie zapinających pasy, szczególnie na tylnych siedzeniach;

- ▶ przygotowanie i przeprowadzenie kampanii *Widocznie-bezpieczniej* przypominającej o używaniu odblasków przez najmłodszych uczestników ruchu drogowego oraz o odpowiedzialności rodziców za właściwe wyposażenie dzieci w elementy odblaskowe po zmroku;
- ▶ przygotowanie i przeprowadzenie kampanii *Włącz światła, włącz myślenie* wspierającej wejście w życie obowiązku jazdy z włączonymi światłami mijania cały rok przez całą dobę
- współorganizację *IV Międzynarodowych Targów Infrastruktura 2007*;
- współfinansowanie edukacyjno – informacyjnych programów radiowych i telewizyjnych podejmujących tematykę bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym;
- współpraca z WORD-ami w zakresie tworzenia Gminnych Centrów Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz realizacji *Regionalnych Programów Poprawy Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*;
- wydanie aktualizacji dwóch prezentacji multimedialnych *Pamiętaj - masz jedno życie!*, przygotowanych we współpracy z Komendą Stołeczną Policji;
- Wdrażanie oraz koordynacja wdrażania programów w zakresie brd finansowanych ze środków funduszy strukturalnych Sektorowego Programu Operacyjnego – Transport poprzez:
 - badania prędkości i stosowania pasów bezpieczeństwa (*Ogólnokrajowe studium pomiaru prędkości pojazdów i wykorzystania pasów bezpieczeństwa*);
 - kurs szkoleniowy w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego (*Ogólnokrajowy program szkolenia kadr bezpieczeństwa ruchu drogowego*);
- Opracowywanie, uzgadnianie, koordynacja, monitorowanie i kontrola umów na realizację działań finansowanych ze środków będących w dyspozycji Sekretariatu KRBRD, w tym:
 - zlecenia dla Instytutu Transportu Samochodowego, m.in. w zakresie współpracy w obrębie międzynarodowych baz danych *IRTAD* oraz *CARE*;
 - zleceń związanych z ogłoszeniem projektu *Dutch Town – Pilotażowy projekt uspokojenia ruchu w dzielnicy Włostowice w Puławach*;
- Prowadzenie współpracy międzynarodowej w zakresie:
 - udziału w posiedzeniach grup roboczych organizacji europejskich (m.in.: *High Level Group on Road Safety*, *grupa robocza Grupy Wyszehradzkiej (V4) do spraw bezpieczeństwa ruchu drogowego*);
 - udziału w międzynarodowych konferencjach, sympozjach, warsztatach i przedsięwzięciach, a w tym realizacja pilotażowego projektu *Holenderskie Miasteczko* w Puławach;
 - udziału w pracach nad europejskimi projektami badawczymi (m.in.: *PEPPER*, *SUPREME*, *CAST*);
 - organizacji międzynarodowych *TISPOL*, *ETSC*;
- Opracowywanie i publikacja danych dotyczących stanu brd w Polsce oraz działań podejmowanych w tym zakresie w postaci informacji, sprawozdań, a także strony internetowej;
- Prowadzenie prac Komisji Roboczej do spraw usprawnienia procedury ujawniania wykroczeń (naruszeń prawa) oraz wymierzania i egzekwowania kar, która przygotowała projekt ustawy *o odpowiedzialności za niektóre naruszenia w ruchu drogowym*;
- Powołanie Komisji ds. egzekwowania przepisów ruchu drogowego;
- Organizowanie posiedzeń plenarnych KRBRD;
- Uczestniczenie w kilkudziesięciu naradach, konferencjach, seminariach i spotkaniach roboczych związanych z poprawą brd;
- Uczestniczenie w kilkudziesięciu audycjach radiowych, telewizyjnych, szkoleniach (m.in.: poprzez udzielanie wywiadów i opracowywanie materiałów informacyjnych).

Więcej szczegółów na temat pracy Sekretariatu KRBRD zawartych jest w Załączniku nr 1 do niniejszego sprawozdania.

Wojewódzkie Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego kontynuowały w 2007 r. działania wynikające z *Programu GAMBIT 2005* oraz programów lokalnych. WRBRD przeprowadziły wiele inicjatyw, które można pogrupować w następujące bloki tematyczne:

- stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd, w tym:
 - usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych,
 - organizacja systemu współdziałania i koordynacji,
 - organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd,
 - usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych,
 - stworzenie systemu informacji o brd,
 - doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd,
 - rozwój systemu ratownictwa na drogach,
- kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego, w tym:
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością,
 - powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości,
 - udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa,
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych,
- ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów, w tym:
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych, dzieci i rowerzystów,
 - zintensyfikowanie ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym,
 - powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów,
- zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych, w tym:
 - zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni,
 - kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego,
 - skrócenie czasu wykrycia i powiadomienia o zdarzeniu drogowym,
 - skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego,
 - rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych.

Szczegółowe dane na temat działalności wojewódzkich rad brd są zawarte w Załączniku nr 2 do niniejszego sprawozdania.

4. Podsumowanie i wnioski

Pomimo działań podjętych w 2007 r. przez zainteresowane instytucje rządowe i pozarządowe, wzrosła liczba wypadków drogowych oraz ich ofiar, co powoduje oddalenie się od celu założonego w *Krajowego Programu BRD GAMBIT 2005*, wg którego liczba śmiertelnych ofiar wypadków drogowych powinna zostać zmniejszona o połowę do roku 2013 w stosunku do 2003 r. Niestety podobny wzrost liczby wypadków i ich ofiar odnotowano w 2007 r. w większości państw członkowskich UE.

W 2007 r. nastąpił, pierwszy raz od kilku lat, spadek liczby ujawnionych przypadków kierowania pojazdami pod wpływem alkoholu (w stanie po użyciu oraz w stanie nietrzeźwości), którego przyczyn należy upatrywać m.in. w prowadzonych działaniach i kampaniach medialnych, a także w pracach wymiaru sprawiedliwości. Prokuratorzy, zwłaszcza w prokuraturach rejonowych, współdziałając z właściwymi jednostkami Policji kierowali do sądów akty oskarżenia za spowodowanie wypadków w stanie nietrzeźwości i prowadzenie pojazdów w takim stanie, wnioskowali o orzeczenie wobec tych osób na kilka lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów, a nadto dokonywali zabezpieczeń samochodów osób kierujących nimi w stanie nietrzeźwości.

Dalsze działania na rzecz poprawy brd wymagają w najbliższym czasie:

- opracowania i wdrożenia drugiego programu bezpieczeństwa infrastruktury na drogach samorządowych - *Programu Uspokojenia Ruchu*:
 - opracowanie przewodnika do uspokajania ruchu, katalogu rozwiązań uspokajania ruchu i kryteriów programu;
 - przygotowanie szkoleń dla zarządców dróg na terenie pilotażowego projektu uspokojenia ruchu w Puławach (projekt *Miasteczko Holenderskie*);
 - podjęcie starań dla zapewnienia w budżecie państwa środków na dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego jako częściowe dofinansowanie zadań uspokojenia ruchu realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego i zabezpieczenie środków umożliwiających sfinansowanie szkoleń i obsługę programu przez Sekretariat KRBRD w latach 2009-2015 (w ramach *Programu GAMBIT 2005*) z określeniem czy będą to zadania zlecone z zakresu administracji rządowej czy też zadania własne;
- dalszej realizacji pierwszego programu bezpieczeństwa infrastruktury na drogach samorządowych – *Programu Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach*: zakończenie 182 zadań współfinansowanych ze środków pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego i przekazanie samorządom 97,8 miliona złotych pozostałych na lata 2008-2009 (w ramach *Programu GAMBIT 2005*);
- kontynuacji cyklu kampanii społecznych bezpieczeństwa ruchu drogowego finansowanych ze środków pożyczki Banku Światowego (w ramach *Programu GAMBIT 2005*);
- opracowania Programu Realizacyjnego na lata 2008 – 2009 do *Programu BRD Gambit 2005* kładącego większy nacisk na prace związane z tymi elementami systemu brd, które są najczęstszą przyczyną powstawania zagrożeń w ruchu drogowym (nadmierna prędkość, alkohol, niechronieni użytkownicy dróg);
- wystąpienia do Sejmowej Komisji Infrastruktury o pomoc w przyspieszeniu prac legislacyjnych dotyczących aktów prawnych wpływających na poprawę brd oraz zwiększania woli politycznej w obszarze poprawy stanu brd;
- instalowania automatycznych urządzeń do rejestrowania niestosowania się przez kierujących do przepisów o ruchu drogowym (m.in. fotoradarów), poprzedzonego audytem brd (zwłaszcza w zakresie oznakowania, w tym ograniczeń prędkości dopuszczalnej oraz organizacji ruchu) obszaru, na którym urządzenia te mają być zainstalowane;
- zacieśnienia współpracy pomiędzy instytucjami podejmującymi kluczowe działania na rzecz poprawy brd (szczególnie pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury, MSWiA, Policją, GDDKiA) zwłaszcza w zakresie

prac nad przepisami i dokumentami dotyczącymi brd, w tym między innymi bezpieczeństwa infrastruktury drogowej, egzekwowania przepisów, ruchu drogowego oraz szkolenia i egzaminowania kierowców;

- przekonania społeczeństwa o konieczności podjęcia działań dla ochrony zdrowia i życia obywateli oraz dalszego edukowania w kierunku zmiany zachowań w ruchu drogowym przy wykorzystaniu kampanii medialnych i przy współpracy z instytucjami pozarządowymi, fundacjami, firmami ubezpieczeniowymi itp. oraz dalszego promowania działań na rzecz poprawy brd przy wykorzystaniu osób o wysokim autorytecie politycznym, medialnym i społecznym;

a ponadto:

- kontynuowania działań nad opracowaniem systemowej podstawy finansowania zadań z obszaru brd;
- kontynuowania dynamicznych kontroli Policji, szczególnie z wykorzystaniem urządzeń do automatycznego pomiaru prędkości pojazdów;
- kontynuowania działań związanych z uspokojeniem ruchu, likwidacją miejsc niebezpiecznych oraz monitoringiem ruchu;
- zwiększenia zakresu działań Inspekcji Transportu Drogowego;
- wzrostu efektywności działania Wojewódzkich Rad BRD, poprawa przepływu informacji oraz wzajemne wykorzystanie najlepszych praktyk. Zbyt wiele WRBRD funkcjonuje tylko formalnie, bez opracowanego programu działań. Sprawozdania z ich prac nie zawierają wniosków ani oceny podobnych działań i często dotyczą tylko przedsięwzięć tych instytucji, które przekazały swoje dane;
- propagowania korzystania z alternatywnych środków transportu, w tym z transportu zbiorowego;
- kontynuowania realizacji Regionalnych Programów Poprawy BRD i zachęcania do ich tworzenia również na szczeblu powiatu i gminy;
- rozwijać coraz lepiej układającą się współpracę w zakresie promowania bezpiecznych zachowań, polityki informacyjnej, a także współpracę z mediami oraz instytucjami pozarządowymi;
- wzmocnienia kadr bezpośrednio zajmujących się brd w instytucjach odpowiedzialnych za jego stan.

Sprawozdanie oraz załączniki opracowano w Sekretariacie Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego na podstawie materiałów zainteresowanych resortów i instytucji

Andrzej Grzegorzczak

*Sekretarz Krajowej Rady
Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*

Akceptuję:

ZATWIERDZAM:

Zbigniew Rapciak

Cezary Grabarczyk

*Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Infrastruktury
Zastępca Przewodniczącego Krajowej Rady
Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*

*Minister Infrastruktury
Przewodniczący Krajowej Rady
Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*

Warszawa, marzec 2008 r.

**SZCZEGÓŁOWE DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ
POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO
W POLSCE W 2007 R.**

**ZAŁĄCZNIK NR 1 DO SPRAWOZDANIA PT.:
STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO
ORAZ DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE
W 2007 R.**

Warszawa, marzec 2008 r.

Spis treści

1. Działania podejmowane przez administrację rządową szczebla centralnego	5
1.1. Ministerstwo Infrastruktury	5
1.1.1. Sekretariat Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	5
1.1.2. Departament Transportu Drogowego	15
1.1.3. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad	17
1.1.4. Główny Inspektorat Transportu Drogowego	23
1.2. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	38
1.2.1. Komenda Główna Policji	45
1.2.2. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej	60
1.3. Ministerstwo Edukacji Narodowej	64
1.4. Ministerstwo Finansów	65
1.5. Ministerstwo Obrony Narodowej	66
1.6. Ministerstwo Zdrowia	68
1.7. Ministerstwo Sprawiedliwości	69
1.8. Ministerstwo Środowiska	70
1.9. Ministerstwo Gospodarki	72
2. Działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego przez inne podmioty oraz organizacje społeczne	74
2.1. Instytut Badawczy Dróg i Mostów	74
2.2. Instytut Transportu Samochodowego	75
2.3. Polski Związek Motorowy	78
2.4. Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej	84
3. Działania podejmowane przez Wojewódzkie Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	87

1. Działania podejmowane przez administrację rządową szczebla centralnego

Podstawowym celem wszystkich działań podejmowanych przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KRBRD) jest poprawa bezpieczeństwa na drogach. Działania te stanowią jednocześnie realizację *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005*.

1.1. Ministerstwo Infrastruktury

1.1.1. Sekretariat Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

1.1.1.1. Krajowy Program Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2005-2007-2013 – GAMBIT 2005

Opracowany na podstawie *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego „GAMBIT 2005” Program Realizacyjny BRD na lata 2006-2007* jest w trakcie realizacji. Niżej opisane działania są składowymi wdrażania tego programu. Obecnie przygotowany jest *Program Realizacyjny na lata 2008-2010*.

1.1.1.2. Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach

Program Likwidacji Miejsc Niebezpiecznych na Drogach został podjęty w odpowiedzi na dużą liczbę wypadków, rannych i zabitych oraz kolizji na drogach zarządzanych przez jednostki samorządu terytorialnego, jako element *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005*. Program został zaplanowany na lata 2005-2009 i jest realizowany w formule partnerstwa pomiędzy centralną administracją rządową (Ministerstwem Infrastruktury), terenową administracją rządową (województami) i samorządami. Celem Programu jest zmniejszenie liczby wypadków i ich ofiar oraz liczby kolizji na drogach wojewódzkich, powiatowych, gminnych i miejskich poprzez przebudowę miejsc, w których koncentrują się wypadki. Ministerstwo Infrastruktury częściowo finansuje te inwestycje.

W ramach Programu jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania poprawy bezpieczeństwa zatwierdzone przez Ministerstwo Infrastruktury, a po zakończeniu otrzymują częściowy zwrot kosztów (do 50%) ze środków pożyczek Europejskiego Banku Inwestycyjnego, którymi dysponuje Ministerstwo. W okresie 2005-2009 do realizacji we wszystkich województwach jest przewidzianych 377 zadań, których całkowitą wartość szacuje się na 377 milionów złotych.

Do 31 grudnia 2007 r. we wszystkich województwach zrealizowano 205 zadań przebudowy miejsc niebezpiecznych, czyli 53% wszystkich przewidzianych zadań. Nakłady inwestycyjne wyniosły ponad 148 mln zł, co stanowi 39% szacunkowej wartości całkowitej Programu. W drodze refundacji kosztów jednostki samorządu terytorialnego otrzymały w sumie ponad 62 mln zł. Poniższa tabela zawiera zestawienie zadań według województw.

Najwięcej zadań jest przewidzianych w województwach: Wielkopolskim (51 - 13%) Podkarpackim (38 - 10%) i Dolnośląskim (36 - 9%). Realizacja zadań

rozkłada się w miarę proporcjonalnie. W latach 2005-2007 największą liczbę zadań zakończono w województwach: Wielkopolskim (32 - 16%), Podkarpackim (26 - 13%) i Dolnośląskim (18 - 9%).

Największy zakres wartościowy zrealizowano w województwach: Wielkopolskim (36,73 mln zł - 25%), Opolskim (18,98 mln zł - 13%) i Pomorskim (15,30 mln zł - 10%).

Tabela 1. Program w podziale na projekty w województwach

Województwo	Zadania ogółem	Zadania zakończone	Wartość zakończonych zadań (tys. zł)	Środki przekazane samorządom (tys. zł)
Dolnośląskie	36	18	4 093	2 131
Kujawsko – Pomorskie	16	7	2 435	830
Podlaskie	5	4	985	449
Łódzkie	28	10	13 012	4 956
Lubelskie	26	16	9 086	3 777
Małopolskie	20	9	1 726	833
Mazowieckie	22	10	6 010	2 663
Opolskie	13	7	18 980	7 968
Podkarpackie	38	26	13 672	5 808
Pomorskie	26	14	15 296	6 913
Śląskie	29	13	8 280	5 691
Świętokrzyskie	15	9	6 122	2 978
Lubuskie	26	15	4 080	1 690
Warmińsko – Mazurskie	10	4	2 024	887
Wielkopolskie	51	32	36 732	12 181
Zachodniopomorskie	26	11	5 650	2 555
RAZEM 2005-2009	387	205	148 183	62 310

W każdym kolejnym roku realizacji Programu zwiększała się liczba i wartość zadań oraz strumień refundacji przekazywanych samorządom. Poniższa tabela zawiera zestawienie liczby zadań i przepływów finansowych w poszczególnych latach.

Tabela 2. Przebieg Programu w latach 2005-2007

Rok	Zrealizowane zadania	Wartość zrealizowanych zadań (tys. zł)	Przekazane refundacje (tys. zł)
2005	49	9 288	4 053
2006	64	32 982	12 903
2007	92	105 913	44 374
RAZEM	205	148 183	61 329

Zgodnie z *Krajowym Programem BRD „GAMBIT 2005”* z powodu wypadków drogowych każdego roku polskie społeczeństwo ponosi koszty szacowane na 30 mld złotych. Inwestowanie w zmniejszenie liczby wypadków, rannych, zabitych oraz liczby kolizji, oprócz zapobiegania ludzkim tragediom, przekłada się na korzyści ekonomiczne. Są one wyrażoną w pieniądzu wartością rannych i zabitych oraz wypadków i kolizji (strat materialnych), których udało się uniknąć poprzez realizację inwestycji. W ten sposób dzięki przebudowie pierwszej serii miejsc niebezpiecznych zostały osiągnięte korzyści na poziomie prawie 39 mln złotych przy nakładach inwestycyjnych netto w wysokości 7 mln złotych. Zatem po roku stosunek korzyści do kosztów wyniósł 5,53 - tyle razy korzyści przewyższyły poniesione nakłady. W czerwcu 2006 r. został opublikowany raport z pierwszej edycji Programu i znajduje się on na stronie www.krbrd.gov.pl.

Oprócz tego Program przynosi szereg innych pozytywnych zjawisk w regionach, takich jak:

- aktywizacja władz samorządowych, mobilizacja funduszy i skanalizowanie wysiłków na konkretne działania redukujące zagrożenia mieszkańców w ruchu drogowym;
- poprawa wizerunku władz poprzez dbałość o bezpieczeństwo społeczności lokalnej;
- wzmacnianie i rozwój współpracy pomiędzy organami administracji państwowej i samorządami różnych szczebli;
- wzrost świadomości, promowanie dobrych praktyk oraz właściwego podejścia do brd pośród władz lokalnych, administracji drogowej i wykonawców;
- powstanie dodatkowej szansy rynkowej dla niewielkich przedsiębiorstw w regionie, gdyż duże firmy nie są zainteresowane kontraktami o niewielkiej wartości;
- stworzenie uznania dla działań poprawiających bezpieczeństwo ruchu drogowego w społecznościach lokalnych, unaocznienie mieszkańcom, że zastosowane rozwiązania służą ratowaniu zdrowia i życia ich samych oraz ich rodzin.

Doświadczenia i odczucia z realizacji Programu, zarówno w Ministerstwie Infrastruktury, jak i pośród jednostek samorządu terytorialnego oraz wojewodów, są bardzo pozytywne. Realizacja zadań jest nagłaśniana w mediach o zasięgu lokalnym i regionalnym. Program cieszy się dużym powodzeniem wśród władz samorządowych i spotyka się z przychylnym odbiorem społeczności lokalnych.

1.1.1.3. Prowadzenie współpracy z partnerami społecznymi w zakresie promowania bezpieczeństwa ruchu drogowego

- Sekretariat KRBRD koordynował organizację **Pierwszego Światowego Tygodnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego** pod egidą ONZ w kwietniu 2007 r. wraz z partnerami m.in.: Instytutem Transportu Samochodowego, Partnerstwem dla Bezpieczeństwa Drogowego, Komendą Główną Policji, Komendą Stołeczną Policji, Ministerstwem Edukacji Narodowej, Związkiem Nauczycielstwa Polskiego, Żandarmerią Wojskową, PCK, Strażą Pożarną, Telewizją Dziecięcą Jetix Play, Mc Donald's Polska. W ramach **Pierwszego Tygodnia BRD**

organizowanych było wiele inicjatyw mających na celu podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz popularyzację tego tematu w mediach. W siedzibie Banku Światowego w Warszawie, odbyło się I Forum Bezpieczeństwa Drogowego – *Wypadek to nie przypadek. Młodzi użytkownicy dróg grupą szczególnego ryzyka*. Gościem honorowym Forum był Minister Transportu RP, Przewodniczący KRBRD.

- Dla dziennikarzy i młodych artystów KRBRD wraz z PCK, 3M Poland i Toyotą Motor Poland zorganizowały konkurs pod hasłem *Nieuchronne zderzenie z tematem* na najlepszy artykuł i plakat podejmujący tematykę bezpieczeństwa ruchu drogowego. Rozstrzygnięcie konkursu miało miejsce podczas gali finałowej w Muzeum Kolekcji im. Jana Pawła II Fundacji Porczyńskich w Warszawie. Laureatką pierwszego miejsca w kategorii artykuł prasowy została Izabela Redlińska z *Rzeczpospolitej* za artykuł *Wyścigi bez hamulców*, drugie miejsce zajął Krzysztof Rokosz z *Super Nowości* za artykuł *Pijany kierowca zabił ich szczęście*, a trzecie miejsce zajął Piotr Pfliegel z *Men's Health* za artykuł *Easy Rider*. W kategorii audycja radiowa i telewizyjna został nagrodzony Aleksander Żyzny z PR i Krzysztof Magowski z TVP. Laureatką konkursu plastycznego została Aneta Falkiewicz, autorka plakatu *Koci koci łapci, jechaliśmy do babci*.
- Z okazji I Tygodnia BRD w Sejmie RP została otwarta wystawa poświęcona tematyce bezpieczeństwa ruchu drogowego, zorganizowana przez Instytut Transportu Samochodowego, pod patronatem Ministra Transportu.
- W czasie Światowego Tygodnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego KRBRD wraz z Partnerstwem dla Bezpieczeństwa Drogowego ogłosiła konkurs na najlepszy scenariusz filmowy dotyczący tematyki brd. W 2008 r. KRBRD wraz z Partnerstwem dla Bezpieczeństwa będzie uczestniczyć w realizacji zwycięskiego scenariusza.
- Współpraca z Fundacją McDonald's przy kolejnej edycji programu *Bezpieczna Jazda – Moja karta rowerowa – pierwsze prawo jazdy* i z dziennikiem *Super Express* nad cyklem publikacji dotyczących bezpieczeństwa ruchu drogowego pieszych i rowerzystów. Program skierowany jest do uczniów IV-VI klas szkół podstawowych i ma na celu upowszechnienie wśród najmłodszych uczestników ruchu wiedzy na temat bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Do szkół, które chcą brać udział w programie wysyłane są materiały edukacyjne dla nauczycieli potrzebne do przeprowadzenia zajęć z wychowania komunikacyjnego. Program *Bezpieczna jazda. Karta rowerowa – moje pierwsze prawo jazdy* kończy się egzaminem na kartę rowerową dla uczniów. Tegoroczna akcja będzie już drugą edycją programu.
- Współpraca z Komendą Stołeczną Policji przy organizacji *Dnia Warszawskiej Policji* w ramach Światowego Tygodnia BRD.
- Prezentacja modelowych rozwiązań brd na poziomie lokalnym w trakcie *Pikniku rodzinnego* w Grodzisku Mazowieckim, połączonego z rajdem rowerowym dzieci w kamizelkach odbłaskowych, nauką pierwszej pomocy, grami i konkursami o tematyce brd, prezentacją działań różnych partnerów – władz miasta Grodzisk, PCK, Policji, Żandarmerii Wojskowej, Straży Pożarnej, Centrum Krwiodawstwa, Partnerstwa dla Bezpieczeństwa Drogowego.

- Organizacja wyjazdów delegatów Polski na:
 - Światowe Zgromadzenie Młodzieży (23-24 kwietnia, Genewa),
 - Forum Udziałowców ONZ (Stakeholders Forum, 25 kwietnia, Genewa),
 - konferencję z okazji Europejskiego Dnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (27 kwietnia, Bruksela).
- Zlecenie badań opinii społecznej przed i po Tygodniu BRD oraz monitoringu prasy;
- Realizacja projektu *Jadę FAIR* wspólnie z Partnerstwem dla Bezpieczeństwa Drogowego i magazynem *Auto Świat*. Główną ideą projektu było propagowanie kulturalnych zachowań wśród kierowców.
- Przekazanie materiałów edukacyjnych dla dzieci do szkół, Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego, organizacji pozarządowych organizujących pikniki, rajdy i akcje w ramach Tygodnia: (opaski i kamizelki odblaskowe, broszury *Bezpieczeństwo na drodze*, 3 tys. płyt CD z prezentacją multimedialną *Pamiętaj masz jedno życie*)
- Dystrybucja plakatów, materiałów filmowych i spotów radiowych o tematyce brd w sieci kin, ogólnopolskiej TV, radio i na billboardach;
- Akcja edukacyjna dla najmłodszych dzieci 2-6 lat z TV *JetixPlay* w przedszkolach i w trakcie pikniku w centrum Warszawy
- Prowadzenie współpracy z partnerami społecznymi w ramach *Koalicji na rzecz jazdy z włączonymi światłami przez cały rok* i przeprowadzenia kampanii *Włącz światła, włącz myślenie* związanej z wprowadzeniem od 17 kwietnia 2007 r. obowiązku jazdy z włączonymi światłami mijania przez cały rok, zgodnie z ustawą z dnia 7 marca 2007 r. o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym* (Dz.U Nr 57, poz. 381). W okresie od świtu do zmierzchu, w warunkach normalnej przejrzystości powietrza, kierujący pojazdem, zamiast świateł mijania, może używać świateł do jazdy dziennej. Kampania ogólnopolska oparta była o spot TV, cztery spoty radiowe, billboardy, plakaty, a dodatkowymi elementami wspierającymi działania były także ulotki dystrybuowane przez Policję i WORD – y oraz zapachy samochodowe;
- Współpraca z PKP i partnerami społecznymi przy kampanii *Bezpieczny przejazd kolejowy zależy także od Ciebie*;
- Stała współpraca ze środkami masowego przekazu z *Radiem WAWA*, *Newsweek Polska*, *Super Expressem* w zakresie promowania tematyki brd;
- Współpraca z firmą Renault przy projekcie edukacyjnym *E-learning* dla dzieci oraz przy kolejnej edycji programu *Bezpieczeństwo dla wszystkich*; udział w pracach jury w konkursie plastycznym;
- Współpraca z Komisją Europejską oraz sektorem prywatnym i pozarządowym związana z podpisywaniem *Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego*;
- Współpraca z Fundacją *MIVA Polska*;
- Współpraca z Fundacją *Krzyś*, w ramach której został wyprodukowany film *Eksperyment* w ramach akcji *KRZYŚ – trzeźwy i życzliwy kierowca*, oraz zostały przygotowane plakaty i ulotki z okazji *Europejskiej Nocy Bez Wypadków*;

- Współpraca z Fundacją Akademia Transportu w zakresie realizacji akcji *Bezpieczeństwo w transporcie osób i rzeczy*;
- Współpraca i przekazanie materiałów do *XV Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy*;
- Współpraca ze Stowarzyszeniem TARCZA, Związkiem Nauczycielstwa Polskiego oraz Wydawnictwem EDYTOR S.A. przy organizacji ogólnopolskiej Kampanii Społecznej *Bezpieczne Dzieci na Polskich Drogach*. Honorowymi Patronami Kampanii są KRBRD oraz szefowie resortów MSWiA oraz MEN;
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji organizującym IV ogólnopolską Kampanię Parkingową pod hasłem *Czy naprawdę chciałbyś być na naszym miejscu?*. Jej celem jest uświadomienie skutków zajmowania tzw. „kopert” – miejsc parkingowych zarezerwowanych dla niepełnosprawnych kierowców. W tegorocznej edycji - skierowanej przede wszystkim do młodych osób, które często ignorują prawa osób niepełnosprawnych - uczestniczyło ponad 50 miast z całej Polski. Honorowym patronem kampanii był Minister Transportu. Akcją aktywnie wspierała KRBRD;
- Współpraca przy Kampanii *Akademia Bezpiecznego Samochodu – Nie Czekaj na Awarię – dla bezpieczeństwa zrób przegląd*; wsparcie merytoryczne. Głównym celem kampanii *Akademia Bezpiecznego Samochodu* jest uświadomienie uczestnikom ruchu drogowego związku pomiędzy stanem technicznym samochodu, a bezpieczeństwem. Regularne przeglądy samochodów oraz wymiana zużytych lub niesprawnych części motoryzacyjnych wpisują się w kulturę eksploatacji pojazdów, a tymczasem tylko 25% polskich kierowców odwiedza warsztat samochodowy w celu kontroli stanu technicznego pojazdu, a 65% z nich korzysta z usług mechanika dopiero wtedy, kiedy samochód jest już zepsuty. Raport *Akademii Bezpiecznego Samochodu* jest dostępny na stronie internetowej KRBRD;
- Współpraca z eSynergia przy realizacji szkolenia e-learningowego z tematyki brd dla kierowców;
- Kontynuacja współpracy przy trzeciej edycji kampanii *Droga Życia* Autostrady Małopolskiej i PCK pod hasłem *Śmierć! Do niej nie musisz się spieszyć*. Współpraca przy aktualizacji broszury *Podręcznik bezpiecznej jazdy* i opracowaniu graficznego plakatu, billboardów oraz materiału filmowego;
- Rozpoczęcie programu *Bezpiecznie w wodzie i na drodze* z Komendą Stołeczną Policji i Fundacją Alter-Ego. Inauguracja akcji nastąpiła na jednym z pikników w 2007 r. z prezentacją zagadnień brd, przekazywaniem kamizelek odbłaskowych i oklejaniem rowerów odbłaskami;
- Współpraca ze Stowarzyszeniem „Droga i Bezpieczeństwo” m.in. w zakresie programu *Kołnier standardem - alternatywą kalectwa*;
- Współpraca z Fundacją *Kierowca Bezpieczny*.

Rośnie liczba i aktywność instytucji pozarządowych działających w różnych obszarach na rzecz poprawy brd. Wymienione powyżej instytucje prowadziły działania promocyjne, współpracowały z Sekretariatem KRBRD oraz WRBRD w organizacji szeregu imprez, a także w znaczącym stopniu finansowały projekty mające na celu poprawę brd ponosząc wysokie koszty (np. Fundacja McDonald's, 3M, Renault).

1.1.1.4. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych

- Sekretariat KRBRD we współpracy z Komendą Stołeczną Policji wydał zaktualizowane prezentacje multimedialne – *Pamiętaj, masz jedno życie* w dwóch wersjach: dla dzieci i dla dorosłych. Materiał – oparty na prawdziwych zdarzeniach – zawiera informacje o przyczynach, skutkach i kosztach społecznych zdarzeń drogowych oraz instrukcje jak bezpiecznie zachowywać się na drodze. Prezentacje te są wykorzystywane przez nauczycieli na zajęciach poświęconych wychowaniu komunikacyjnemu, podczas zajęć teoretycznych organizowanych przez szkoły nauki jazdy, czy też w trakcie różnego rodzaju szkoleń dla funkcjonariuszy Policji i Żandarmerii Wojskowej.

- Sfinansowanie realizacji cyklu 10 odcinków programu telewizyjnego pt. *Dobra jazda* przez POLAMER Studio TV na antenie Programu 3 TVP. Jest to cykliczny program publicystyczny, adresowany do wszystkich uczestników ruchu drogowego. Program poświęcony jest analizie wypadków drogowych pod kątem psychologicznym, społecznym, statystycznym i prawnym. Pokazuje konsekwencje niewłaściwych zachowań na drodze i przestrzega przed łamaniem przepisów ruchu drogowego.
- Wsparcie finansowe produkcji sześciu odcinków programu pt. *Z dwójką bezpieczniej* dla TVP2.
- Wsparcie finansowe produkcji i realizacji projektu edukacyjnego *Bądź Bezpieczny na Drodze* na antenie *Radia WAWA*.
- Współfinansowanie (w ciągu całego roku) realizacji programu edukacyjno – informacyjnego dla kierowców *Między nami kierowcami*.
- Współfinansowanie (w ciągu całego roku) realizacji programu edukacyjnego *INFO-TRAFFIC*.
- Współpraca z WORD w Białymstoku w zakresie tworzenia Gminnych Centrów BRD.
- Finansowanie 5 minutowego odcinka poświęconego brd oraz jego emisja przez miesiąc na ekranach multimedialnych i w 19 kinach sieci Helios, Kinoplex i Silver Screen w ramach *Polskiej Kroniki Motoryzacyjnej*.
- współpraca z Wojewódzkimi Radami BRD we Wrocławiu, Opolu, Krakowie oraz WORD-ami w Warszawie, Włocławku, Łomży i Białymstoku w zakresie organizacji warsztatów szkoleniowych dla pracowników Starostw bezpośrednio zajmujących się nadzorem nad procesem szkolenia kierowców.
- Współpraca z WORD w Zielonej Górze przy organizacji szkolenia *Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w województwie lubuskim oraz metody jego poprawy*.
- Współpraca z Automobilklubem Toruńskim w zakresie zorganizowania w Toruniu *X Międzynarodowego Zlotu Policyjnych Klubów Motorowych* oraz w organizacji *XXXX Toruńskiego Rajdu Samochodowego*.
- Współpraca merytoryczna ze specjalistycznym miesięcznikiem *Bezpieczne Drogi* adresowanym do środowiska inżynierów ruchu.
- Współpraca z redakcją *Euroregionów* w zakresie propagowania bezpiecznych zachowań w ruchu drogowym.
- Wydanie wraz z Agencją Wydawniczą *BIS* czasopisma dla nauczycieli przygotowujących uczniów do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym w ramach zajęć wychowania komunikacyjnego.
- Współpraca z Polską Grupą Edukacyjną *EDUCATIV* w zakresie realizacji wspólnego przedsięwzięcia dotyczącego organizacji warsztatów szkoleniowych dla osób prowadzących w WORD-ach szkoleń reedukacyjnych dla kierowców łamiących przepisy ruchu drogowego.
- Wsparcie finansowe wspólnego przedsięwzięcia wraz z Stowarzyszeniem Auto Klub Dziennikarzy Polskich dotyczącego organizacji seminarium dziennikarskiego: *Media i bezpieczeństwo ruchu drogowego – misja czy komercja*.
- Współpraca ze Stowarzyszeniem Partnerstwo dla Bezpieczeństwa Drogowego w zakresie realizacji wspólnego projektu *Jeżdżę z kulturą* oraz *Jadę Fair* którego głównym celem było propagowanie prawidłowego oraz kulturalnego zachowania młodych kierowców za pomocą odpowiednio przygotowanych artykułów i materiałów w drukowanych oraz elektronicznych wydaniach tygodnika *Auto Świat*.
- Współpraca z Clear Channel Poland Sp. z o.o. w ramach realizacji kampanii *Włącz myślenie* poprzez zamieszczenie na 50 citylightach w Warszawie plakatów oraz z *Radiem WAWA* w zakresie spotów przypominających o obowiązku zapinania pasów bezpieczeństwa.
- Realizacja Kampanii informacyjnej pod nazwą *Bezpieczeństwo dzieci na drodze*, w ramach której zostały wyprodukowane, a następnie emitowane spoty radiowe i tv.

Kampanie społeczne

- Od 2005 r. KRBRD przeprowadza ogólnokrajowe kampanie społeczne dotyczące tematyki brd. Wzorując się na doświadczeniach innych państw kampanie przeprowadzane są pod jednym, wspólnym hasłem *Włącz myślenie*. W 2005 r. przeprowadzana była pierwsza ogólnopolska kampania społeczna *Ostatni wyskok bez pasów*. Celem kampanii było zwiększenie liczby osób regularnie zapinających pasy, szczególnie na tylnych siedzeniach, co w efekcie miało przyczynić się do zmniejszenia liczby ofiar wypadków. Kampania odniosła wielki sukces i wpłynęła na znaczny wzrost liczby osób zapinających pasy zarówno na przednich, jak i na tylnych siedzeniach. Kampania *Ostatni wyskok bez pasów* zmotywowała co drugą osobę, która do tej pory nie zapinała pasów, do ich używania.
- Drugim działaniem w ramach akcji *Włącz myślenie* była kampania *Piteś nie prowadź*. Celem kampanii było wykształcenie nawyku nie prowadzenia samochodu po spożyciu alkoholu oraz obalenie mitów na temat roli i wpływu alkoholu na sprawność psychomotoryczną kierowców. Spoty emitowane w kinach, plakaty i ulotki przypominały, że kiedy spożywamy alkohol powinniśmy zapewnić sobie alternatywny środek transportu.
- Jesienią 2007 r. KRBRD przeprowadziła kampanię *Widocznie-bezpieczniej* przypominającą o używaniu odblasków przez najmłodszych uczestników ruchu drogowego oraz o odpowiedzialności rodziców za właściwe wyposażenie dzieci w elementy odblaskowe po zmroku.

Wraz z partnerami KRBRD działała w *Koalicji na rzecz jazdy z włączonymi światłami mijania przez cały rok*, która inicjowała zbieranie dokumentacji naukowej, wyników badań oraz doświadczeń z innych krajów w celu przedstawienia korzyści i poprawy brd dzięki takiej regulacji prawnej. Obowiązek jazdy z włączonymi światłami mijania cały rok przez całą dobę, który wszedł w życie 17 kwietnia 2007 r. został wsparty zrealizowaną przez KRBRD kampanią *Włącz światła, włącz myślenie*. Kampania obejmowała billboardy, plakaty, ulotki, zapachy samochodowe, spot telewizyjny, spoty radiowe nagrane przez gwiazdy polskiej estrady, stronę internetową oraz znak *Światła 24h* na przejściach granicznych.

1.1.1.5. *Wdrażanie oraz koordynacja wdrażania programów w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego finansowanych ze środków funduszy strukturalnych Sektorowego Programu Operacyjnego – Transport*

- **Badania prędkości i stosowania pasów bezpieczeństwa**
W ramach prowadzonego od listopada 2005 r. projektu *Ogólnokrajowe studium pomiaru prędkości pojazdów i wykorzystania pasów bezpieczeństwa*, w 2007 r. przeprowadzono cztery sesje pomiarowe. Z przeprowadzonych w październiku pomiarów wynika, że kierowcy stosują pasy bezpieczeństwa na poziomie 73,2%, pasażerowie na przednich siedzeniach na poziomie 75,5%, natomiast pasażerowie na tylnych siedzeniach na poziomie 45,1%. Dotychczasowe działania ukierunkowane na zmniejszenie prędkości jazdy nie przynoszą widocznych efektów w skali kraju. Na drogach poza obszarem zabudowanym dopuszczalną prędkość przekraczało średnio 69,7% kierowców, na przejściach przez miejscowości – 88,7%, a na ulicach miast z nadmierną prędkością poruszało się średnio 79,1% pojazdów.
- **Kurs szkoleniowy w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego**
W grudniu 2007 r. zakończono realizację projektu *Ogólnokrajowy program szkolenia kadr bezpieczeństwa ruchu drogowego*, którego ostatnie szkolenie przeprowadzone zostało w listopadzie 2007 r. Celem szkoleń była poprawa stanu wiedzy oraz zawodowych umiejętności pracowników zaangażowanych w działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na szczeblu powiatu. Szkolenia przeznaczone były dla pracowników instytucji szczebla powiatowego, tj. starostwa powiatowe, zarządy dróg powiatowych, jednostek zarządzających ruchem w miastach na prawach

powiatu, Powiatowych i Miejskich Komend Policji, Powiatowych i Miejskich Komend Państwowej Straży Pożarnej oraz delegatur kuratorium oświaty. W okresie realizacji projektu, tj. od czerwca 2006 r. do grudnia 2007 r. przeprowadzonych zostało 50 szkoleń, w których przeszkolono 1509 osób.

1.1.1.6. *Opracowywanie, uzgadnianie, koordynowanie, monitorowanie i kontrola umów na realizację działań finansowanych ze środków będących w dyspozycji Sekretariatu Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (SKRBRD)*

- Zlecenie Instytutowi Transportu Samochodowego opracowania pt.: *Stan bezpieczeństwa na polskich drogach w 2005-2007 r., Analizy tendencji wypadkowości w Polsce w 2007r.* oraz kontynuowanie współpracy z Instytutem Transportu Samochodowego (ITS) w zakresie:
 - opracowania europejskiej bazy danych o wypadkach drogowych CARE;
 - opracowania zasad współpracy pomiędzy Ministerstwem Transportu, a ITS w zakresie reprezentowania Polski w międzynarodowych bazach danych IRTAD;
 - przeprowadzenia badań nad psychologicznymi uwarunkowaniami agresji w ruchu drogowym;
 - przeprowadzenia monitoringu zagrożeń na drogach w 25 krajach UE w ramach inicjatywy europejskiej pod nazwą SafetyNet.
- Zakończenie projektu *Dutch Town – Pilotażowy projekt uspokojenia ruchu w dzielnicy Włostowice w Puławach i na drodze wojewódzkiej nr 824 od ul. Skowieszyńskiej do granicy miasta wraz z zabezpieczeniem lub rozbudową urządzeń obcych kolidujących z projektowanymi rozwiązaniami geometrycznymi.*

1.1.1.7. *Opracowywanie i publikowanie danych dotyczących stanu brd w Polsce oraz działań podejmowanych w tym zakresie*

- Opracowanie i publikacja *Sprawozdania ze stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działań podejmowanych w tym zakresie w 2006 r.*;
- Opracowanie i publikacja *Informacji o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz działań podejmowanych w tym zakresie w I połowie 2007 r.*
- Prowadzenie strony internetowej www.krbrd.gov.pl;

1.1.1.8. *Prace Komisji Roboczej do spraw usprawnienia procedury ujawniania wykroczeń (naruszeń prawa) oraz wymierzania i egzekwowania kar*

W kwietniu 2007 r. przygotowany przez Komisję Roboczą projekt ustawy o odpowiedzialności za niektóre naruszenia w ruchu drogowym przekazano Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji, jako resortowi właściwemu merytorycznie, w celu prowadzenia prac legislacyjnych.

1.1.1.9. *Prace Komisji do spraw egzekwowania przepisów ruchu drogowego*

Zadaniem Komisji jest m.in. opracowanie i koordynowanie w ramach posiadanych kompetencji działań na rzecz poprawy brd takich podmiotów jak: Policja, Straż Graniczna, Państwowa Straż Pożarna, Żandarmeria Wojskowa, Służba Celna, Straże Miejskie i Gminne.

1.1.1.10. *Prowadzenie współpracy międzynarodowej*

Bardzo istotny jest udział w projektach współpracy międzynarodowej, głównie prowadzenie projektów brd we współpracy z instytutami naukowymi oraz organizacjami:

- TISPOL – Zrzeszenie Policji Drogowych Europy, współpraca związana z przystąpieniem Polski do TISPOL oraz udziałem przedstawiciela SKRBRD na konferencji w Londynie w dn. 21-23 maja 2007 r.;

- ETSC – współpraca w ramach wejścia obowiązku jazdy z włączonymi światłami oraz Światowego Tygodnia BRD, a także Projektu PIN i Projektu Roads to Respect prowadzonego z firmami Toyota i 3M dla studentów z Polski, Hiszpanii i Włoch - przedstawiciele Sekretariatu KRBRD wzięli udział w wykładach na Politechnice Warszawskiej, Krakowskiej i Wrocławskiej;
- udział w pracach Grupy Wysokiego Szczebla ds. BRD Komisji Europejskiej (*High Level Group on Road Safety*);
- udział w pracach Grupy Roboczej Grupy Wyszehradzkiej (V4) ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego – współtworzenie międzynarodowej strony internetowej www.besip.org;
- realizacja pilotażowego projektu *Holenderskie Miasteczko* w Puławach (modelowa przebudowa układu komunikacyjnego z zastosowaniem środków uspokojenia ruchu celem stworzenia rozwiązania referencyjnego dla reszty kraju) w ramach Porozumienia o Współpracy (*Memorandum of Understanding*) z Ministerstwem Transportu Holandii.

Od 2006 r. prowadzone są także prace nad europejskimi projektami badawczymi:

- PEPPER – wymiana najlepszych praktyk w systemach kontroli i egzekwowania przepisów w celu poprawy brd;
- SUPREME – przygotowanie najlepszych praktyk ze wszystkich obszarów brd;
- CAST – porównanie środków informacyjnych i badanie socjo-kulturowych determinantów tematyki i strategii pan-europejskiej kampanii na rzecz brd. W projektach aktywnie uczestniczy Instytut Badawczy Dróg i Mostów w Warszawie, a ze strony Ministerstwa Infrastruktury - Sekretariat KRBRD. Stronę zagraniczną reprezentowali przedstawiciele ośrodków badawczo-rozwojowych ze Szwecji (Instytut VTI), Holandii (Policja i Instytut SWOV), Finlandii (Centrum Badań Technicznych VTT), Izraela (4Sight, Ergonomics & Safety), Belgii (IBSR i ETSC), Szwajcarii (Swiss Council for Accident Prevention), Grecji (Hellas Center for Research and Technology – Institute of Transport), Niemiec (BAST), Czech (CDV), Danii (DTRI), Francji (INRETS), Austrii (KfV), Norwegii (TOI), Wielkiej Brytanii (TRL) oraz Hiszpanii (Politechnika z Madrytu).

1.1.1.11. Organizacja posiedzeń plenarnych KRBRD

W 2007 r. Sekretariat KRBRD zorganizował 2 posiedzenia plenarne KRBRD, których tematyka obejmowała m.in.:

- informacje Komendy Głównej Policji o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce;
- omówienie sprawozdania pt.: *Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce w 2006 r. oraz działania realizowane w tym zakresie*;
- informacje z działań w ramach Planu Realizacyjnego na rok 2006 – 2007 w 2006 r.;
- omówienie *Programu Poprawy Bezpieczeństwa na Drodze Krajowej nr 8 - Bezpieczna ósemka*;
- omówienie wyników IV Europejskiej Konferencji Ministrów Transportu w Weronie w listopadzie 2006 r.
- informację o stanie prac na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w I półroczu 2007;
- informację Komendy Głównej Policji o stanie brd w okresie styczeń – listopad 2007 roku;
- informację o programie „Akademia Bezpiecznego Samochodu”.

1.1.2. Departament Transportu Drogowego

1.1.2.1. *Zmiana ustawy prawo o ruchu drogowym*

W kwietniu 2007 r. wszedł w życie obowiązek używania świateł mijania przez całą dobę.

1.1.2.2. *Wprowadzenie w życie zmiany ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy prawo o ruchu drogowym*

Ustawa stanowi, że każdy kierowca ubiegający się o zatrudnienie po raz pierwszy na stanowisku kierowcy będzie obowiązany ukończyć kwalifikację wstępną. Szkolenie będzie obejmowało 260 godzin zajęć teoretycznych i 20 godzin zajęć praktycznych odpowiednio w zakresie prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E lub D1, D1+E, D, D+E. Każdy kierowca wykonujący transport drogowy, co 5 lat, będzie musiał brać udział w szkoleniach okresowych. Uzyskiwanie przez kierowców zamierzających podjąć pracę w transporcie drogowym, kwalifikacji wstępnej, zapewni że kierowcy prowadzący ciężkie pojazdy będą posiadali szeroką wiedzę teoretyczną i praktyczną na temat ruchu drogowego oraz zagadnień dotyczących transportu drogowego. W trakcie tego szkolenia przyszli kierowcy nabędą także umiejętności praktycznej jazdy w warunkach ekstremalnych co w znaczny sposób przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

1.1.2.3. *Wprowadzenie w życie zmiany pytań egzaminacyjnych stosowanych na egzaminie dla kandydatów na kierowców w zakresie pierwszej pomocy w oparciu o nowe wytyczne Europejskiej Rady Resuscytacji*

W 2006 r. Polska Rada Resuscytacji w porozumieniu z Europejską Radą Resuscytacji ogłosiła w Polsce nowe zasady udzielania pierwszej pomocy. Przedstawione zmiany dotyczą także podstawowych zachowań niezbędnych w trakcie udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych. W trakcie kursów dla kandydatów na kierowców obowiązkowym elementem szkolenia jest nauka udzielania pierwszej pomocy. Także w trakcie egzaminu dla kandydatów na kierowców podczas egzaminu teoretycznego dokonuje się sprawdzenia znajomości podstawowych zasad resuscytacji. W związku z powyższym od dnia 14 kwietnia 2007 r. Ministerstwo Transportu wprowadziło 23 nowe pytania egzaminacyjne w zakresie pierwszej pomocy.

Bardzo ważne jest, aby wszystkie osoby zamierzające uzyskać prawo jazdy znały zasady udzielania pierwszej pomocy. Ważne jest także, aby te zasady były jak najbardziej aktualne i w jak najlepszym stopniu odzwierciedlały stan wiedzy medycznej na temat pierwszej pomocy.

1.1.2.4. *Wprowadzenie w życie rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 15 października 2007 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia (Dz. U. Nr 192, poz. 1393) stanowi realizację delegacji art. 66 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.)*

Nowelizacja rozporządzenia jest związana z obowiązkiem implementacji dyrektyw:

- 2000/3/WE z dnia 22 lutego 2000 r. dostosowującej do postępu technicznego dyrektywę Rady 77/541/EWG odnoszącą się do pasów bezpieczeństwa i urządzeń przytrzymujących w pojazdach silnikowych (Dz. Urz. WE L 53 z 25.02.2000, s. 1),
- 2005/39/WE z dnia 7 września 2005 r. zmieniającej dyrektywę Rady 74/408/EWG w sprawie pojazdów silnikowych w odniesieniu do siedzeń, ich punktów mocowania i zagłówek (Dz. Urz. WE L 255 z 30.09.2005, s. 143),

- 2005/40/WE z dnia 7 września 2005 r. zmieniającej dyrektywę Rady 77/541/EWG w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do pasów bezpieczeństwa i urządzeń przytrzymujących w pojazdach silnikowych (Dz. Urz. WE L 255 z 30.09.2005, s. 146),
- 2005/66/WE z dnia 26 października 2005 r. w sprawie stosowania przednich układów zabezpieczających w pojazdach silnikowych oraz zmieniającej dyrektywę Rady 70/156/EWG (Dz. Urz. WE L 309 z 25.11.2005, s. 37),
- 2006/26/WE z dnia 2 marca 2006 r. zmieniającej, w celu dostosowania do postępu technicznego, dyrektywy Rady 74/151/EWG, 77/311/EWG, 78/933/EWG, 89/173/EWG odnoszące się do kołowych ciągników rolniczych i leśnych (Dz. Urz. WE L 65 z 07.03.2006, s. 22).

Podstawowa zmiana to wprowadzenie obowiązku wyposażania wszystkich siedzeń samochodów osobowych, ciężarowych i autobusów w pasy bezpieczeństwa oraz zakaz stosowania siedzeń bocznych. Badania wykazały, że używanie pasów bezpieczeństwa może przyczynić się do znacznego zmniejszenia liczby ofiar śmiertelnych i ograniczenia obrażeń w wypadkach, nawet w przypadku przewrócenia się samochodu. Instalowanie ich we wszystkich kategoriach pojazdów niewątpliwie wpłynie na zwiększenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym i w związku z tym wpłynie na zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych.

W wyniku przeprowadzonych badań potwierdzono, że siedzenia boczne nie są w stanie zapewnić pasażerom wystarczającego poziomu bezpieczeństwa. Dlatego też zostaje wprowadzony zakaz stosowania takich siedzeń w pojazdach.

Kolejna zmiana to zakaz stosowania przednich oruowań (dodatkowych przednich zderzaków). W ostatnich latach układy te są coraz powszechniej stosowane. Stanowią one zagrożenie dla pieszych i innych użytkowników dróg w razie zderzenia. Fakt ten ma szczególne znaczenie w kontekście stosowania w procesie konstruowania nadwozia samochodu wymagań dyrektywy 2003/102/WE tj. dostosowania jego kształtu i energochłonności do indywidualnych cech człowieka.

Przepisy te będą dotyczyły pojazdów rejestrowanych po raz pierwszy po dniu wejścia w życie tych przepisów.

1.1.2.5. *Projekt rozporządzenia Ministra Infrastruktury zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach*

W przedmiotowym projekcie proponuje się zmianę brzmienia głównie przepisów dotyczących sygnalizacji świetlnej, a zwłaszcza tzw. zielonej strzałki. W dotychczasowym brzmieniu tego przepisu nie było możliwe stosowanie sygnalizatora na wielu skrzyżowaniach ze względu na występowanie kolizji strumieni ruchu pieszego i kołowego, co prowadziło do znaczącego ograniczenia przepustowości i powstawania licznych zatorów komunikacyjnych w godzinach szczytu. Nowe brzmienie tego przepisu pozwala na szersze zastosowanie sygnalizatora S-2 na skrzyżowaniach. Ma to szczególne znaczenie w przypadku, gdy nie istnieją realne możliwości przebudowy skrzyżowania dla wykonania zmiany organizacji ruchu i zwiększenia efektywności ruchu na tym skrzyżowaniu. Z uwagi na brak badań w kierunku negatywnego wpływu stosowania sygnalizatora typu S-2 na bezpieczeństwo pieszych i analogie z innymi strumieniami kolizyjnymi zasadnym jest odstąpienie od tego zapisu. Istniejący wymóg zatrzymania pojazdu przed sygnalizatorem S-2 i kontynuacji dalszej jazdy z zapewnieniem bezpieczeństwa ruchu innym użytkownikom jest i wystarczający

1.1.2.6. *Projekt ustawy o dopuszczeniu pojazdów do ruchu*

Przygotowano projekt ustawy o dopuszczeniu pojazdów do ruchu:

- porządkującej warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu i rejestracji pojazdów, przeprowadzania badań technicznych pojazdów,

- usprawniającej proces homologacji typu pojazdów,
- wprowadzającej rozwiązania odnoszące się do przepisów karnych, których celem jest zapobieganie wprowadzaniu do obrotu pojazdów lub przedmiotów ich wyposażenia i części bez wymaganych badań i dokumentów, niewłaściwemu wykonywaniu badań technicznych;

Zaproponowane rozwiązania w tym zakresie powinny przyczynić się do poprawy sytuacji w dziedzinie badań technicznych, rzeczoznawstwa samochodowego, poprawy systemu homologacji pojazdów nowego typu, dopuszczania pojazdów do ruchu w procesie ich rejestracji, a w konsekwencji do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

1.1.2.7. Realizacja postanowień Porozumienia zawartego dnia 28 lutego 2007 r. pomiędzy MSWiA i MT w sprawie współpracy przy integracji i eksploatacji systemów teleinformatycznych centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców oraz systemów do centralnej personalizacji dowodów rejestracyjnych i centralnej personalizacji praw jazdy

Celem tych działań jest usprawnienie obsługi obywateli w zakresie rejestracji pojazdów i wydawania uprawnień do kierowania pojazdami, ograniczenie przestępczości samochodowej, poprawa brd oraz usprawnienie procesu aktualizacji centralnej ewidencji pojazdów i centralnej ewidencji kierowców, a także podniesienie jakości danych i informacji tam zgromadzonych.

Wg aktualnego stanu realizacji ww. porozumienia zakończony został I etap harmonogramu prac oraz rozpoczęto prace związane z II etapem tego harmonogramu, który ma doprowadzić w 2008 r. do zapewnienia bezpośredniego dostępu organów rejestrujących pojazdy i wydających uprawnienia do kierowania do systemu teleinformatycznego Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców oraz oparcie wykonywania zadań urzędów w ww. zakresie na tej ewidencji.

1.1.3. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Sieć dróg krajowych, dla których zarządcą jest Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad wynosiła na koniec 2007 r. ok. 17 tys. km. Długość ta stanowi jedynie około 5% długości wszystkich dróg w Polsce, ale realizowanych jest na niej ponad 40% pracy przewozowej wykonywanej na wszystkich drogach publicznych. Na zamiejskiej sieci dróg krajowych administrowanych przez GDDKiA, średnio w skali roku, zdarza się ok. 21 % ogólnej liczby wypadków drogowych, w których ginie ok. 38% ogółu osób zabitych w wypadkach drogowych i rannych zostaje ok. 24% liczby wszystkich rannych w wypadkach drogowych.

Realizowane przez GDDKiA w sposób systematyczny i konsekwentny od wielu lat działania, o szerokim spektrum, mające na celu poprawę brd na drogach krajowych przynoszą wymierne, pozytywne efekty w miejscach realizacji poszczególnych zadań, zwłaszcza w miejscach szczególnie niebezpiecznych, w postaci znaczącego zmniejszenia liczby wypadków i ich ofiar. Jednakże efekty te w stosunku do potrzeb wynikających z wysokiego jeszcze stopnia zagrożenia brd i przyjętych zobowiązań Polski co do redukcji liczby osób zabitych w wypadkach drogowych, są nadal niewystarczające. Wzrastające ciągle natężenia ruchu, wysoki udział w ruchu pojazdów ciężarowych, wyższe prędkości rzeczywiste pojazdów na drogach krajowych oraz zjawisko migracji wypadków, utrudniają uzyskanie jednoznacznej i trwałej poprawy brd oraz utrzymanie trwałych trendów spadku wskaźników wypadkowych.

Wobec tych zjawisk i konieczności osiągnięcia do 2013 r. 75% spadku liczby ofiar zabitych wypadków drogowych dla dróg krajowych, GDDKiA poddała wszechstronnej analizie dotychczas realizowany system działań w zakresie brd i przygotowała rozpoczęty w 2007 r. nowy, długofalowy program poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na drogach krajowych do 2013 r., w którym odchodzi się od likwidacji *czarnych punktów* na rzecz eliminowania zjawisk i przyczyn wypadków drogowych na całych ciągach dróg krajowych.

W 2007 r. GDDKiA realizowała działania na rzecz poprawy brd kontynuując realizację poprzednich programów realizowanych corocznie od 1998 r. oraz wprowadzając nowy *Program Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych pn.8-8-88*. Począwszy od 2008 r. program ten zastąpi wszystkie dotychczasowe programy brd. Jest to wynikiem zmiany podejścia GDDKiA do spraw brd. Działania inżynierskie punktowe zastępuje się inżynierskimi działaniami systemowymi wykonywanymi na całych ciągach drogowych o największej liczbie ofiar śmiertelnych. Połączenie tych działań z działaniami Policji w zakresie egzekucji przestrzegania przepisów ruchu drogowego oraz z działaniami w zakresie komunikacji społecznej, mających na celu zmianę zachowań kierujących pojazdami, poprzez uzyskanie efektu synergii, powinno przynieść znaczące podniesienie poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego. Jest to pierwszy tak kompleksowy, realizowany wspólnie z Policją i mediami, program poprawy brd.

W roku 2007 GDDKiA, jak co roku, realizowała następujące programy i działania, mające znaczenie dla poprawy brd:

Program Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych pn 8-8-88 na drodze nr 8,

- brd - zadania inwestycyjne,
- brd - zadania nieinwestycyjne,
- przebudowy skrzyżowań,
- budowy i przebudowy chodników,
- dostosowania sterowników do wymogów rozporządzenia,
- program odnów.

Podstawowe bloki, w ramach których realizowane były działania na rzecz poprawy brd w 2007 r. to:

Nowe działania systemowe

1.1.3.1. Program Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych pn. „8-8-88”

Program Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych pn.8-8-88 został rozpoczęty w I półroczu 2007 r. i dotyczył działań pilotażowych wyłącznie na drodze krajowej nr 8 od przejścia granicznego w Kudowie – Słonym do przejścia granicznego w Budzisku.

Politechnika Gdańska, Politechnika Krakowska i Fundacja Rozwoju Inżynierii Lądowej sporządziły dla GDDKiA opracowanie pt.: *Program bezpieczeństwa ruchu drogowego dla dróg krajowych na lata 2007 – 2013 GAMBIT – Drogi Krajowe*. Celem opracowania było przygotowanie szczegółowego programu brd jako narzędzia do ochrony życia uczestników ruchu drogowego na drogach krajowych. Działania te mają wynikać z diagnozy obecnego i prognozowanego stanu brd na drogach krajowych. *Program GAMBIT- Drogi Krajowe* bazuje na założeniach wynikających z *Krajowego Programu BRD GAMBIT 2005* i realizuje jego zadania priorytetowe w zakresie infrastruktury drogowej dotyczących dróg krajowych.

W ramach *Programu Redukcji Liczby Ofiar Śmiertelnych pn. 8-8-88* zrealizowano w 2007 r. następujące zakresy rzeczowe:

- budowa i przebudowa chodników: 10,26 km,
- budowa ciągów pieszo – rowerowych: 3,53 km,
- budowa zatok autobusowych: 12 szt.,
- wygrodzenie ruchu pieszego od ruchu kołowego: 12,88 km,
- budowa sygnalizacji świetlnej: 7 szt.,
- wydzielenie lewoskrętów: 24 szt.,
- budowa i przebudowa dróg zbiorczych: 4,4 km,
- instalacja barier ochronnych: 13,1 km,

- budowa azyli dla pieszych: 12 szt.,
 - przebudowa skrzyżowań: 9 szt.,
 - oświetlenie i doświetlenie przejść dla pieszych: 21 szt.,
 - instalacja elementów p/olśnieniowych na barierach: 1,2 km,
 - wycinka drzew: 412 szt.,
 - inne roboty typu likwidacja przewiązek, znaki aktywne, oznakowanie poziome, itp
- Całkowity koszt : 74 169 tys. zł.

Kontynuacja działań realizowanych w ubiegłych latach

1.1.3.2. Wydzielony program likwidacji miejsc szczególnie niebezpiecznych

GDDKiA, na podstawie analizy policyjnych danych o wypadkach drogowych, w miejscach koncentracji wypadków uznanych za szczególnie niebezpieczne planuje i wykonuje zabiegi inżynierskie, polegające na przebudowie odcinków dróg i skrzyżowań lub zmianie organizacji ruchu w postaci budowy: rond, sygnalizacji świetlnej, zmiany geometrii skrzyżowań, azyli dla pieszych, chodników, ścieżek rowerowych, elementów rozdzielających ruch pieszego od ruchu pojazdów itp. W 2007 r. nadal kontynuowany był, podobnie jak w okresie pięciu ostatnich lat, podział programu poprawy brd na dwie grupy zadań:

- zadania inwestycyjne,
- zadania nieinwestycyjne.

W ramach Programu BRD – zadania inwestycyjne zrealizowano w 2007 r. następujące zakresy rzeczowe:

- przebudowa odcinków dróg: 3 zadania,
- przebudowa skrzyżowań: 10 szt.,
- budowa chodnika z zatokami autobusowymi: 1 zadanie,
- budowa sygnalizacji świetlnej: 3 szt.,

Całkowity koszt: 39 648 tys. zł.

W ramach Programu BRD – zadania nieinwestycyjne zrealizowano w 2007 r. następujące zakresy rzeczowe:

- ustawienie masztów do fotoradarów: 94 szt. na DK8 + zadania w 4 Oddziałach,
- budowa chodników: 1 zadanie,
- uspokojenie ruchu: 1 zadanie,
- budowa azyli: 1 zadanie,
- przebudowa skrzyżowania: 1 zadanie,
- instalacja barier ochronnych: 9,6 km,
- budowa sygnalizacji świetlnej: 3 szt.,
- oznakowanie: 2 zadania,
- oświetlenie i doświetlenie przejść dla pieszych: 2 zadania,
- wykonanie dokumentacji projektowych na zadania w 2008r.: w 7 Oddziałach,
- kampania komunikacji społecznej.

Całkowity koszt : 15 722 tys. zł.

1.1.3.3. Wydzielony program budowy i przebudowy chodników

W celu odseparowania i ochrony najsłabszych uczestników ruchu drogowego tj. pieszych i rowerzystów od ruchu pojazdów, od 2002 r. z wydzielonej puli środków finansowych, we współpracy z Samorządami – realizowany jest przez GDDKiA program budowy i przebudowy chodników. W 2007 r., w ramach tego

programu, na sieci dróg krajowych wybudowano i przebudowano 141 odcinków chodników o łącznej długości ok. 96 km za kwotę 39 407 tys. zł.

1.1.3.4. *Wydzielony program przebudowy skrzyżowań*

W ramach *Programu Przebudowy Skrzyżowań* zrealizowano w 2007 r. następujące zakresy rzeczowe:

- budowa rond: 8 szt.,
- przebudowa skrzyżowań: 11 szt.,
- budowa sygnalizacji świetlnych: 4 szt.,
- inne roboty typu azyle, bariery ochronne, chodniki – 3 zadania,

Całkowity koszt : 55 535 tys. zł.

1.1.3.5. *Wydzielony program dostosowania sterowników do wymogów rozporządzenia Ministra Infrastruktury w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach*

W ramach Programu Dostosowanie sterowników do warunków rozporządzenia zrealizowano w 2007 r. następujące zakresy rzeczowe:

- sterowniki sygnalizacji świetlnej – 345 szt.,
- dostosowanie sterowników sygnalizacji świetlnej do wymogów rozporządzenia poprzez wymianę modułów – 129 szt.,
- zakup sygnalizatorów LED – 4 331 szt.,
- zakup ekranów kontrastowych – 1 076 szt.,
- przyciski dla pieszych – 421 szt.,
- maszty z wysięgnikami – 9 szt.,
- słupy sygnalizatorów – 2 szt.,
- detektory radarowe – 33 szt.,
- sygnalizatory akustyczne – 22 szt.,
- złącza kablowe – 3 szt.,
- fundamenty prefabrykowane – 29 szt.,
- wsporniki do sygnalizatorów na wysięgniku – 103 szt.,
- kamery wideodetekcji – 130 szt.,
- pętle indukcyjne – 42 szt.,
- sygnalizatory ostrzegawcze – 5 szt.,

Całkowity koszt : 27 818 tys. zł.

1.1.3.6. *Wydzielony program odnow*

W ramach programu realizowane były odnowy odcinków dróg krajowych. W 2007 r. wykonano odnowy na 172 odcinkach dróg o łącznej długości 591 km za kwotę 1 125 mln. zł, w tym elementy uspokojenia ruchu, wykonane w 110 miejscowościach.

1.1.3.7. *Zadania realizowane w ramach SPO – T, współfinansowane z funduszu strukturalnego ze środków EFRR*

W ramach działania nr 2.3 SPO-T *Wdrażanie i monitoring środków poprawy brd* współfinansowanych z funduszu strukturalnego ze środków EFRR projekt pt.: *Przebudowa 25 szczególnie niebezpiecznych skrzyżowań na sieci dróg krajowych*, zakończony został w zakresie rzeczowym w 2006 r. W 2007 r. trwały prace wynikające z roszczeń gwarancyjnych. W przypadku kilku zadań usuwano wady i usterki.

Działania bieżące

1.1.3.8. Bieżące utrzymanie i przebudowa dróg

W ramach statutowych działań, GDDKiA wykonuje corocznie wiele robót o charakterze utrzymaniowym, poprawiających w bezpośredni lub pośredni sposób bezpieczeństwo ruchu drogowego. W 2007 r. wykonywano następujące asortymenty robót:

- odnowy, regeneracje oraz remonty cząstkowe w celu likwidacji zagrożeń związanych ze stanem technicznym nawierzchni drogowych,
- modernizacje skrzyżowań, korekta łuków poziomych i budowa zatok autobusowych,
- uzupełnianie i odnowy oznakowania poziomego, oraz wymianę zniszczonych znaków pionowych w celu poprawy widoczności i organizacji ruchu,
- modernizacje sygnalizacji świetlnej, ustawianie i wymiana drogowych barier ochronnych i słupków kierunkowych dla podniesienia warunków bezpieczeństwa użytkowników ruchu,
- wzmacnianie, naprawa, uzupełnianie i ścinanie poboczy,
- wycinka drzew i krzewów, w celu poprawy widoczności na drogach.

1.1.3.9. Monitorowanie dróg

Służby GDDKiA dokonują codziennych objazdów dróg oraz zbierają informacje pochodzące z automatycznych stacji pomiarowych: liczników natężenia ruchu, stacji pogodowych, kamer zainstalowanych w newralgicznych punktach. Informacje te pozwalają określić warunki poruszania się po drogach krajowych, w zakresie:

- wielkości natężeń ruchu drogowego i prędkości,
- warunków pogodowych, w tym zagrożenia gołoledzią, opadami śniegu, deszczu ze śniegiem i deszczu,
- warunków przejazdu w okresie zimowym,
- utrudnień w ruchu spowodowanych robotami drogowymi, karambolami, blokadami, kataklizmami i innymi przyczynami.

W Oddziałach i Centrali GDDKiA funkcjonują punkty informacji drogowej przekazujące na bieżąco te informacje drogą telefoniczną, e-mailową, faksową oraz internetową. W 2007 r. rozpoczęto prace nad przekształceniem punktów Informacji Drogowej w System informowania kierowców o zdarzeniach i objazdach, realizowany w oparciu o dane na temat prowadzonych robót, warunków pogodowych, stanu utrzymania drogi, wizualizowanych na prezentowanej na stronie internetowej GDDKiA automapie, ukazującej w czasie rzeczywistym zmieniające się warunki ruchu.

1.1.3.10. Szkolenia, spotkania i wspólne przedsięwzięcia na rzecz poprawy stanu brd

- a) W dniach 14–16 lutego 2007 r. Politechnika Krakowska wspólnie z Politechniką Gdańską zorganizowała Seminarium *Wdrażanie audytu brd*, które zostało przeprowadzone w Krakowie. W seminarium uczestniczyli pracownicy GDDKiA – audytorzy brd. Jego celem było uzupełnienie wiedzy audytorów z zakresu projektowania i oceny istniejącej infrastruktury drogowej, praktyczna weryfikacja umiejętności audytorów poprzez warsztatowe zajęcia wykonywania audytu różnych rozwiązań drogowych, w tym audyt tych samych projektów przez różne zespoły, podsumowanie i ocena pilotażowego wdrażania audytu w GDDKiA oraz wymiana doświadczeń.
- b) W dniach 31 stycznia –1 lutego 2007 r. w Wiedniu odbyło się w ramach *ERA-Net ROAD* spotkanie, w którym uczestniczyło 3 przedstawicieli Centrali GDDKiA. Spotkanie dotyczyło problematyki bezpieczeństwa i ochrony dróg. Uczestniczyło w nim 11 krajów Unii Europejskiej. Kolejne spotkanie o innej tematyce odbyło się w drugim tygodniu lutego w Kolonii, zaś trzecie spotkanie w ramach

ERA-Net ROAD zostało przeprowadzone w Polsce w ośrodku GDDKiA w Józefowie.

- c) W dniach 15–16 marca 2007 r. w ośrodku GDDKiA w Józefowie k/ Warszawy przeprowadzono wspólne szkolenie – naradę dla przedstawicieli Oddziałów i Centrali GDDKiA, Biura Prewencji oraz Biura Łączności i Informatyki, Komendy Głównej Policji, Komend Wojewódzkich Policji, osób wprowadzające dane do systemu w Komendach Powiatowych Policji, przedstawicieli ośrodków naukowych (IBDiM, ITS. Politechnika Gdańska), pracowników firmy Oracle oraz administracji dróg samorządowych na temat sposobu pozyskiwania danych o wypadkach drogowych z nowej, policyjnej bazy danych oraz obsługi tej bazy danych.
- d) W dniach 11–12 kwietnia 2007 r. w Józefowie przeprowadzone zostało Seminarium poświęcone przedstawieniu *Programu bezpieczeństwa ruchu drogowego dla dróg krajowych na lata 2007-2013 GAMBIT - Drogi Krajowe* w zakresie ogólnej prezentacji Programu, a także szczegółowego omówienia części dotyczących Diagnozy stanu BRD na drogach krajowych oraz Założeń Programu i Strategii Programu oraz zaprezentowaniu *Systemu lokalizacji fotoradarów na sieci dróg krajowych w celu uzyskania maksymalnej redukcji liczby ofiar śmiertelnych w wypadkach drogowych* w zakresie ogólnej prezentacji Systemu, oraz szczegółowego omówienia zakresu dotyczącego całego przebiegu drogi nr 8, nr 7 i nr 12.
- e) W maju 2007 r. (23-25.05), wspólnie z przedstawicielami Ministerstwa Transportu i ITD odbyła się wizyta robocza w Berlinie dotycząca funkcjonowania satelitarnego systemu poboru opłat w Niemczech pod kątem zastosowania wybranych rozwiązań w Polsce oraz funkcjonowania Centrum Zarządzania Ruchem w Berlinie. Ze strony GDDKiA uczestniczyło 2 przedstawicieli Centrali.
- f) W dniach 23–25 kwietnia 2007 r. w Zegrzu k/Warszawy przeprowadzona została *VII Konferencja Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego* poświęcona eliminowaniu przyczyn wypadków śmiertelnych na polskich drogach pod hasłem *Zarządzanie ruchem – wpływ na bezpieczeństwo ruchu na drogach*.
- g) W dniach 25-27 września 2007 r. odbył się wyjazd techniczny do Niemiec w celu zapoznania się z doświadczeniami, organizacją i rozwiązaniami technicznymi systemów zarządzania i sterowania ruchem drogowym w Niemczech. W wyjeździe pod kierownictwem Z-cy Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, wzięli udział specjaliści zarządzania ruchem GDDKiA, wspólnie z przedstawicielami prezydentów miast 7 największych aglomeracji: Śląskiej, Trójmiejskiej, Warszawskiej, Łódzkiej, Krakowskiej, Wrocławskiej i Poznańskiej. Podczas spotkania w Niemieckim Instytucie Drogownictwa BAST w Bergisch Gladbach, uczestnicy poznali regulacje prawne, techniczne i zasady stosowania systemów sterowania ruchem, obowiązujące w Niemczech. Następnie zapoznano się z funkcjonowaniem central sterowania ruchem różnego szczebla. We Frankfurcie n/Menem uczestnicy wyjazdu poznali procedury sterowania i rozwiązania techniczne Sieciowej Centrali Zarządzania Ruchem Drogowym dla Kraju Związkowego Hesja, w Kolonii obserwowali pracę miejskiej Centrali Sterowania Ruchem Drogowym, a w Dortmundzie odbyli spotkanie z władzami wydziału drogownictwa tamtejszego Magistratu i odwiedzili Centralę Sterowania Ruchem Miejskim i Autostradowym. Bardzo ciekawe okazało się spotkanie z dyrekcją Radiowego Studia Komunikatów o Ruchu Drogowym rozgłośni WDR w Dusseldorfie, gdzie zaprezentowano zaawansowany system informacji radiowych o utrudnieniach w ruchu. Podczas przejazdów uczestnicy wyjazdu mieli możliwość obserwacji wyposażenia w urządzenia sterowania ruchem odcinków autostrad o najwyższych natężeniach ruchu w Europie.
- h) W dniach 2–3 października 2007 r. w ośrodku GDDKiA w Józefowie odbyło się szkolenie dla Kierowników Rejonów w zakresie oznakowania poziomego p.t. *Wyznaczanie linii segregacyjnych oznakowania poziomego dróg*. Celem szkolenia była poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego na łukach o niedostatecznej widoczności oraz przypomnienie zasad wyznaczania i podstaw prawnych oznakowania poziomego. W szkoleniu uczestniczyli wszyscy Kierownicy Rejonów GDDKiA.

1.1.3.11. Audyt bezpieczeństwa ruchu drogowego

Na podstawie Zarządzenia nr 12 Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad w sprawie audytu brd, wprowadzono procedury pilotażowego audytu brd w GDDKiA, w ramach których wykonano 64 audyty brd wytypowanych wcześniej projektów drogowych.

Kompleksowe podsumowanie przez Politechnikę Krakowską i Politechnikę Gdańską dotychczas wykonanych audytów brd w GDDKiA oraz ocena pilotażowego wdrożenia audytu brd w strukturach GDDKiA dokonane zostało w trakcie Seminarium *Wdrażanie audytu BRD*, które odbyło się w Krakowie w dniach 14-16 lutego 2007 r. W 2007 r. wykonano 52 audyty brd projektów drogowych.

1.1.3.12. Współpraca GDDKiA z partnerami, w zakresie brd

Kontynuowana jest wszechstronna współpraca z następującymi partnerami:

- Krajową Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
- Politechnikami: Gdańską, Krakowską, Warszawską,
- Policją,
- Ministerstwem Transportu i Dróg Wodnych Królestwa Niderlandów (w ramach MoU),
- Szwedzką Administracją Drogową (w ramach MoU),
- Austriacką Administracją Drogową (ASFINAG),
- Szwajcarską Administracją Drogową (ASTRA),
- Niemiecką Administracją Drogową,
- Państwowym Niemieckim Instytutem Drogownictwa – BASt,
- Instytutem Badawczym Dróg i Mostów,
- Instytutem Transportu Samochodowego,
- biurami projektowymi,
- samorządami lokalnymi.

1.1.4. Główny Inspektorat Transportu Drogowego

Z początkiem 2007 r. Główny Inspektorat Transportu Drogowego rozpoczął szósty rok swojej działalności oraz organizacji Inspekcji Transportu Drogowego w Polsce.

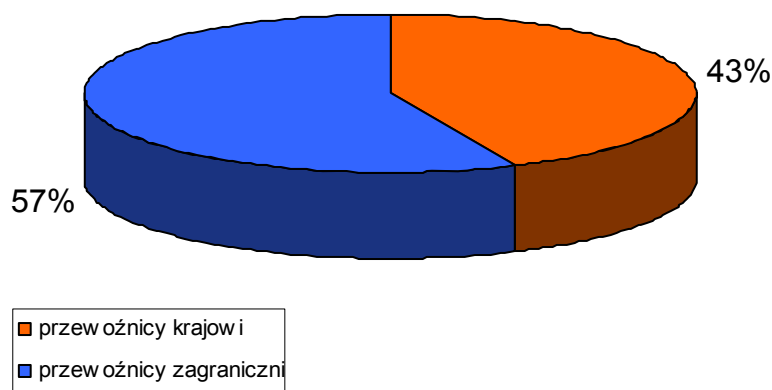
W 2006 r. Główny Inspektorat Transportu Drogowego przeprowadził piątą edycję kursu specjalistycznego dla kandydatów na inspektorów. Pozwoliło to na uzupełnienie braków kadrowych oraz powiększenie liczby inspektorów transportu drogowego zgodnie z przyznaną dla Inspekcji Transportu Drogowego zwiększoną liczbą etatów. W 2007 r. kontrole drogowe oraz w przedsiębiorstwach rozpoczęło 313 inspektorów transportu drogowego, co zostało odzwierciedlone w przygotowanym z początkiem 2007 r. *Ramowym Planie Kontroli Inspekcji Transportu Drogowego w roku 2007*. Ubytki kadrowe wśród kadry inspektorów spowodowały, że w końcu 2007 r. zadania kontrolne wykonywało 298 inspektorów transportu drogowego.

Kontroli ITD podlegają kierowcy i przedsiębiorcy wykonujący przewozy w ramach krajowego i międzynarodowego transportu drogowego oraz krajowego i międzynarodowego niezarobkowego przewozu drogowego, z wyłączeniem pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 tony przy przewozach rzeczy oraz konstrukcyjnie przeznaczonych do przewozu najwyżej 9-ciu osób łącznie z kierowcą w niezarobkowych przewozach osób na potrzeby własne. Wyłączeniu podlegają także pojazdy zespołów ratownictwa medycznego i transportu sanitarnego oraz pojazdy przewożące wartości pieniężne w rozumieniu przepisów o ochronie osób i mienia.

W trakcie prowadzonych działań inspektorzy ITD dokonują kompleksowych kontroli drogowych z uwzględnieniem sprawdzenia przestrzegania przepisów w zakresie:

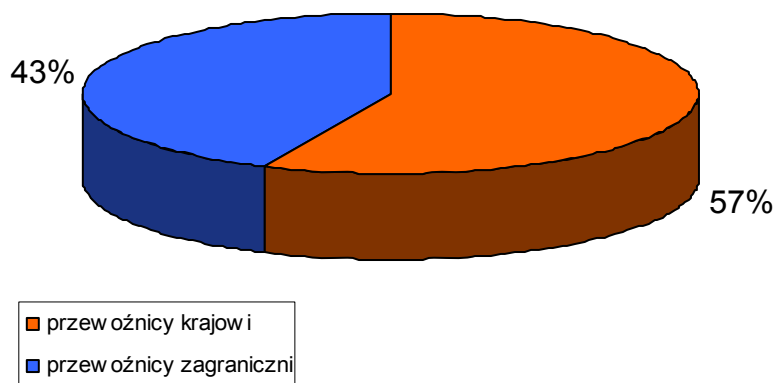
- dokumentów uprawniających do wykonywania transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu drogowego,
- dokumentów przewozowych,
- prawa o ruchu drogowym,
- norm czasu prowadzenia pojazdu oraz obowiązkowych przerw i odpoczynków dla kierowców,
- transportu drogowego żywych zwierząt,
- zasad i warunków dotyczących przewozu drogowego towarów niebezpiecznych,
- transportu drogowego odpadów,
- spełniania wymagań w zakresie masy, nacisków na osie i wymiarów pojazdów,
- stanu technicznego pojazdów, w tym w zakresie wymagań dotyczących ochrony środowiska,
- rodzaju używanego paliwa w pojazdach samochodowych.

W 2007 r. inspektorzy transportu drogowego przeprowadzili **166 291** kontroli drogowych, z czego **72 158** dotyczyło przewoźników krajowych, zaś pozostałe **94 133** przewoźników zagranicznych.

Rys. 1. Stosunek liczby kontroli przewoźników krajowych i zagranicznych.

W wyniku działalności kontrolnej Inspekcji wydane zostały **31 715** decyzji administracyjnych o nałożeniu kary pieniężnej, na łączną kwotę **59 738 tys. zł**. Z ogólnej liczby wydanych w tym okresie decyzji – **13 418** kar administracyjnych, na łączną kwotę **34 137 tys. zł** dotyczyło przewoźników krajowych, a **18 297**, na kwotę **25 601 tys. zł** – przewoźników zagranicznych. Stosunek wydanych decyzji o nałożeniu kary pieniężnej do liczby skontrolowanych pojazdów wyniósł **19%**.

Rys. 2. Udział procentowy kar nakładanych przewoźników krajowych i zagranicznych.

Realizacja zadania związanego z poprawą bezpieczeństwa ruchu drogowego przez ITD odbywa się poprzez działalność kontrolną nakierowaną na zagadnienia mające bezpośredni lub pośredni wpływ na stan brd:

- Szczegółową kontrolę autokarów wycieczkowych, autobusów rejsowych oraz autokarów przewożących dzieci w ramach akcji *Bezpieczny Autokar* prowadzonej całorocznie, ze szczególnym nasileniem w okresie ferii zimowych oraz wzmożonych kontroli w ramach walki z *szarą strefą* w transporcie osób;
- Kontrolę przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez kierowców wykonujących przewozy w ramach transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu na potrzeby własne;
- Ograniczenie liczby przemęczonych kierowców zawodowych, uczestniczących w ruchu drogowym poprzez kontrolę przestrzegania przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdu, przerw i odpoczynków kierowcy – w transporcie międzynarodowym na podstawie umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), w transporcie w granicach Wspólnoty Europejskiej – zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady (EWG) nr 3820/85/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego (Dz.U. WE L 370 z 31.12.1985 r., str. 1) ;
- Ograniczenie ryzyka przewozu towarów niebezpiecznych poprzez kontrolę przewozu drogowego towarów niebezpiecznych zgodnie z przepisami o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych oraz umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR);
- Eliminację z ruchu drogowego nietrzeźwych kierowców poprzez kontrolę stanu trzeźwości kierowców w transporcie drogowym;
- Kontrolę dokumentów uprawniających do prowadzenia samochodów ciężarowych i autobusów zgodnie z przepisami ustawy prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o transporcie drogowym;
- Eliminowanie z ruchu drogowego pojazdów niesprawnych technicznie, nieprawidłowo oznakowanych i wyposażonych oraz przeciwdziałanie procesowi degradacji dróg wpływającemu na pogorszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez kontrolę masy i nacisków osi pojazdów ciężarowych;
- Udział ITD w międzynarodowych działaniach kontrolnych w celu poprawy brd.

1.1.4.1. *Szczegółowa kontrola autobusów i autokarów w ramach akcji Bezpieczny Autokar oraz walki z „szarą strefą” w transporcie osób*

W okresie ferii zimowych oraz wakacji letnich, Inspekcja przeprowadziła wzmożone kontrole, w trakcie których szczególną uwagę poświęcono kontroli autokarów turystycznych, wycieczkowych i rejsowych, a także przewożących dzieci, w ramach akcji pn. *Bezpieczny Autokar*. W trakcie kontroli inspektorzy transportu drogowego zwracali szczególną uwagę na stan techniczny kontrolowanych pojazdów, uprawnienia oraz trzeźwość kierowców, a także przestrzeganie przez nich przepisów w zakresie norm czasu prowadzenia pojazdu, wymaganych przerw i odpoczynków. Kontrole w tym zakresie odbywały się zarówno przed wyjazdem po zgłoszeniu zapotrzebowania przez uczestników podróży lub opiekunów, jak i wyrywkowo w trakcie przejazdu.

Kontrola przewozu osób jest jednym z priorytetowych zadań Inspekcji, mającym na celu, oprócz zwiększenia bezpieczeństwa na drogach, wyeliminowanie z rynku usług transportowych przewozów wykonywanych w tzw. „szarej strefie”, ze szczególnym uwzględnieniem przewozów wykonywanych bez wymaganej licencji lub niezgodnie z nią oraz przewozów wykonywanych bez wymaganego zezwolenia lub z naruszeniem warunków w nim określonych. Od początku 2007 r. Inspekcja kontynuowała wzmożone kontrole przewozu osób z nastawieniem na walkę z nieuczciwą konkurencją. W ramach realizacji tego zadania w 2007 r. na terenie wybranych województw prowadzono akcje wzmożonych kontroli:

- a) **Województwo Świętokrzyskie** – w dniach 7-12 maja 2007 r. przeprowadzono wspólną akcję kontrolną, w której udział wzięli inspektorzy transportu drogowego, funkcjonariusze służby celnej oraz inspektorzy kontroli skarbowej. Akcja prowadzona była przy użyciu wszystkich możliwych zasobów

zarówno kadrowych, jak i posiadanego sprzętu. Zakresem kontroli objęto kompleksowe kontrole taksówek, busów, autokarów oraz innych przewoźników prywatnych. Sprawdzano wydawanie biletów pasażerom, ewidencjonowanie przez kierujących dochodów na kasach fiskalnych, sprawdzanie legalizacji kas fiskalnych, sprawdzanie jakości używanego paliwa, kontrola trzeźwości kierowców, stanu technicznego pojazdów, sprawdzano dokumenty uprawniające do prowadzenia działalności w zakresie przewozów regularnych i okazjonalnych oraz przestrzeganie rozkładów jazdy w zakresie czasu odjazdów i przyjazdów oraz przestrzegania ustalonych przystanków. Inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Kielcach skontrolowali w ramach akcji 212 pojazdów, wszczęto 52 postępowania administracyjne, zatrzymano 40 dowodów rejestracyjnych, na kierowców nałożono 18 mandatów karnych, nie stwierdzono nietrzeźwych kierowców. Wspólnie z Izbą Celną przeprowadzono 88 kontroli jakości używanego paliwa – stwierdzono 6 przypadków używania oleju opałowego. Natomiast z Urzędem Kontroli Skarbowej przeprowadzono 110 kontroli i nałożono 94 mandaty za naruszenia karno-skarbowe oraz 56 mandatów za nieewidencjonowanie przychodów w kasie fiskalnej, brak legalizacji kas oraz nie wydawanie biletów za przejazd. Łącznie przeprowadzono 410 kontroli.

- b) **Województwo Dolnośląskie** – w dniach 9-10 maja 2007 r. przeprowadzono zmasowaną akcję kontroli pojazdów należących do przewoźników wykonujących zarobkowy przewóz osób na liniach regularnych komunikacji miejskiej we Wrocławiu. W wyniku działań skontrolowano 26 autobusów – wszczęto 8 postępowań administracyjnych, zatrzymano 1 dowód rejestracyjny ze względu na zły stan techniczny pojazdu.
- c) **Województwo Małopolskie** – w dniach 10-15 kwietnia 2007 r. przeprowadzono kontrolę przewozu osób, w którą zaangażowani zostali wszyscy inspektorzy Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Krakowie. Przeprowadzono ją przy pomocy zarówno umundurowanych jak i nieumundurowanych inspektorów, jeżdżących w charakterze pasażerów oraz z wykorzystaniem nieoznakowanych pojazdów inspekcji. Podczas przeprowadzonych działań skontrolowano 140 pojazdów, stwierdzono 28 naruszeń w tym m.in. 4 przypadki braku licencji, 3 przypadki braku zezwolenia, 10 przypadków nieposiadania przez kierowców wymaganych badań lekarskich oraz 8 przypadków niespełnienia przez pojazdy dodatkowych warunków technicznych. Zatrzymano 17 dowodów rejestracyjnych. Natomiast, podczas wspólnej kontroli z pracownikami Urzędu Skarbowego w Krakowie, która odbyła się w dniu 16 maja 2007 r., ujawniono wykonywanie zarobkowego przewozu osób bez wymaganej licencji, brak wymaganej dokumentacji kierowcy, brak kasy fiskalnej. Ponadto pojazd wydzieliał szkodliwe substancje w stopniu przekraczającym dopuszczalny poziom oraz nie miał hamulca awaryjnego.
- d) **Województwo Warmińsko-Mazurskie** – w dniach 25 i 28 maja 2007 r. zostały przeprowadzone kompleksowe działania kontrolne w zakresie przewozu osób. Kontrole były prowadzone przez cztery zespoły kontrolne, na odcinkach dróg, charakteryzujących się największym nasileniem w zakresie przewozu osób (są to odcinki dróg krajowych nr 16 i 51, w szczególności odcinek drogi krajowej nr 51 Bartoszyce - Lidzbark Warmiński - Dobre Miasto – Olsztyn - Olsztynek). W wyniku kontroli zatrzymano 4 dowody rejestracyjne i nałożono 3 mandaty karne na łączną kwotę 200 zł. Wszczęto również 3 postępowania administracyjne wobec przedsiębiorców.
- e) **Województwo Zachodniopomorskie** – w dniach 21-25 maja 2007 r. w największych miastach województwa zachodniopomorskiego inspektorzy transportu drogowego przeprowadzili kontrole autobusów komunikacji miejskiej. Głównym celem działań była kontrola stanu technicznego tych pojazdów. Kontroli poddano 81 autobusów, z tego na terenie miasta Szczecin skontrolowano 24 autobusy należące do dwóch spółek prowadzących przewozy osób w ramach komunikacji miejskiej. Kontrole pokazały niepokojąco zły stan techniczny pojazdów na 24 kontrole – w 13 przypadkach zabrano dowody rejestracyjne, z czego 5 nie dopuszczono do dalszej jazdy. Kontroli poddano także inne autobusy obsługujące miasto Szczecin – na 21 skontrolowanych pojazdów aż w 12 przypadkach

zatrzymano dowody rejestracyjne, a 3 autobusy nie zostały dopuszczone do dalszej jazdy. Stwierdzone usterki dotyczyły wycieków płynów eksploatacyjnych, usterek układu hamulcowego, układu zawieszenia oraz stanu ogumienia. Szczególną uwagę inspektorzy zwrócili na przypadki skorodowanych elementów nadwozia, skorodowanej podłogi w części dla pasażerów, która przykryta kawałkiem odkształconej blachy o ostrych krawędziach stanowiła zagrożenie dla zdrowia przewożonych; wyciek oleju bezpośrednio na kolektor wydechowy, który stwarzał zagrożenie pożarowe. W Koszalinie na 18 kontrolowanych pojazdów zatrzymano 6 dowodów rejestracyjnych, a trzy pojazdy nie zostały dopuszczone do ruchu. W Kołobrzegu na 3 skontrolowane pojazdy – 1 zatrzymany dowód rejestracyjny, w Stargardzie Szczecińskim – 6 kontroli – 1 zatrzymany dowód rejestracyjny, w Świnoujściu 9 kontroli – 4 zatrzymane dowody rejestracyjne, jeden pojazd niedopuszczony do ruchu.

- f) **Województwo Mazowieckie** – w kwietniu 2007 br. Inspektorzy Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego po raz kolejny kontrolowali autobusy realizujące przewóz osób na terenie Warszawy – w tym autobusy MZA. Skontrolowano 22 autobusy, stwierdzono poważne nieprawidłowości dotyczące stanu technicznego pojazdów – zatrzymano 17 dowodów rejestracyjnych – wszystkie te pojazdy wycofano z ruchu.
- g) **Województwo Lubelskie** – w okresie od 31 stycznia do 10 lutego 2007 r. przeprowadzono wrywkowe kontrole przewozów regularnych na trasie Lublin - Warszawa, w tym również linii rozpoczynających się w Tomaszowie Lubelskim i Hrubieszowie. Łącznie skontrolowano 32 pojazdy – wszczęto 9 postępowań administracyjnych, nałożono 5 kar w drodze mandatu, 6 pojazdów wycofano z ruchu z powodu złego stanu technicznego i braków w wyposażeniu. Kontrolowano 5 największych przewoźników wykonujących przewozy regularne na ww. liniach regularnych. Stwierdzono liczne nieprawidłowości, m.in. znaczne przekraczanie przez kierowców dozwolonej prędkości, nieprzestrzeganie czasu prowadzenia i brak prawidłowych odpoczynków.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Liczba skontrolowanych pojazdów					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	14 200	2 227	6 023	364	22 814
zagraniczne	3 912	41	24	0	3 977
suma	18 112	2 268	6 047	364	26 791

Liczba decyzji administracyjnych					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	1 635	295	248	38	2 216
zagraniczne	898	8	1	0	907
suma	2 533	303	249	38	3 123

Liczba mandatów karnych					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	2 107	277	386	17	2 787
zagraniczne	1 062	7	0	0	1 069
suma	3 169	284	386	17	3 856

Liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych					
	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
krajowe	1 298	313	214	43	1 868
zagraniczne	93	4	0	0	97
suma	1 391	317	214	43	1 965

Liczba stwierdzonych naruszeń wg załącznika ustawy					
Lp.*	Autokar	Bus	TAXI	Gimbus	Razem
1.1	68	26	10	1	105
1.2	61	10	1	3	75
1.3	4	0	61	0	65
2.1	85	32	0	12	129
2.2	85	32	1	0	118
2.3	11	4	0	0	15
2.4	4	2	0	0	6
2.5	91	50	0	8	149
2.6	0	0	0	6	6
2.9	17	1	2	0	20
inne	10 521	627	243	43	11 434
suma	10 947	784	318	73	12 122

* wg klasyfikacji określonej w załączniku do ustawy o transporcie drogowym

1.1 – wykonywanie transportu drogowego bez wymaganej licencji (z wyłączeniem taksówek)

1.2 – wykonywanie transportu drogowego pojazdem nie zgłoszonym do licencji

1.3 – wykonywanie transportu drogowego taksówką bez wymaganej licencji

2.1 – wykonywanie transportu drogowego osób bez wymaganego zezwolenia

2.2 – wykonywanie transportu drogowego osób z naruszeniem warunków określonych w zezwoleniu (dot. dni, godzin odjazdu i przyjazdu, ustalonej trasy przejazdu lub wyznaczonych przystanków)

2.3 – wykonywanie transportu drogowego osób przez posiadającego odpowiednie zezwolenie bez obowiązującego rozkładu jazdy

2.4 – wykonywanie transportu drogowego osób w zakresie przewozów regularnych pojazdem innym niż autobus

2.5 – wykonywanie transportu drogowego osób autobusem nie spełniającym określonych przepisami warunków technicznych

2.6 – pobieranie należności za przejazd niezgodnie z cennikiem opłat podanym do publicznej wiadomości

2.9 – wykonywanie przewozów okazjonalnych pojazdem przeznaczonym do przewozu nie więcej niż 9 osób z naruszeniem zakazu używania na pojeździe taksometru, umieszczania na pojeździe oznaczeń z danymi przedsiębiorcy, montowania na pojeździe lamp bądź innych urządzeń technicznych.

Tabela 1. Wyniki akcji wzmożonych kontroli w zakresie transportu drogowego osób. (Autokary – turystyczne i rejsowe; BUS – przewozy publiczne i niepubliczne, regularne i regularne specjalne; TAXI – kontrole transportu osób wykonywane taksówkami; GIMBUS – przewóz dzieci i młodzieży do szkół).

1.1.4.2. Kontrola przestrzegania przepisów ruchu drogowego

Inspektorzy ITD zgodnie z przypisanymi uprawnieniami, określonymi w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.), sprawują kontrolę ruchu drogowego w stosunku do kierowców, wykonujących przewozy w ramach transportu drogowego lub niezarobkowego przewozu drogowego. Wszelkie przypadki naruszania przepisów ruchu drogowego, które mają wpływ na zagrożenie brd są sankcjonowane karami pieniężnymi w postępowaniu mandatowym. W wyniku kontroli drogowych przeprowadzonych przez inspektorów ITD. w 2007 r. wystawiono 14 441 mandatów karnych za naruszenia przepisów ustawy - Prawo o ruchu drogowym, z czego 6 617 dotyczyło przewoźników krajowych, a 7 824 – przewoźników zagranicznych. Łączna kwota nałożonych kar w drodze mandatu wyniosła ok. 1 678 tys. zł (przewoźnicy krajowi – ok. 837 tys. zł; przewoźnicy zagraniczni – ok. 841 tys. zł).

Niezależnie od powyższego w ramach planu zatwierdzonego przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego Wojewódzkie Inspektoraty Transportu Drogowego realizowały cykliczne działania kontrolne pod nazwą *Bezpieczna Ósemka*. Działania powyższe zostały zorganizowane jako uzupełnienie działań podejmowanych przez Ministra Transportu i GDDKiA na rzecz poprawy brd na drodze krajowej nr 8 pod nazwą *Ósemka – osiem – osiemdziesiąt osiem*.

Wśród podstawowych celów jakie zostały zdefiniowane dla akcji kontrolnej ITD można wymienić:

- Ograniczenie liczby zdarzeń drogowych powodowanych nadmierną prędkością oraz ich ofiar;
- Wyeliminowanie nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego wśród kierujących pojazdami ciężarowymi i autobusami;
- Wytworzenie wśród kierujących (zwłaszcza obcokrajowców, wykonujących transport drogowy) poczucia ciągłych kontroli prędkości oraz nieuchronności kary;
- Eliminowanie nagannych zachowań uczestników ruchu drogowego;
- Kształtowanie świadomości wśród kierowców o konieczności przestrzegania przepisów ruchu drogowego;
- Poinformowanie społeczeństwa, w tym społeczności lokalnych o pracy ITD na rzecz brd.
- Działania kontrolne w ramach akcji zostały przeprowadzone w następujących terminach:
 - 4 – 5 czerwca w godz. 6 – 22;
 - 23 – 24 czerwca, w godz. 6 – 22, początek wakacji;
 - 2 – 3 lipca, w godz. 6 – 22;
 - 31 lipca od godz. 18 do 1 sierpnia do godz. 6;
 - 30 – 31 sierpnia, w godz. 6 – 22, koniec wakacji;
 - 13 – 14 września, w godz. 6 – 22, działania w ramach **Europejskiej Kontroli Drogowej (Euro – Controle – Route/ECR)**;
 - 25 – 26 października, w godz. 6 – 22, działania w ramach ECR.

Zbiornicze zestawienia wyników kontroli z przeprowadzonych działań kontrolnych przedstawia poniższa tabela.

Działania Bezpieczna Ósemka		
I.p.	Rodzaj informacji	Wyniki kontroli
1	Ogólna liczba skontrolowanych pojazdów	2 063
a	przewoźnicy krajowi	721
b	przewoźnicy zagraniczni	1 342
2	Liczba prób z użyciem alkotestu	1 218
a	kierowcy krajowi	7 355
c	kierowcy zagraniczni	694
c	kierowcy, u których stwierdzona stan po spożyciu alkoholu	6
3	Liczba wydanych decyzji	261
a	przewoźnicy krajowi	14
b	przewoźnicy zagraniczni	247
4	Ogólna kwota nałożonych kar	338 760,00 zł
a	przewoźnicy krajowi	25 950,00 zł
b	przewoźnicy zagraniczni	312 810,00 zł
5	Liczba wszczętych postępowań	82
6	Liczba wydanych mandatów z zakresu przekroczenia prędkości	364
a	kierowcy krajowi	81
b	kierowcy zagraniczni	283
7	Kwota wydanych mandatów z zakresu przekroczenia prędkości	33 135,00 zł
a	kierowcy krajowi	7 950,00 zł
b	kierowcy zagraniczni	25 185,00 zł
8	Liczba pojazdów niedopuszczonych do dalszej jazdy	14
9	Liczba wykrytych samowolnych ingerencji w urządzenia rejestrujące	4
a	pojazdy krajowe	1
b	pojazdy zagraniczne	3
10	Liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	80
a	pojazdy krajowe	50
b	pojazdy zagraniczne	30
10	Liczba stwierdzonych naruszeń	711

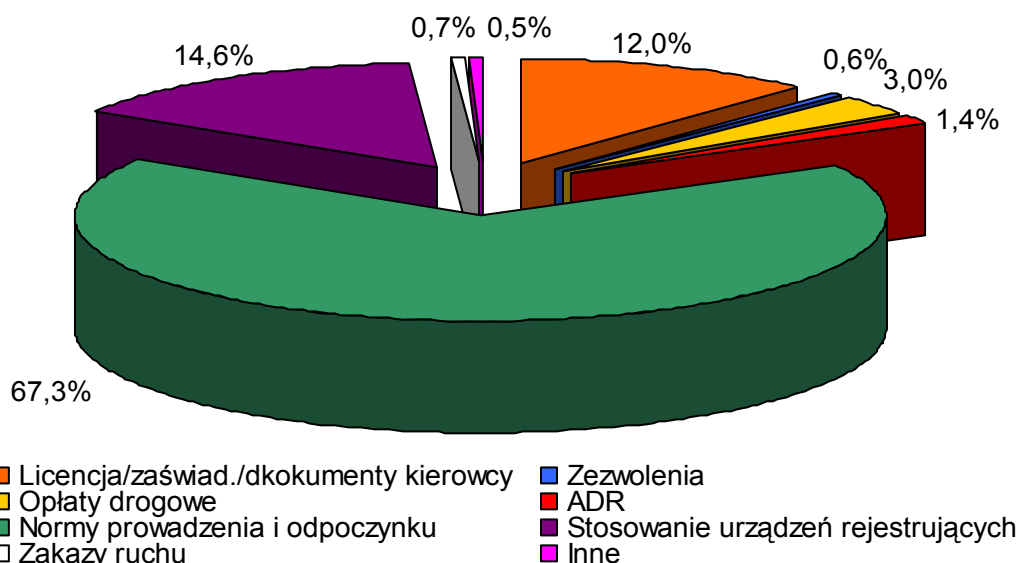
Tabela 2. Wyniki działań kontrolnych pod nazwą *Bezpieczna Ósemka*.

1.1.4.3. Kontrola przestrzegania norm czasu prowadzenia pojazdu, obowiązkowych przerw i odpoczynków kierowców

Kondycja psychofizyczna kierowców poruszających się po drogach ma fundamentalny wpływ na bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego. Dlatego też bardzo istotne jest, aby zapewnić stosowanie przez kierowców zawodowych określonych norm czasu prowadzenia pojazdu, wymaganych przerw w jeździe oraz odpoczynków. Problem ten wydaje się być jeszcze ważniejszy w zestawieniu z faktem, że większość kierowców, którzy podlegają kontroli ITD, kieruje, albo wielotonowymi samochodami ciężarowymi, albo autobusami, czy autokarami przewożącymi dziesiątki osób i każdy błąd

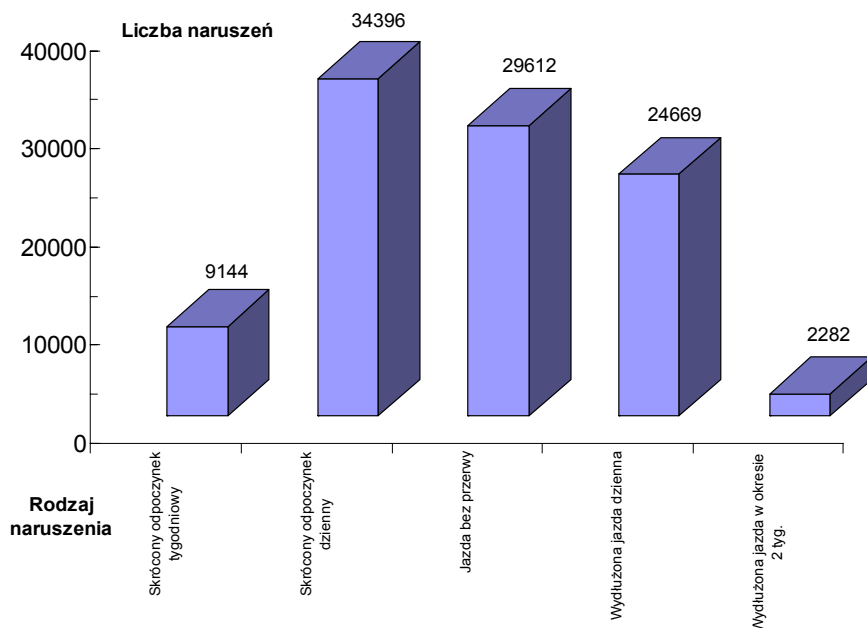
kierowcy spowodowany obniżeniem zdolności prawidłowego reagowania na sytuacje drogowe, które jest spowodowane zmęczeniem wynikającym ze zbyt długiego przebywania za kierownicą, jest zazwyczaj tragiczny w skutkach.

W ramach realizacji zadania zmniejszenia liczby przemęczonych kierowców uczestniczących w ruchu drogowym inspektorzy transportu drogowego podczas każdej kontroli drogowej dokonują kontroli zapisów z urządzenia rejestrującego i sprawdzają zachowanie przez kierowcę norm czasu prowadzenia pojazdu, obowiązkowych przerw i odpoczynków. W wyniku przeprowadzonych kontroli drogowych inspektorzy transportu drogowego stwierdzili około 148 tys. naruszeń przepisów sankcjonowanych zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.). Ponad 67% stwierdzonych naruszeń dotyczyło nieprzestrzegania przez kierowców przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdów oraz obowiązkowych przerw i odpoczynków, około 15% naruszeń związanych było z nieprawidłowym używaniem urządzeń rejestrujących, (szczegółowy wykaz struktury naruszeń przedstawia rys. 3).

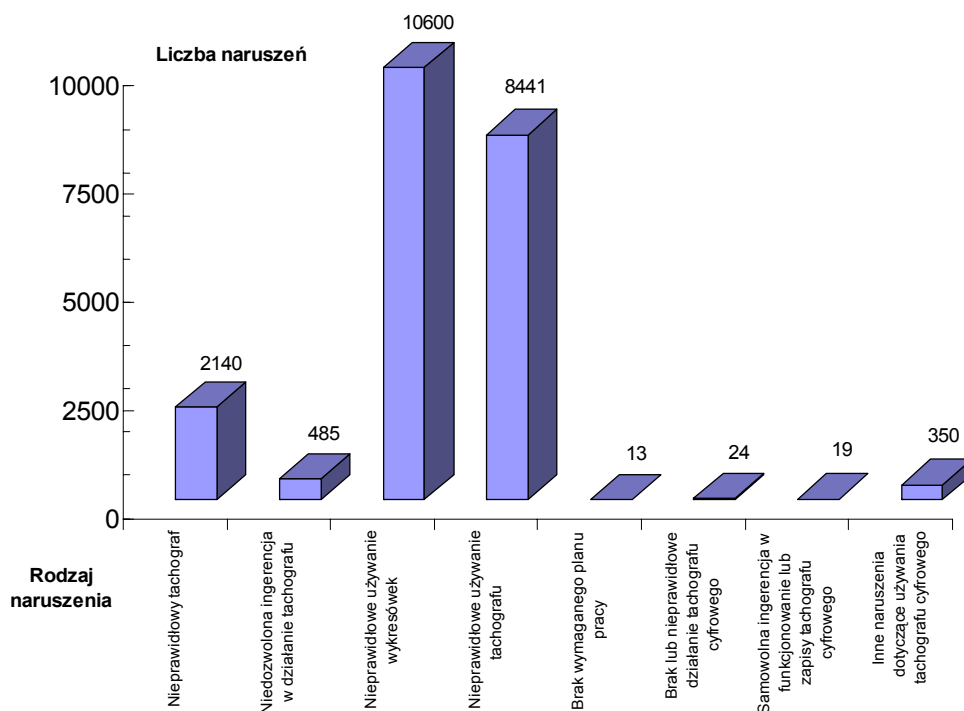
Rys. 3. Struktura naruszeń przepisów stwierdzanych podczas kontroli Inspekcji Transportu Drogowego.

Z ogólnej liczby ponad 100 tys. naruszeń związanych z nieprzestrzeganiem przepisów w zakresie czasu pracy kierowców najczęściej spotykane jest niedozwolone skrócenie dziennego czasu odpoczynku, wydłużenie czasu jazdy bez wymaganej przerwy oraz czasu jazdy dziennej. Szczegółowy wykaz ilości stwierdzanych naruszeń w zakresie czasu pracy kierowców przedstawia rys. 4.

Rys. 4. Struktura naruszeń przepisów w zakresie czasu prowadzenia, przerw i odpoczynków kierowców

W zakresie przestrzegania przez kierowców i przedsiębiorców przepisów dotyczących stosowania urządzeń rejestrujących bardzo często spotykane są przypadki nieprawidłowego użytkowania przyrządu kontrolnego lub nieprawidłowego posługiwania się wykresówkami, które stanowią zapisy z urządzenia rejestrującego. Szczegółowy wykaz ilości stwierdzanych naruszeń w zakresie stosowania urządzeń rejestrujących przedstawia rys. 5.

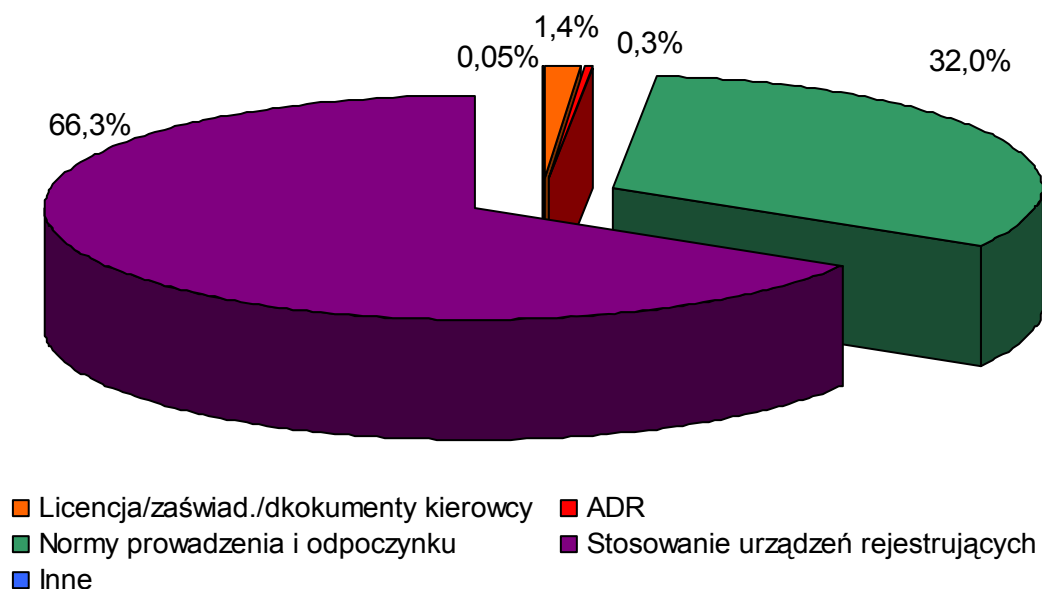
Rys. 5. Struktura naruszeń przepisów w zakresie stosowania urządzeń rejestrujących.

Ponadto inspektorzy wydali 17 473 mandaty (10 113 – przewoźnicy krajowi, 7 360 – przewoźnicy zagraniczni) za naruszenia stwierdzone na podstawie przepisów ustawy o transporcie drogowym (w tym w szczególności za naruszenia dotyczące norm czasu prowadzenia pojazdów). Łączna wysokość kar

nałożonych z tego tytułu wyniosła 2 174 tys. zł (1 352 tys. zł – przewoźnicy krajowi, 822 tys. zł – przewoźnicy zagraniczni).

ITD posiada ponadto uprawnienia do kontroli przedsiębiorstw wykonujących przewozy drogowe w ich siedzibach. W ramach realizacji tego zadania, na zlecenie Głównego Inspektora oraz na podstawie samodzielnie sporządzanych przez Wojewódzkie Inspektoraty Transportu Drogowego planów kontroli inspektorzy przeprowadzili 547 kontroli w przedsiębiorstwach wykonujących transport drogowy lub przewóz na potrzeby własne. W wyniku przeprowadzonych kontroli w przedsiębiorstwach wykonujących przewozy drogowe wydano 483 decyzje administracyjne o nałożeniu kar pieniężnych na łączną kwotę niemal 6 887 tys. zł.

W wyniku kontroli przeprowadzonych na terenie przedsiębiorstw inspektorzy transportu drogowego stwierdzili ponad 65 tys. naruszeń przepisów sankcjonowanych zgodnie z załącznikiem do ustawy o transporcie drogowym. Ponad 66% stwierdzonych naruszeń dotyczyło nieprawidłowego używania urządzeń rejestrujących, 32% naruszeń związanych było z nieprzestrzeganiem przez kierowców przepisów dotyczących czasu prowadzenia pojazdów oraz obowiązkowych przerw i odpoczynków, natomiast ponad 1,4% stanowiły naruszenia związane z wymogami dotyczącymi posiadania wymaganych licencji, zaświadczeń o wykonywaniu przewozów niezarobkowych lub dokumentacji kierowców (szczegółowy wykaz struktury naruszeń przedstawia rys. 6).

Rys. 6. Struktura naruszeń przepisów stwierdzanych podczas kontroli w siedzibach przedsiębiorstw

W rezultacie stwierdzenia rażących naruszeń w trakcie przeprowadzonych kontroli, w stosunku do 132 firm wystąpiono z wnioskami do organów wydających licencje o wszczęcie procedury określonej w art. 15 ust. 2¹ ustawy o transporcie drogowym, z tego 52 wnioski dotyczyły firm wykonujących międzynarodowy transporty drogowy.

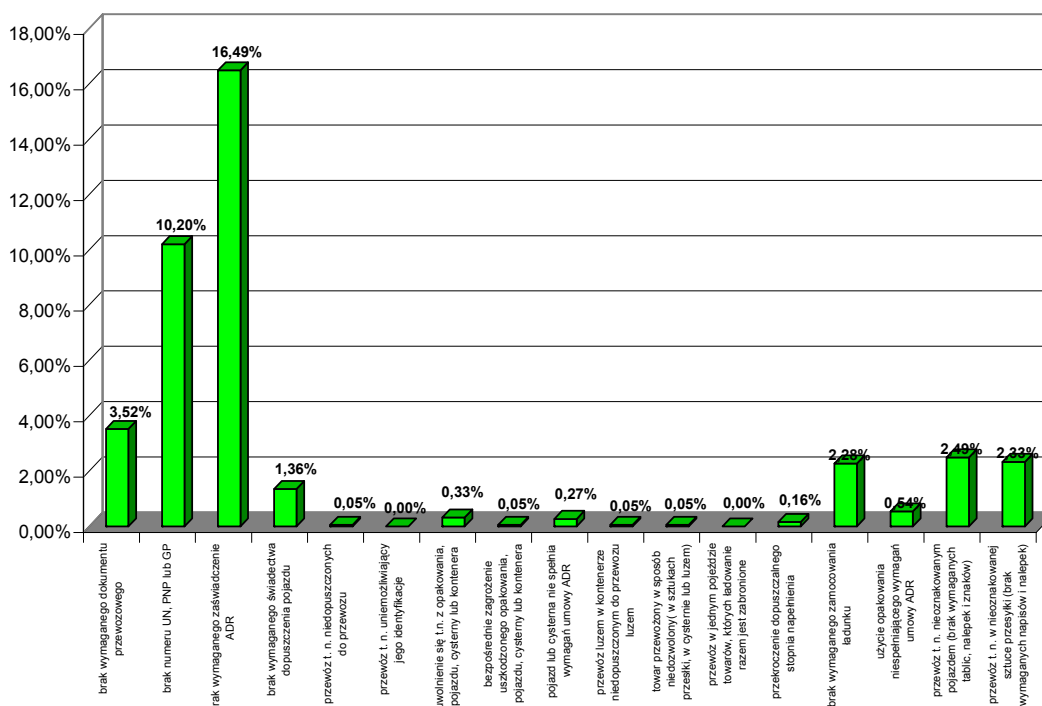
1.1.4.4. Kontrola przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych.

Innym zagadnieniem o szczególnym znaczeniu dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, na które jest skierowana szczególna uwaga inspektorów ITD jest kontrola przestrzegania przez przewoźników przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych. Jak wynika ze statystyki wypadków z udziałem pojazdów przewożących ładunki niebezpieczne, w sytuacji gdy przewóz odbywa się

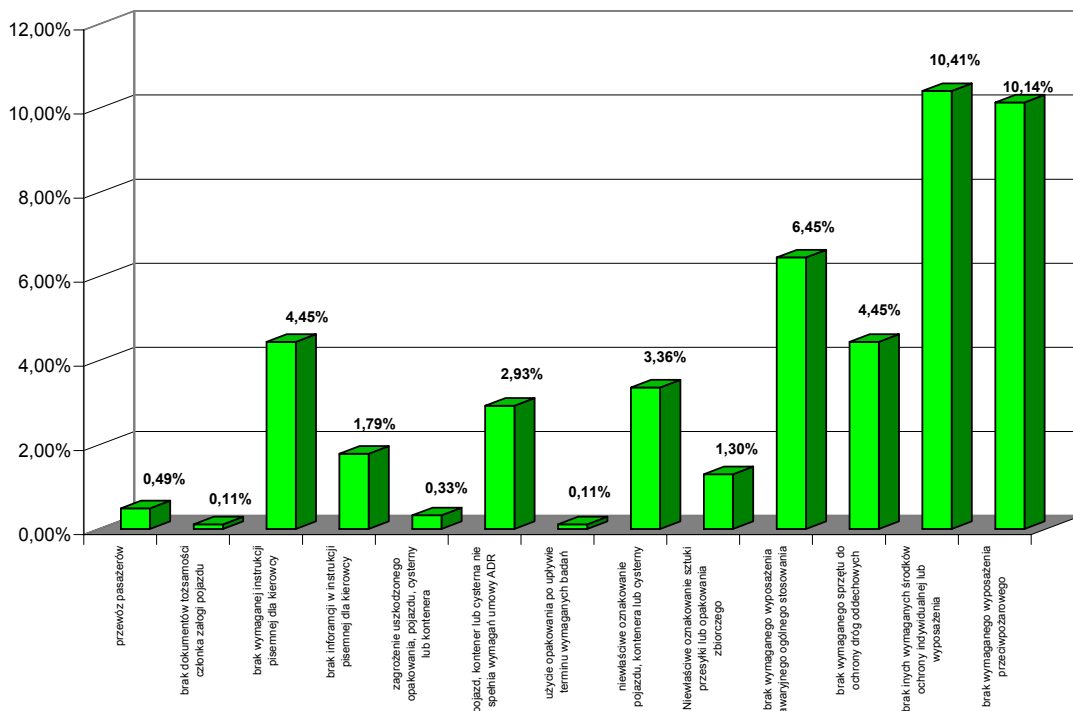
¹ „Cofnięcie licencji w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2 lit. a, b, d oraz lit. e poprzedza się pisemnym ostrzeżeniem przedsiębiorcy, że w przypadku ponownego stwierdzenia naruszenia tych przepisów wszczyna się postępowanie w sprawie cofnięcia licencji.”

z uwzględnieniem zasad określonych w przepisach prawdopodobieństwo uwolnienia towaru niebezpiecznego i spowodowania poważnego zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników ruchu lub dla środowiska jest niewielkie. Jeżeli jednak normy te nie zostaną zachowane to skutki takich zdarzeń drogowych mogą przybrać katastrofalne rozmiary. Kontrole Inspekcji w tym zakresie obejmują zarówno sprawdzenie czy dany towar jest dopuszczony do przewozu drogowego, czy zastosowany rodzaj przewozu jest odpowiedni dla przewożonego towaru oraz czy zastosowano odpowiedni rodzaj opakowań, jak i sprawdzenie wyposażenia i instrukcji dla kierowcy na wypadek wystąpienia awarii. Inspektorzy w trakcie czynności kontrolnych sprawdzają również dokumenty potwierdzające odbycie przez kierowcę specjalistycznych szkoleń, oraz dokumenty przewozowe określające rodzaj oraz ilość przewożonego towaru niebezpiecznego, które mogą być niezbędne dla służb ratowniczych w celu szybkiego zniwelowania zagrożenia. Szczegółowej kontroli podlega również sposób rozmieszczenia i zabezpieczenia, a także oznakowanie przewożonego ładunku.

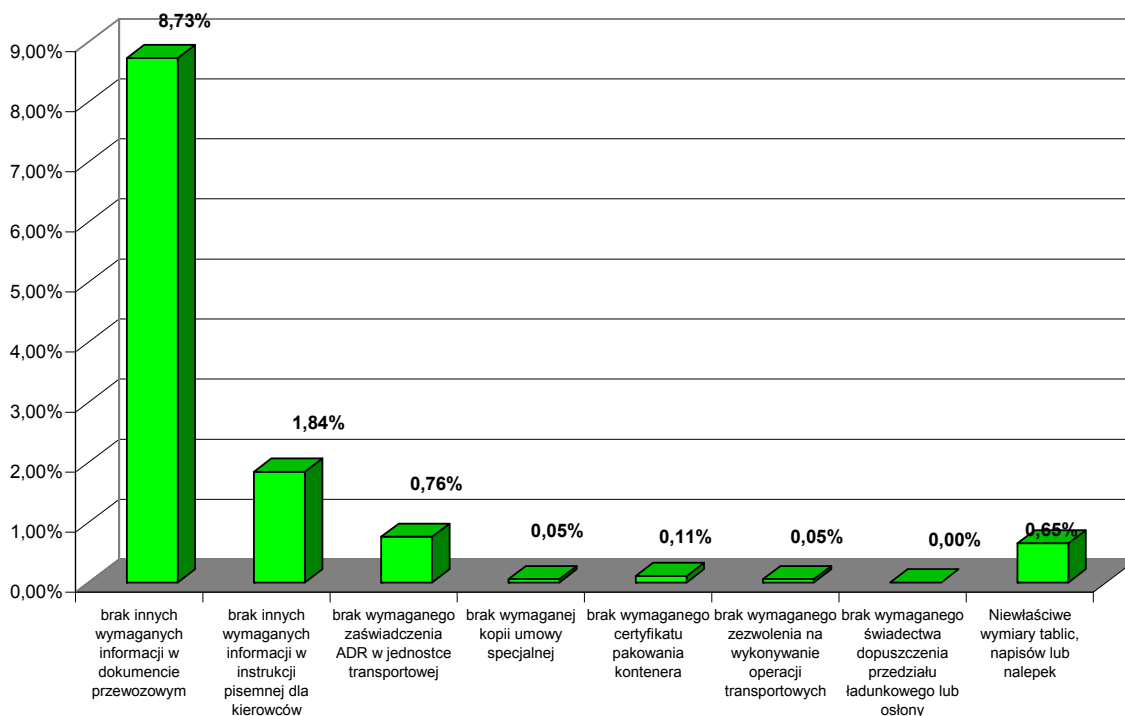
W ramach realizacji zadania związanego z kontrolą szczegółowych warunków przewozu drogowego towarów niebezpiecznych, inspektorzy transportu drogowego w 2007 r. skontrolowali 15 453 pojazdy przewożące towary niebezpieczne. W trakcie kontroli przeprowadzonych w tym zakresie inspektorzy transportu drogowego stwierdzili 2 tys. naruszeń przepisów *Umowy Europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR)*. Szczegółową strukturę stwierdzonych naruszeń według kategorii zagrożeń, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 29 września 2005 r w sprawie formularza listy kontrolnej (Dz.U. Nr 201, poz. 1667) przedstawiono na rys. 7.1, 7.2 oraz 7.3.

Rys. 7.1. Struktura naruszeń przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych I kategorii zagrożeń

Rys. 7.2. Struktura naruszeń przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych II kategorii zagrożeń.

Rys. 7.3. Struktura naruszeń przepisów w zakresie przewozu drogowego towarów niebezpiecznych III kategorii zagrożeń.

Innym zadaniem realizowanym przez ITD jest prowadzenie egzaminów dla doradców do spraw bezpieczeństwa, a więc osób sprawujących bezpośredni nadzór nad przewozem drogowym towarów niebezpiecznych w firmach transportowych. W związku z tym zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671, z późn. zm.), Wojewódzkie Inspektoraty Transportu Drogowego organizują egzaminy na doradców przy przewozie drogowym towarów niebezpiecznych. W 2007 r. zorganizowane zostały 34 egzaminy. W efekcie przeprowadzonych postępowań do egzaminów przystąpiło 593 osoby, z czego 241 osób zdało z wynikiem pozytywnym. Obecnie uprawnienia doradcy do spraw przewozu drogowego towarów niebezpiecznych posiada 2 068 osób zarejestrowanych w ewidencji prowadzonej przez Głównego Inspektora Transportu.

1.1.4.5. Kontrola uprawnień do kierowania pojazdem i stanu trzeźwości kierowców.

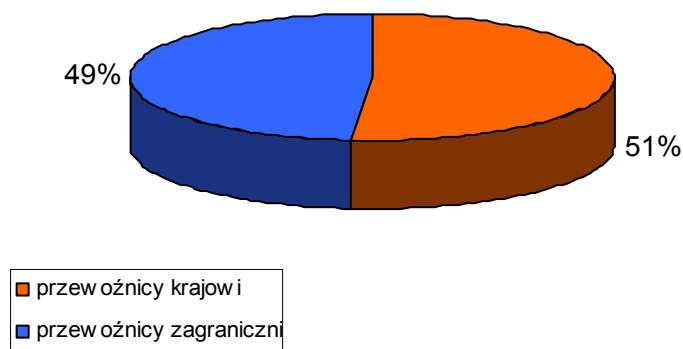
Innym czynnikiem, który może powodować zagrożenia w ruchu drogowym są umiejętności, stan zdrowia oraz trzeźwość kierujących pojazdami. Dlatego też inspektorzy w trakcie prowadzonych kontroli w każdym przypadku sprawdzają uprawnienia kierowców do kierowania właściwą kategorią pojazdów zgodnie z przepisami Prawa o ruchu drogowym, a także weryfikują na podstawie przedstawianych do kontroli dokumentów, czy kierowcy zawodowi pojazdów ciężarowych i autobusów spełniają wymagania określone przepisami ustawy o transporcie drogowym, w tym wymagania ukończenia kursów kształcących w zakresie przewozu osób lub rzeczy oraz uzyskania pozytywnych świadectw badań lekarskich i psychologicznych. Część pojazdów specjalistycznych ITD jest również wyposażona w urządzenia do pomiaru zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu i kierowcy poddawani są wrywkowym badaniom stanu trzeźwości.

1.1.4.6. Eliminowanie z ruchu drogowego pojazdów niesprawnych technicznie, nieprawidłowo oznakowanych i wyposażonych oraz przeciwdziałanie procesowi degradacji dróg poprzez kontrolę masy, nacisków osi i wymiarów pojazdów uczestniczących w ruchu drogowym.

Znaczący wpływ na bezpieczeństwo w ruchu drogowym ma również stan techniczny użytkowanych pojazdów. W związku z powyższym w trakcie każdej kontroli inspektorzy dokonują szczegółowego sprawdzenia stanu technicznego pojazdu, pod względem spełniania wymogów określonych w przepisach Prawa o ruchu drogowym. W 2007 r. inspektorzy transportu drogowego, w wyniku stwierdzenia złego stanu technicznego kontrolowanych pojazdów, zatrzymali 9 247 dowodów rejestracyjnych (w tym 7 058 pojazdów krajowe oraz 2 189 pojazdów zagraniczne), kierując niesprawne pojazdy na dodatkowe badania techniczne.

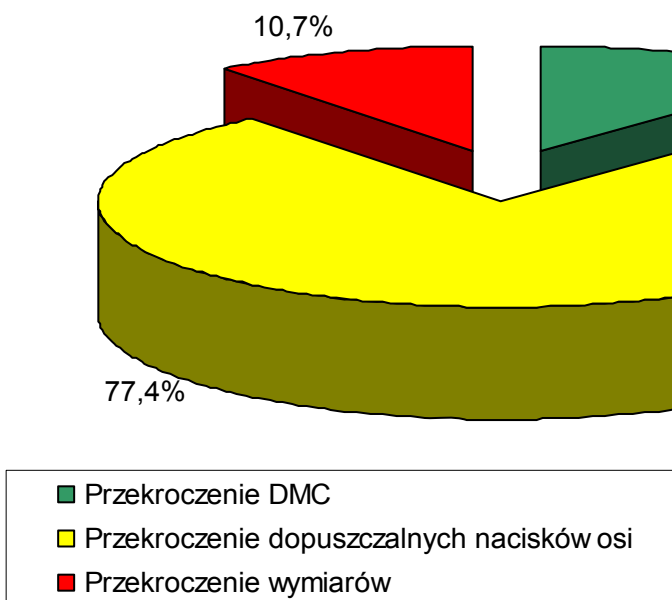
Niezaprzeczalny wpływ na warunki i brd ma również stan infrastruktury drogowej. ITD realizując zadanie kontroli masy, nacisków na osie i wymiarów pojazdów ma tym samym podwójny wpływ na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Po pierwsze poprzez kontrolę w tym zakresie ogranicza liczbę pojazdów przekraczających dopuszczalne normy, które poruszając się po drogach, stwarzają większe zagrożenie w ruchu. Po drugie przyczynia się do zastopowania procesu degradacji dróg, wywoływanego przez poruszanie się po nich przeladowanych pojazdów, wpływając pośrednio na poprawę bezpieczeństwa ruchu.

W ramach realizacji powyższego zadania w 2007 r. inspektorzy ITD skontrolowali 7 875 pojazdów, w tym 4 046 pojazdy przewoźników polskich oraz 3 829 pojazdy przewoźników zagranicznych.

Rys. 8. Stosunek liczby kontroli przewoźników krajowych i zagranicznych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano 1 983 decyzje o nałożeniu kary pieniężnej na łączną kwotę 6 700 tys. zł (1 418 decyzji na kwotę 6 271 tys. zł na przewoźników krajowych i 565 decyzji na kwotę ok. 429 tys. zł – na przewoźników zagranicznych). Z 5 061 stwierdzonych naruszeń najczęściej spotykanym jest przekroczenie dopuszczalnych na danej drodze nacisków na osie pojazdów, a następnie przekroczenie dopuszczalnej masy całkowitej oraz wymiarów pojazdu wraz z ładunkiem. Strukturę stwierdzonych naruszeń w zakresie kontroli parametrów pojazdów na drogach przedstawia rys. 9.

Rys. 9. Struktura naruszeń przepisów w zakresie kontroli parametrów pojazdów.

1.1.4.7. *Udział Inspekcji Transportu Drogowego w międzynarodowych działaniach kontrolnych w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.*

ITD jest również członkiem organizacji Europejskiej Kontroli Drogowej (Euro – Controle – Route/ECR), która zrzesza europejskie inspekcje kontroli drogowej. ITD w ramach swojego członkostwa w tej organizacji brała czynny udział w międzynarodowych kontrolach organizowanych w ramach ECR-u:

- w dniach 29 stycznia – 4 lutego 2007 r., kontrola ze szczególnym uwzględnieniem międzynarodowego transportu towarów,
- w dniach 24 lutego – 4 marca 2007 r., kontrola przewozu osób w miejsca „zimowego” wypoczynku – koordynowana przez Polskę,
- w dniach 23 – 29 kwietnia 2007 r., kontrola techniczna pojazdów i ważenie,
- w dniach 10 – 16 września 2007 r., kontrola przewozu towarów niebezpiecznych – koordynowana przez Polskę,
- w dniach 22 – 26 października 2007 r., kontrola w zakresie przewozu towarów,
- w dniach 10 – 16 grudnia 2007 r., kontrola przewozu osób w związku ze zwiększonym ruchem świątecznym.

1.2. **Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji**

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji w 2007 r. kontynuowało realizację rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań pn. *Razem Bezpieczniej*, przyjętego przez Radę Ministrów w grudniu 2006 r.

Zgodnie z założeniami powyższego Programu realizowano ukierunkowane działania zmierzające do ograniczenia skali zjawisk i zachowań, które budzą powszechny sprzeciw i poczucie zagrożenia. Jednym z obszarów wskazanych w programie, zakwalifikowanych do przeprowadzenia zintensyfikowanych działań w omawianym zakresie jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym. W obszarze tym wskazano następujące problemy:

- dużą liczbę wypadków drogowych, szczególnie ze skutkiem śmiertelnym,
- dużą ilość przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka,
- nadmierną prędkość pojazdów i liczne przypadki nieużywania pasów bezpieczeństwa.

Do niezbędnych zadań zmierzających do ograniczenia skali występujących zagrożeń i nieprawidłowości, a także sposobów ich wsparcia, wyszczególnionych w ich realizacji, zaliczono:

- zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach, szczególnie w rejonie dużych miast (zintensyfikowanie wykrywania substancji psychoaktywnych u kierowców, intensyfikacja kontroli prędkości pojazdów wraz z ciągłym wdrażaniem nadzoru automatycznego),
- usprawnienie działań z zakresu kontroli technicznej pojazdu,
- intensyfikacja kontroli przewoźników pod względem przestrzegania przepisów ustawy o transporcie drogowym (współpraca Policji z Inspekcją Transportu Drogowego),
- edukacja w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo i szanującego prawa innych uczestników tego ruchu,
- upowszechnianie zasad ratownictwa drogowego oraz z zakresu udzielania pierwszej pomocy,
- promowanie działań na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- zaostrzenie przepisów prawa w stosunku do sprawców łamiących przepisy ruchu drogowego, których naruszenie jest przyczyną lub skutkiem najcięższych i najczęstszych wypadków drogowych (np. tych, którzy kierują pojazdem pod wpływem alkoholu lub środków odurzających, nie używają pasów

bezpieczeństwa),

- usprawnienie systemu ściągalności mandatów karnych w celu wykształcenia w kierowcach przeświadczenia o surowości i nieuchronności kary za naruszanie przepisów,
- włączenie *Wychowania komunikacyjnego* do Programu *Edukacji dla bezpieczeństwa*,
- realizacja programów profilaktycznych na rzecz bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- opracowanie i wdrożenie zasad kształtowania bezpiecznej przestrzeni w ruchu drogowym.

W budżecie państwa na rok 2007 w ramach rezerwy celowej na realizację programu *Razem bezpieczniej* zabezpieczono kwotę 3 milionów złotych na aktywizację społeczności lokalnych. Kwota ta jest przekazywana do budżetów wojewodów na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Z kwoty tej w 2007 r. na projekty w obszarze *bezpieczeństwa w ruchu drogowym* przekazano łącznie 685 471 zł.

W 2007 r. Straż Graniczna w ramach swych ustawowych zadań prowadziła działania związane z rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem przestępstw przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Formacja ta zgodnie z ustawą rozpoznaje, zapobiega i wykrywa przestępstwa i wykroczenia związane z przemieszczaniem przez granicę państwową przedmiotów określonych w przepisach o broni i amunicji, materiałach wybuchowych, o ochronie dóbr kultury i o przeciwdziałaniu narkomanii. Zapobiega także transportowaniu bez zezwolenia przez granicę odpadów, szkodliwych substancji chemicznych oraz materiałów jądrowych i promieniotwórczych. W portach lotniczych prowadzone są działania związane z kontrolą bezpieczeństwa oraz rozpoznawaniem, zapobieganiem i wykrywaniem przestępstw przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu oraz przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lotniczej. Powyższe działania Straż Graniczna w 2007 r. realizowała zarówno samodzielnie, jak i we współpracy z innymi służbami takimi jak: Policja, Inspekcja Transportu Drogowego, Straż Ochrony Kolei, Służba Celna, Żandarmeria Wojskowa, Państwowa Straż Pożarna, a także z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego.

Prowadzone wspólne kontrole na drogach ukierunkowane były m.in. na przestrzeganie przepisów w zakresie ruchu drogowego, przewozu towarów niebezpiecznych oraz w zakresie przestrzegania przepisów transportu drogowego. Wspólnie z funkcjonariuszami Policji oraz SOK prowadzone były patrole w rejonie kolejowych szlaków komunikacyjnych, dworców kolejowych i autobusowych mające na celu zapewnienia ładu i porządku publicznego, przeciwdziałanie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz reagowanie na zachowania społecznie uciążliwe i zagrażające bezpieczeństwu podróży.

W przejściach granicznych funkcjonariusze Straży Granicznej monitorowali i zgłaszali organom Policji i Straży Pożarnej wjazd do Polski pojazdów z materiałami niebezpiecznymi celem zapewnienia bezpieczeństwa na trasach przejazdu.

W ramach zapewnienia bezpieczeństwa w komunikacji drogowej Straż Graniczna oprócz Policji współdziała także z ITD. Wspólne czynności kontrolne prowadzone były pod kątem przestrzegania przez przewoźników przepisów określających zasady wykonywania międzynarodowego transportu drogowego, wymogów dotyczących poruszania się pojazdami przekraczającymi dopuszczalną masę, przepisów dotyczących międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), przepisów związanych z czasem pracy kierowców oraz przepisów o ruchu drogowym, w tym dotyczących bezpieczeństwa ruchu.

Data 21.12.2007 r. tj. wejście Rzeczypospolitej Polskiej do Obszaru Schengen i związane z tym zniesienie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych Schengen spowodowało przesunięcie części zadań realizowanych dotąd w przejściach granicznych na mobilne patrole prowadzone w ramach działań własnych oraz we współdziałaniu z innymi służbami.

Zaznaczenie roli Straży Granicznej w działaniach na rzecz bezpieczeństwa publicznego, a co za tym idzie włączenie jej do realizacji rządowego programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań

Razem bezpieczniej stało się elementem mobilizującym i ugruntowującym współdziałanie formacji z innymi służbami oraz organami administracji na szczeblu wojewódzkim i lokalnym.

Ponadto zgodnie z zaleceniami Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie organizacji działań administracji rządowej na rzecz poprawy bezpieczeństwa podczas wypoczynku w okresie letnim w 2007 r. pn. *BEZPIECZNE WAKACJE 2007*, wojewodowie podjęli działania zmierzające do aktywizacji służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo, organów samorządowych oraz administracji zespolonej w województwie, a także innych jednostek, które mają wpływ na warunki letniego pobytu i wypoczynku, jak i na bezpieczny dojazd do miejsc, gdzie był on organizowany.

Bezpieczne wakacje były realizacją wspólnych inicjatyw z podmiotami pozarządowymi (organizacjami społecznymi i kościołami) i wszelkimi innymi instytucjami, organizującymi wypoczynek dzieciom i młodzieży w następujących obszarach:

- **bezpieczeństwo na drogach (do i z miejsc wypoczynku),**
- bezpieczeństwo w miejscu wypoczynku,
- bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania.

Realizacji określonych w zaleceniach zadań w powyższych obszarach towarzyszyły zintegrowane działania wszystkich formacji nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (w szczególności Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej) wsparte działaniami administracji rządowej i samorządu terytorialnego. Partnerem współpracy była m.in. Żandarmeria Wojskowa, Straż Ochrony Kolei, a także straże gminne/miejskie.

Wspólne działania miały na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa wśród dzieci i młodzieży uczestniczących w różnorodnych, zorganizowanych i innych formach wypoczynku. W części województw zadania koordynował bezpośrednio wojewoda, bądź też do koordynacji upoważniał podległe sobie służby, tj. centra zarządzania kryzysowego lub kuratoria oświaty. W ubiegłym roku podczas okresu ferii zimowych, związanego z możliwością wystąpienia zagrożeń przestępczych oraz specyficznych zdarzeń dla pory zimowej, MSWiA poleciło wojewodom analogiczną koordynację działań na rzecz brd, zbieżną z działaniami letnimi.

Scedowanie zadań podczas *Bezpiecznych Wakacji 2007* na wojewodów, polegało na zobowiązaniu m.in. do:

- ustalania najistotniejszych problemów na terenie województwa dotyczących bezpieczeństwa w czasie wakacji;
- aktywizowania współpracy Policji z samorządem terytorialnym;
- organizowania współpracy Policji z harcerstwem, organizacjami społecznymi, kościołami na rzecz poprawy bezpieczeństwa;
- organizowania współpracy Policji i innych formacji z organizatorami wypoczynku letniego;
- promowania akcji, kampanii oraz działań edukacyjnych, propagujących bezpieczne zachowania w okresie wakacyjnym;
- wspierania działań prewencyjnych podejmowanych przez służby, mających na celu zapobieganie zjawiskom patologicznym w miejscu zamieszkania oraz wypoczynku;
- bieżącej wymiany informacji na temat istniejących potrzeb i problemów z przedstawicielami służb, inspekcji oraz z partnerami społecznymi zaangażowanymi w działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa wakacyjnego;
- tworzenia *turystycznych punktów informacyjnych* zlokalizowanych na dworcach kolejowych, autobusowych, szlakach turystycznych;
- współpracy z lokalnymi mediami celem rozpropagowania prowadzonych działań skierowanych na zapewnienie bezpiecznego letniego wypoczynku.

Podczas Wakacji 2007 policyjne działania ukierunkowano w szczególności na zmniejszenie liczby osób zabitych w wypadkach drogowych. Działania te wynikały z *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu*

Drogowego *GAMBIT 2005*, rekomendacji Komisji Europejskiej oraz Programu działania na rok 2007 Europejskiej Organizacji Policji Ruchu Drogowego *TISPOL* oraz inicjatyw własnych. W tym okresie koordynowano następujące działania prowadzone przez jednostki Policji:

- a) Kontrola trzeźwości kierujących – działania ukierunkowane na eliminowanie z ruchu kierujących w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości, bądź środków działających podobnie do alkoholu. Podczas całodobowych działań, przeprowadzonych dwukrotnie w okresie wakacji, poddano badaniu na zawartość alkoholu 37 082 kierujących, a 288 testom na obecność środków odurzających. Ujawniono 1 568 kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu oraz 6 pod wpływem środków odurzających.
- b) Kontrola prędkości – działania polegające na egzekwowaniu od kierujących stosowania się do ograniczeń prędkości. W przeprowadzonych pięciokrotnie działaniach ujawniono przy użyciu ręcznych mierników prędkości i wideorejestratorów 39 118 wykroczeń oraz 16 095 wykroczeń zarejestrowanych automatycznie. Na uwagę zasługuje fakt, iż z 377 wypadków, które wydarzyły się w dniach działań, tylko 2 zaistniały w miejscach objętych automatycznym pomiarem prędkości.
- c) Używanie pasów bezpieczeństwa – działania ukierunkowane na stosowanie się kierujących i pasażerów do obowiązku jazdy w pasach bezpieczeństwa oraz stosowania urządzeń do przewozu dzieci. W przeprowadzonych dwukrotnie działaniach skontrolowano 29 760 pojazdów i ujawniono 6 422 przypadki niekorzystania przez kierujących z pasów bezpieczeństwa, 1 390 przypadków niekorzystania z pasów przez pasażerów oraz 270 przypadków nieprawidłowego przewożenia dzieci.
- d) Transport drogowy – działania ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego osób i rzeczy. W przeprowadzonych działaniach skontrolowano 23 517 pojazdów w tym 6 734 samochody ciężarowe i 2 667 autobusów.

Ujawniono:

- 215 kierujących pod wpływem alkoholu;
 - 8 517 naruszeń przepisów o ruchu drogowym;
 - 52 naruszenia związane z czasem pracy kierowcy;
 - 1 979 nieprawidłowości w stanie technicznym pojazdów;
 - nałożono 7 304 mandatów karnych;
 - zatrzymano 1 948 dowodów rejestracyjnych i 157 uprawnień do kierowania pojazdami.
- e) Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego – działania mające na celu bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów oraz ich stosowanie się do przepisów ruchu drogowego. W przeprowadzonych działaniach ujawniono 602 wykroczenia popełnione przez kierujących pojazdami, polegające na nieustąpieniu pierwszeństwa pieszemu oraz nieprawidłowemu przejeżdżaniu przejść dla pieszych, jak również 1 754 wykroczenia popełnione przez rowerzystów i 5 837 wykroczeń popełnionych przez pieszych. W stosunku do rowerzystów i pieszych policjanci zastosowali łącznie 7 457 środków prawnych.

Ponadto, w okresie wakacji 2007 r. nadzorowano działania *Bezpieczny weekend* – polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym podczas wzmożonych przejazdów wyjazdowo – powrotnych, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. długiego sierpniowego weekendu. Intensywność oraz sposób przeprowadzenia tych działań dostosowany był przez jednostki terenowe Policji do bieżących potrzeb lokalnych.

Dokonując analizy przeprowadzonych działań należy podkreślić iż odniosły one pożądany skutek - wakacje w 2007 r. były bezpieczniejsze. W porównaniu z rokiem ubiegłym, odnotowano mniejszą liczbę wypadków drogowych oraz mniejszą liczbę osób w nich zabitych i rannych.

W okresie letnim (23.06 – 31.08.2007 r.) na terenie Polski zaistniało 9 799 wypadków drogowych, w wyniku których śmierć poniosło 1 080 osób, a obrażenia ciała odniosło 13 145 osób.

W porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego jest to:

- mniej wypadków o 259, tj. - 2,6 %,
- mniej osób zabitych o 56, tj. - 4,9 %,
- mniej osób rannych o 49, tj. - 0,4 %.

Ponadto, należy podkreślić, że w badanym okresie stwierdzono spadek liczby ujawnionych kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu (w stanie po użyciu alkoholu oraz w stanie nietrzeźwości) o 13 017 osób, którego przyczyn należy upatrywać m.in. w prowadzonych działaniach i kampaniach medialnych.

Wspomnieć należy również o wdrożeniu od lipca 2007 r. do taktyki pełnienia służby na drogach działań kaskadowych. Obserwacje zachowań kierujących w miejscach automatycznego pomiaru prędkości doprowadziły do stwierdzenia, że zdecydowana większość kierujących zmniejsza prędkość jazdy w strefie pomiaru, zaś przed i za punktem nie stosuje się do ograniczeń, co wskazywało na potrzebę zintensyfikowania działań kontrolnych w postaci stacjonarnego lub dynamicznego pomiaru prędkości w miejscach sąsiadujących z usytuowanymi masztami fotoradarów. Zgodnie z wydanymi w powyższej sprawie poleceniami, jednostki terenowe Policji, w oparciu o własną analizę stanu bezpieczeństwa określiły drogi, gdzie zaistniało najwięcej zdarzeń, a których przyczyną było przekroczenie dozwolonej prędkości. W pierwszej kolejności na te odcinki dróg, kierowane były patrole, które ujawniały wykroczenia w sąsiadujących ze sobą miejscach.

Zintensyfikowany został również nadzór dynamiczny nad ruchem drogowym, realizowany przy wykorzystaniu pojazdów wyposażonych w wideorejestrator. Skuteczność tej formy nadzoru potwierdzona została we wcześniej prowadzonych działaniach, czego efektem była poprawa bezpieczeństwa na odcinkach dróg objętych nadzorem dynamicznym.

Pozytywnym symptomem wdrażania nowych form pełnienia służby na drogach stało się coraz szersze wykorzystanie do koordynacji działań i nadzoru nad ruchem statków powietrznych, zarówno policyjnych, jak i cywilnych w ramach współpracy z lokalnymi aeroklubami.

Ponadto, w okresie wakacyjnym z inicjatywy komend wojewódzkich Policji realizowane były działania lokalne, wśród których wymienić należy:

- *Bezpieczna ósemka* - (2 razy) – prowadzone wspólnie z GDDKiA, polegające na zwiększeniu liczby patroli na drodze krajowej nr 8, z udziałem lotnictwa policyjnego, połączone z kampanią medialną skierowaną do uczestników ruchu drogowego, obrazującą skutki nie stosowania się do przepisów ruchu drogowego;
- *Bezpieczne Bieszczady* – polegające na objęciu szczególnym nadzorem ciągów komunikacyjnych prowadzących do najpopularniejszych w regionie miejsc letniego wypoczynku;
- *Bezpieczna droga* – realizowana poprzez skoncentrowanie radiowozów wyposażonych w wideorejestrator na wybranym odcinku drogi w granicach jednego lub dwóch województw – prowadzone cyklicznie w dni weekendowe;
- *Bezpieczna trasa* – realizowane poprzez kierowanie maksymalnej liczby policjantów wyposażonych w sprzęt do pomiaru prędkości na wybrane odcinki drogi w obszarze jednego województwa - prowadzone cyklicznie w dni weekendowe przy wsparciu sprzętu lotniczego z lokalnego aeroklubu.

Przewidując wzrost zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym wynikający ze wzmożonego ruchu tranzytowego i lokalnego Komenda Główna Policji zintensyfikowała współpracę z Komendą Główną Żandarmerii Wojskowej, wynikiem której była możliwość wsparcia Policji przez żołnierzy Żandarmerii Wojskowej (na mocy Zarządzenia Nr 92 Prezesa Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 2007 r. w sprawie użycia żołnierzy Żandarmerii Wojskowej do udzielania pomocy Policji (M.P. Nr 57, poz. 648)), co pozwoliło w sposób istotny zwiększyć liczbę patroli na drogach, zwłaszcza w trakcie przeprowadzonych działań *Ostatni weekend wakacji*.

Ponadto dostrzegając konieczność zagwarantowania właściwego poziomu w zakresie bezpieczeństwa w komunikacji publicznej w dniu 18 czerwca 2007 r. w trakcie posiedzenia Centralnego Zespołu ds. Bezpieczeństwa na obszarach kolejowych, wśród szeregu omawianych zagadnień poruszono temat

dotyczący zapewnienia bezpieczeństwa na obszarach kolejowych w związku z sezonem urlopowo - wypoczynkowym, uwzględniając zalecenia MSWiA *Bezpieczne Wakacje 2007*.

Jednym z wniosków tego posiedzenia było zobligowanie podmiotów uczestniczących w pracach Centralnego Zespołu do podejmowania działań na rzecz bezpieczeństwa podróży. Przyjęto także zapis, że wybrane spółki kolejowe realizować będą przedsięwzięcia sprzyjające bezpieczeństwu podróży w okresie wakacyjno - urlopowym. Zgodnie z wytycznymi Komendanta Głównego Policji, z dnia 20 czerwca 2001 r. zawartymi w *Planie współdziałania Komend Wojewódzkich Policji w przewencyjno - operacyjnym zabezpieczeniu pociągów w komunikacji krajowej i międzynarodowej, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa podróży*, w wybranych jednostkach Policji kontynuowane były w tym okresie działania przewencyjne i operacyjne na głównych szlakach kolejowych PKP przebiegających przez teren kraju.

Funkcjonariusze Straży Granicznej w ramach zadań wakacyjnych przeprowadzali szczegółową kontrolę stanu technicznego pojazdów w tym w szczególności autobusów przewożących dzieci i młodzież. Podczas kontroli autobusów zdarzały się przypadki nieprawidłowości dot. ich wyposażenia, braku dokumentów oraz nieprawidłowego stanu technicznego, które skutkowały odmową przekroczenia granicy państwowej. Przykładem tego mogą być działania prowadzone na odcinku Warmińsko – Mazurskiego OSG gdzie skontrolowano w przejściach granicznych 4 830 autobusy i stwierdzono m.in.: nieprawidłowy stan techniczny 5 autobusów, którym nie zezwolono na przekroczenie granicy państwowej.

W okresie nasilonego ruchu granicznego we wszystkich przejściach drogowych kierowano do kontroli autobusów przewożących dzieci i młodzież dodatkowych funkcjonariuszy Straży Granicznej celem maksymalnego skrócenia czasu odprawy granicznej, które dzięki temu przebiegały sprawnie i bez zakłóceń. Realizowana jest ścisła współpraca w zakresie sprawnego dokonywania odpraw granicznych z Urzędami Celnymi oraz służbami granicznymi stron sąsiednich.

Również w ramach działań wakacyjnych podejmowano szereg inicjatyw na poziomie lokalnym.

Na terenie województwa lubelskiego funkcjonariusze Straży Ochrony Kolei brali czynny udział w kampanii społecznej *Bezpieczny przejazd – Zatrzymaj się i żyj*, na wytypowanych przejazdach kolejowych. Ogółem na przejazdach w akcji wylegitymowano kierowców, a w 64 przypadkach rażącego naruszania przepisów nałożono mandaty karne. Inspektorzy WITD prowadzili kontrole drogowe, w toku których ogółem skontrolowano 128 autobusów przewożących osoby, w tym:

- 23 autobusy wykonujące przewozy dzieci na/z letniego wypoczynku w ramach akcji *Bezpieczny Autokar – wakacje 2007 r.* W wyniku kontroli nałożono 5 mandatów karnych oraz zatrzymano 2 dowody rejestracyjne,
- 105 autobusów w ramach działań kontrolnych *Przewóz osób – bezpieczny autokar.*

Ponadto Oddział Żandarmerii Wojskowej wraz z podległymi Placówkami ŻW z terenu województwa wystawił łącznie 206 patroli (podczas zabezpieczenia imprez masowych 34), z tego wspólnie z Policją 123.

W województwie małopolskim podczas prowadzenia działań o charakterze wielopodmiotowym podjęta została współpraca z przedstawicielami władz oświatowych, samorządami, organizatorami wypoczynku oraz m.in. Inspekcją Transportu Drogowego, Strażą Miejską, Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska, Okręgowymi Stacjami Diagnostycznymi. Działania kontrolne uzupełniane były aktywną działalnością informacyjno – edukacyjną, polegającą na ścisłym współdziałaniu ze środkami masowego przekazu.

Krajowe Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego zorganizowało w Gdańsku konferencję, w której poruszono problem genezy i przyczyn powstawania wypadków drogowych, w szczególności ze skutkiem śmiertelnym. Pod koniec czerwca 2007 r. w Urzędzie Marszałkowskim odbyło się seminarium, którego główny wątek stanowiły *Drzewa w koronie drogi*. Podczas spotkania wypracowano stanowisko, iż drzewa przydrożne ograniczają widoczność, zasłaniają znaki drogowe, nie pozostawiają miejsca pieszym oraz powodują szkody w infrastrukturze. Z drugiej strony ekolodzy w trosce o środowisko naturalne są

przeciwni radykalnej wycince drzew. Było to pierwsze spotkanie obydwu środowisk – drogowców i ekologów. W wyniku dyskusji wypracowano następujące wnioski:

- najwięcej ofiar śmiertelnych związanych z najechaniem na drzewo ma miejsce w miesiącach letnich w dni weekendowe, w godzinach wieczornych i nocnych, a ich sprawcami są głównie młodzi i niedoświadczeni kierowcy,
- na podstawie wykonanych badań nie stwierdzono znaczących zmian zachowania użytkowników dróg po wycince przydrożnych drzew,
- do środków poprawy brd należą obok wycinki drzew, również stosowanie barier bezpieczeństwa, budowa zatok bezpieczeństwa, oznakowanie oraz budowa nowej jezdni poza rosnącymi drzewami,
- w przypadku wycinki drzew należy to zrobić w pierwszej kolejności przy ważnych drogach krajowych i wojewódzkich, na łukach poziomych, przy braku widoczności na wjazdach i skrzyżowaniach, przy braku możliwości podjęcia innych działań, w lasach i w przypadku istnienia drugiego rzędu drzew za rowem odwadniającym oraz należy wycinać drzewa chore i uszkodzone, grożące zawaleniem,
- należy opracować zasady kształtowania bezpiecznej strefy drogi i wdrażać je poprzez stosowanie ich zaleceń w projektach nowych dróg oraz modernizacji już istniejących,
- niezbędne jest koordynowanie działań pomiędzy wszystkimi instytucjami mającymi wpływ na kształt drogi i jej otoczenie,
- należy zmienić pozycję w karcie zdarzenia drogowego polegającą na wydzieleniu oddzielnej kategorii wypadków – najechania na drzewo, co umożliwi dokładniejsze analizy brd.

Podczas wakacji na terenie województwa zachodniopomorskiego wzmożono działania ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących bądź będących pod wpływem narkotyków – Policja pomorska otrzymała około 1 500 narkotestów z KGP co umożliwiło prowadzenie efektywnych działań. Funkcjonariusze uczestniczyli w III edycji kampanii profilaktycznej, prowadzonej przez PKP pn. *Zatrzymaj się i żyj* – związanej z bezpieczeństwem na przejazdach kolejowych. W ramach tych działań wzmożono kontrole w rejonach przejazdów kolejowych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji pracuje nad projektem *Rozwój systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym (budowa centralnego systemu do automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym)*, który został umieszczony w Indykatorywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Dużych dla Programu Operacyjnego *Infrastruktura i Środowisko* w ramach osi priorytetowej VIII Bezpieczeństwo transportu i krajowe sieci transportowe. W założeniach przyjęto, że przewidywany koszt realizacji przedsięwzięcia wyniesie ok. 57 mln euro. Realizacja projektu przewidziana została na lata 2008-2013.

W ramach prac planowane jest powołanie międzyresortowego Zespołu do opracowania dokumentów koncepcyjnych dotyczących automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym. Projekt został skierowany do uzgodnień międzyresortowych.

Zespół składać się będzie z przedstawicieli administracji rządowej oraz instytucji realizujących zadania związane z bezpieczeństwem ruchu drogowego, a do jego zadań należało będzie :

- opracowanie koncepcji automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym będącego dokumentem programowym,
- opracowanie projektu przepisów wprowadzających system umożliwiających automatyczną obsługę wykroczeń w ruchu drogowym ujawnionych za pomocą urządzeń samoczynnie rejestrujących obraz.

Ostateczny kształt projektu zostanie określony po zakończeniu prac powyższego Zespołu. Niemniej jednak dotyczyć on będzie w szczególności budowy centralnego systemu obsługi wykroczeń ujawnionych za pomocą fotoradarów, w tym pełną automatyzację ich obsługi od momentu zarejestrowania wykroczenia, poprzez ustalenie właściciela pojazdu (na podstawie numerów tablic rejestracyjnych) do ukarania sprawcy.

1.2.1. Komenda Główna Policji

W 2007 r. na terenie kraju prowadzone były działania kontrolno – prewencyjne inicjowane i nadzorowane przez Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, wynikające z *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005*, rekomendacji Komisji Europejskiej z dnia 21 października 2003 r. w sprawie egzekwowania przepisów w dziedzinie bezpieczeństwa ruchu drogowego (2004/345/EC) oraz Programu działania na rok 2007 Europejskiej Organizacji Policji Ruchu Drogowego *TISPOL* w następujących obszarach.

1.2.1.1. Trzeźwość

Działania ukierunkowane na eliminowanie z ruchu kierujących w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości bądź środków działających podobnie do alkoholu (**działania przeprowadzono 12 razy**).

W trakcie prowadzonych działań:

- poddano badaniu na zawartość alkoholu 254 032 kierujących i 1 823 kierujących na zawartość środków działających podobnie do alkoholu,
- ujawniono 7 558 kierujących pod wpływem alkoholu, co stanowi 2,98% poddanych badaniu oraz 21 kierujących będących pod wpływem środków działających podobnie do alkoholu,
- ujawniono 606 przestępstw z art. 244 KK (kierowanie w czasie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów).

	razem	służba	działania
liczba legitymowanych kierujących	4 532 153	4 278 121	254 032
liczba ujawnionych wykroczeń art. 87 § 1	10 356	9 241	1 115
liczba ujawnionych wykroczeń art. 87 § 2	5 791	5 245	546
liczba ujawnionych przestępstw art. 178a § 1	32 600	29 815	2 785
liczba ujawnionych przestępstw art. 178a § 2	21 579	18 467	3 112

	EFEKTYWNOŚĆ [%]		UJAWNIALNOŚĆ [1/doba]	
	służba	działania	służba	działania
art. 87 § 1	(0,20) 0,22	(0,40) 0,44	(25) 26	(85) 93
art. 87 § 2	(0,14) 0,12	(0,22) 0,22	(18) 15	(45) 46
art. 87	(0,34) 0,34	(0,62) 0,66	(43) 41	(130) 139
art. 178a § 1	(0,65) 0,70	(1,07) 1,11	(83) 85	(225) 232
art. 178a § 2	(0,42) 0,43	(1,20) 1,23	(53) 52	(252) 259
art. 178a	(1,08) 1,13	(2,27) 2,32	(136) 137	(477) 491
art. 87 + art. 178a	(1,43) 1,47	(2,89) 2,98	(179) 178	(607) 630

UWAGA: w nawiasie dane za I półrocze 2007

EFEKTYWNOŚĆ – stosunek liczby ujawnionych wykroczeń (przestępstw) do liczby legitymowanych kierujących * 100%.

UJAWNIALNOŚĆ – stosunek liczby ujawnionych wykroczeń (przestępstw) do liczby dni (służba – 353; działania – 12).

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Informacja o efektach działań "TRZEŹWOŚĆ" przeprowadzonych w 2007 na terenie kraju																			
Lp.	Działania TRZEŹWOŚĆ	liczba punktów kontrolnych w których prowadzono działania	liczba policjantów ruchu drogowego biorących udział w działaniach	liczba innych policjantów biorących udział w działaniach	ALKOHOL					NARKOTYKI				Liczba ujawnionych przestępstw z art. 244 kk	Dane dotyczące wypadków zaistniałych w trakcie działań oraz ich skutków				
					liczba przebadanych kierujących	liczba ujawnionych kierujących				liczba zatrzymanych uprawnionych do kierowania	liczba przebadanych kierujących	liczba ujawnionych kierujących	liczba zatrzymanych uprawnionych do kierowania		liczba wypadków spowodowanych przez kierujących pod wpływem alkoholu	liczba zabitych w wypadkach z poz. 17	liczba rannych w wypadkach z poz. 17		
						art. 87 § 1 KW	art. 87 § 2 KW	art. 178a § 1 KK	art. 178a § 2 KK										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Styczeń	4276	2411	2905	20585	92	27	219	162	248	102	1	0	50	45	2	0	5	
2	Luty	3971	2432	2891	21783	76	35	239	227	251	78	0	0	53	71	6	2	10	
3	Marzec	3809	2315	2428	21097	86	43	213	275	242	195	1	1	64	65	8	0	13	
4	Kwiecień	3521	2108	2295	20610	87	36	284	246	258	147	2	1	39	100	24	3	54	
5	Maj	3687	2242	2477	22058	83	63	207	279	237	247	2	1	49	98	7	1	10	
6	Czerwiec	3534	2147	2304	20162	86	67	190	323	205	143	0	0	54	78	7	2	21	
7	Lipiec	3544	1936	2510	17609	122	46	352	392	339	115	0	0	68	115	20	4	26	
8	Sierpień	3398	2117	2561	19473	96	65	176	319	203	173	6	3	35	108	8	3	22	
9	Wrzesień	3450	2201	1927	22630	81	62	195	285	191	99	1	0	44	99	7	1	15	
10	Październik	3701	2357	2268	23287	108	52	222	301	246	129	2	1	64	83	10	3	21	
11	Listopad	4084	2525	2627	22285	101	27	247	172	269	137	3	3	44	93	9	1	14	
12	Grudzień	3885	2374	2573	22453	97	23	241	131	252	258	3	2	42	109	5	4	11	
	SUMA	44860	27165	29766	254032	1115	546	2785	3112	2941	1823	21	12	606	1064	113	24	222	

Informacja o efektach działań "TRZEŹWOŚĆ" przeprowadzonych w 2007 roku na terenie kraju

Lp.	Działania TRZEŹWOŚĆ województwo	liczba punktów kontrolnych w których prowadzono działania	liczba policjantów ruchu drogowego biorących udział w działaniach	liczba innych policjantów biorących udział w działaniach	ALKOHOL					NARKOTYKI				Liczba ujawnionych przestępstw z art. 244 kk	Dane dotyczące wypadków zaistniałych w trakcie działań oraz ich skutków				
					liczba przebadanych kierujących	liczba ujawnionych kierujących				liczba zatrzymanych uprawnionych do kierowania	liczba przebadanych kierujących	liczba ujawnionych kierujących	liczba zatrzymanych uprawnionych do kierowania		liczba wypadków spowodowanych przez kierujących pod wpływem alkoholu	liczba zabitych w wypadkach z poz. 17	liczba rannych w wypadkach z poz. 17		
						art. 87 § 1 KW	art. 87 § 2 KW	art. 178a § 1 KK	art. 178a § 2 KK										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	Dolnośląskie	3661	2112	3904	14048	50	20	211	229	184	963	1	0	54	95	10	1	12	
2	Kujawsko - Pomorskie	3800	1381	2703	13157	35	14	166	163	149	20	1	0	41	40	6	0	9	
3	Lubelskie	2360	1983	2065	10789	35	10	135	139	112	2	0	0	34	73	13	1	16	
4	Lubuskie	1044	802	1010	4317	36	21	89	101	79	141	6	4	20	24	1	1	1	
5	Łódzkie	3491	2171	1099	19302	61	48	197	299	197	19	0	0	55	90	12	5	18	
6	Małopolskie	2422	1493	1477	35751	154	76	227	202	306	30	2	1	82	26	4	0	4	
7	Mazowieckie	3188	1913	1282	13923	57	34	155	195	162	41	0	1	54	67	10	2	24	
8	Opolskie	1522	710	1037	8891	33	12	70	122	87	13	0	0	7	18	4	1	4	
9	Podkarpackie	2432	1404	2777	10391	47	10	151	187	151	89	1	1	27	60	7	2	16	
10	Podlaskie	1195	1171	1345	12731	62	14	158	96	170	11	2	1	17	29	5	2	7	
11	Pomorskie	3142	1440	2368	15613	88	30	193	165	202	15	1	0	31	69	9	3	8	
12	Śląskie	4084	3331	1588	22064	168	123	356	488	413	169	3	2	49	115	6	1	6	
13	Świętokrzyskie	2282	818	1634	9882	36	21	98	135	79	33	1	0	19	51	1	0	0	
14	Warmińsko - Mazurskie	2551	1122	535	13500	40	18	127	100	114	0	0	0	29	38	5	3	36	
15	Wielkopolskie	5727	2659	3298	28148	119	44	245	248	294	90	1	1	39	129	11	1	35	
16	Zachodniopomorskie	1402	1145	1053	14562	66	40	149	182	168	116	2	1	44	54	2	0	9	
17	KSP	557	1510	591	6963	28	11	58	61	74	71	0	0	4	86	7	1	17	
	SUMA	44860	27165	29766	254032	1115	546	2785	3112	2941	1823	21	12	606	1064	113	24	222	

1.2.1.2. Prędkość

Działania polegające na egzekwowaniu od kierujących stosowania się do ograniczeń prędkości (**działania przeprowadzono 19 razy**).

W trakcie prowadzonych działań:

- skontrolowano 292 352 pojazdy,
- ujawniono 153 037 przypadków przekroczenia prędkości przy użyciu RMP i wideorejestratorów oraz 64 197 przy użyciu urządzeń automatycznych,
- nałożono 146 992 mandaty karne,
- z zaistniałych 1 502 w trakcie prowadzonych działań wypadków drogowych tylko 10 wydarzyło się w miejscach objętych pomiarem automatycznym,
- niedostosowanie prędkości do warunków jazdy było przyczyną 219 (14,6%) zaistniałych wypadków (w normalnej służbie w roku 2006 odsetek ten wynosił 29,4%).

1.2.1.3. Pasy

Działania ukierunkowane na stosowanie się kierujących i pasażerów do obowiązku jazdy w pasach bezpieczeństwa oraz stosowanie urządzeń do przewozu dzieci (**działania przeprowadzono 12 razy**).

W trakcie działań:

- skontrolowano 367 040 pojazdów,
- ujawniono 75 760 przypadków niekorzystania z pasów bezpieczeństwa przez kierujących, 14 135 przypadków nieskorzystania z pasów przez dorosłych pasażerów oraz 2 559 przypadków nieprawidłowego przewożenia dzieci,
- nałożono około 90 000 mandatów karnych za wykroczenia będące przedmiotem działań.

dane za II półrocze 2007r.	razem	służba	działania
liczba nałożonych mandatów karnych za niekorzystanie z pasów przez kierujących oraz przewożenie dzieci bez fotelika ochronnego	(72 107) 148 927	(48 486) 104 702	(23 621) 44 225
liczba dni	(92) 184	(83) 172	(9) 12
ujawnialność [1/doba]	(784) 809	(583) 609	(2 625) 3685

UWAGA: w nawiasie dane za III kwartał 2007

Informacja o efektach działań "PASY" w 2007 roku na terenie POLSKI

Lp.		Efekty działań inicjowanych centralnie							
		Liczba policjantów biorących udział w działaniach	Liczba skontrolowanych pojazdów			liczba ujawnionych naruszeń			
			ogółem	w tym		ogółem	w tym		
			samochodów osobowych	samochodów ciężarowych		niekorzystanie z pasów przez kierujących	niekorzystanie z pasów przez dorosłych pasażerów	nieprawidłowe przewożenie dzieci	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Styczeń	4071	20320	18781	2170	7068	5093	1003	149
2	Luty	24778	103927	93909	9633	28023	18776	3650	593
3	Marzec	4605	20081	17037	2354	6966	4790	850	127
4	Kwiecień	3959	17279	15098	1546	5162	3480	670	130
5	Maj	3638	16289	15071	1202	5330	3746	774	120
6	Czerwiec	3520	14409	13341	1053	4378	3144	624	102
7	Lipiec	3647	15465	14636	820	4960	3248	784	150
8	Sierpień	3636	14295	13527	715	4727	3174	606	120
9	Wrzesień	22700	90281	81187	9099	25433	16211	2894	718
10	Październik	4500	19625	17337	2205	7320	5108	808	129
11	Listopad	4546	19505	17325	2145	7541	5532	769	138
12	Grudzień	3726	15564	14449	1089	5393	3458	703	83
	Razem	87326	367040	331698	34031	112301	75760	14135	2559

Informacja o efektach działań "PASY" w 2007 roku na terenie POLSKI

Lp.	Województwa	Liczba policjantów biorących udział w działaniach	Efekty działań inicjowanych centralnie						
			Liczba skontrolowanych			liczba ujawnionych naruszeń			
			ogółem	w tym		ogółem	w tym		
				samochodów osobowych	samochodów ciężarowych		niekorzystanie z pasów przez kierujących	niekorzystanie z pasów przez dorosłych pasażerów	nieprawidłowe przewożenie dzieci
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Dolnośląskie	7608	26955	23676	3357	8083	5002	1346	174
2	Kujawsko-Pomorskie	6444	22844	20872	2046	9247	4014	771	141
3	Lubelskie	6376	18652	16968	1637	3432	2663	634	112
4	Lubuskie	1734	8570	7797	693	2656	2005	437	73
5	Łódzkie	4303	23823	21516	2437	7740	6118	1065	257
6	Małopolskie	5554	22811	21565	1246	6224	5508	615	91
7	Mazowieckie	4301	22940	20499	2377	6092	4784	989	163
8	Opolskie	2444	17938	15530	1963	4724	2146	517	45
9	Podkarpackie	6689	20162	18898	1264	6443	4362	1660	421
10	Podlaskie	3532	18465	16832	1995	7569	2958	848	145
11	Pomorskie	4198	17269	15365	1868	7822	4613	966	169
12	Śląskie	5842	31864	28935	2923	12730	10012	882	131
13	Świętokrzyskie	2578	18082	16389	1012	3423	1883	345	47
14	Warmińsko-Mazurskie	2466	16481	15150	1155	4431	2980	445	75
15	Wielkopolskie	7513	38274	33173	4702	11425	9426	1521	381
16	Zachodniopomorskie	2952	16429	14735	1673	6573	3959	766	102
17	KSP	12792	25481	23798	1683	3687	3327	328	32
	Razem	87326	367040	331698	34031	112301	75760	14135	2559

1.2.1.4. Truck

Działania *TRUCK* – ukierunkowane na ujawnianie i eliminowanie nieprawidłowości związanych z wykonywaniem transportu drogowego osób i rzeczy (**działania przeprowadzono 6 razy**).

W trakcie działań:

- skontrolowano 74 463 pojazdy, w tym 3 567 autobusów oraz 31 847 samochodów ciężarowych,
- ujawniono 29 024 przypadki naruszeń przepisów ruchu drogowego oraz 875 naruszeń związanych z tachografem i 232 naruszenia związane z czasem pracy kierowcy,
- ujawniono 596 kierujących pod wpływem alkoholu i 4 pod wpływem narkotyków,
- ujawniono 58 nieprawidłowości przy przewożeniu drogowym materiałów niebezpiecznych,
- nałożono 22 837 mandatów karnych, zatrzymano 437 praw jazdy oraz 7 357 dowodów rejestracyjnych.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Działania "TRUCK" 2007		styczeń		marzec		maj		sierpień		październik		grudzień		kraj		
		Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	razem		
Ogólne	Liczba policjantów - wszyscy	2185		2381		2152		1911		2365		2209		X	13203	
	Liczba policjantów ruchu drogowego	1899		2048		1905		1661		1983		1856			11352	
	Liczba funkcjonariuszy innych służb	305		323		246		293		306		308			1781	
Kontrolne	Liczba skontrolowanych pojazdów	10404	295	13887	448	11535	271	10637	219	13201	320	12978	268	72642	1821	74463
	Liczba skontrolowanych autobusów	534	20	467	20	876	17	460	16	623	5	527	2	3487	80	3567
	Liczba skontrolowanych poj. ciężarowych	5145	209	6893	270	4549	110	4036	99	5353	221	4806	156	30782	1065	31847
Osoby zatrzymane	Liczba kierowców pod wpływem alkoholu	85	0	81	3	83	0	113	2	116	2	110	1	588	8	596
	Liczba kierowców pod działan. narkotyków	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	0	4	0	4
	Inne naruszenia przepisów	3747	100	5318	122	4476	86	3961	72	5611	115	5345	71	28458	566	29024
	Nielegalny pobyt	1	1	5	0	0	0	1	1	14	0	4	5	25	7	32
Tachograf	Inne	150	7	121	15	117	2	112	3	108	27	88	0	696	54	750
	Liczba naruszeń	217	18	215	8	87	5	43	2	150	12	117	1	829	46	875
	Uwierzytelnienie tachografu	59	4	54	0	50	0	19	0	19	4	32	0	233	8	241
	Przekroczenie prędkości	114	11	126	7	81	8	91	3	104	8	74	1	590	38	628
Czas pracy	Inne	44	3	33	1	16	0	19	0	26	0	11	0	149	4	153
	Ogólna liczba ujawnionych naruszeń	59	8	41	9	35	5	12	1	12	22	25	3	184	48	232
	Liczba przekroczeń czasu jazdy bez przerwy	10	4	3	5	2	1	4	1	4	0	4	3	27	14	41
	Niedost. odpoczynek dzienny	7	0	1	0	8	1	0	0	0	10	1	0	17	11	28
	Przekroczenie dziennego czasu prowadzenia	8	1	0	2	1	1	0	0	2	2	5	0	16	6	22
	Niedost.czas przerwy	1	2	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	3	2	5
	Sfałszowany zapis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Inne naruszenia	33	1	36	2	20	2	7	1	12	10	15	0	123	16	139
Prędkość	Przekroczenie limitu prędkości	917	52	1513	43	1226	27	1322	36	1816	56	1666	26	8460	240	8700
ADR	Liczba ujawnionych nieprawidłowości przy przewozie towarów niebezpiecznych	6	3	20	1	11	0	3	2	4	0	8	0	52	6	58
Stan techniczny pojazdów	Układ hamulcowy	170	5	227	3	169	0	164	0	188	4	102	1	1020	13	1033
	Układ kierowniczy	88	0	106	1	81	0	126	0	134	4	61	0	596	5	601
	Ogumienie	355	4	531	10	367	3	366	0	459	8	273	2	2351	27	2378
	Oświetlenie	644	7	614	15	566	6	476	3	679	13	662	11	3641	55	3696
	Przekroczenie emisji spalin	1	0	2	0	4	0	9	1	23	0	15	0	54	1	55
	Liczba naruszeń związ. ze stanem techn.	481	5	575	10	520	7	412	5	472	3	442	6	2902	36	2938
	Pojazdy warunkowo dopuszczone do ruchu	346	5	519	3	360	3	416	0	536	1	422	3	2599	15	2614
	Pojazdy nie dopuszczone do ruchu	144	1	168	0	132	0	101	0	150	1	174	16	869	18	887
Liczba zastosowanych środków prawnych	Mandat karny	2935	97	4513	70	3580	68	3271	35	4268	69	3881	50	22448	389	22837
	Pouczenie	1762	52	2235	76	1909	32	1598	30	2109	51	2109	33	11722	274	11996
	Wniosek do sądu grodzkiego	70	1	84	2	74	0	86	1	102	9	92	3	508	16	524
	Decyzja administracyjna	47	3	55	14	51	5	42	2	36	3	33	4	264	31	295
	Zatrzymanych praw jazdy	66	0	75	2	61	1	78	1	78	1	73	1	431	6	437
	Zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	1129	8	1448	4	1147	5	962	3	1298	2	1344	7	7328	29	7357
	liczba naruszeń ujawnionych przez inne służby	104	10	98	20	62	12	57	5	82	16	39	6	442	69	511

1.2.1.5. Bus

Działania *BUS* – polegające na ujawnianiu i eliminowaniu nieprawidłowości występujących w przewozie osób, w szczególności dzieci i młodzieży (**przeprowadzono 6 razy**).

W trakcie działań:

- skontrolowano 73 523 pojazdy, w tym 12 029 autobusów oraz 15 386 samochodów ciężarowych,
- ujawniono 28 597 przypadków naruszeń przepisów ruchu drogowego oraz 522 naruszenia związane z tachografem i 160 naruszeń związanych z czasem pracy kierowcy,
- ujawniono 638 kierujących pod wpływem alkoholu i 4 pod wpływem narkotyków,
- ujawniono 28 nieprawidłowości przy przewozie drogowym materiałów niebezpiecznych,
- nałożono 23 567 mandatów karnych, zatrzymano 438 praw jazdy oraz 5 750 dowodów rejestracyjnych.

Działania „TRUCK” + „BUS”

	razem	służba	działania
liczba zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	(164 239) 321 459	157 746 308 352	(6 493) 13 107
liczba dni	(181) 365	(175) 353	(6) 12
ujawnialność [1/doba]	(907) 881	(902) 874	(1 083) 1 092

UWAGA: w nawiasie dane za I półrocze 2007

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Działania "BUS"		lut		kwiecień		czerwiec		lipiec		wrzesień		listopad		kraj		
		Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	Pojazdy o krajowych nr rej.	Pojazdy o zagran. nr rej.	razem		
Ogólne	Liczba policjantów - wszyscy	2345		2127		2070		2470		2127		2751		X	13890	
	Liczba policjantów ruchu drogowego	1991		1796		1813		2005		1808		2317			11730	
	Liczba funkcjonariuszy innych służb	316		234		221		384		309		288			1752	
Kontrolne	Liczba skontrolowanych pojazdów	12276	288	11793	234	11333	209	12351	310	10265	188	13998	278	72016	1507	73523
	Liczba skontrolowanych autobusów	2511	64	1560	31	1868	27	2151	40	1411	14	2334	18	11835	194	12029
	Liczba skontrolowanych poj. ciężarowych	2413	127	2289	81	2403	70	2488	111	2060	87	3172	85	14825	561	15386
Osoby zatrzymane	Liczba kierowców pod wpływem alkoholu	78	2	155	3	99	0	97	3	91	1	108	1	628	10	638
	Liczba kierowców pod działan. narkotyków	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	4	0	4
	Inne naruszenia przepisów	4374	142	4160	62	4259	78	4390	96	4120	78	6738	100	28041	556	28597
	Nielegalny pobyt	21	0	14	0	0	0	0	0	6	0	1	0	42	0	42
Tachograf	Inne	149	2	108	0	142	3	83	0	116	11	177	5	775	21	796
	Liczba naruszeń	106	3	24	2	61	3	92	9	104	3	108	7	495	27	522
	Uwierzytelnienie tachografu	26	0	11	0	31	1	18	0	19	0	15	0	120	1	121
	Przekroczenie prędkości	61	3	51	2	43	0	55	11	46	2	71	6	327	24	351
Czas pracy	Inne	20	0	18	1	21	0	19	0	39	1	22	1	139	3	142
	Ogólna liczba ujawnionych naruszeń	18	0	11	1	27	2	41	1	30	2	21	6	148	12	160
	Liczba przekroczeń czasu jazdy bez przerwy	1	0	2	0	3	1	3	1	2	0	1	1	12	3	15
	Niedost. odpoczynek dzienny	0	0	0	0	6	0	3	0	1	0	2	1	12	1	13
	Przekroczenie dziennego czasu prowadzenia	0	0	1	0	1	0	6	0	0	0	4	1	12	1	13
	Niedost.czas przerwy	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	2	2	4
	Sfałszowany zapis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	1	2	1	3
	Inne naruszenia	17	0	5	1	20	0	30	0	27	2	15	0	114	3	117
Prędkość	Przekroczenie limitu prędkości	1016	27	1507	54	1502	26	1584	47	1311	31	1885	27	8805	212	9017
ADR	Liczba ujawnionych nieprawidłowości przy przewozie towarów niebezpiecznych	16	0	6	0	1	0	0	0	4	0	1	0	28	0	28
Stan techniczny pojazdów	Układ hamulcowy	84	1	81	0	96	0	100	1	81	0	170	2	612	4	616
	Układ kierowniczy	72	0	64	1	62	0	57	2	77	1	140	2	472	6	478
	Ogumienie	211	1	217	0	238	1	193	4	232	7	310	4	1401	17	1418
	Oświetlenie	651	32	493	13	456	11	463	3	440	2	796	12	3299	73	3372
	Przekroczenie emisji spalin	3	0	5	0	8	0	11	0	6	0	5	0	38	0	38
	Liczba naruszeń związ. ze stanem techn.	463	6	414	0	436	4	359	13	333	3	477	4	2482	30	2512
	Pojazdy warunkowo dopuszczone do ruchu	261	5	318	0	270	0	246	0	308	1	304	0	1707	6	1713
	Pojazdy nie dopuszczone do ruchu	167	4	166	0	125	3	101	6	141	2	182	6	882	21	903
Liczba zastosowanych środków prawnych	Mandat karny	3533	78	3524	54	3650	59	3921	75	3452	43	5096	82	23176	391	23567
	Pouczenie	2371	74	1861	43	1855	39	1702	31	1849	35	2707	45	12345	267	12612
	Wniosek do sądu grodzkiego	67	3	109	2	55	0	91	4	96	2	161	1	579	12	591
	Decyzja administracyjna	48	2	35	0	26	1	17	0	20	2	23	2	169	7	176
	Zatrzymanych praw jazdy	60	1	105	5	62	0	75	3	49	0	75	3	426	12	438
	Zatrzymanych dowodów rejestracyjnych	953	7	898	1	888	5	979	4	959	2	1050	4	5727	23	5750
	liczba naruszeń ujawnionych przez inne służby	122	6	37	1	40	6	43	8	49	3	50	7	341	31	372

1.2.1.6. Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego

Działania mające na celu bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów oraz ich stosowanie się do przepisów ruchu drogowego (**działania przeprowadzono 11 razy**).

W trakcie działań ujawniono:

- 3 797 wykroczeń popełnionych przez kierujących pojazdami silnikowymi polegających na naruszeniu przepisów o zachowaniu się wobec pieszych,
- 10 587 wykroczeń popełnionych przez rowerzystów, za które zastosowano 10 465 środków prawnych,
- 41 749 wykroczeń popełnionych przez pieszych, za które zastosowano 41 524 środki prawne.

	LICZBA		UJAWNIALNOŚĆ [1/doba]	
	służba	działania	służba	działania
mandaty karne nałożonych na kierujących za naruszenie przepisów o zachowaniu się wobec pieszych	(8 375) 11 841	(964) 3797	(46) 34	(193) 379
wykroczenia pieszych zakończone nałożeniem mandatu karnego	(40 039) 74495	(10 028) 18 618	(229) 210	(2 006) 1 693
wykroczenia pieszych zakończone pouczeniem	(35 438) 65 772	(11 074) 22 389	(201) 259	(2 215) 2 035
wykroczenia pieszych zakończone sporządzeniem wniosku o ukaranie	(2 812) 5 266	(294) 517	(16) 15	(59) 47
środki prawne zastosowane w stosunku do pieszych	(78 289) 145 513	(21 396) 41 524	(445) 411	(4 279) 3 775

UWAGA: w nawiasie dane za I półrocze 2007

Liczba dni: służba – 354, działania – 11.

Informacja o efektach działań pod kryptonimem "NIECHRONIENI UCZESTNICY RUCHU DROGOWEGO" na terenie kraju w 2007 roku

	Liczba zaangażowanych policjantów	Liczba ujawnionych wykroczeń, popełnionych przez:										Zastosowane środki prawne wobec:									
		kierujących pojazdami silnikowymi					kierujących rowerami			pieszych		kierujących pojazdami silnikowymi			kierujących rowerami			pieszych			
		ruchu drogowego	innych	nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu	nieprawidłowe przejeżdżanie przez jezdnię dla pieszych	inne	nieprawidłowe oświetlenie	jeźdźca wzdłuż przejeżdża dla pieszych	inne	niestosowanie się do sygnalizacji	przechodzenie w miejscach niedozwolonych	inne	Wnioski do Sadu Grodzkiego	Mandaty Karne	Pouczenia	Wnioski do Sadu Grodzkiego	Mandaty Karne	Pouczenia	Wnioski do Sadu Grodzkiego	Mandaty Karne	Pouczenia
1	Styczeń	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2	Luty	2158	3136	181	179	6405	592	80	394	440	3897	1407	133	4551	2720	63	243	747	95	2624	2948
3	Marzec	2167	2690	212	192	6166	439	110	530	286	3133	1139	103	4330	2337	62	202	788	51	2236	2277
4	Kwiecień	2112	2437	233	213	5726	427	132	580	243	3158	1253	91	4235	2265	50	233	809	60	2268	2326
5	Maj	1689	1986	119	162	4882	224	129	453	180	1929	1058	92	3477	1744	59	161	628	38	1412	1732
6	Czerwiec	1794	2124	219	159	4747	261	138	496	214	2314	907	104	3264	1816	56	157	664	50	1488	1858
7	Lipiec	1711	2355	168	183	4501	315	129	513	214	2342	970	93	3071	1729	43	185	710	43	1662	1846
8	Sierpień	1751	2077	147	109	5778	320	97	436	126	1549	809	133	4141	1748	56	149	632	28	1119	1301
9	Wrzesień	1846	1824	130	126	6016	310	92	375	141	1500	721	85	4373	1760	55	129	597	19	1009	1293
10	Październik	2150	2111	182	146	5694	473	81	365	215	2371	801	133	3507	1921	65	148	698	37	1385	1940
11	Listopad	2166	2217	192	118	5310	580	63	316	288	2838	823	108	3336	2185	48	189	706	46	1645	2251
12	Grudzień	2176	2332	228	199	5265	722	69	346	297	3142	1044	133	3482	2272	29	204	900	50	1770	2617
RAZEM		21720	25289	2011	1786	60490	4663	1120	4804	2644	28173	10932	1208	41767	22497	586	2000	7879	517	18618	22389

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Informacja o efektach działań pod kryptonimem "NIECHRONIENI UCZESTNICZY RUCHU DROGOWEGO"
na terenie kraju w 2007 roku

województwo	Liczba zaangażowanych policjantów		Liczba ujawnionych wykroczeń, popełnionych przez:									Zastosowane środki prawne wobec:									
	ruchu drogowego	innych	kierujących pojazdami silnikowymi			kierujących rowerami			pieszych			kierujących pojazdami silnikowymi			kierujących rowerami			pieszych			
			nieustąpienie pierwszeństwa pieszemu	nieprawidłowe przejeżdżanie przez jezdnię dla pieszych	inne	nieprawidłowe oświetlenie	jazda wzdłuż jezdni dla pieszych	inne	niestosowanie się do sygnalizacji	przechodzenie w miejscach niedozwolonych	inne	Wnioski do Sadu Grodzkiego	Mandaty Karne	Pouczenia	Wnioski do Sadu Grodzkiego	Mandaty Karne	Pouczenia	Wnioski do Sadu Grodzkiego	Mandaty Karne	Pouczenia	
1	Dolnośląskie	1406	2509	212	133	4218	360	107	396	248	1190	646	84	2862	1808	36	144	677	24	498	1542
2	Kujawsko - Pomorskie	1095	2075	141	74	5332	210	55	265	141	1056	607	83	3588	1963	24	57	452	14	559	1231
3	Lubelskie	1624	1380	119	139	4205	102	15	131	79	1298	487	129	3594	801	33	71	158	53	1048	769
4	Lubuskie	664	1036	54	57	2527	242	39	259	56	647	312	57	1436	1144	40	60	440	5	291	719
5	Łódzkie	1728	1550	233	188	4722	1031	135	684	254	2245	1000	119	3425	1599	111	376	1363	73	1065	2361
6	Małopolskie	1453	974	64	61	2834	103	29	136	254	1720	1005	54	2370	843	16	44	204	35	1203	1776
7	Mazowieckie	1527	790	137	99	3311	424	51	439	68	1509	780	103	2202	1225	45	126	732	30	769	1550
8	Opolskie	596	843	39	77	3292	100	39	199	99	876	584	48	2037	1412	14	45	252	50	437	1062
9	Podkarpackie	1135	2265	53	55	5078	497	96	450	167	1153	884	68	1905	3216	36	65	951	18	203	1983
10	Podlaskie	785	788	56	31	2719	117	43	144	53	746	302	55	1366	1629	13	3	247	15	182	887
11	Pomorskie	1143	1333	115	115	3819	181	47	208	252	1143	697	63	2551	1548	13	45	368	15	604	1425
12	Śląskie	2438	1383	81	114	3655	166	77	254	223	7298	879	65	3395	422	51	236	211	99	6831	1499
13	Świętokrzyskie	688	697	74	31	2333	106	8	100	36	892	760	99	1659	824	30	28	143	30	414	1341
14	Warmińsko - Mazurskie	891	336	58	45	86	98	85	252	62	2027	243	10	165	20	17	210	175	21	1457	632
15	Wielkopolskie	1957	2043	375	337	5635	606	156	605	335	2949	1193	65	3646	2189	40	313	1005	14	2052	2412
16	Zachodniopomorskie	963	569	68	110	3422	256	49	175	59	727	271	59	2598	1301	50	90	376	11	429	633
17	KSP	1627	4718	158	120	3302	64	89	107	258	697	282	47	2968	553	17	87	125	10	576	567
RAZEM		21720	25289	2037	1786	60490	4663	1120	4804	2644	28173	10932	1208	41767	22497	586	2000	7879	517	18618	22389

1.2.1.7. Trasa E-30

Działania ukierunkowane na poprawę bezpieczeństwa i przeciwdziałanie przestępczości, poprzez kompleksową kontrolę środków transportu drogowego na ciągu drogi E-30 – działania organizowane przez Policję niemiecką, ze strony polskiej uczestniczy 5 województw po terenie których przebiega droga E-30 (**działania przeprowadzono 4 razy**).

Ogółem skontrolowano 5 489 pojazdów i wylegitymowano 5 895 osób, w tym:

- zatrzymano 30 kierujących pojazdami będących pod wpływem alkoholu,
- nałożono 1 303 mandaty karne i pouczone 1 006 osób,
- sporządzono 24 wnioski o ukaranie do sądów grodzkich,
- zatrzymano 272 dowody rejestracyjne,
- ujawniono 84 naruszenia przepisów w transporcie drogowym,
- ujawniono 9 naruszenia przepisów celnych,
- zatrzymano 3 poszukiwaną osobę,
- odzyskano 2 poszukiwane pojazdy,
- ujawniono 5 przypadki posiadania narkotyków.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

Europejskie Działania na ciągu drogi E-30 - zestawienie zbiorcze		15 marca	10 maja	11-paź	15-lis	KRAJ	
Ogółem	Długość odcinka drogi krajowej nr 2 w km	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX	
	Liczba punktów kontrolnych	26	26	29	38	119	
	Liczba skontrolowanych pojazdów	1545	1440	1176	1328	5489	
	Liczba wylegitymowanych osób	1690	1537	1275	1393	5895	
Użute siły	Policja	Policjanci Ogółem	175	171	164	175	685
		Policjanci RD	119	106	121	123	469
	Inne służby	Straż Graniczna	25	12	15	18	70
		Straż Pożarna	12	6	12	16	46
		Służba Celna	48	53	50	48	199
		Służba Weterynaryjna	5	3	4	4	16
		Żandarmeria Wojskowa	10	4	7	10	31
		ITD	15	13	18	21	67
		GDDiKiA	3	1	2	2	8
		Inne służby	0	4	0	4	8
Ujawnienie nietrzeźwych uczestników ruchu drogowego	Art. 178 a § 1 KK	2	2	4	2	10	
	Art. 87 § 1 KW	3	1	2	2	8	
	Art. 178 § 2 KK	4	1	2	2	9	
	Art. 87 § 2 KW	1	1	0	1	3	
Represja	Liczba mandatów	361	296	353	293	1303	
	Liczba pouczeń	286	197	242	281	1006	
	Liczba wniosków	7	7	3	7	24	
	Liczba zatrzymanych praw jazdy	7	6	6	6	25	
	Liczba kierujących bez uprawnień	3	3	1	4	11	
	Liczba zatrzymanych dowodów rej.	68	80	62	62	272	
Naruszenia ogółem	Naruszenia w transporcie drogowym	17	19	19	29	84	
	Naruszenia przepisów celnych	2	5	2	0	9	
	Naruszenia przepisów granicznych	0	0	0	0	0	
Zdarzenia drogowe	Liczba wypadków	0	2	0	0	2	
	Liczba osób zabitych	0	0	0	0	0	
	Liczba osób rannych	0	2	0	0	2	
	Kolizje	0	12	3	1	16	
Liczba os. zatrzymanych poszukiwanych		0	1	2	0	3	
Liczba odzyskanych poszukiwanych pojazdów		2	0	0	0	2	
Liczba os. zatrzymanych poszukiwanych posiadających narkotyki lub podobnie działające środki		0	3	0	2	5	
Ogólna liczba ujawnionych przestępstw		7	11	7	7	32	

1.2.1.8. Bezpieczny weekend

Działania polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa i porządku w ruchu drogowym podczas wzmożonych przejazdów wyjazdowo – powrotnych. Intensywność oraz sposób przeprowadzenia tych działań dostosowany był przez jednostki terenowe do bieżących potrzeb lokalnych (**działania przeprowadzono 7rotnie**).

Od lipca 2007 r. wdrożono do taktyki pełnienia służby na drogach działania kaskadowe. Obserwacje zachowań kierujących w miejscach automatycznego pomiaru prędkości doprowadziły do stwierdzenia, że zdecydowana większość kierujących zmniejsza prędkość jazdy w strefie pomiaru, zaś przed i za punktem nie stosuje się do ograniczeń, co wskazywało na potrzebę zintensyfikowania działań kontrolnych w postaci stacjonarnego lub dynamicznego pomiaru prędkości w miejscach sąsiadujących z usytuowanymi masztami fotoradarów. Zgodnie z wydanymi w powyższej sprawie poleceniami, jednostki terenowe w oparciu o własną analizę stanu bezpieczeństwa określiły drogi, gdzie zaistniało najwięcej zdarzeń, których przyczyną było przekroczenie dozwolonej prędkości jazdy. W pierwszej kolejności na te odcinki dróg, kierowane są patrole, które ujawniają wykroczenia w sąsiadujących ze sobą miejscach poprzez:

- pomiar prędkości przy użyciu RMP w określonej odległości przed lub za punktem automatycznego pomiaru prędkości – masztem fotoradaru,
- pomiar prędkości przy użyciu wideorejestratora poruszającego się w sposób wahadłowy w sąsiedztwie punktu automatycznego pomiaru prędkości lub na odcinku pomiędzy takimi punktami,
- pomiar prędkości przez dwa lub więcej patroli rozmieszczonych w określonej odległości od siebie,
- użycie wideorejestratora na całym odcinku drogi, objętym pomiarem kaskadowym.

W okresie wakacyjnym zintensyfikowany został również nadzór dynamiczny nad ruchem drogowym realizowanym przy wykorzystaniu pojazdów wyposażonych w wideorejestrator. Skuteczność tej formy nadzoru potwierdzona została we wcześniej prowadzonych działaniach, czego efektem była poprawa bezpieczeństwa na odcinkach dróg objętych nadzorem dynamicznym. Pozytywnym symptomem wdrażania nowych form pełnienia służby na drogach stało się coraz szersze wykorzystanie do koordynacji działań nadzoru nad ruchem statków powietrznych, zarówno policyjnych, jak i cywilnych w ramach współpracy z lokalnymi aeroklubami.

Ponadto, w okresie wakacyjnym z inicjatywy komend wojewódzkich Policji realizowane były działania lokalne, spośród których wymienić należy działania:

- **Bezpieczna ósemka** - (2 razy) – prowadzone wspólnie z GDDKiA, polegające na zwiększeniu liczby patroli na drodze krajowej nr 8, z udziałem lotnictwa policyjnego, połączone z kampanią medialną skierowaną do uczestników ruchu drogowego, obrazującą skutki nie stosowania się do przepisów ruchu drogowego,
- **Bezpieczne Bieszczady** – polegające na objęciu szczególnym nadzorem ciągów komunikacyjnych prowadzących do najpopularniejszych w regionie miejsc letniego wypoczynku,
- **Bezpieczna droga** – realizowana poprzez skoncentrowanie radiowozów wyposażonych w wideorejestrator na wybranym odcinku drogi w granicach jednego lub dwóch województw – prowadzone cyklicznie w dni weekendowe,
- **Bezpieczna trasa** – realizowane poprzez kierowanie maksymalnej liczby policjantów wyposażonych w sprzęt do pomiaru prędkości na wybrane odcinki drogi w obszarze jednego województwa - prowadzone cyklicznie w dni weekendowe przy wsparciu sprzętu lotniczego z lokalnego aeroklubu.

Przewidując wzrost zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym wynikający ze wzmożonego ruchu tranzytowego i lokalnego w dniach 31.08 – 2.09.2007 r., przeprowadzone zostały działania **Ostatni weekend wakacji**, w których obok policjantów udział wzięli żołnierze Żandarmerii Wojskowej, co pozwoliło w sposób istotny zwiększyć liczbę patroli na drogach pełniących służbę w tym okresie.

6 - 9.04.2007r. WIELKANOC

	Wypadki	Zabici	Ranni	Liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu
Piątek	99	10	127	432
Sobota	92	13	123	384
Niedziela	95	8	128	255
Poniedziałek	119	14	195	340
Suma	395	45	573	1 411

28.04 - 06.05.2007r. DŁUGI MAJOWY WEEKEND

	Wypadki	Zabici	Ranni	Liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu
28.04	163	11	233	453
29.04	106	23	151	482
30.04	145	12	173	341
01.05	67	8	94	338
02.05	115	10	170	303
03.05	112	14	153	380
04.05	133	19	178	535
05.05	119	13	158	420
06.05	126	8	193	424
Suma	1 086	118	1 503	3 676

06-10.06.2007r. BOŻE CIAŁO

	Wypadki	Zabici	Ranni	Liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu
06.06	145	18	183	319
07.06	119	6	170	464
08.06	132	16	144	459
09.06	135	17	186	512
10.06	156	25	243	594
Suma	687	82	926	2 348

10 – 13, 15, 17 – 19.08.2007r. DŁUGI SIERPNIOWY WEEKEND

	Wypadki	Zabici	Ranni	Liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu
10.08	200	23	264	475
11.08	156	26	204	562
12.08	151	19	234	616
15.08	127	9	185	471
17.08	142	19	195	529
18.08	122	7	152	483
19.08	106	17	173	489
Suma	1 004	120	1 407	3 625

31.08 – 2.09.2007r. OSTATNI WEEKEND WAKACJI

	Wypadki	Zabici	Ranni	Liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu
31.08	157	19	196	239
1.09	172	21	236	449
2.09	127	24	178	612
Suma	456	64	610	1 300

31.10 – 4.11.2007r. ZNICZ

	Wypadki	Zabici	Ranni	Liczba ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu
31.10	206	22	238	397
1.11	104	17	127	347
2.11	173	29	209	373
3.11	151	15	201	417
4.11	150	29	195	450
Suma	784	112	970	1 984

Na podkreślenie zasługuje, wysoka efektywność przeprowadzonych działań prewencyjno – kontrolnych w odniesieniu do „normalnej” służby, co uzasadnia ich kontynuację w 2008 r.

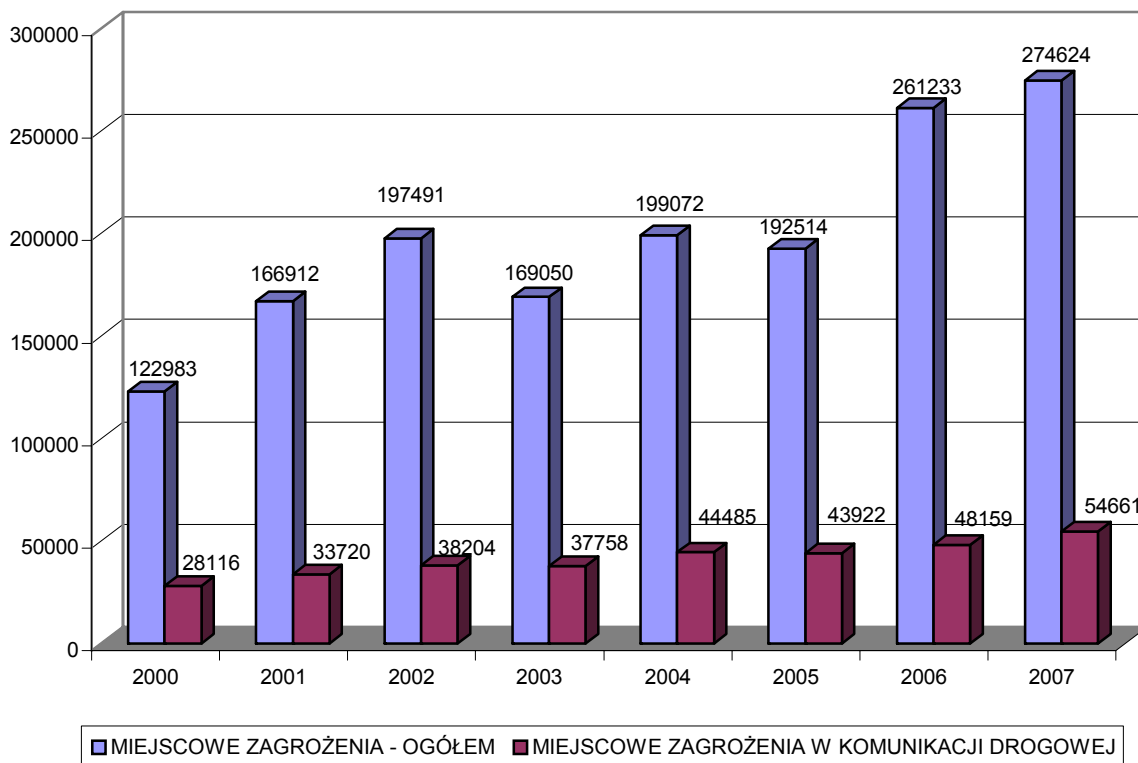
1.2.2. Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

1.2.2.1. W zakresie operacyjnym

Rok 2007 w statystyce drogowych zdarzeń niebezpiecznych, wymagających interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej pozostanie jako okres gwałtownego wzrostu liczby zdarzeń. Analiza danych statystycznych pokazuje, że w ślad za gwałtownym „skokiem” ogólnej liczby miejscowych zagrożeń w 2007 r. wzrosła także liczba miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej.

W porównaniu do roku 2006 liczba miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej w roku 2007 wzrosła o 13,1 % (przybyło ponad 6,3 tys. zdarzeń).

MIEJSCOWE ZAGROŻENIA W KOMUNIKACJI DROGOWEJ
W LATACH 2000 - 2007

Miejscowe zagrożenia w komunikacji drogowej są najliczniejszą grupą spośród wszystkich rodzajów miejscowych zagrożeń. W roku 2007 było ich ponad 54,6 tys. co stanowi 19,9 % wszystkich miejscowych zagrożeń w skali kraju i ponad 12% ogółu interwencji jednostek ochrony przeciwpożarowej. Wzrost liczby miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej w roku 2007 był zbliżony do przyrostu liczby miejscowych zagrożeń. W związku z powyższym procentowy wskaźnik akcji z zakresu ratownictwa na drogach na tle ogółu miejscowych zagrożeń waha się w granicach 20 %. W ujęciu wieloletnim można zaryzykować stwierdzenie, że rokrocznie wśród zdarzeń nie będących pożarem co piąta interwencja związana jest z ruchem drogowym. Dane statystyczne pokazują, że w roku 2007 liczba interwencji podczas miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej jest prawie dwukrotnie wyższa niż w roku 2000.

Statystycznie, w skali roku 2007, do wypadku drogowego jednostki straży pożarnej wyjeżdżały co 9,6 minuty tj. dwie minuty częściej niż w roku 2006.

Biorąc pod uwagę rodzaj środków transportu, największy udział w wypadkach drogowych tradycyjnie mają samochody osobowe – 42 869 zdarzeń (wzrost o 30% w porównaniu do 2006 r.) oraz samochody ciężarowe – 7 756 zdarzeń (wzrost o 23% w porównaniu do 2006 r.). Drastycznie, bo aż o ponad 70 % wzrosła liczba zdarzeń z udziałem motocykli. Wyjątkiem, wśród pojazdów poruszających się po polskich drogach, wśród których odnotowano spadek liczby zdarzeń w roku 2007 były maszyny rolnicze oraz zdarzenia drogowe z udziałem szynowych środków transportu (pociągi i tramwaje). Szczegóły w tabeli poniżej.

		Ilość miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej w rozbiu na grupy środków transportu					razem
		małe	lokalne	średnie	duże	gigantyczne	
Motocykle		534	454	107	0	0	1 095
Autobusy		350	387	43	9	0	789
Samochody ciężarowe		3 716	3 726	309	5	0	7 756
Samochody osobowe		20 594	19 679	2 586	10	0	42 869
Maszyny rolnicze		9	26	3	0	0	38
Zdarzenia drogowe z udziałem	pociągów pasażerskich	3	10	2	0	0	15
	pociągów towarowych	3	3	1	0	0	7
	tramwajów	6	7	4	0	0	17

W roku 2007 największą ilość miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej odnotowano w województwach:

- mazowieckim - 6 712 interwencji,
- małopolskim - 5 569 interwencji,
- wielkopolskim - 5 072 interwencji.

Najmniej zdarzeń wystąpiło w województwach:

- świętokrzyskim - 1 601 interwencji,
- opolskim - 1 707 interwencji,
- lubuskim - 1 769 interwencji.

Działania jednostek PSP podczas likwidacji miejscowych zagrożeń w komunikacji drogowej najczęściej polegały na:

1. zabezpieczeniu miejsca zdarzenia	- 54 163 przypadków
2. zbieraniu, neutralizowaniu i usuwaniu substancji chemicznych	- 21 440 "
3. rozcinaniu, podnoszeniu i przemieszczaniu pojazdów	- 20 127 "

Równocześnie jednostki ochrony przeciwpożarowej wykonywały szereg czynności mających na celu ratowanie ludzi i opiekę nad rannymi. Do najczęściej powtarzanych należą:

1. uwalnianie ludzi z rozbitych pojazdów	- 3 801 przypadków,
2. zabezpieczanie przed utratą ciepła	- 1 461 "
3. unieruchamianie złamań	- 1 419 "
4. opatrywanie ran	- 1 402 "

W roku 2007 podczas zdarzeń niebezpiecznych w komunikacji drogowej, w likwidacji których brały udział jednostki ochrony przeciwpożarowej, odnotowano 2 234 ofiary śmiertelne (w tym 54 dzieci) i 33 687 rannych (w tym 2 370 dzieci). Podczas interwencji zginął jeden ratownik, a 82 ratowników odniosło obrażenia. Realizacja powyższych zadań przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej dokonywana jest na bazie posiadanego przez nią sprzętu:

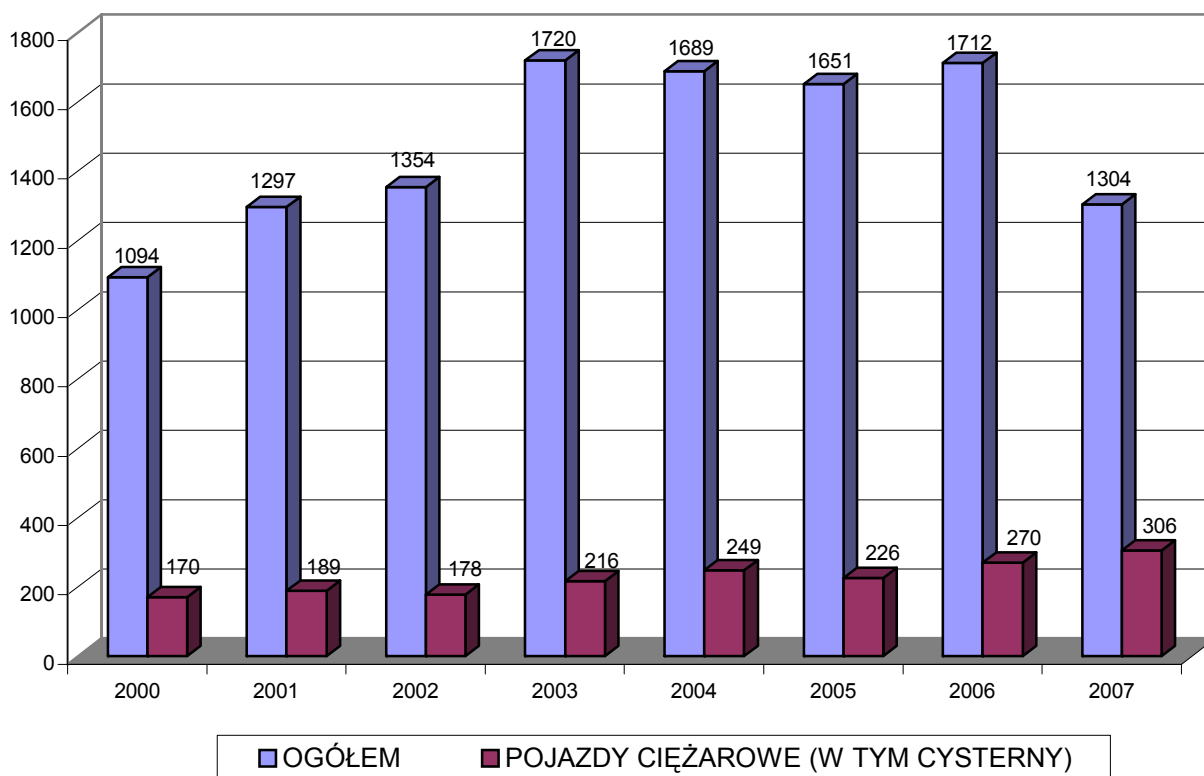
- lekkich samochodów ratownictwa drogowego – w 3 241 przypadkach,
- średnich i ciężkich samochodów ratownictwa technicznego oraz żurawi samojezdnych i ciężkich samochodów ratownictwa drogowego typu "Mega City" – ogółem w 27 428 przypadkach,

– samochodów ratownictwa chemiczno-ekologicznego różnych klas – w 673 przypadkach. Łącznie w działaniach z zakresu ratownictwa drogowego Państwowa Straż Pożarna wykorzystwała 249 385 strażaków i 70 831 różnego typu pojazdów. Wśród tej ostatniej liczby ponad 43 % (30 669 samochodów) stanowiły specjalistyczne zastępy ratownictwa drogowego i technicznego.

Ratownictwo chemiczno-ekologiczne podczas zdarzeń w komunikacji drogowej.

Ogólna liczba zdarzeń drogowych o charakterze chemiczno-ekologicznym na przestrzeni ostatnich lat jest dość nieregularna i waha się w granicach 1 ÷ 1,8 tys. akcji rocznie. W roku 2007 liczba miejscowych zagrożeń chemiczno-ekologicznych w komunikacji drogowej wyniosła 1 304 zdarzenia. Oznacza to ok. 24-procentowy spadek liczby zdarzeń w porównaniu do roku 2006. Rośnie jednak liczba zdarzeń tego typu z udziałem pojazdów ciężarowych wśród których występują także autocysterny stwarzające największe zagrożenie chemiczno-ekologiczne na drogach. Można jedynie zauważyć, że odnotowany wzrost liczby zdarzeń z udziałem pojazdów ciężarowych odpowiada ogólnemu wzrostowi liczby zdarzeń drogowych i wynosi 13%. Szczegóły przedstawia poniższy wykres.

MIEJSCOWE ZAGROŻENIA CHEM-EKOL. W KOMUNIKACJI DROGOWEJ
W LATACH 2000 - 2007

1.2.2.2. W zakresie szkoleniowym

Tematyka brd w szkołach i ośrodkach szkolenia Państwowej Straży Pożarnej poruszana jest na kursach podstawowych strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej w zakresie kierowania ruchem drogowym podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczych.

Przedstawiciele KG PSP biorą czynny udział w projekcie ZEUS. Głównym celem projektu jest opracowanie modelu zintegrowanego systemu bezpieczeństwa transportu tak, by służył on decydentom jako narzędzie do podejmowania właściwych decyzji dotyczących budowy i rozwoju infrastruktury oraz środków transportu, a także specjalistom realizującym te decyzje. Zintegrowany system bezpieczeństwa transportu będzie zapobiegał powstawaniu niepożądanych, niebezpiecznych zdarzeń, a skoro one już

powstaną, to będzie łagodził ich skutki. Zapobieganie niebezpiecznym zdarzeniom w transporcie jest możliwe poprzez identyfikację zagrożeń, profilaktykę zmniejszającą poziom zagrożenia i ratownictwo łagodzące skutki zdarzeń. W projekcie będą opracowane zasady integracji systemów zarządzania w różnych gałęziach transportu na różnych szczeblach; centralnym, regionalnym lub lokalnym. Finalnie powinny one tworzyć resortową strategię bezpieczeństwa transportu, jako merytoryczny wkład do projektu ustawy określającej strukturę i funkcjonowanie systemu zarządzania kryzysowego.

W ramach ww. projektu przedstawiciel KG PSP przedstawił opracowanie nt. *Nowoczesnych technologii używanych w Systemach Wykrywania i Alarmowania Ludności*. W ramach prezentacji przedstawiony został projekt systemu *Cell Broadcast System (CBS)*. System ten wykorzystuje technologię wysyłania wiadomości do użytkowników telefonów komórkowych. Wiadomości te wysyłane są za pomocą masztów, nadajników GSM używanych powszechnie w systemie telefonii komórkowej. Oznacza to, że każdy użytkownik otrzyma wiadomość pod warunkiem przebywania w zasięgu sieci i ma uaktywniony w swoim aparacie właściwy kanał. W nowych telefonach komórkowych kanał ten będzie uaktywniał się automatycznie. System CB jest nowym narzędziem, który może być wykorzystany do informowania społeczeństwa o występujących lub mogących wystąpić zagrożeniach. Technologia ta może być również wykorzystana w poszczególnych gałęziach transportu, w których użytkownicy otrzymywali by informację nt:

- transport drogowy – sytuacji na drogach, natężenia ruchu, zmiany w organizacji ruchu, pogody i zjawisk atmosferycznych, wypadków drogowych, blokadach dróg i innych zagrożeniach mogących mieć wpływ na brd itp. W związku z bezpieczeństwem na drogach, rozwój tzw. modułu *tekst odczytywany* stanowi integralną część projektu. Moduł ten pozwala na przekształcenie wiadomości CB na „wiadomość mówioną” poprzez głośnik telefonu.
- transport wodny – żegluga śródlądowa – natężenia ruchu, prowadzonych pracach, o wysokości fali i poziomie wód, ustawieniu boi, pogody i zjawisk atmosferycznych, innych zagrożeniach mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo żeglugi itp.,
- transport kolejowy - zakłóceń w rozkładzie jazdy pociągów.

Ww. projekt zgłoszony został do MSWiA z prośbą o akceptację oraz rozpoczęcie prac badawczych, umożliwiających jego wdrożenie. Do chwili obecnej nie podjęto ostatecznej decyzji co do przyszłości przedsięwzięcia. Ponadto w ramach ww. projektu opracowano materiał pt. *System ratownictwa w Polsce jako element systemu bezpieczeństwa transportu*.

1.2.2.3. W zakresie kwatermistrzowskim

W roku 2007 zakupiono w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Transport (SPOT):

- 5 sztuk ciężkich samochodów ratownictwa technicznego;
- 3 sztuki ciężkich samochodów ratownictwa chemicznego.

Wszystkie samochody przekazano do użytkowania szkołom PSP.

1.3. Ministerstwo Edukacji Narodowej

W 2007 r. w toku prac legislacyjnych zostały znacząco poszerzone obowiązkowe treści programowe w zakresie dotyczącym brd. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 157, poz. 1100, z późn. zm.) wprowadziło szereg zmian dotyczących edukacji na rzecz brd oraz ratownictwa medycznego.

Rozporządzenie to nakłada dodatkowe zadanie dla przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych polegające na tym, że oprócz tworzenia warunków umożliwiających dzieciom osiągnięcie „gotowości szkolnej”, przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych mają przygotowywać

przyszłych uczniów do samodzielnego i bezpiecznego poruszania się po drogach publicznych. Ponadto w zakresie brd projekt rozporządzenia rozszerzył podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych o treści dotyczące m. in.:

- kształtowania nawyków i umiejętności związanych z bezpiecznym uczestnictwem w ruchu drogowym,
- rozwijania zdolności, zainteresowań i umiejętności związanych z bezpiecznym poruszaniem się po drogach,
- kształtowania postawy szacunku dla uczestników ruchu drogowego,
- kształtowania postaw partnerstwa i odpowiedzialności uczniów jako uczestników ruchu drogowego.

Na przełomie maja i czerwca, wzorem lat ubiegłych, odbyły się turnieje dla szkół związane z brd. W 2007 r. *Finał XXX Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym* dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów odbył się w Bochni w woj. małopolskim. Uczestniczyło w nim 96 zawodników (najlepsze drużyny z poszczególnych województw w kategorii szkół podstawowych oraz gimnazjów). Natomiast *Finał XI Ogólnopolskiego Turnieju Motoryzacyjnego* dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych odbył się w Poznaniu. W turnieju wzięło udział 100 osób - drużyn szkół ponadgimnazjalnych, które zajęły I – sze miejsca w eliminacjach szczebla wojewódzkiego. Turnieje na każdym szczeblu organizacyjnym przebiegały sprawnie dzięki zaangażowaniu przedstawicieli oświaty, Policji, Polskiego Związku Motorowego i innych. Ministerstwo Edukacji Narodowej wsparło organizację finałów kwotą 80 000 zł.

We współpracy z Centralnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli oraz Instytutem Transportu Samochodowego opracowano cykl szkoleń kaskadowych dla edukatorów ds. edukacji na rzecz bezpieczeństwa, a następnie dla nauczycieli – koordynatorów wychowania komunikacyjnego. Celem szkoleń jest usprawnienie systemu szkolnej edukacji komunikacyjnej, kształcenie i doskonalenie nauczycieli realizujących wychowanie komunikacyjne. Efektem tej edycji szkoleń jest również opracowanie materiałów metodycznych dla nauczycieli i dyrektorów szkół.

Szkolenia odbyły się w III i IV kwartale 2007 r. i objęły 20 edukatorów ds. edukacji dla bezpieczeństwa, 16 wizytatorów KO oraz ponad 500 nauczycieli wychowania komunikacyjnego z całej Polski. Łącznie w szkoleniach pierwszego szczebla kaskady wzięło udział 538 osób. Docelowo zakłada się udział 1500 uczestników. Koszt szkoleń wyniósł 60 000 zł. Szkolenia w powyższym zakresie, a także opracowanie i rozpowszechnienie aktualnych materiałów dydaktycznych, zaplanowano w związku z realizacją *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005 – 2007 – 2013*.

1.4. Ministerstwo Finansów

Ministerstwo Finansów uzgadniało w 2007 r. akty prawne, których wykonanie miało wpłynąć na poprawę brd:

- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie ustalenia Programu rzeczowo-finansowego dla inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem środków Krajowego Funduszu Drogowego (Dz. U. Nr 28, poz. 188 z późn. zm.) na rok 2007,
- uchwała Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą *Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2008 – 2012*, przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2007 r.,
- projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie ustalenia Programu rzeczowo-finansowego dla inwestycji drogowych realizowanych z wykorzystaniem środków Krajowego Funduszu Drogowego na rok 2008.

Jednocześnie należy zauważyć, że aktualnie obowiązujące przepisy prawa nie nakładają na Ministra Finansów obowiązku dokonywania, w zakresie swojej kompetencji, jakichkolwiek działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego.

1.5. Ministerstwo Obrony Narodowej

W 2007 r. realizowano szereg przedsięwzięć przez odpowiedzialne organa resortu Obrony Narodowej, dowództwa Rodzajów Sił Zbrojnych, Okręgów Wojskowych i jednostek wojskowych, wsparte działaniami jednostek Żandarmerii Wojskowej mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym w tym:

1. Przeprowadzono w dniach 26 – 29 marca 2007 r. na terenie 9 Rejonowych Warsztatów Technicznych w Krośnie Odrzańskim *VI Konferencję bezpieczeństwa w ruchu drogowym pojazdów mechanicznych Wojsk Lądowych* z udziałem przedstawicieli instytucji centralnych MON, Sztabu Generalnego WP, Rodzajów Sił Zbrojnych, Dowództwa Garnizonu Warszawa, instytucji i organizacji cywilnych oraz ośrodków akademickich. Wydano i rozkolportowano do jednostek wojskowych biuletyn informacyjny z ww. konferencji zawierający materiały pomocnicze do prowadzenia pracy profilaktycznej w jednostkach wojskowych, oraz materiały profilaktyczno – szkoleniowe z zakresu rozpoznawania i diagnozowania stanów zdrowia po zażyciu narkotyków.
2. Zorganizowano w Rodzajach Sił Zbrojnych, w Garnizonie Warszawa oraz Żandarmerii Wojskowej wieloszczeblowe konkursy o tytuł najlepszego kierowcy, których głównym celem było doskonalenie kierowców w zakresie znajomości przepisów ruchu drogowego oraz techniki jazdy samochodem. W konkursach uczestniczyli wszyscy etatowi kierowcy (żołnierze zasadniczej służby wojskowej, żołnierze zawodowi oraz pracownicy wojska). Każdy etap konkursu obejmował testy ze znajomości przepisów ruchu drogowego, zasad eksploatacji pojazdów, jazdy sprawnościowej pojazdem i udzielania pomocy przedlekarskiej ofiarom wypadków drogowych. Wyłoniono kandydatów do czwartego już finału *Konkursu o miano najlepszego kierowcy Sił Zbrojnych RP* pod honorowym patronatem Szefa Sztabu Generalnego WP, który odbył się w 2 Ośrodku Szkolenia Kierowców w Ostródzie w dniach 28 – 30.06.2007 r. W wyniku konkursu wyłoniono najlepszych kierowców Sił Zbrojnych RP w 2007 r. w klasyfikacji:
 - a) indywidualnej w kategorii:
 - żołnierze zawodowi, kontraktowi, pracownicy wojska,
 - żołnierze zasadniczej służby wojskowej,
 - b) oraz klasyfikacji zespołowej.Najlepszych zawodników w klasyfikacji indywidualnej i zespołowej wyróżnił Szef Sztabu Generalnego WP.
3. Organa kontroli ruchu drogowego ŻW skontrolowały 25 240 pojazdów w tym 14 016 pojazdów wojskowych i 11 224 pojazdów prywatnych. Zastosowano 6 778 sankcji, w tym 3 855 na kierowców pojazdów prywatnych (mandat karny – 1 495, pouczenie kierowcy – 1 842, zatrzymanie dowodu rejestracyjnego – 247, zatrzymanie prawa jazdy – 142, zawiadomienie do wojskowej prokuratury garnizonowej – 89, inne – 40), oraz 2 923 na kierowców pojazdów wojskowych (mandat karny – 658, negatywny wpis do rozkazu wyjazdu – 1 202, pouczenie kierowcy – 662, zatrzymanie dowodu rejestracyjnego – 365, inne – 36). Intensywność kontroli ruchu drogowego w stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku wzrosła o około 10%, natomiast ilość zastosowanych sankcji wzrosła o około 30%.
4. Przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, Policji i Prokuratury Wojskowej przeprowadzili ze stanami osobowymi jednostek 2 823 różnego rodzaju czynności profilaktycznych, w tym; 2 224 pogadank, 209 spotkań środowiskowych oraz 390 innych form, których tematem była dyscyplina ruchu drogowego żołnierzy-kierowców wojskowych i prywatnych pojazdów mechanicznych.
5. Zorganizowano *Centralne zawody techniczno – bojowe inspektorów ruchu drogowego Żandarmerii Wojskowej*, których celem było poszerzenie, doskonalenie oraz sprawdzenie wiedzy, umiejętności i sprawności żołnierzy realizujących zadania inspektorów ruchu drogowego zwłaszcza w zakresie znajomości przepisów ruchu drogowego oraz kierowania pojazdami.

6. Przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej uczestniczyli w realizacji przedsięwzięć określonych w Rządowym programie ograniczenia przestępczości i aspołecznych zachowań *Razem bezpiecznie!* w obszarze działania dotyczącym bezpieczeństwa w ruchu drogowym (udział w akcjach: *prędkość, alkohol, niechronieni, bezpieczne ferie, bezpieczny weekend*).
7. Rozkolportowano do wojsk *Program profilaktyczny z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na lata 2007 – 2009*, opracowany przez Komendę Główną Żandarmerii Wojskowej i zatwierdzony przez Ministra Obrony Narodowej, którego celem operacyjnym jest zmniejszenie liczby ofiar śmiertelnych wypadków drogowych, natomiast celami szczegółowymi; zmniejszenie liczby przestępstw i wykroczeń w ruchu drogowym, zmniejszenie liczby wypadków oraz kolizji spowodowanych przez nietrzeźwych użytkowników dróg, propagowanie pożądaných, bezpiecznych zachowań wszystkich uczestników w ruchu drogowym.
8. Opracowano i wydano w nakładzie 5 000 egzemplarzy mapę samochodową Polski zawierającą materiały z zakresu brd. Mapa będzie rozkolportowana do jednostek wojskowych w pierwszym kwartale 2008 r.
9. Opracowano scenariusz i nakręcono film krótkometrażowy w technice cyfrowej na płytach DVD pt. *Przewóz materiałów niebezpiecznych transportem drogowym*. Płyty z filmem profilaktyczno – szkoleniowym rozesłano do jednostek wojskowych.
10. Opracowano i rozesłano do jednostek wojskowych materiały dotyczące:
 - bezpiecznego przejazdu przez przejazdy kolejowe i tramwajowe, w tym analiza wypadku na nieostrzeżonym przejeździe kolejowym koło Torunia,
 - bezpiecznego użytkowania pojazdów w warunkach jesienno – zimowych.
11. W ramach okresowych analiz dyscypliny organa dowodzenia SZ RP i dowództwa jednostek wojskowych prowadziły ocenę działalności profilaktycznej w zakresie zapobiegania powstawaniu wypadków drogowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na skuteczność form i metod oddziaływania na żołnierzy w celu wyeliminowania przypadków kierowania pojazdami prywatnymi pod wpływem alkoholu.
12. Jako stałe zadanie prewencyjne utrzymywane jest wysyłanie do jednostek wojskowych komunikatów o zagrożeniach i niesprzyjających warunkach drogowych na podstawie informacji meteorologicznych.
13. Kontynuowano współpracę z General's Motors Polska w zakresie doskonalenia techniki jazdy w ramach wieloszczeblowych konkursów o tytuł najlepszego kierowcy.
14. Kontynuowano współpracę w obszarze profilaktyki bezpieczeństwa ruchu drogowego z MIVA Polska i Fundacją KRZYŚ.
15. We współpracy z kapelanami parafii wojskowych propagowano ideę wykorzystania narządów osób tragicznie zmarłych w wypadkach drogowych w celu ratowania życia innym ludziom poprzez podpisywanie stosownej deklaracji.

Zrealizowane przedsięwzięcia są wynikiem doceniania tej problematyki w resorcie Obrony Narodowej i Siłach Zbrojnych RP. Należy podkreślić, że oprócz działań podejmowanych na rzecz wojsk własnych, prowadzone były także działania związane z zabezpieczeniem przemieszczania wojsk obcych na obszarze kraju – organizowane i koordynowane przez organa transportu i ruchu wojsk SZ RP wspólnie z Żandarmerią Wojskową i Policją.

Pomimo realizacji ww. przedsięwzięć, jak wykazała analiza dyscypliny w ruchu drogowym pojazdów wojskowych za 2007 r., odnotowano jednak wzrost ilości wypadków i kolizji z udziałem żołnierzy i pracowników wojska w stosunku do ubiegłego roku:

- ilości wypadków o około 30 % (49 w 2006 r., 64 w 2007 r.),
- ilości kolizji o około 20 % (285 w 2006 r., 343 w 2007 r.),

- ilość zdarzeń na drogach spowodowanych pod wpływem alkoholu utrzymała się na analogicznym poziomie (28 w 2006 r., 28 w 2007r.).

W 2007 r. nie udało się utrzymać zakładanych tendencji spadkowych w zakresie ilości wypadków i kolizji z lat poprzednich.

1.6. **Ministerstwo Zdrowia**

Ministerstwo Zdrowia położyło duży nacisk na opracowanie, a następnie wprowadzenie w życie rozporządzeń do ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.), która weszła w życie 1 stycznia 2007 r. Obecnie trwają intensywne prace nad ostatnimi czterema rozporządzeniami (opublikowano sześć rozporządzeń), wprowadzenie których zakończy procedurę legislacyjną związaną z przedmiotową ustawą oraz uszczegółowi regulacje wprowadzone jej zapisami.

Należy podkreślić, że wprowadzona od 1 stycznia 2007 r. ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym zakłada finansowanie ratownictwa przedszpitalnego z budżetu państwa, a dotychczas ratownictwo medyczne było finansowane ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Dzięki temu rozwiązaniu znacząco ograniczono kłopoty z tzw. płynnością finansową podmiotów, które wykonują świadczenia medyczne w ramach ratownictwa medycznego. Na ten cel przeznaczono, z budżetu państwa, w roku 2007 kwotę w wysokości 1 147,5 mln złotych.

Do najważniejszych zapisów ustawy należy zaliczyć w szczególności te dotyczące powszechnej edukacji w zakresie pierwszej pomocy i zasad funkcjonowania systemu ratownictwa medycznego, tak aby każdy absolwent szkoły powszechnej potrafił udzielić pierwszej pomocy przed przyjazdem wykwalifikowanej pomocy medycznej. Przepisy ustawy z dnia 8 września 2006 r. pozwolą od 1 września 2009 r. na szkolenie w zakresie pierwszej pomocy dzieci i młodzieży w ramach edukacji szkolnej. Ponadto szkolenia uczestników kursów na prawo jazdy pozwolą na przygotowanie potencjalnych świadków zdarzenia do udzielenia pierwszej pomocy, osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia życia i zdrowia. Pozwoli to na optymalizację działań ratowniczych według tzw. *Łańcucha przeżycia*.

Istotnym elementem systemu Ratownictwa Medycznego jest Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Lotnicze Pogotowie Ratunkowe oraz pełniona przez tę jednostkę Śmigłowcowa Służba Ratownictwa Medycznego (HEMS). Na bieżącą działalność Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej – Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w roku 2007 Minister Zdrowia przeznaczył kwotę 37 mln. złotych.

Niestety nie udało się wydatkować w roku 2007 kwoty w wysokości 98 750 000 złotych na zakup śmigłowców dla SP ZOZ Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (w ramach ustawy z dnia 3 czerwca 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Wymiana śmigłowców Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej - Lotnicze Pogotowie Ratunkowe w latach 2005-2010” (Dz. U. Nr 122, poz. 1022)) ponieważ postępowanie przetargowe zostało zakończone w lutym 2008 r. Realizacja tego zakupu pozwoli na prowadzenie, w docelowym modelu funkcjonowania służby HEMS, pracy w trybie 24 godzinnych dyżurów załóg śmigłowcowych (obecnie dyżury trwają od świty do zmierzchu), co w niewątpliwy sposób poprawi dostępność do świadczeń ratowniczych i przyczyni się do wzrostu bezpieczeństwa obywateli.

Ponadto należy podkreślić, że Departament Polityki Zdrowotnej w Ministerstwie Zdrowia podjął działania wspierające rozwój inteligentnych systemów transportowych w zakresie automatycznego wykrywania zdarzeń drogowych. Departament Polityki Zdrowotnej poparł projekt firmy komercyjnej, która wystąpiła z propozycją włączenia się do realizacji zadania systemu e-Call (inteligentny samochód oraz system automatycznego powiadamiania o zdarzeniu), a więc systemu automatycznego monitorowania informacji o wypadkach samochodowych. Zgodnie z wytycznymi organów Unii Europejskiej system ten będzie wprowadzony na terenie UE po roku 2009. System ten w pierwszej fazie, przeznaczony dla użytkowników

komercyjnych, będzie samoczynnie informował służbę dyspozytorską tej komercyjnej firmy o zaistniałym zdarzeniu na drodze, a następnie dyspozytor tej służby powiadomi o tym specjalistyczne służby ratownictwa.

1.7. *Ministerstwo Sprawiedliwości*

Powszechne jednostki organizacyjne prokuratury podejmowały w 2007 r. szereg różnorodnych czynności mających na celu poprawę bezpieczeństwa na drogach.

Na podkreślenie zasługują zwłaszcza działania dotyczące poprawy brd, podejmowane w trybie art. 19 Kodeksu postępowania karnego, tj. sygnalizowanie uchybień w działaniu instytucji państwowych lub samorządowych sprzyjających popełnianiu przestępstw stwierdzonych w toku prowadzonych postępowań przygotowawczych. Sygnalizacje te, kierowane do organów powołanych do nadzoru nad daną jednostką organizacyjną, dotyczyły uchybień mających istotny wpływ na stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym takich jak:

- zły stan techniczny dróg (np. różnica w wysokości asfaltu, licząc od garbów kolein w stosunku do poziomu pobocza wynosiła w niektórych miejscach aż 12 cm),
- niewłaściwe oznakowanie dróg (brak znaku ograniczającego dopuszczalną prędkość w okolicy szkoły, brak przejścia dla pieszych),
- niedostateczna widoczność znaku *STOP* i innych znaków m.in. przez rosnące przy drodze drzewa i krzewy, które utrudniają obserwację znaków drogowych, zwłaszcza w obrębie skrzyżowań,
- błędna organizacja ruchu, szczególnie w rejonie skrzyżowań dróg o dużym natężeniu ruchu (zwrócono się o rozważenie m.in. przebudowy skrzyżowania i wprowadzenie ruchu okrężnego).

Łącznie w 2007 r. prokuratorzy zastosowali w 16 przypadkach art. 19 k.p.k., tj. zasygnalizowali właściwym instytucjom nieprawidłowości mające wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Oprócz powyższych działań prokuratorzy podejmowali również inne formy oddziaływania mające na celu poprawę bezpieczeństwa w komunikacji drogowej:

- na obszarze funkcjonowania Prokuratury Apelacyjnej w Krakowie dokonano analizy postępowań o przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, która doprowadziła do wniosku, iż główną ich przyczyną było naruszenie przepisów prawa o ruchu drogowym przez kierujących pojazdami mechanicznymi. Problematyka dotycząca wniosków wynikających z tej analizy była następnie przedmiotem narad kierownictwa prokuratur rejonowych i jednostek Policji, a także spotkań służbowych z przedstawicielami miejscowych władz samorządowych oraz spotkań środowiskowych prokuratorów z młodzieżą szkolną, ze szkół ponadpodstawowych,
- na obszarze działania Prokuratury Apelacyjnej we Wrocławiu, w okręgu Prokuratury Okręgowej w Świdnicy, poszczególne jednostki Policji, współdziałając z właściwymi terytorialnie prokuraturami rejonowymi, zorganizowały akcje: *Pasy bezpieczeństwa*, *Trzeźwość* i *Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego*. W ocenie prokuratorów kontrole Policji, w tym z użyciem fotoradarów, mają pozytywny wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drogach, gdyż jak wynika z danych statystycznych, przyczyną większości wypadków drogowych lub kolizji jest zazwyczaj nadmierna prędkość lub jej niedostosowanie do warunków panujących na drodze,
- na obszarze działania Prokuratury Apelacyjnej w Katowicach, funkcjonariusze Policji, współpracując z miejscowymi prokuraturami rejonowymi, ujawnili aż 55 nieprawidłowości drogowych polegających na: braku lub nieprawidłowym usytuowaniu znaków poziomych i pionowych, ubytkach nawierzchni mających wpływ na brd i złym funkcjonowaniu sygnalizacji świetlnej. W związku z ujawnionymi nieprawidłowościami Policja skierowała 20 wystąpień sygnalizacyjnych do zarządców dróg.

Ponadto zauważyć należy, iż w Prokuraturze Krajowej systematycznie analizowano informacje z prokuratur apelacyjnych, dotyczące realizacji poleceń Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego z dnia 20 czerwca 2006 r. dotyczących postępowania z osobami kierującymi pojazdami w stanie nietrzeźwości. Ocena podejmowanych działań w tym zakresie w 2007 r. jest pozytywna - prokuratorzy, zwłaszcza w prokuraturach rejonowych, współdziałając z właściwymi jednostkami Policji kierowali do sądów akty oskarżenia za spowodowanie wypadków w stanie nietrzeźwości i prowadzenie pojazdów w takim stanie, wnioskowali o orzeczenie wobec tych osób na kilka lat zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów, a ponadto dokonywali zabezpieczeń samochodów osób kierujących nimi w stanie nietrzeźwości.

Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości w roku 2007 organizowało szkolenia dla prokuratorów, na których podejmowano tematykę związaną ze stanem bezpieczeństwa ruchu drogowego.

Zorganizowano:

- dwie edycje szkolenia *Oględziny miejsc niebezpiecznych zdarzeń powodujących zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego i miejsc katastrof*, na których omówiono tematykę katastrofy w ruchu drogowym i kolejowym (ogłędziny miejsca zdarzenia, ujawnienie i zabezpieczenie śladów),
- przy udziale Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie dwie edycje szkolenia na temat *Kryminalistyczna rekonstrukcja przebiegu zdarzenia*, na których przedstawiona została tematyka rekonstrukcji miejsca i przebiegu wypadku drogowego,
- przy udziale Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie jedną edycję szkolenia na temat *Dowody i miejsca zdarzenia*, na którym przedstawiona została tematyka ujawnienia, zabezpieczenia i dokumentowania śladów na miejscu wypadku drogowego.

1.8. Ministerstwo Środowiska

Informacje na temat działań na rzecz poprawy brd podejmowanych przez resort środowiska w 2007 r.

1. Przygotowano i przekazano do realizacji przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska, w ramach Porozumienia Ministrów Środowiska oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27.12.2006 r. w sprawie współdziałania w zakresie zwalczania zagrożeń dla środowiska, listę przedsięwzięć planowanych do realizacji w 2007 r. Lista ta obejmuje również zakup samochodów specjalnych dla Policji i Straży Pożarnych używanych do poprawy stanu brd. Przekazanie samochodów do eksploatacji przewiduje się w 2008 r.
2. Zarząd Narodowego Funduszu podjął decyzję o dofinansowaniu przedsięwzięcia pn.: *Europejski Tydzień Mobilności – Zrównoważonego Transportu* realizowanego przez Fundację Partnerstwo dla Środowiska. *Europejski Tydzień Mobilności – Zrównoważonego Transportu* to impreza organizowana w szkołach pod auspicjami Komisji Europejskiej, w której rokrocznie uczestniczy ponad 1000 miast europejskich. Elementem ww. projektu jest działanie pn.: *Europejski Tydzień Mobilności na zielonych szlakach – Greenways*, w ramach którego, wspólnie ze szkołami zorganizowano m.in. happeningi, rajdy rowerowe i piesze, akcje edukacyjne. Promowana była także potrzeba tworzenia przestrzeni publicznych oraz odpowiedniej infrastruktury dla alternatywnych form transportu i bezpiecznego dojazdu do szkół. W trakcie obchodów Tygodnia, na szlaku Kraków – Morawy – Wiedeń (Zielony Szlak Greenways), było zorganizowanych 5 imprez popularyzujących niezmotoryzowane formy transportu i zdrowy styl życia.
3. W 2007 r., inspektorzy 10 Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Krakowie, Warszawie, Opolu, Rzeszowie, Białymstoku, Gdańsku, Kielcach, Olsztynie i Szczecinie brali udział w organizowanych przez Policję i Inspekcję Transportu Drogowego kontrolach przewozów materiałów niebezpiecznych. Inspektorzy wymienionych Inspektoratów brali udział w tych kontrolach

przez 54 dni robocze. W przypadkach kontroli transgranicznego przemieszczania odpadów w kontrolach również brali udział funkcjonariusze Straży Granicznej i Służby Celnej. Zakres kontroli obejmował:

- a. spełnianie wymagań przez środki transportu, przewożące materiały niebezpieczne, poruszające się po drogach publicznych,
 - b. spełnianie wymogów określonych prawem dla transgranicznego przemieszczania odpadów.
4. Niezależnie od udziału w kontrolach przewozów drogowych materiałów niebezpiecznych, organy Inspekcji Ochrony Środowiska podejmują działania w przypadku zaistnienia zdarzeń o znamionach poważnej awarii, spowodowanych przez środki transportu drogowego, przewożące tego rodzaju materiały – w 2007 r. prowadzono nadzór nad usuwaniem skutków w przypadku 27 zdarzeń w transporcie drogowym.
 5. W 2007 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska wszczął 206 postępowań w sprawie dokonania nielegalnego wwozu do Polski odpadów w postaci uszkodzonych pojazdów i wydał 197 decyzji zobowiązujących odbiorców odpadów (uszkodzonych pojazdów) do oddania pojazdu do upoważnionej stacji demontażu.
 6. W zakresie edukacji pracownicy jednostek organizacyjnych PGL Lasy Państwowe przeprowadzili 3 081 działań edukacyjnych w postaci prelekcji, promocji itp. Straż Leśna dokonała kontroli 22 256 pojazdów (we współdziałaniu z Policją, Inspekcją Transportu Drogowego oraz Strażą Graniczną). W wyniku ujawnionych wykroczeń nałożono 7 496 grzywien w postępowaniu mandatowym. Przy usuwaniu skutków wypadków drogowych zostały podjęte 413 działania. W zakresie ochrony zwierząt podjęto 726 inicjatyw, które polegały m.in. na przeprowadzaniu akcji – *Jedź Łośtroźnie*, *Uwaga dzikie zwierzęta* oraz na podejmowaniu interwencji – usuwanie skutków kolizji, zabezpieczanie terenu objętego ptasią grypą. W ramach działań administracyjnych sporządzono 202 opinie i ekspertyzy odnośnie dróg i ruchu drogowego. Ponadto w 2007 r. w ramach działań tzw. innych w tym zakresie zorganizowano 1 559 akcji bieżących oraz działań zabezpieczających ruch drogowy poprzez usuwanie drzew, umożliwianie przejazdu i przemarszu kolumn pojazdów oraz osób w przypadku występowania pożarów lasów. Jednocześnie w ramach centralnego kursu przeszkolono 44 strażników leśnych w zakresie kontroli brd. Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 maja 2007 r. o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 123, poz. 845) strażnicy leśni otrzymali uprawnienia do kontroli ruchu drogowego, dotychczas realizowane na mocy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 14, poz. 144, z późn. zm.). Przygotowany został również projekt nowelizacji ustawy o lasach oraz aktów wykonawczych obejmujący m.in. dalsze uprawnienia strażników leśnych i możliwość wpływu na poprawę brd.
 7. Parki Narodowe podjęły w 2007 r. szereg działań w zakresie brd, takich jak:
 - organizacja wielu akcji, festynów (przy współpracy ze szkołami, uczelniami, Policją) mających na celu ochronę zwierząt oraz promowanie zasad brd (*Akcja Pomocy Płazom*, *Jedź Łośtroźnie*, rajdy rowerowe i piesze, akcje prewencyjne straży parku z Policją),
 - drukowanie ulotek, folderów, broszur zawierających informacje o zasadach ruchu drogowego obowiązujących na terenie Parku oraz poświęconych zagadnieniom ochrony zwierząt przed skutkami ruchu drogowego,
 - organizacja zajęć dla dzieci i młodzieży w czasie których poruszane są kwestie zachowania na drogach,
 - prowadzenie monitoringu zwierząt ginących na terenie Parku w wyniku kolizji z pojazdami, oraz monitoringu ruchu samochodowego,
 - ustawianie na terenie Parku znaków drogowych takich jak: *Zwierzęta dzikie*, *Uwaga Łosie*, *Ograniczenie prędkości* itp., oraz tablic ostrzegawczych przed kolizjami ze zwierzyną leśną,

- budowa miejsc parkingowych ograniczających liczbę aut na poboczach,
 - usuwanie skutków kolizji drogowych ze zwierzętami oraz przydrożnych drzew przewróconych na jezdnię lub grożących wywróceniu (służby Parku Narodowego są przygotowane do pomocy innym służbom w zakresie usuwania skutków wypadków drogowych, co wynika m.in. z umów o współpracy z Policją, Strażą Pożarną, Strażą Graniczną, Państwową Strażą Łowiecką, Strażą Leśną),
 - opiniowanie i uzgadnianie w formie postanowień działań projektowych, modernizacyjnych i inwestycyjnych drogownictwa dla dróg przebiegających w Parku i jego otulinie,
 - współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych i Policją przy organizacji imprez masowych.
8. Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. Nr 25, poz. 202, z późn. zm.) ma na celu stworzenie na terenie Polski szczelnego systemu, gwarantującego skierowanie wszystkich wyeksploatowanych pojazdów do profesjonalnych stacji demontażu. Według danych na dzień 21 stycznia 2008 r. w Polsce funkcjonuje 558 stacji demontażu i 104 punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Stacje demontażu podlegają corocznej kontroli przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji i innych obowiązków wynikających z przepisów o odpadach. W stacjach demontażu następuje wymontowanie przedmiotów wyposażenia i części przeznaczonych do ponownego użycia, jak również wymontowanie elementów nadających się do odzysku i recyklingu. Jednakże nie wszystkie przedmioty i części mogą zostać ponownie użyte w pojazdach zarejestrowanych w Polsce. Wykaz takich przedmiotów określono w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 28 września 2005 r. w sprawie wykazu przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża brd lub negatywnie wpływa na środowisko (Dz. U. Nr 201, poz. 1666). Zgodnie z art. 66 ust. 4 pkt 1a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.) zakazane jest stosowanie w pojeździe przedmiotów wyposażenia i części wymontowanych z pojazdów, których ponowne użycie zagraża brd lub negatywnie wpływa na środowisko.
9. Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej opracowuje prognozy meteorologiczne dla zarządców i użytkowników dróg, prognozy biometeorologiczne dla kierowców, ostrzeżenia o gwałtownych zmianach pogody i niebezpiecznych zjawiskach atmosferycznych. Ponadto w latach 2005 – 2007 realizował temat badawczy *Koncepcja i realizacja osłony meteorologicznej na nowych odcinkach autostrad oraz na drogach krajowych województwa mazowieckiego i wielkopolskiego, będących w utrzymaniu GDDKiA, w okresie od 2005 do 2007 r.*

1.9. Ministerstwo Gospodarki

Ustanowiona przez Komisję Europejską w 2005 r. Grupa Wysokiego Szczebla CARS 21 (z udziałem przedstawicieli Parlamentu Europejskiego, Krajów Członkowskich, Komisji Europejskiej, producentów oraz sektora sprzedaży z branż: motoryzacyjnej i paliwowej, organizacji ochrony środowiska naturalnego, związków zawodowych i konsumentów) opracowała raport pn.: *CARS 21 - Ramy prawne dla zwiększania konkurencyjności przemysłu motoryzacyjnego w XXI w.*, identyfikujący najważniejsze wyzwania i wytyczający dalszą drogę rozwoju dla europejskiego przemysłu motoryzacyjnego. Główny cel raportu to stworzenie rekomendacji polityki wspólnotowej oraz ram regulacyjnych dla europejskiego przemysłu motoryzacyjnego, które zapewniłyby globalną konkurencyjność i chroniły zatrudnienie, przy jednoczesnym wzroście dbałości o środowisko i bezpieczeństwo ruchu drogowego.

Rekomendowana ścieżka osiągnięcia powyższego celu to: przegląd obciążeń związanych z przepisami regulacyjnymi i kosztami przestrzegania tychże oraz prowadzenie skorelowanych polityk wspólnotowych w obszarach: gospodarki, podatków i rynku, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności rozwoju badań

i innowacyjności technologii motoryzacyjnych. Służyć ma temu zintegrowane podejście, pozwalające na uniknięcie negatywnych interakcji i skumulowanych niekorzystnych efektów różnych polityk. Poszukuje się dróg redukcji kosztów istniejącej i nowej legislacji, wskazując środki, jakie należy uruchomić w ciągu następujących 10 lat. Równocześnie promowana jest idea międzynarodowej harmonizacji instrumentów regulacji rynku.

Opublikowany w dniu 13 lutego 2007 r. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady pn.: *Ramy prawne dla zwiększania konkurencyjności przemysłu motoryzacyjnego w XXI wieku - Stanowisko Komisji w sprawie sprawozdania końcowego grupy wysokiego szczebla CARS 21 - Wkład w strategię UE na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia* formułuje szereg priorytetów wśród działań niezbędnych do osiągnięcia celu głównego, z których za jeden z najważniejszych uznać należy poprawę brd.

Ministerstwu Gospodarki powierzono funkcję resortu wiodącego w procesie wypracowania stanowiska Polski odnośnie do Komunikatu KE ws. konkurencyjnego środowiska legislacyjnego dla przemysłu motoryzacyjnego w XXI wieku (CARS 21), będącego przedmiotem prac zarówno w ramach Grupy Roboczej ds. Konkurencyjności i Wzrostu, jak również Rady UE ds. Konkurencyjności.

Przyjęcie w konkluzjach Rady Unii Europejskiej odnośnie przemysłu motoryzacyjnego terminu roku 2009 jako daty przeprowadzenia przeglądu śródkresowego implikuje intensyfikację prac prowadzonych w krajach członkowskich w zakresie rozwiązań wpisujących się w realizowane przez KE działania z w/w obszarów.

Wobec interdyscyplinarności zakresu tematycznego CARS 21, w których powinna nastąpić poprawa wspólnotowych ram prawnych, w którym jednym z istotnych jest *Bezpieczeństwo ruchu drogowego w Europie - wspólny wysiłek na rzecz jego poprawy*, Ministerstwo Gospodarki zamierza rekomendować Prezesowi Rady Ministrów powołanie Zespołu Międzyresortowego ds. koordynacji działań podejmowanych przez administrację rządową dla realizacji konkluzji Rady Unii Europejskiej w sprawie CARS 21.

Pozostałe działania realizowane w 2007 r. w obszarze nadzorowanym przez Ministra Gospodarki, były związane z badaniami:

- autobusów,
- samochodów ciężarowych,
- samochodów osobowych,
- innych pojazdów,
- naczep,
- urządzeń zabezpieczających przed wjechaniem z boku (Regulamin EKG ONZ nr 73),
- urządzeń zabezpieczających przed wjechaniem pod tył (Regulamin EKG ONZ nr 58),
- urządzeń zabezpieczających dla dzieci (Regulamin EKG ONZ nr 44),
- ambulansów do przewozu chorych,
- elementów układów hamulcowych.

Ponadto Przemysłowy Instytut Motoryzacji (PIMOT) przeprowadził badania certyfikujące według wymagań FIM (Federation Internationale de Motocyclisme) band pneumatycznych na torach żużlowych. PIMOT posiada akredytację FIM na wykonywanie takich badań. PIMOT przeprowadził także badania wytrzymałościowe pasów transportowych w zakresie normy PN-EN 12195 (Bezpieczeństwo – mocowanie ładunków na pojazdach drogowych).

PIMOT uczestniczył w programie APSN (Advanced Passive Safety Network) mającym na celu poprawę bezpieczeństwa dzieci przewożonych w pojazdach.

W sposób ciągły są w PIMOT prowadzone badania wyrobów przemysłu motoryzacyjnego firm krajowych i zagranicznych objętych dobrowolną certyfikacją na znak bezpieczeństwa „B”. PIMOT wprowadza nowe metody badań wytrzymałościowych i trwałościowych pasów transportowych ściągających.

2. Działania podejmowane na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego przez inne podmioty oraz organizacje społeczne

2.1. Instytut Badawczy Dróg i Mostów

W 2007 r. w Instytucie Badawczym Dróg i Mostów na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego były wykonane lub kontynuowane następujące działania:

2.1.1. Prace wdrożeniowe i badawcze:

- Współdziałanie w realizacji projektu pn. *Zintegrowany System Zarządzania Ruchem w m.st. Warszawie*,
- Wykonanie monitoringu pasa drogowego na wybranych odcinkach dróg krajowych województwa pomorskiego i dróg wojewódzkich województwa warmińsko-mazurskiego, przy użyciu drogowego Laboratorium Mobilnego; zebrane materiały przy pomocy aparatury i urządzeń rejestracyjnych pozwolą m.in. na wykonanie prawidłowych projektów organizacji ruchu z zastosowaniem urządzeń bezpieczeństwa ruchu.
- Projekty organizacji ruchu dla m.st. Warszawy,
- Rozpoznanie i analiza infrastruktury drogowej na wybranych odcinkach ulic m.st. Warszawy,
- Rozpoczęcie prac nad projektem i wdrożeniem nowej generacji znaków drogowych o zmiennej treści.
- Opracowanie zaleceń udzielania aprobat technicznych dla słupka prowadzącego U-1-a i U-1b.
- Rozpoczęcie prac związanych z projektem pt. *Opracowanie studium wykonalności inwestycji wraz z programem funkcjonalno-użytkowym dla projektów planowanych do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia-Mazury 2007-2013*.
- Opracowanie koncepcji systemu monitoringu dróg warmińsko-mazurskich w oparciu o drogowe stacje telemetryczne,
- *TAPLIST* – zasady nowej Europejskiej Polityki Transportowej.

2.1.2. Udział w realizacji projektów badawczo-wdrożeniowych UE:

- *INTRO* (Intelligent Roads) – program badań zastosowania rozwiązań Inteligentnych Systemów Transportu w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- *COST 352* (In-vehicle Information Systems) – program badań wpływu systemów informacji stosowanych wewnątrz pojazdów (GPS, tel. komórkowe, radio) na bezpieczeństwo ruchu drogowego,
- *COST 353* (Winter Service Strategies for Increased European Road Safety) – program badań strategii i standardów zimowego utrzymania dróg w Europie i ich wpływu na poprawę brd,
- *COST 355* – Opracowanie standardów bardziej bezpiecznych zachowań komunikacyjnych w ruchu drogowym z wykorzystaniem transportu intermodalnego,
- *RODRIGUE* – Diagnostowanie warunków ruchu drogowego i przekaz informacji użytkownikom; Badanie interakcji droga – pojazd – kierowca w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego
- *PEPPER* – Opracowanie europejskich standardów dla policyjnych programów realizacji polityki wymuszania bezpiecznych zachowań kierowców na drogach europejskich,
- *CAST* – Wytyczne prowadzenia i oceny skuteczności kampanii uświadamiających i strategii poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- *SUPREME* – Analiza doświadczeń krajów członkowskich UE, waloryzacja najlepszych praktyk w zakresie podnoszenia poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego,
- *CONNECT* – Koordynacja wdrażania Inteligentnego Systemu Transportu w krajach Europy Środkowo-Wschodniej (Instytut jest głównym wykonawcą i pełni funkcję koordynatora krajowego); celem pracy jest uruchomienie, a następnie rozwój w Polsce kompleksowych systemów inteligentnego transportu

(telematyki drogowej) w pierwszej kolejności na sieci dróg krajowych. Cel zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących tematów badaczo-wdrożeniowych (domen):

- Centra informacji i zarządzania ruchem;
- Zarządzanie ruchem, w tym m.in.:
 - o bezpieczeństwo ruchu drogowego,
 - o plany zarządzania ruchem,
 - o obsługa wypadków drogowych,
 - o zastosowanie znaków zmiennej treści,
 - o elektroniczny system poboru opłat;
- Systemy informacji dla podróżnych, obejmujące: systemy nawigacji w pojazdach samochodowych oraz usługi internetowe i telekomunikacyjne.

2.1.3. Współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej oraz pozarządowymi

- z Biurem Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji,
- z Krajową Radą Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
- z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad,
- z Zarządem Dróg Miejskich w Warszawie,
- z Grupą Roboczą *Widziane z chodnika* Okręgu Mazowieckiego Polskiego Związku Niewidomych,
- z Wydziałem Nawigacyjnym Akademii Morskiej w Szczecinie,
- z Instytutem Optyki Stosowanej,
- z Wydziałem Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego.

2.2. Instytut Transportu Samochodowego

W Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego Instytutu Transportu Samochodowego (CBRD ITS) w 2007 r. prowadzono prace w następujących obszarach:

- opracowania naukowo-badawcze,
- działalność edukacyjno-popularyzatorska oraz szkoleniowa,
- współpraca międzynarodowa,
- współpraca z instytucjami rządowymi i pozarządowymi oraz organizacjami społecznymi.

2.2.1. Prace naukowo-badawcze wykonane w 2007 r.

a) Prace dla Ministerstwa Transportu:

- *Stan bezpieczeństwa na polskich drogach w 2006 r.,*
- *Analiza tendencji wypadkowości w Polsce w 2007 r.*

b) Prace statutowe:

- *Baza danych o wypadkach drogowych jako narzędzie do pogłębionych analiz brd,*
- *Edukacja kierowców w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego.*

c) Udział w realizacji projektów badawczych UE:

- *CARE* – europejska baza danych o wypadkach drogowych,
- *SAFETY NET* – Europejskie Obserwatorium BRD,
- *EUCHIRES* – europejska kampania społeczna popularyzująca urządzenia zabezpieczające w pojeździe wśród dzieci,
- *DRUID* – Prowadzenie pojazdu pod wpływem narkotyków, alkoholu i lekarstw,
- *CLOSE TO* – moduł szkolenia kierowców.

2.2.2. Działalność edukacyjno-popularyzatorska

- Wydanie 4 numerów kwartalnika *BRD*;
- Prowadzenie strony internetowej www.cbr.home.pl;
- Prowadzenie działań w ramach obchodów *I Światowego Tygodnia BRD* w Polsce:
 - opracowanie strony internetowej – www.tydzienbrd.pl;
 - opracowanie materiałów informacyjnych;
 - opracowanie materiałów dydaktycznych;
 - współpraca z instytucjami centralnymi, regionalnymi i lokalnymi w zakresie organizacji obchodów *Tygodnia*;
 - organizacja wystawy w Sejmie RP z okazji obchodów *I Światowego Tygodnia BRD* pod patronatem Ministra Transportu (23 – 29 kwietnia 2007 r.) oraz wydanie i rozpowszechnienie materiałów z wystawy; wystawa była prezentowana również w siedzibie władz regionów warmińsko-mazurskiego oraz lubuskiego.
- Przeprowadzenie, przy współpracy Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Wojewódzkich Komend Policji drugiej edycji kampanii *KLUB PANCERNIKA KLIKA W FOTELIKACH* popularyzującej urządzenia zabezpieczające dzieci w pojeździe w ramach europejskiej kampanii *EUCHIRES*, w tym:
 - przygotowanie i rozpowszechnienie materiałów kampanii, w tym:
 - spot TV (film animowany),
 - spot radiowy (melodia z wykorzystaniem melodii do filmu *Cztery pancerni i pies*),
 - gadżet zabawka *PANCERNIK*,
 - bilbordy (1000 na terenie większych miast przez dwa miesiące),
 - plakaty,
 - legitymacje *Klubu Pancernika*,
 - naklejka (500 000 - insert do *Gazety Wyborczej*),
 - strony internetowej www.klubpancernika.pl zawierające materiały dla dzieci, dla rodziców, dla nauczycieli, dla prasy),
 - przeprowadzenie kampanii medialnej w okresie lipiec – sierpień 2007 r.,
 - przeprowadzenie badań ilościowych oceniających kampanię,
 - zorganizowanie konferencji prasowej.
- Prowadzenie zajęć edukacyjnych z wykorzystaniem symulatora zderzeń do demonstracji działania pasów bezpieczeństwa;
- Organizacja i prowadzenie szkoleń:
 - szkolenia w ramach certyfikacji kompetencji zawodowych instruktorów nauki jazdy oraz wykładowców instruktorów nauki jazdy (Warszawa, luty 2007 r.),
 - szkolenie na certyfikat kompetencji wykładowców nauczycieli wychowania komunikacyjnego (wspólnie z CODN, Sulejówek 10 – 14 września 2007 r.).
- Opracowanie biuletynu informacyjnego *Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w krajach OECD*;
- Wydanie i rozpowszechnienie Poradnika Dydaktycznego *Wychowanie komunikacyjne dzieci i młodzieży*;
- Rozpowszechnienie ulotek propagandowych:
 - *Pieszym bywa każdy*,
 - *Nie ryzykuj – bądź widoczny*,
 - *Nie zabijaj – zwolnij*,
 - *Odważ się być mądrym* – skierowanej do młodych ludzi – grupy największego ryzyka,
 - *Czy wiesz, że* – skierowanej do rodziców rowerzystów,

- Czy wiesz, że na polskich drogach – skierowanej do rodziców młodych kierowców,
- Szacunek to bezpieczeństwo – jazda defensywna,
- Szacunek to bezpieczeństwo – stop agresji na drodze,
- Chodził pieszy koło drogi...Nie ma ręki ani nogi...,
- Na kogo wypadnie – na tego bęc!,
- Dołącz do nas! Nasza Klika – KLIKA W FOTELIKACH.

Ulotki były sfinansowane przez ITS i rozpowszechniane poprzez Policję, WORD-y, Ośrodki Szkolenia Kierowców pod patronatem ITS, nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz organizatorów programów edukacyjnych.

- Popularyzacja broszur z serii Biblioteka ITS:
 - *Mierzenia jakości pracy OSK – instrukcja - zeszyt nr 2,*
 - *Standardy kwalifikacji zawodowych dla zawodów: instruktor nauki jazdy, egzaminator osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami – zeszyt nr 3,*
 - *Jakość i ewaluacja w szkoleniu kierowców – zeszyt nr 1.*
- Prowadzenie zajęć dydaktycznych w zakresie brd w przedszkolach i szkołach podstawowych przez pracowników CBRD wg opracowanych w ITS scenariuszy,
- Współpraca przy organizacji imprez popularyzujących brd jak konkursy, seminaria, happeningi,
- Współpraca z mediami,
- Przygotowanie artykułów do prasy krajowej i zagranicznej,
- Wygłaszanie referatów na konferencjach krajowych i międzynarodowych.

2.2.3. *Współpraca z instytucjami administracji rządowej i samorządowej oraz pozarządowymi*

- Współpraca z Sekretariatem Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego,
- Udział w pracach Mazowieckiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego.
- Współpraca z Gminą Warszawa – Bielany przy zorganizowaniu i przeprowadzeniu IV edycji Bielańskiego Konkursu: *Chodzę i jeżdżę bezpiecznie* dla szkół podstawowych i gimnazjów
- Współpraca z firmą Renault w ramach wprowadzenia do szkół programu edukacyjnego *Bezpieczeństwo dla wszystkich* oraz konkursu dla szkół.
- Współpraca z organizacjami skupiającymi instytucje zajmujące się szkoleniem i egzaminowaniem kierowców (Ośrodki Szkolenia Kierowców, Wojewódzkie Ośrodki Ruchu Drogowego) między innymi w ramach *Rady Konsultacyjnej ds. Szkolenia i Egzaminowania Kierowców przy Dyrektorze ITS.*
- Współpraca z Ośrodkami Szkolenia Kierowców pod patronatem ITS.

2.2.4. *Współpraca międzynarodowa*

- Współpraca w ramach OECD *IRTAD* jako koordynator krajowy wyznaczony przez Ministerstwo ze strony Polski w międzynarodowej bazie danych z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- Udział w pracach grupy roboczej Unii Europejskiej jako koordynator krajowy wyznaczony przez Ministerstwo ze strony Polski przy tworzeniu i eksploatacji *Europejskiej Bazy Danych o Wypadkach CARE*;
- Udział w pracach grup eksperckich *European Enhanced Vehicle-Safety Committee (EEVC)*;
- Udział w pracach *Prewention Routiere Internationale (PRI)*;
- Udział w pracach grup eksperckich *European Transport Safety Council (ETSC)*;
- Współpraca przy tworzeniu międzynarodowych projektów badawczych.

2.3. Polski Związek Motorowy

Pierwsze półrocze 2007 r. w Polskim Związku Motorowym zdominowane było kampanią sprawozdawczo - wyborczą i przygotowaniem do Krajowego Zjazdu PZM, który odbył się w dniu 30 czerwca 2007 r. W dyskusji przedzjazdowej, zarówno w Automobilklubach i Klubach PZM, jak również podczas Okręgowych Zjazdów PZM dominowała problematyka poprawy brd w kontekście przedsięwzięć regionalnych jak i ogólnopolskich. Odzwierciedleniem tej dyskusji jest Uchwała Krajowego Zjazdu PZM w znacznej części poświęcona problematyce brd.

Najważniejsze zadania wynikające z tej uchwały to m.in.:

- zintensyfikowanie działań w Automobilklubach i Klubach oraz ZO PZM dla dalszego rozwoju działalności Ratowników Drogowych PZM, w tym działań ZG PZM o podniesienie rangi Ratowników Drogowych PZM poprzez odpowiednie zapisy prawne,
 - powołanie wspólnie z podmiotami gospodarczymi PZM - Fundacji Pomocy Ofiarom Wypadków Drogowych jako organizacji pożytku publicznego,
 - kontynuowanie działań w obszarze brd w kierunku zmiany zachowań użytkowników dróg zwłaszcza w wieku od 18 do 24 roku życia, która stanowi grupę najwyższego ryzyka,
 - wykonywanie przez PZM roli opiniotwórczej organizacji pozarządowej w rozwiązywaniu problemu brd,
 - kontynuowanie współpracy międzynarodowej PZM w realizacji projektu *Euro RAP - Europejskiego Programu Oceny BRD* we współpracy z GDDKiA oraz Politechniką Gdańską.
1. Od dnia 1.01.2006 r. realizowany jest przez Stowarzyszenie Zmotoryzowanych Autoklub PZMot konkurs pt. *Znaki do zdjęcia* mający na celu poprawę brd. Przedmiotem konkursu są prace polegające na wskazaniu przykładów niewłaściwego oznakowania drogi publicznej przez wykonanie fotografii oraz sporządzenie towarzyszącego jej opisu.
 2. W ramach imprez organizowanych przez Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy w dniu 14.01.2007 r. promujących zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych m.in. - Automobilklub Polski wspólnie z Urzędem Dzielnicy Bemowo m. St. Warszawy i Automobilklubem Rzemieślnik zorganizował piknik motoryzacyjny na terenie Autodromu Automobilklubu Polski Bemowo z udziałem najlepszych kierowców rajdowych i wyścigowych. Uczestnicy pikniku mieli możliwość wylicytowania przejazdów samochodem wyposażonym w troleje w ramach doskonalenia techniki jazdy, wzięcia udziału w symulowanym egzaminie na prawo jazdy, uczestnictwa w kursie pierwszej pomocy medycznej oraz licytacji, gadżetów i pamiątek ofiarowanych przez kierowców rajdowych. W wyniku przeprowadzonych licytacji przekazano na rzecz Wielkiej Orkiestry kwotę ok. 40 tys. zł. W podobnym zakresie, i z podobnymi atrakcjami, imprezy takie zostały zorganizowane również m.in. przez Zarząd Okręgowy PZM w Lublinie wspólnie z Automobilklubem Chełmskim oraz Zarząd Okręgowy PZM w Poznaniu wspólnie z Automobilklubem Wielkopolskim.
 3. W dniach 9 - 11 luty 2007 r. Centrum Szkolenia Ratowników Drogowych PZM w Lublinie zorganizowało kurs na stopień instruktora ratownictwa drogowego PZM. W kursie uczestniczyli ratownicy drogowi PZM z Białej Podlaskiej, Chełma, Jasła, Lublina, Mysłowic i Rzeszowa, którzy ukończyli z wynikiem pozytywnym zarówno zajęcia teoretyczne i praktyczne. Zajęcia prowadzili doświadczeni pracownicy służby zdrowia z Lubelskiej Akademii Medycznej, Ratownictwa Medyczno-Sanitarnego w Lublinie oraz instruktorzy z Centrum Ratownictwa Drogowego PZM.
 4. W dniu 24.03.2007 r. PZM zorganizował w stacjach kontroli pojazdów w całej Polsce możliwość wykonania nieodpłatnej diagnostyki stanu pojazdów po okresie zimowym. Sprawdzano stan układu jezdny, hamulcowy, oświetlenie pojazdu oraz analizę spalin.
 5. W dniu 26.03.2007 r. ZM zorganizował konferencję prasową na temat *Bezpieczeństwo zawsze na pierwszym miejscu*. Głównym przesłaniem tej konferencji było przypomnienie kierowcom jak ważne jest

zarówno dobre przygotowanie samochodu do podróży, jak również przestrzeganie zasad bezpiecznego prowadzenia samochodu, a także wyszukiwania alternatywnych dróg dotarcia do najpopularniejszych miejscowości, tak aby omijać najniebezpieczniejsze i najbardziej zatłoczone odcinki naszych dróg.

6. W dniu 12.04.2007 r. PZM uczestniczył w konferencji na temat *Perspektywy rozwoju ubezpieczeń komunikacyjnych w Polsce* gdzie prezentowaliśmy zadania realizowane przez PZM na rzecz poprawy brd w Polsce.
7. W dniu 28.04.2007 r. zakończona została XXV edycja konkursu na plakat pn: *Bezpieczna Droga do Szkoły* zorganizowanego przez Automobilklub Łódzki. Konkurs plastyczny – na plakat trwa rokrocznie od listopada do marca roku następnego. Do udziału w konkursie napłynęło 1 550 prac plastycznych z placówek oświatowych z Łodzi oraz z powiatów: łódzkiego wschodniego, brzezińskiego, pabianickiego i zgierskiego. Zwycięzców uhonorowano nagrodami, pucharami, dyplomami oraz upominkami. Wyróżniono także 40 placówek oświatowych oraz 45 nauczycieli.
8. Automobilklub Brzeski w maju 2007 r. przeprowadził imprezę dla dzieci pod hasłem – *Mamo jestem bezpieczny*, która polegała na wzorowym poruszaniu się po ulicach miasta na drodze do szkoły i powrót do domu. Impreza została powtórzona dla dzieci dojeżdżających na rowerach do szkoły. Kolejną akcją była nauka przedszkolaków umiejętnego poruszania się po ulicach miasta. Akcja zostanie powtórzona we wrześniu br. dla odpowiedniego przygotowania dzieci do rozpoczęcia roku szkolnego.
9. W dniu 12 maja 2007 r. w Poznaniu w czasie trwania *Targów Techniki Motoryzacyjnej* odbyła się kolejna dwunasta już konferencja szkoleniowa dla diagnostów stacji kontroli pojazdów, osób nadzorujących stacje kontroli pojazdów oraz wszystkich zainteresowanych z cyklu *Diagnostyka a Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego*. W konferencji uczestniczyło ponad 240 osób. Wszyscy uczestnicy konferencji otrzymali wydawnictwo Polskiego Związku Motorowego *PORADNIK DIAGNOSTY SKP 2007* zawierające niezbędne w każdej stacji kontroli pojazdów akty prawne, komentarze i opracowania własne.
10. W dniu 26.05.2007 r. Zarząd Okręgowy w Zielonej Górze przy współpracy Stowarzyszenia na Rzecz Bezpieczeństwa Dzieci i Młodzieży, Policji oraz władz samorządowo administracyjnych zorganizował w Lubniewicach *VIII Międzywojewódzki Turniej BRD dla Dzieci i Młodzieży ze Szkół Specjalnych i Specjalnych Ośrodków Szkolno – Wychowawczych*. Celem *Turnieju* jest podnoszenie kultury drogowej dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz działanie na rzecz poprawy bezpieczeństwa drogowego wśród tej kategorii użytkowników dróg. Młodzież i dzieci niepełnosprawne powinni się poruszać po drogach i ulicach w sposób bezpieczny i dbających o bezpieczeństwo własne lub innych użytkowników.
11. W dniach 28.05 - 22.06.2007 r. Automobilklub Polski przeprowadził w pełnym wymiarze szkolenia teoretyczne i praktyczne zakończone egzaminem na kartę motorowerową dla uczniów szkół warszawskich. Kontynuując dotychczasową działalność w zakresie wychowania komunikacyjnego dzieci i młodzieży organizowano także konkursy okolicznościowe dotyczące brd w trakcie których przeprowadzano egzaminy na kartę rowerową. Nagrodami dla dzieci były m.in. kamizelki ochronne, kaski rowerowe, elementy odblaskowe i oświetlenie roweru.
12. W okresie sprawozdawczym przeprowadzone zostały eliminacje do turniejów - *Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym i Motoryzacyjnego* na etapie szkolnym, gminnym i powiatowym oraz 16 wojewódzkich finałów oddzielnie dla obu turniejów. W dniach 29.05 - 1.06.2007 r. w Bochni i Łapanowie odbył się *XXX Ogólnopolski Finał Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym* z udziałem 16 reprezentacji wojewódzkich – zwycięzców eliminacji ze szkół podstawowych i 16 reprezentacji wojewódzkich zwycięzców eliminacji ze szkół gimnazjalnych. Turniejowi towarzyszyły imprezy turystyczne i inne atrakcje związane z regionem i historią ziemi małopolskiej.

Niewątpliwą atrakcją Turnieju było przeprowadzenie konkurencji teoretycznych i praktycznych w podziemiach kopalni soli w Bochni.

W dniach 1 - 2.06.2007 r. przeprowadzono *XI Ogólnopolski Młodzieżowy Finał Turnieju Motoryzacyjnego* w Poznaniu. W finale uczestniczyło 16 reprezentacji wojewódzkich zwycięzców eliminacji ze szkół ponadgimnazjalnych. Uczestnicy musieli wykazać się wiedzą teoretyczną w zakresie przepisów ruchu drogowego, obsługi pojazdu oraz pomocy przedlekarskiej rozwiązując 20 zadań testu. Rozgrywana była też konkurencja dotycząca historii motoryzacji w Polsce. Konkurencje praktyczne to obsługa codzienna motoroweru, udzielanie pomocy przedlekarskiej oraz jazda motorowerem. Uczestnicy Turnieju mieli zapewniony program rekreacyjno-turystyczny. Turnieje te zostały zorganizowane przy współpracy Komendy Głównej Policji, Ministerstwa Edukacji Narodowej, Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, przy udziale i wsparciu Krajowego Stowarzyszenia Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego oraz WORD-ów wspierających turnieje zarówno organizacyjnie jak też i finansowo.

13. Zarząd Okręgowy PZM we Wrocławiu wspólnie z władzami samorządowymi miasta Wrocławia zorganizował z okazji *Dnia Dziecka* festyn, na którym między innymi pokazano na telebimie niebezpieczne sytuacje na drogach, które prowadzą do tragedii, zorganizowano mini miasteczko ruchu drogowego dla przedszkolaków oraz konkurs z przepisów ruchu drogowego dla dzieci i młodzieży. Atrakcją była możliwość przejechania się samochodem rajdowym lub gokartem.
14. Zarząd Okręgowy PZM w Lublinie w czerwcu br. wspólnie z Wydziałem Ruchu Drogowego Komendy Wojewódzkiej Policji w Lublinie przeprowadził coroczny konkurs *Znam zasady ruchu drogowego 2007* wśród dzieci z lubelskich przedszkoli. Konkurs składał się z części teoretycznej – pytań dotyczących ruchu drogowego i praktycznej – jazda rowerkiem po torze przeszkód.
15. Zarząd Okręgowy PZM w Poznaniu w pierwszym półroczu 2007 r. przeprowadzał wspólnie z policją ruchu drogowego, żandarmerią, strażą pożarną wielokrotne kontrole drogowe. Zatrzymane do kontroli pojazdy przejeżdżały na wyznaczone na parkingu miejsce. Tu przeprowadzano rutynową kontrolę sprawdzając dokumenty. Strażacy sprawdzali wyposażenie pojazdu w sprzęt gaśniczy, a diagnosty z Automobilklubu Wielkopolski i PZM stan techniczny samochodu. Celem akcji była profilaktyka. Kierowcy łamiący przepisy ruchu drogowego np. przekraczający prędkość musieli obowiązkowo uczestniczyć w rozmowie z psychologiem.
16. W pierwszym półroczu 2007 r. Automobilklub Opolski organizował, cyklicznie raz w miesiącu - *Konkursowe Jazdy Sprawnościowe* przy współpracy z dealerami samochodowymi. W każdym rajdzie było prowadzone szkolenie kierowców amatorów oraz kibiców z zakresu ratownictwa drogowego. W styczniu i lutym organizowane były szkolenia – nauki jazdy na śliskich nawierzchniach – na pasach lotniska. Klub dając możliwości „wyżycia” się młodym kierowcom organizował wiele razy wyścigi na 1/4 mili – *Mini sprint*. W kwietniu br. Automobilklub Opolski był organizatorem - *Rajdu rodzinnego*, a także - *Rajdu z poślizgiem*, w którym nauczycielami byli mistrzowie rajdów Okręgowych i Polski.
17. PZM w ramach członkostwa w FIA-AIT od wielu lat jest w systemie zajmującym się wymianą informacji turystyczno-drogowej związanej z przepisami ruchu drogowego w państwach należących do tej organizacji. Dzięki temu możemy uzyskiwać informacje i dane dotyczące wszelkich przepisów, ograniczeń prędkości, kar i mandatów, kosztów paliwa oraz obowiązujących w tych krajach europejskich opłat drogowych. Działalność ta jest prowadzona w postaci serwisu internetowego (aktualizacja danych na bieżąco), wydawnictw oraz współpracy z wydawnictwami i mediami, które wykorzystują naszą wiedzę w swoich materiałach redakcyjnych.
18. PZM brał czynny udział w kampanii *Ecodriven* organizowanej przez Krajową Agencję Poszanowania Energii S.A. Celem kampanii jest promowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska sposobu jazdy, zmniejszającego zużycie paliwa w samochodach osobowych, ciężarowych i autobusach. PZM poparł ideę projektu i jako instytucja współpracująca brał aktywny udział w przygotowaniu i organizacji wydarzeń w ramach kampanii w Polsce. Projekt ten jest równocześnie realizowany w dziewięciu

krajach Unii Europejskiej: Holandia, Wielka Brytania, Finlandia, Austria, Grecja, Belgia, Francja, Czechy i Polska.

W dniu 13 września 2007 r., w Warszawie odbyła się konferencja inaugurująca ogólnopolską kampanię w ramach unijnego projektu *ECODRIVEN*. W konferencji wzięli udział przedstawiciele patronów honorowych Ministerstwa: Transportu, Środowiska, Gospodarki, partnerzy Toyota i Leasplan, Polski Związek Motorowy oraz przedstawiciele instytucji i prasy związanych z ochroną środowiska, energetyką i rynkiem motoryzacyjnym. W dniu 20 października 2007 r. podczas Środowiskowej Narady Aktywu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego PZM odbyła się przygotowana przez KAPE S.A. multimedialna prezentacja projektu *Ecodriven*. Uczestnicy Narady otrzymali również komplet materiałów promocyjnych przygotowanych w ramach kampanii. W dniu 28 października 2007 r., w Poznaniu odbyło się spotkanie regionalne w ramach projektu *Ecodriven*. Na torze w Przeźmierowie należącym do Automobilklubu Wielkopolskiego, uczestnicy spotkania, w tym przedstawiciele Zarządu Okręgowego PZM w Poznaniu, mogli w praktyce spróbować swoich sił w roli eko-kierowcy. Osoby biorące udział z spotkaniu, zapoznały się z projektem i zasadami ekof jazdy. W spotkaniu wzięła udział liczna grupa dziennikarzy prasowych i telewizyjnych. W grudniu w Warszawie przeprowadzono szkolenie dla instruktorów nauki jazdy. PZM stale współpracuje z Krajową Agencją Poszanowania Energii S.A. i planuje kontynuację współpracy przy kolejnych działaniach podejmowanych w ramach kampanii także w 2008 r.

19. W dniach od 19.08. do 18.11.2007 r. ZO PZM w Białymstoku wraz z Automobilklubami i Klubami działającymi na jego terenie zorganizował imprezy związane z poprawą brd, wychowaniem komunikacyjnym dzieci i młodzieży, udzielania pierwszej pomocy i edukacją młodych kierowców. Tematyką tych spotkań, i praktycznych zajęć, było stworzenie alternatywy dla nielegalnych wyścigów drogowych, szkolenie kierowców w zakresie panowania nad pojazdami, skutkami nadmiernej prędkości i kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości. Przeprowadzane były też konkursy z zakresu ratownictwa drogowego, właściwych zachowań dzieci na drogach. W organizowanych imprezach uczestniczyły także osoby niepełnosprawne.
20. W dniach 01.09. – 30.09.2007r Automobilklubu Brzeski w ramach wychowania komunikacyjnego przeprowadził w szkołach spotkania pod hasłem *Pierwszy krok dla dzieci klas I i Bezpieczna droga do szkoły dla klas II i III*, w drodze do szkoły i ze szkoły.
Automobilklub Kędzierzyński – Kozielski zorganizował wraz z Policją podobne imprezy w szkołach, tj. - „Bezpieczna droga do szkoły” i „Mamo jestem widoczny dla kierowcy”. W październiku i listopadzie były to akcje popularyzacji światełek odblaskowych i kurtek zimowych z odblaskami.
Automobilklub Opolski wraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Ruchu Drogowego na terenie miasta Opola zorganizował imprezy z cyklu ratownictwo drogowe, z udziałem społeczności lokalnej. W ramach tej imprezy młodzi kierowcy mogli brać udział w wyścigu na 1 / 4 mili *Mini sprint*.
21 września 2007 r. Automobilkluby i Kluby działające na terenie Zarządu Okręgowego PZM w Opolu w ramach akcji pt. *Dzień bez samochodu* zorganizowały i przeprowadziły spotkania z młodzieżą oraz kierowcami o tematyce związanej ze szkodliwym wpływem wzrostu motoryzacji na ochronę środowiska.
21. Zarząd Okręgowy PZM w Lublinie przy współpracy z Automobilklubem Chełmskim zorganizował w dniu 15 września 2007 r. *IV Ogólnopolski Samochodowy Rajd Pań*. Impreza rozpoczęła się testem ze znajomości przepisów ruchu drogowego. Drugą konkurencją był praktyczny sprawdzian udzielania pierwszej pomocy - prowadzenie resuscytacji na fantomie. Następnie uczestniczki odbyły próbę sprawnościową jazdy samochodem z zamontowanym *talerzem Stewarta*, po czym wyruszyły na trasę rajdu. Impreza połączona była ze zwiedzaniem obiektów turystycznych.

22. W dniu 2.09.2007 r. Automobilklub Tomaszowski przeprowadził pokazy ratownictwa drogowego i pomocy przedmedycznej. Pokaz zorganizowany był przy współpracy z Policją, Strażą Pożarną, Pogotowiem Ratunkowym, PCK.
- W dniu 30.09.2007 r. członkowie klubu *Energetyk Bełchatów* brali udział w warsztatach szkoleniowych dla egzaminatorów Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego. Na warsztatach tych Instruktorzy ratownictwa drogowego PZM przeprowadzili szkolenie z zakresu ratownictwa drogowego.
23. W dniach od 14 do 16 września 2007 r. w Bełchatowie odbyły się *X Jubileuszowe Mistrzostwa Polski Ratowników Drogowych Polskiego Związku Motorowego* zorganizowane przez *Klub Motorowy Energetyk Bełchatów* i ZO PZM w Łodzi. W mistrzostwach wzięły udział 34 załogi reprezentujące 10 okręgów PZM m.in. Warszawę, Rzeszów, Katowice, Wrocław, Poznań, Lublin, Gdańsk Kraków, Kielce i Opole. Mistrzostwa rozpoczęły się od wykładów na temat brd, najnowszych osiągnięć ratownictwa drogowego oraz omówieniu zasad w udzielaniu pierwszej pomocy medycznej. Pierwszą konkurencją *Mistrzostw* był sprawdzian wiadomości teoretycznych z zakresu pierwszej pomocy medycznej i przepisów ruchu drogowego. Następnie uczestnicy udali się w trasę, gdzie wszystkie dwuosobowe załogi musiały się wykazać umiejętnościami praktycznymi, udzielając pomocy poszkodowanym w pozorowanych, niezwykle realistycznych wypadkach drogowych rozmieszczonych m.in. na ulicach Bełchatowa. Bardzo ważnym elementem było zabezpieczenie miejsca wypadku, wezwanie pomocy i złożenie poprawnego meldunku, tak aby służby ratownicze mogły jak najszybciej dojechać na miejsce wypadku wiedząc ilu jest poszkodowanych i w jakim są stanie. Scenariusz pozorowanych wypadków był oparty na autentycznych wypadkach drogowych. Pozorowane wypadki obserwowali także mieszkańcy Bełchatowa, którzy niejednokrotnie byli wykorzystywani przez zawodników do współpracy przy wykonywaniu czynności ratowniczych. Mistrzostwa były doskonałą okazją do wymiany i nabywania nowych doświadczeń, które mogą być niezbędne do tego, aby uratować czyjeś zdrowie lub życie. W trakcie imprezy realizowany był również program turystyczno-krajoznawczy miasta Bełchatowa i okolic.
24. W dniu 17.11.2007 r. PZM uczestniczył w *VI Lubelskiej Konferencji BRD* na temat *Początkujący kierowca w ruchu drogowym - aspekty prawne i współczesne zagrożenia*. W trakcie konferencji przedstawiciele PZM w swoich wystąpieniach podkreślali rolę i znaczenie sportów motorowych wśród młodych ludzi w aspekcie szkolenia przyszłych kandydatów na kierowców.
25. W dniach 17 i 18 listopada br. Automobilklub Polski zorganizował zajęcia z zakresu doskonalenia techniki jazdy na śliskich nawierzchniach dla kierowców największego warszawskiego przewoźnika autobusowego. Zajęcia odbyły się na specjalnej płycie poślizgowej na terenie autodromu Automobilklubu Polski na warszawskim Bemowie. Plan szkolenia przewidywał część teoretyczną połączoną z prezentacją multimedialną, a także zajęciami praktycznymi, w których udział wzięły nowoczesne niskopodłogowe autobusy MZA. Celem szkolenia była poprawa stanu bezpieczeństwa na warszawskich drogach przed nadejściem okresu zimowego. W bezpiecznych warunkach kierowcy i obserwatorzy przekonali się jak wzrost prędkości wpływa na wydłużenie drogi hamowania, czym różni się hamowanie z wykorzystaniem systemu ABS od hamowania bez tego systemu, jak tak duży pojazd zachowuje się w trakcie hamowania na zakręcie (symulacja wjazdu w zatokę przystankową).
26. W dniach 24-25 listopada 2007 r. Zarząd Okręgowy PZM w Lublinie przygotował i zorganizował V Ogólnopolskie Warsztaty dla Instruktorów Ratownictwa Drogowego PZM. Szkolenie prowadzili doświadczeni lekarze i pracownicy Szkoły Ratownictwa Medyczno-Sanitarnego oraz przedstawiciele Straży Pożarnej. Przyczyniły się one niewątpliwie do pogłębienia wiedzy teoretycznej oraz praktycznej podczas licznych ćwiczeń naszych instruktorów.
27. W listopadzie 2007 r. Automobilklub Wielkopolski zorganizował na Torze Poznań konferencję prasową pn. *ZMIENŃ OPONY NA ZIMOWE*. Celem spotkania było przypomnienie uczestnikom, że przepisy dotyczące stosowania opon zimowych znacznie różnią się w krajach europejskich. Coraz więcej państw zdaje sobie sprawę z wymiernych korzyści płynących z ich stosowania w zakresie zwiększenia

bezpieczeństwa. Uczestnicy konferencji zostali poinformowani o zasadach obowiązujących w Unii Europejskiej gdzie niektóre kraje już wprowadziły obowiązek montowania opon zimowych, inne zastanawiają się nad zmianą swojego ustawodawstwa w tym zakresie. Zmiany wymusza również prawo ubezpieczeniowe. W razie wypadku, ubezpieczyciel samochodu może nie zaakceptować pełnej wysokości poniesionych kosztów, jeśli kierowca nie dostosował ogumienia do warunków pogodowych panujących o danej porze roku. W programie konferencji przeprowadzono pokaz. Na macie poślizgowej stanęły dwa identyczne samochody, jeden z zamontowanymi oponami zimowymi drugi z uniwersalnymi. Podczas próby pojazdy hamowały z prędkości 74km/h, droga hamowania różniła się o 7 metrów. Przygotowano też płyty edukacyjne.

28. W dniu 7.12.2007 r. PZM uczestniczył i był współorganizatorem seminarium Fundacji Inżynierii Lądowej na temat zasad wdrażania *Europejskiego Programu EuroRAP*. Celem seminarium było zapoznanie specjalistów zaangażowanych w problematykę drogownictwa oraz inżynierii i brd, a także organizacji zrzeszających użytkowników dróg, ekspertów związanych z transportem drogowym oraz przedstawicieli mediów. Celem projektu jest opisanie istniejącej sieci drogowej syntetycznym wskaźnikiem ryzyka, używając skali od 1 do 5. Taka ocena jakości warunków drogowo-ruchowych umożliwiłaby administracji drogowej skalowanie wielkości ryzyka, a użytkownikom dróg dałaby zrozumiałą ocenę wielkości zagrożenia zdrowia i życia w ruchu drogowym.
29. W drugim półroczu 2007 r. na trasach wyjazdowych z Poznania ZO PZM w Poznaniu i Automobilklub Wielkopolski wraz z Policją, Strażą Pożarną, Izłą Celną, Żandarmerią, przeprowadził kontrolę kierowców i pojazdów. Zatrzymane przez Policję lub Żandarmerię pojazdy przejeżdżały na wyznaczone na parkingu miejsce. Tu przeprowadzano rutynową kontrolę sprawdzając dokumenty, stan techniczny pojazdu, wyposażenie pojazdu. Strażacy sprawdzali wyposażenie pojazdu w sprzęt gaśniczy, a diagnosty z Automobilklubu Wielkopolski i PZM kontrolowali jakość płynu hamulcowego i przejrzystość szyb. Założeniem akcji było nie wystawianie mandatów, a kierowcy przekraczający przepisy musieli przejść do „propagandowego pojazdu” by uczestniczyć w rozmowie z psychologiem. Skontrolowano w tym dniu kilkaset pojazdów. Stan wielu pojazdów niestety stanowił zagrożenie dla brd. Wzorowi kierowcy otrzymali drobne upominki w postaci kamizelek ostrzegawczych, maseczek do reanimacji etc.
30. Zarząd Okręgowy PZM w Bydgoszczy w II półroczu 2007 r. zorganizował szereg imprez podnoszących umiejętności jazdy kierowców, które odbywały się na Kartodromie w Bydgoszczy. Imprezy te organizowane były pod patronatem telewizji i cieszyły się zainteresowaniem wśród mieszkańców Bydgoszczy.
31. PZM jako sygnatariusz uczestniczył w kampanii Europejskiej Karty Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego skierowanej do kierowców i uczestników ruchu drogowego na rzecz poprawy brd.
32. PZM wspólnie z firmą Goodyear przygotował i opublikował poradnik dla kierowców nt. przygotowania się do jazdy w trudnych zimowych warunkach. Zawarte w nim były zasady dotyczące właściwych zachowań i reakcji kierowcy w przypadku poślizgu na prostym odcinku drogi i zakręcie nagłego hamowania, omijania przeszkody i ruszania na lodzie. Oprócz porad związanych z techniką jazdy znalazły się też informacje na temat właściwego sposobu przygotowania samochodu do zimy.
33. PZM współuczestniczył w ogólnopolskiej kampanii *ABC Bezpieczeństwa 2007*. Celem kampanii było bezpośrednie dotarcie do uczestników ruchu drogowego zarówno do dzieci i młodzieży szkolnej jak i potencjalnych oraz obecnych kierowców. Użytkowników ruchu drogowego edukowano w kwestii zapewnienia bezpieczeństwa własnego oraz pasażerów i związanego z tym odpowiedniego wyposażenia samochodu, przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas podróży oraz właściwego zachowania podczas kolizji drogowych. Wśród dzieci promowano konieczność noszenia elementów odbłaskowych.

Polski Związek Motorowy stara się uczestniczyć w różnego rodzaju europejskich przedsięwzięciach w zakresie brd. Wyrazem tego był nasz udział w kampanii *Pomyśl zanim pojedziesz* prowadzonej przez

Międzynarodową Federację Samochodową (FIA Foundation), a aktualnie w kampanii *Bezpieczne drogi*, której celem jest zebranie 1,5 mln. podpisów na całym świecie dla wsparcia działań na rzecz poprawy brd, a szczególnie dzieci, których ginie ok. 300 tys. każdego roku.

Opisane wyżej działania nie wyczerpują wszystkich przedsięwzięć podejmowanych w ramach poszczególnych okręgowych struktur organizacyjnych PZM oraz Automobilklubów i Klubów będących jego członkami.

2.4. Zarząd Główny Związku Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej

Według wstępnych danych Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej w 2007 r. strażacy (OSP i PSP) uczestniczyli w ok. 436 tysiącach akcji ratowniczych, z tego 145,5 tys. stanowiły pożary, a 272,3 tys. – miejscowe zagrożenia. Strażacy ochotnicy tzw. czynni (tj. biorący udział w akcjach ratowniczych, a jest ich ok. 450 000) – uczestniczą średniorocznie w likwidacji od 35 - 55 % pożarów oraz w likwidacji 30-40 % miejscowych zagrożeń. Łączna liczba członków OSP przy akcjach to ok. 996 tysięcy.

W 2007 r. znacząco wzrosła liczba wypadków w komunikacji drogowej, w likwidacji których uczestniczyli strażacy. W 2007 r. zanotowano 54 286 wypadków drogowych, a w 2006 - było ich 48 331.

Należy podkreślić to, że Ochotnicze Straże Pożarne mają dominujący udział w działaniach ratowniczych na terenach gdzie nie funkcjonują jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej. Ratownicy OSP stanowią ok. 70 % wszystkich ratowników uczestniczących w likwidacji zdarzeń na tych obszarach. Świadczy to o szczególnym znaczeniu OSP dla ochrony przeciwpożarowej małych miast, wsi, obszarów leśnych i terenów rolnych, a także w czasie zdarzeń dużych i bardzo dużych oraz klęsk żywiołowych (powodzi, huraganów, pożarów). Szczególną rolę w działaniach ratowniczych odgrywają OSP włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Od 9 lat dla strażaków ochotników prowadzone są szkolenia w zakresie ratownictwa medycznego. Szkolenia te oparte są o *Wytyczne Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej*. Odbywają się w ośrodkach szkolenia PSP, szkołach pożarniczych bądź w komendach PSP. Związek Ochotniczych Straży Pożarnych wspomaga finansowo i organizacyjnie szkolenia recertyfikacyjne. W 2007 r. przeszkolono na kursach podstawowych ok. 2 000 członków OSP. Od 1999 roku przeszkolono 15 200 ratowników OSP.

Ratownicy OSP uczestniczyli tradycyjnie już w *III Mistrzostwach Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym*, które odbywały się w dniach 22-24 czerwca 2007 r. w Suchoj Beskidzkiej, woj. małopolskie. W ramach imprezy odbywały się również: mistrzostwa medyczne dla dzieci, impreza edukacyjna *Dzieci ratują dzieci*.

Szerokie zaangażowanie w działalność ratowniczo-gaśniczą ochotniczych straży pożarnych powoduje naturalne zużywanie angażowanego w akcjach sprzętu. Konieczna jest również wymiana przestarzałego wyposażenia, które staje się niewystarczające, co przyczynia się do obniżania gotowości bojowej OSP. Biorąc pod uwagę zadania stawiane przed ochotniczymi strażami pożarnymi Zarząd Główny Związku OSP RP w oparciu m.in. o środki MSWiA oraz NFOŚiGW podejmuje działania prowadzące do częściowej unifikacji sprzętu tak, aby możliwa była współpraca poszczególnych jednostek. Jest to realizowane w formie wieloletnich programów wyposażania OSP w lekkie i średnie samochody ratowniczo-gaśnicze, program karosacji oraz wyposażania w sprzęt ratowniczy, ochrony osobiste i indywidualne strażaka.

Za pośrednictwem Biura Zarządu Głównego Związku OSP RP ochotnicze straże pożarne z własnych środków zakupiły niżej wymieniony sprzęt będący podstawowym narzędziem wykorzystywanym w akcjach ratowniczych:

- nożyce – wykorzystywane do przecinania elementów pojazdu w celu wyjęcia określonych części konstrukcji – 1 szt.,

- rozpieracze – mają trzy główne funkcje: rozpieranie, ściskanie i cięcie – 9 szt.,
- siekierołomy - stosuje się do robienia i rozszerzania otworów w ścianach, drzwiach, karoseriach samochodowych lub do wyważania, wyłamywania, przerąbywania, lub dzielenia materiału w celu wyswobodzenia obsługi, przewożonych osób lub do uwalniania osób uwięzionych w zamkniętych pomieszczeniach – 67 szt.,
- pachołki ostrzegawcze drogowe fluorescencyjne – 482 szt.,
- barierki rozkładane harmonijkowe – 1 szt.,
- lizaki podświetlane – 67 szt.,
- lizaki z tarczą bez podświetlania – 97 szt.,
- taśmy ostrzegawcze biało-czerwone – 160 szt.,
- kamizelki odblaskowe – 707 szt.,
- środki ochrony ekologicznej:
 - *Sorbent Kompakt* - paliw, kwasów i zasad. Niepalny granulat mineralny. Pochłania szybko, nie oddając substancji absorbowanych, pozostawiając suchą nawierzchnię – 580 kg;
 - *SINTAN* - roztwór wodny związków powierzchniowo czynnych. Przenika i rozbija cząsteczki olejowe. Zastosowanie *SINTAN*-u poprawia warunki działania bakterii glebowych, ponieważ ułatwia dostęp tlenu i substancji odżywczych do strefy skażenia olejowego. Zwiększa to aktywność bakterii i przyspiesza biologiczny rozkład skażenia oraz samego *SINTAN*-u – 90 litrów.
 - Syntetyczny, pianotwórczy środek gaśniczy przeznaczony do wytwarzania piany gaśniczej o wszystkich stopniach spienienia przy zastosowaniu wody śródlądowej nie zasolonej. Może być również użyty jako środek zwilżający w stężeniach ok. 0,5-1,0% - 32 500 kg.

Jednocześnie Zarząd Główny Związku OSP RP w roku 2007 wykorzystując środki MSWiA, WFOŚiGW, samorządów gminnych i OSP doposażył Ochotnicze Straże Pożarne w sprzęt do ratownictwa drogowego:

- 88 lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych;
- 56 średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych;
- 16 skarosowanych lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych;
- 68 skarosowanych średnich samochodów ratowniczo-gaśniczych.

Ponadto centralnie dokonano zakupu 199 szt. agregatów prądotwórczych, 163 kpl zestawów PSP R1, 1 004 kpl. ubrań specjalnych, 274 szt. pił do drewna, 157 pił do betonu i stali, 490 radiotelefonów GP 360, 179 radiotelefonów samochodowych, 55 zestawów sprzętu do ratownictwa technicznego. Potrzeby wyposażenia OSP w samochody oraz sprzęt specjalistyczny do ratownictwa są wielokrotnie większe.

Związek OSP RP prowadzi również pracę wychowawczą z dziećmi i młodzieżą zrzeszoną w Młodzieżowych Drużynach Pożarniczych (MDP). Najważniejszą imprezą promującą szeroko pojęte bezpieczeństwo jest *Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej – Młodzież Zapobiega Pożarom*. XXX finał centralny *Turnieju* odbył się w dniach 25-27 maja 2007 r. w Gnieźnie. Wzięło w nim udział ponad stu uczestników wyłonionych w wyniku eliminacji od szczebla lokalnego do szczebla centralnego w trzech grupach wiekowych: I grupa – uczniowie szkół podstawowych, II grupa – uczniowie gimnazjów, III grupa – uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Tradycyjnie tematyka *Turnieju* obejmowała zagadnienie bezpieczeństwa, w tym m.in. zasady udzielania pierwszej pomocy, organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczej, sprzęt ratowniczo-gaśniczy. Umiejętności w wymienionym zakresie są wykorzystywane nie tylko w sytuacji zagrożenia pożarem, ale również podczas wypadków drogowych. Dzięki uprzejmości KRBRD uczestnicy otrzymali upominki z elementami odblaskowymi.

Tematyka ratownictwa była uwzględniona również w programie *VII Ogólnopolskich Zawodów Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych w Sportach Obronnych*, które odbyły się w dniach 2-7 lipca 2007 r. w Warszawie-Wesołej. Zawody te są eliminacjami do *Mistrzostw Sportowo-Obronnych Stowarzyszeń Młodzieżowych o Nagrodę Ministra Obrony Narodowej*. Jedną z konkurencji zawodów jest prawidłowe

udzielenie pomocy w sytuacji wypadku drogowego (potrącenie rowerzysty przez samochód). Zadanie polega na zabezpieczeniu miejsca wypadku, udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu, zapewnieniu opieki i wsparcia psychicznego kierowcy, wezwaniu profesjonalnej pomocy medycznej.

W okresie wakacji odbywały się letnie obozy szkoleniowo-wypoczynkowe dla członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych. Zgrupowania organizowane są w całym kraju od szczebla gminnego do wojewódzkiego. Również podczas tego typu obozów ważnym elementem programu jest ratownictwo. Zajęcia prowadzą m.in. funkcjonariusze policji i ratownicy medyczni, ucząc młodych ludzi, w jaki sposób ratować życie i organizować akcję ratowniczą również w sytuacji wypadku drogowego. Młodzież otrzymuje materiały szkoleniowe i informacyjne.

W trosce o bezpieczeństwo na drodze członków Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych Zarząd Główny Związku OSP RP zlecił do wykonania Wytwórni Umundurowania Strażackiego w Brzezinach breloczek odblaskowy. Ponadto elementy odblaskowe są umieszczane na umundurowaniu MDP.

3. Działania podejmowane przez Wojewódzkie Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego

We wszystkich województwach istnieją Wojewódzkie Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (WRBRD) podejmujące i realizujące działania na rzecz poprawy brd. WRBRD prowadziły w 2007 r. działania wynikające z *Krajowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego GAMBIT 2005* oraz programów lokalnych. Ponadto WRBRD dążą do poprawienia brd przez skoordynowaną realizację ustawowych i statutowych zadań podmiotów będących członkami tych rad. Na niektórych obszarach powstają również powiatowe centra i rady bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz opracowywane są programy zapobiegania wypadkom drogowym na obszarach powiatów.

Wszystkie WRBRD w trakcie wykonywanych zadań szczególną wagę przykładają do współpracy z różnymi mediami oraz organizacjami społecznymi i instytucjami. Współpracują z nimi w trakcie inicjowanych akcji, szkoleń i konkursów. Szczególnie intensywne jest współdziałanie z Wojewódzkimi Ośrodkami Ruchu Drogowego, automobilklubami, lokalnymi stacjami radiowymi i telewizyjnymi oraz prasą. Starają się w jak największym stopniu informować społeczeństwo o zagrożeniach i sposobach przeciwdziałania im.

W programach wojewódzkich wiele miejsca poświęca się edukowaniu dzieci i młodzieży oraz kształcenia u nich nawyków bezpiecznego i zgodnego z przepisami prawa uczestnictwa w ruchu drogowym. Wykorzystuje się wiele form dla przekazania koniecznej wiedzy. Są to konkursy plastyczne, literackie i muzyczne, których tematem jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym, a także organizowane na poziomie gmin, powiatów i województw *Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego* dla dzieci szkół podstawowych i gimnazjalnych oraz *Ogólnopolski Turniej Motoryzacyjny* dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Formą wpływania na poziom wiedzy dzieci oraz młodzieży jest również organizowanie i współorganizowanie seminariów dla nauczycieli, którzy prowadzą zajęcia *Wychowania Komunikacyjnego*.

WRBRD kontynuowały w 2007 r. działania wynikające z *Programu GAMBIT 2005* oraz programów lokalnych. WRBRD przeprowadziły wiele inicjatyw, które można pogrupować w następujące bloki tematyczne:

- stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd, w tym:
 - usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych,
 - organizacja systemu współdziałania i koordynacji,
 - organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd,
 - usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych,
 - stworzenie systemu informacji o brd,
 - doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd,
 - rozwój systemu ratownictwa na drogach,
- kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego, w tym:
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością,
 - powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości,
 - udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa,
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych,
- ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów, w tym:
 - udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych, dzieci i rowerzystów,

- zintensyfikowanie ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym,
- powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów,
- zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych, w tym:
 - zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni,
 - kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego,
 - skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym,
 - skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego,
 - rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych.

Należy zauważyć, że w wielu WRBRD brak jest programów działań, a wiele podaje tylko dane z działalności Wojewódzkich Ośrodków Ruchu Drogowego, w których umiejscowione są Sekretariaty WRBRD. W większości sprawozdań brak jest informacji dotyczących realizowanych zadań, ciężących w dużym stopniu na zarządach dróg różnych kategorii.

Szczegółowe informacje na temat działań podejmowanych przez WRBRD są zawarte w *Załączniku nr 2 do sprawozdania Krajowej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego pt. Stan bezpieczeństwa ruchu drogowego w Polsce oraz działania realizowane w tym zakresie w 2007 r.*

**STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO
ORAZ DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE
W WOJEWÓDZTWACH
W 2007 R.**

**ZAŁĄCZNIK NR 2 DO SPRAWOZDANIA PT.:
STAN BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO
ORAZ DZIAŁANIA REALIZOWANE W TYM ZAKRESIE
W 2007 R.**

Warszawa, marzec 2008

Spis treści

1. Stan brd w poszczególnych województwach w 2007 r.	5
1.1. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa dolnośląskiego	5
1.2. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa kujawsko – pomorskiego	6
1.3. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubelskiego	7
1.4. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubuskiego	8
1.5. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa łódzkiego	8
1.6. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa małopolskiego	10
1.7. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa mazowieckiego	11
1.8. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa opolskiego	12
1.9. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podkarpackiego	14
1.10. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podlaskiego	15
1.11. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa pomorskiego	16
1.12. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa śląskiego	17
1.13. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa świętokrzyskiego	18
1.14. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa warmińsko – mazurskiego	18
1.15. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa wielkopolskiego	20
1.16. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa zachodniopomorskiego	21
2. Działania podejmowane na rzecz poprawy brd w poszczególnych województwach w 2007 r.	22
2.1. Województwo dolnośląskie	22
2.2. Województwo kujawsko – pomorskie	27
2.3. Województwo lubelskie	31
2.4. Województwo lubuskie	31
2.5. Województwo łódzkie	41
2.6. Województwo małopolskie	48
2.7. Województwo mazowieckie	52
2.8. Województwo opolskie	60
2.9. Województwo podkarpackie	64
2.10. Województwo podlaskie	67
2.11. Województwo pomorskie	72
2.12. Województwo śląskie	77
2.13. Województwo świętokrzyskie	80
2.14. Województwo warmińsko – mazurskie	83
2.15. Województwo wielkopolskie	86
2.16. Województwo zachodniopomorskie	90

1. Stan brd w poszczególnych województwach w 2007 r.

1.1. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa dolnośląskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	3 092
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	1 310
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	571
1.1.3 Potrącenia pieszych	970
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	Brak możliwości uzyskania danych
1.1.5 Inne	167
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	359
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	197
1.2.2 Piesi	101
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	25
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	30
1.2.5 Inni	6
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem	4 329
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	2 540
1.3.2 Piesi	933
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	471
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	211
1.3.5 Inni	174
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	35 645
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	17 278
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	13 040
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	224
1.8 Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	15
1.9 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18 – 24 lat	539
1.10 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18 – 24 lat	59
1.11 Liczba zabitych w wypadkach pieszych wieku 7 – 14 lat	
1.12 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	
1.13 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.14 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	<p>1. Wzrost liczby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypadków drogowych o 3%, - ofiar śmiertelnych wypadków o 4%, - rannych o 9%. <p>2. spadek liczby:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolizji zgłoszonych o 7%, - ujawnionych kierujących pod wpływem alkoholu o 29%. <p>3. Spadek zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym niechronionych uczestników ruchu drogowego (pieszych, rowerzystów i motorowerzystów). Wskaźnik ich udziału wśród ogółu ofiar wypadków wynosi 30% i jest niższy od wskaźnika uzyskanego w roku 2006 o 3%.</p>

1.2. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa kujawsko – pomorskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	2 034
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	636
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	418
1.1.3 Potrącenia pieszych	639
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	341
1.1.5 Inne	--
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	363
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	198
1.2.2 Piesi	102
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	42
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	17
1.2.5 Inni	4
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2 561
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1 491
1.3.2 Piesi	568
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	318
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	125
1.3.5 Inni	59
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	27 482
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	4 753
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	7 908
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	124
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	29
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	60
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	59
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	6
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	3 258
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	<ul style="list-style-type: none"> – zły stan nawierzchni jezdni, – mała ilość dróg dla rowerów.
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	<ul style="list-style-type: none"> – nieprawidłowe oznakowanie dróg.

1.3. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubelskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	2 418
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	1 047
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	1 287*
1.1.3 Potrącenia pieszych	765
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	549
1.1.5 Inne	84
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	351
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	134
1.2.2 Piesi	137
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	64
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	10
1.2.5 Inni	6
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	3 048
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1 741
1.3.2 Piesi	695
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	459
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	86
1.3.5 Inni	67
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	19 682
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	8 839**
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	8 447
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	237
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	33
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	500
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	33
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	Policja nie posiada danych
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	Stan techniczny zdecydowanej większości dróg oceniany jest jako zły lub niezadowalający. Brak segregacji ruchu pojazdów i pieszych oraz nakładanie się ruchu tranzytowego na ruch lokalny jest przyczyną wysokiego udziału niechronionych uczestników ruchu w wypadkach drogowych i wysokiego wskaźnika zabitych na 100 wypadków wynoszącego 14.5

* podana liczba zawiera także potrącenia osób pieszych (1.1.3)

** liczba ujawnionych przez policjantów ruchu drogowego przypadków niestosowania się do obowiązku korzystania z pasów bezpieczeństwa

1.4. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa lubuskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	908
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	287
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	257
1.1.3 Potrącenia pieszych	263
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	98
1.1.5 Inne	3
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	155
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	91
1.2.2 Piesi	32
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	25
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	7
1.2.5 Inni	0
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	1 191
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	714
1.3.2 Piesi	243
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	152
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	73
1.3.5 Inni	9
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	11 853
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	brak danych
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	8 146
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	94
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	14
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	183
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	27
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	1 769
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększająca się dynamicznie liczba pojazdów, – niedostosowana do potrzeb infrastruktura (szczególnie dot. dróg), – stan techniczny pojazdów.
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	<p>Stan brd w województwie w dużym stopniu zależeć będzie od:</p> <ul style="list-style-type: none"> – umiejętnego wykorzystania różnorodnych metod mających na celu wyeliminowanie niepożądanych (nieprawidłowych) zachowań u kierujących pojazdami, pieszych, oraz innych użytkowników dróg.

1.5. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa łódzkiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	4 844
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2 380
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	705
1.1.3 Potrącenia pieszych	1 556
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	905
1.1.5 Inne	205
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	447
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	160
1.2.2 Piesi	188
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	75
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	18
1.2.5 Inni	6
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	6 036
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	3 352
1.3.2 Piesi	1 482
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	749
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	252
1.3.5 Inni	201
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	25 186
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	21 975
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	9 373
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	315
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	29
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	890
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	52
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	2 169
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak miejsc do prowadzenia kontroli masy pojazdów i nacisków na osie, 2. Brak parkingów dla pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, 3. Brak miejsc gwarantujących odpowiedni poziom bezpieczeństwa podczas prowadzenia kontroli pojazdów ciężarowych (wnioski Nr 1, 2, 3, zgłoszone zostały przez Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego w Łodzi)
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

1.6. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa małopolskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	4 714
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2 109
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	803
1.1.3 Potrącenia pieszych	1 585
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	-
1.1.5 Inne	217
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	339
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	129
1.2.2 Piesi	155
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	45
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	2
1.2.5 Inni	8
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	6 140
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	3 407
1.3.2 Piesi	1 565
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	734
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	145
1.3.5 Inni	289
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	29 455
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	36 279
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	10 358
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	265
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	18
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	930
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	58
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	5
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	5 567
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	<i>Niedostosowanie prędkości do warunków ruchu (liczba wypadków) – 1 132</i>
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

1.7. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa mazowieckiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem	6 888
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	3 375
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	1 814
1.1.3 Potrącenia pieszych	2 094
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	758
1.1.5 Inne	140¹
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	951
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	264²
1.2.2 Piesi	339
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	124
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	33²
1.2.5 Inni	11²
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem	8 498
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	2 766²
1.3.2 Piesi	1 853
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	825
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	203²
1.3.5 Inni	85²
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych Policji	59 610
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	40 616
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	18 021³
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	394
1.8 Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	50
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	1 183
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	143
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	10
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	1 193
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	<p>Do najważniejszych należy zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brawurowa i agresywna jazda młodych początkujących kierowców, - gwałtowny wzrost uczestników ruchu na drogach, - nieskuteczna współpraca służb ratowniczych wpływająca na wysoką ofiarochłonność.
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	<p>1. Nieprawidłowości w infrastrukturze drogowej mającej wpływ na brd.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zbyt mało rozwinięty system automatycznej kontroli prędkości umożliwiający praktyczne ograniczenie prędkości kierujących, - brak segregacji ruchu (zbyt małe ilości ścieżek rowerowych, chodników, bezpiecznych przejść przez

	<p>jezdnię, barier ochronnych),</p> <ul style="list-style-type: none">- zły stan nawierzchni dróg,- niezabezpieczone drzewa przy jezdniach na głównych ciągach komunikacyjnych. <ol style="list-style-type: none">2. Brawurowa i agresywna jazda młodych początkujących kierowców.3. Lekceważenie przepisów ruchu drogowego przez wszystkich użytkowników dróg.4. Małe doświadczenie w kierowaniu pojazdami przez osoby w wieku do lat 24 oraz słaba znajomość przepisów ruchu drogowego przez pieszych, rowerzystów i motorowerzystów.
--	--

Dane wg bazy SEWiK – stan na dzień 24 stycznia 2008 r.

¹Brak danych KWP Radom

²Brak danych KSP Warszawa

³Dane z KSP dot. okresu 01.07-31.12.07.(13620)

1.8. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa opolskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1 078
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	Brak danych
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	Brak danych
1.1.3 Potrącenia pieszych	249
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	256
1.1.5 Inne	573
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	133
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	75
1.2.2 Piesi	25
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	28
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	2
1.2.5 Inni	3
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	1 385
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	856
1.3.2 Piesi	224
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	228
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	37
1.3.5 Inni	40
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	8 751
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	3 839 dane od lipca 2007 r.
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	5 532
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	94
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	11
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	223
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	24
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	0
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	Brak danych
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	Nie odnotowano
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

1.9. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podkarpackiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	2 216
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	1 055
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	388
1.1.3 Potrącenia pieszych	674
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	529
1.1.5 Inne	59
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	259
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	116
1.2.2 Piesi	100
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	30
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	8
1.2.5 Inni	5
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2 855
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1 618
1.3.2 Piesi	646
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	453
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	99
1.3.5 Inni	39
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	17 510
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	24 510
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	9 846
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	181
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	16
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	442
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	42
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	2
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	3 714
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	-
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

1.10. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa podlaskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1 167
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	438
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	243
1.1.3 Potrącenia pieszych	410
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	68
1.1.5 Inne	8
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	209
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	137
1.2.2 Piesi	38
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	9
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	19
1.2.5 Inni	6
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	1 449
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	987
1.3.2 Piesi	174
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	100
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	111
1.3.5 Inni	77
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	13 755
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	6 306 (od 1.07.2007 r.)
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	6122
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	119
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	28
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	254
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	40
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	4
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	502
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	<ul style="list-style-type: none"> – Wys. Maz. 14.06. br. - 5 osób zabitych, – K-8 m. Popiołówka 9.08 br. – 3 zabitych, – gm. Piatnica 26.08 br. – 3 zabitych, – Powiat sokólski gm. Dąbrowa Białostocka 11.12.br – 3 zabitych.
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	–

1.11. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa pomorskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	3 042
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	1 331
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	1 374
1.1.3 Potrącenia pieszych	913
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	218*
1.1.5 Inne	337
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	267
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	139
1.2.2 Piesi	85
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	33
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	9
1.2.5 Inni	1
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	3 969
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	2 304
1.3.2 Piesi	904
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	482
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	151
1.3.5 Inni	128
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	18 126
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	6 100
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	9 330
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	195
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	18
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	793
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	54
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	4 305 (interwencji) /*
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	—
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	—

*w tym: 533 pożary pojazdów, 131 zabitych, 3 191 rannych

1.12. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa śląskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	6 309
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2 846
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	911
1.1.3 Potrącenia pieszych	2 253
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	Brak danych
1.1.5 Inne	299
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	475
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	201
1.2.2 Piesi	204
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	57
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	10
1.2.5 Inni	3
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	7 855
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	4 107
1.3.2 Piesi	2 215
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	1 028
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	223
1.3.5 Inni	282
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	45 529
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	36 106
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	14 229
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	388
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	35
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	1 039
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	46
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	4
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	4 548*
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	-
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

* W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 roku Jednostki Straży Pożarnej brały udział w 4548 zdarzeniach związanych z udzielaniem pomocy podczas zdarzeń drogowych. Zgodnie z posiadanymi danymi w ich wyniku śmierć poniosły 133 osoby w tym 3 dzieci, a rannych zostało 1197 osób w tym 64 dzieci.

1.13. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa świętokrzyskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1 914
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	868
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	944
1.1.3 Potrącenia pieszych	582
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	295
1.1.5 Inne	58
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	256
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	108
1.2.2 Piesi	97
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	33
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	8
1.2.5 Inni	4
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2 390
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1 379
1.3.2 Piesi	541
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	262
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	90
1.3.5 Inni	81
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	12 274
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	3 711
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	6 523
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	183
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	25
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	368
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	36
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	2
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	1 578
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	-
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

1.14. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa warmińsko – mazurskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1 961
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	736
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	1 163 /łącznie z poz. 1.1.3
1.1.3 Potrącenia pieszych	537
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów*	271
1.1.5 Inne	62
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	271
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	165
1.2.2 Piesi	63
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	27
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	7
1.2.5 Inni	9
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2 589
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1 616
1.3.2 Piesi	509
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	265
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	109
1.3.5 Inni	90
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	15 830
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	11 058
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	7 889
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	273
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	42
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	443
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	67
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	2 552
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	–
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	–

*- nie zlicza się do ogółu wypadków ponieważ są to zdarzenia, w których również mógł uczestniczyć pojazd

1.15. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa wielkopolskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	4 871
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	2 475
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	-
1.1.3 Potrącenia pieszych	1 262
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów	-
1.1.5 Inne	1 134
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	509
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	238
1.2.2 Piesi	148
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	90
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	25
1.2.5 Inni	8
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	6 314
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	3 878
1.3.2 Piesi	1 215
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	815
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	265
1.3.5 Inni	141
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	32 381
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	-
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	-
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	292
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	36
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	811
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	2 302
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 7-14 lat	-
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	-
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	-
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

1.16. Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa zachodniopomorskiego

1.1 Liczba wypadków drogowych ogółem:	1 937
1.1.1 Zderzenia pojazdów w ruchu	783
1.1.2 Wypadki z udziałem jednego pojazdu	Brak danych
1.1.3 Potrącenia pieszych	667
1.1.4 Potrącenia rowerzystów, motocyklistów i motorowerzystów - ofiary	Brak danych
1.1.5 Inne	
1.2 Liczba osób zabitych w wypadkach drogowych ogółem	229
1.2.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	139
1.2.2 Piesi	56
1.2.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	27
1.2.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	7
1.2.5 Inni	
1.3 Liczba osób rannych w wypadkach drogowych ogółem:	2 410
1.3.1 Kierowcy i pasażerowie samochodów osobowych	1 324
1.3.2 Piesi	668
1.3.3 Rowerzyści, motorowerzyści i motocykliści	267
1.3.4 Kierowcy i pasażerowie samochodów ciężarowych	98
1.3.5 Inni	
1.4 Liczba kolizji zgłoszonych policji	17 628
1.5 Liczba ujawnionych kierowców i pasażerów pojazdów jadących bez zapiętych pasów	
1.6 Liczba ujawnionych przypadków kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu	15 836
1.7 Liczba wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu	125
1.8. Liczba zabitych w wypadkach z udziałem kierowców pod wpływem alkoholu	38
1.8 Liczba wypadków spowodowanych przez kierujących w wieku 18-24 lat	356
1.9 Liczba zabitych w wypadkach kierowców i pasażerów w wieku 18-24 lat	42
1.10 Liczba zabitych w wypadkach pieszych w wieku 6-14 lat - sprawcy	1
1.11 Liczba interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych	
1.12 Inne sytuacje lub zdarzenia mające istotny wpływ na stan brd na terenie województwa	-
1.13 Uwagi, spostrzeżenia i problemy dotyczące brd na terenie województwa	-

2. Działania podejmowane na rzecz poprawy brd w poszczególnych województwach w 2007 r.

2.1. Województwo dolnośląskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	WRD KWP we Wrocławiu	Dane dotyczące stanu brd w województwie dolnośląskim
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Wojewoda, jednostki samorządu terytorialnego, partnerzy społeczni, w tym organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe	Rządowy Program Razem Bezpieczniej 4. Priorytet - Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Starostowie, wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast	Bezpieczeństwo w zakresie przewozu materiałów niebezpiecznych
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	Przedstawiciele: starostwa, PZRK, KP Policji, KP PSP, WZK DUW	Ćwiczenie zgrzywające służby, inspekcje i stráže oraz służby medyczne podczas wystąpienia zdarzenia kryzysowego
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WRBRD we Wrocławiu, WORD Wrocław	Warsztaty wspomagające dla pracowników starostw bezpośrednio wykonujących nadzór nad szkoleniem kierowców osób odpowiadających za właściwą realizację tego nadzoru
	WORD Wrocław, Dolnośląskie Kuratorium Oświaty, WRD KW Policji	Szkolenie dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego
	Szkoły Podstawowe, WORD we Wrocławiu	Bezpieczne dziecko w drodze do szkoły – finał konkursu
	WORD Wałbrzych	Szkolenie dla naruszających przepisy ruchu drogowego
	WORD Legnica	Szkolenie w zakresie doskonalenia techniki jazdy Szkolenie nauczycieli wychowania komunikacyjnego
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
		Informacja tygodniowa dotycząca porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego WZK DUW	Informacja tygodniowa dotycząca porządku publicznego i bezpieczeństwa wewnętrznego
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Gimnazjum w Świerzawie, WORD Legnica	Szkolenie <i>Ratujmy i uczmy ratować</i>
	PZM, WRD KW Policji, Dolnośląskie Kuratorium Oświaty, WORD Wrocław	Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny – etapy: powiatowy, strefowy, wojewódzki, ogólnopolski
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Kuratorium, WORD Legnica	Konkurs pierwsza pomoc przedmedyczna
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	PZM, WRD KW Policji, Dolnośląskie Kuratorium Oświaty, WORD Wrocław	Ogólnopolski Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego – etapy: powiatowy, strefowy, wojewódzki, ogólnopolski
	WORD Wałbrzych	Dofinansowanie i współuczestnictwo w działaniach instytucji zewnętrznych
	Bractwo św. Jakuba, WORD Legnica	Zakup kasków rowerowych
	Szkoła nr 20 w Legnicy, WORD Legnica	Festyn w Zespole Szkół Integracyjnych
	WORD Legnica	Wyposażenie miasteczka ruchu drogowego w znaki drogowe

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	WORD Wrocław	Zakup zestawów edukacyjnych AUTOCHODZIK
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD Wałbrzych	Akcja informacyjna w mediach nt. brd
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	WORD Wrocław	Użyczenie sprzętu komputerowego i fotograficznego dla KWP we Wrocławiu
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WORD Wałbrzych	<i>W ruchu drogowym bezpiecznie się poruszam</i>
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WORD Legnica, Tygodnik konkrety	Konkurs <i>Znam przepisy ruchu drogowego</i>
	WORD Wrocław, Jeleniej Górze, Wałbrzychu i Legnicy	Zakup cyfrowych analizatorów wydechu wraz z osprzętem
	WRD KWP we Wrocławiu	Współpraca z kapelanem Policji Dolnośląskiej – kampania promująca trzeźwość za kierownicą, obejmująca kościoły województwa dolnośląskiego
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Wałbrzych	Dzień jazdy na 'trolejach' Raid Hołda
	Kierownicy: służb, inspekcji i straży administracji rządowej i samorządowej i organizacji pożytku publicznego województwa dolnośląskiego	Akcje <i>Bezpieczna Zima 2006/2007, Bezpieczne Ferie 2007, Bezpieczne Wakacje 2007, Bezpieczna Zima 2007/2008</i>
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WRD KWP we Wrocławiu,	Współpraca z kapelanem Policji Dolnośląskiej – kampania promująca trzeźwość za kierownicą, obejmująca kościoły województwa dolnośląskiego
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Straż Miejska Wrocławia	Nadzorowanie ruchu pieszych i pojazdów w okolicy placówek oświatowych.
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WRD KWP we Wrocławiu	Współpraca z kapelanem Policji Dolnośląskiej – kampania promująca trzeźwość za kierownicą, obejmująca kościoły województwa dolnośląskiego
	Straż Miejska Wrocławia	<i>Bezpieczny Pierwszak</i>
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
	KWP we Wrocławiu	Zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach poprzez uzupełnienie stanów osobowych w komórkach organizacyjnych ruchu drogowego KMP/KPP
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	WRD KWP we Wrocławiu	Obchody Światowego Tygodnia Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	KMP w Jeleniej Górze, WORD w Jeleniej Górze	Pierwsza Rata
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	KWP we Wrocławiu	Zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach poprzez uzupełnienie stanów osobowych w komórkach organizacyjnych ruchu drogowego KMP/KPP

2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	KWP we Wrocławiu	Zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach poprzez uzupełnienie stanów osobowych w komórkach organizacyjnych ruchu drogowego KMP/KPP
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	KWP we Wrocławiu	Zwiększenie liczby i aktywności patroli policyjnych na drogach poprzez uzupełnienie stanów osobowych w komórkach organizacyjnych ruchu drogowego KMP/KPP
	KMP w Jeleniej Górze Muzyczne Radio Jelenia Góra	<i>Niebieski Patrol</i>
	WORD Wałbrzych, Komenda Policji Dolnośląskiej	<i>Bezpieczne wakacje- Policja ostrzega</i>
	Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze WORD Jelenia Góra	<i>Łyse Opony to Śmierć</i>
	WORD-y, Policja, Straż Miejska, Szkoły	Szkolenie połączone z konkursem w ramach programu <i>Bezpieczna Droga do Szkoły</i> oraz <i>Bezpieczne Ferie</i> - cykl imprez w szkołach i imprez ogólnodostępnych
	WORD-y, PZM, Policja, Automobilklub	<i>Ogólnopolski Turniej Wiedzy o BRD dla Szkół Podst. i Gimnazjów</i> poprzedzony cyklem szkoleń - cykl imprez
	WORD Jelenia Góra, PZM, Policja, Automobilklub	<i>Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny</i> poprzedzony cyklem szkoleń
	WORD Jelenia Góra, Policja, parafie	Szkolenia i konkursy brd organizowane wspólnie z parafiami
	WORD Jelenia Góra, Policja	Imprezy edukacyjne z cyklu promocji brd wśród dorosłych <i>Bądź widoczny na drodze</i> – zaopatrzenie pieszych uczestników ruchu w elementy odblaskowe
	WORD, Jelenia Góra, Izersko – Karkonoskie Towarzystwo Kolarskie	Szkolenie i konkurs brd organizowane wspólnie z Izersko-Karkonoskim Towarzystwem Kolarskim
	WORD Jelenia Góra, Policja, Straż Miejska	Szkolenie i konkurs w trakcie festynu brd z okazji Dnia Policji na lotnisku w Jeleniej Górze
	WORD Wrocław	Użyczenie sprzętu komputerowego i fotograficznego Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego
	WORD Jelenia Góra	Szkolenie i konkurs w trakcie festynu brd z okazji Dnia Dziecka na lotnisku w Jeleniej Górze organizowane wspólnie z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci
	Wydział Zarządzania Kryzysowego DUW	Konkurs rysunkowy <i>Kiedy dzwonię po straż pożarną</i>
	WORD Wałbrzych	<i>Rajd graniczny</i> <i>Bezpieczny rok dziecka na drodze</i>
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	

2.4.3	<p>Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)</p> <p>Dolnośląska Służba Dróg i Kolei</p>	<p>Budowa chodnika etap I i II w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346 w m. Węgry (ul. Kolejowa)</p> <p>Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 340 w m. Dąbrowa (od km 76+940 do km 77+120)</p> <p>Poprawa bezpieczeństwa na drodze wojewódzkiej nr 340 na odcinku Droszów – Trzebnica (km 46+000 do km 46+550)</p> <p>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 346 w m. Gniechowice</p> <p>Budowa zatoki autobusowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346 w m. Jugowiec</p> <p>Budowa chodnika i zatoki autobusowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 347 w m. Mokronos Dolny (km 03+923 – 04+590)</p> <p>Budowa obwodnicy Nowej Rudy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 381 –etap II</p> <p>Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 448 w m. Nowy Dwór (od km 43+920 do km 45+150)</p> <p>Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 363 w m. Olszanica (od km 17+000 do km 18+640)</p> <p>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 396 w m. Oława (ulice: Strzelna i Wiejska)</p> <p>Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 350 w m. Osiecznica (od km 60+270 do km 60+680)</p> <p>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 329 od skrzyżowania z drogą krajową nr 12 do m. Ruszowice</p> <p>Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 451 w m. Solniki Wielkie (od km 8+732 do km 9+800)</p> <p>Przebudowa skrzyżowania ul. Kępińskiej i Kaliskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 449 w m. Syców</p> <p>Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346 w m. Szczepankowice</p> <p>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 331 w m. Tarnówek</p> <p>Budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 357 w m. Tomisław (od km 47+220 do 48+110 i 48+615 do km 49+720)</p> <p>Budowa chodnika etap I i II w ciągu drogi wojewódzkiej nr 346 w m. Węgry (ul. Kolejowa)</p> <p>Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 341 w m. Uraz</p>
2.4.4	<p>Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)</p>	
2.4.5	<p>Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)</p>	
2.4.6	<p>Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)</p>	

2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Dolnośląski Zarząd Dróg Wojewódzkich	Poprawa bezpieczeństwa na drodze wojewódzkiej nr 395 na odcinku Wojkowice – Polakowice (km 15+000 – 15+300)
	Dolnośląska Służba Dróg i Kolei	Wprowadzenie ograniczenia prędkości do 40 km/h dla samochodów ciężarowych w m. Chwaliszów (km 5+840 – 8+079) - droga wojewódzka nr 375
		Wprowadzenie ograniczenia prędkości do 40 km/h w m. Drołtowice - droga wojewódzka nr 448
		Wprowadzenie ograniczenia prędkości do 40 km/h i oznakowanie znakami ostrzegawczymi A-17 „dzieci” w m. Kazanów (od km 45+630 do km 46+100) - droga wojewódzka nr 395
		Wprowadzenie ograniczenia prędkości do 40 km/h w m. Nowa Wieś - droga wojewódzka nr 357
		Ustawienie luster na drogach wojewódzkich: nr 297 w m. Bolesławiec (ul. Kościuszki), nr 364 w m. Jerzmanice Zdrój, nr 364 w obrębie skrzyżowania z drogą gminną w m. Jerzmanice Zdrój, nr 361 w m. Mirsk, nr 338 w m. Rataje, nr 361 w m. Proszówka, nr 340 w m. Rudno, nr 380 w obrębie skrzyżowania z drogą gminną w m. Rybnica Leśna, nr 363 w obrębie skrzyżowania z drogą gminną w m. Sichów, nr 392 w obrębie skrzyżowania z drogą gminną w m. Stronie Śląskie, nr 371 w ciągu ulic : Wolności i Strzegomskiej w m. Świebodzice, nr 357 w m. Zaręba
Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych		
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
	Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu Dolnośląski Urząd Wojewódzki	Skrócenie czasu przyjęcia zgłoszenia o wypadku komunikacyjnym
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	Skrócenie czasu transportu ofiar wypadków komunikacyjnym z obszaru m. Wrocławia i powiatu wrocławskiego (m. innymi autostrada A 4) do szpitala
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu Dolnośląski Urząd Wojewódzki	Rozwój jednostek Państwowego Systemu Ratownictwa Medycznego – specjalistycznych i podstawowych zespołów ratownictwa medycznego
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego Urząd Miasta Wrocławia Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek ratownictwa medycznego, drogowego i technicznego funkcjonujących na obszarze Polski południowo-zachodniej.
	Pogotowie Ratunkowe we Wrocławiu Dolnośląski Urząd Wojewódzki	Usprawnienie systemu przyjmowania zgłoszeń o wypadkach komunikacyjnych i innych incydentów medycznych z obszaru m. Wrocławia i powiatów: wrocławskiego, milickiego, oławskiego, strzelińskiego, średzkiego, trzebnickiego i wołowskiego oraz dysponowania zespołami ratownictwa medycznego.

2.2. Województwo kujawsko – pomorskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP w Bydgoszczy	Stan bezpieczeństwa ruchu na drogach województwa
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Włocławek	Szkolenie dla nauczycieli realizujących zajęcia z wychowania komunikacyjnego w szkołach podstawowych i gimnazjach Warsztaty wspomagające dla pracowników starostw
		Szkolenie nauczycieli nauczania początkowego w ramach programu Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy <i>Ratujemy i uczymy ratować</i>
	WORD Toruń	Szkolenie kierowców autobusów szkolnych tzw. <i>Gim-busów</i>
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Katedra Budownictwa Drogowego Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego w Bydgoszczy i Miejski Zarząd Dróg we Włocławku	System wspomagania zarządzaniem drogami i ruchem drogowym
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD Włocławek, Toruń, Bydgoszcz, Zarząd Okręgowy PZM, Policja, Kuratorium Oświaty	30 Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym
	WORD Bydgoszcz, Toruń, Zarząd Okręgowy PZM, Policja, Kuratorium Oświaty	XI Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny
	WORD Włocławek	Edukacja Komunikacyjna dzieci w szkołach i gimnazjach w zakresie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego Międzyszkolny konkurs plastyczny <i>Bezpieczny Pierwszak</i> Akcja <i>Widoczny Pierwszak</i> Akcja <i>Bezpieczny Przedszkolak</i>
	WORD Bydgoszcz	Budowa i organizacja <i>miasteczek komunikacyjnych</i>
	WORD Toruń	V Wojewódzki Przegląd Scenek Dramowych <i>Jestem Bezpieczny</i> Szkolenie dzieci z mniejszych miejscowości województwa Akcja mikołajkowa w przedszkolach i szkołach podstawowych
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WORD Bydgoszcz	Wspieranie ratownictwa drogowego
	KW PSP w Toruniu	Zabudowa podwozia samochodu ratowniczo-gaśniczego
		Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego
	KM PSP w Toruniu	Zakup podwozia samochodu ratowniczo-gaśniczego (KP PSP Tuchola)
		Zakup podwozia samochodu ratowniczo-gaśniczego (KM PSP Toruń)
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	

2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Włocławek	Audycje telewizyjne o tematyce brd
	WORD Toruń	Świąteczna akcja <i>Choinka pod choinkę</i>
	WORD Bydgoszcz	Współpraca z mediami w zakresie propagowania i poprawy brd
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD Włocławek	Dzień Otwarty WORD we Włocławku
	WORD Toruń	Dzień Otwarty WORD w Toruniu i OT w Grudziądzu
	WORD Bydgoszcz	Dzień Otwarty WORD w Bydgoszczy
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	WORD Toruń KMP w Grudziądzu	Akcja przekazania kamizelek odblaskowych dla uczniów szkół podstawowych
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Włocławek	Egzaminy na kartę rowerową i motorowerową w WORD Włocławek
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	Miejski Zarząd Dróg w Toruniu	Rozwój komunikacji rowerowej w Toruniu
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	

2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Urząd Miejski w Grudziądzu	Budowa oświetlenia – ul. Miła, ul. Zależna w Grudziądzu
		Budowa oświetlenia – „Deptak nad Trynka”
		Budowa oświetlenia – ul. Droga Mazowiecka w Grudziądzu
		Budowa chodnika na ul. Kwidzyńskiej w Grudziądzu
		Budowa drogi zbiorczej Droga Łąkowa w Grudziądzu
		Modernizacja ul. Warszawskiej, od ul. Nauczycielskiej do granic miasta Grudziądza
		Przebudowa zatoki autobusowej na ul. Chełmińskiej w Grudziądzu
		Przebudowa chodnika na ul. Chełmińskiej w Grudziądzu
	Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy	Przebudowa ul. M. Skłodowskiej-Curie, od ul. Bałtyckiej do ul. Kijowskiej w Bydgoszczy
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	Odnowa powierzchni dróg wojewódzkich	
	Powierzchniowe utwardzenie powierzchni dróg wojewódzkich	
	Przebudowa dróg wojewódzkich	
GDDKiA w Bydgoszczy	Budowa chodników w ciągu dróg krajowych	
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Miejskich i Komunikacji Publicznej w Bydgoszczy	Przebudowa skrzyżowania ulic Akademicka – Andersa w Bydgoszczy
		Przebudowa skrzyżowania ulic Gdańskiej
	Miejski Zarząd Dróg w Toruniu	Przebudowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Grudziądzkiej z ul. Polną w Toruniu
		Przebudowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Kraszewskiego – Matejki w Toruniu
	Urząd Miejski w Grudziądzu	Modernizacja sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Chełmińska – Piaskowa w Grudziądzu
		Montaż tablic drogowych D-6/T-27 o podwyższonej klasie odbłaskowości
		Montaż barier blokujących na ul. Nauczycielskiej w Grudziądzu
		Montaż progów zwalniających na osiedlu <i>Góra Garnizonowa</i> w Grudziądzu
		Budowa ronda na skrzyżowaniu ulic: Paderewskiego, Poniatowskiego, Legionów w Grudziądzu
	Miejski Zarząd Dróg we Włocławku	Przebudowa skrzyżowania ulic Kapitulna – Wysoka – Długa we Włocławku
		Budowa chodników w ramach modernizacji ulic we Włocławku
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Bydgoszczy	Przebudowa skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 559 i 541 w m. Kamień Kotowy
		Remont i budowa chodników z udziałem urzędów miast i gmin
		Budowa kładki dla pieszych przy moście w m. Bartniczka
	GDDKiA w Bydgoszczy	Budowa obwodnicy m. Kowal
Budowa drogi ekspresowej S-5 i S-10 na odcinku Bydgoszcz – Strzeszek		
Przebudowa skrzyżowania w miejscowości Sępólno Kr.		
Przebudowa skrzyżowania w m. Inowrocław		

2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD Toruń	Zakup sprzętu specjalistycznego do prowadzenia szkoleń w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej

2.3. Województwo lubelskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	WORD Lublin	Prowadzenie obsługi Sekretariatu WR BRD, utrzymywanie strony internetowej WR BRD
	WORD Chełm, KMP, Automobilklub Chełmski	W dniu 31 stycznia zawarto porozumienie pomiędzy: WORD Chełm, Komendą Miejską Policji i Automobilklubem Chełmskim, zwane <i>Porozumieniem Chełmskim na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego</i> , które ma na celu wspólne działanie wśród mieszkańców chełmszczyzny w dziedzinie BRD. Zakup sprzętu multimedialnego dla Komendy Miejskiej Policji w Chełmie.
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Zamość	Szkolenie instruktorów nauki jazdy
		Reedukacja kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego
		Szkolenie uczniów szkół podstawowych i gimnazjów na kartę motorowerową i rowerową
		Szkolenie kandydatów na kierowców w zakresie doskonalenia techniki jazdy samochodem
	WORD Chełm	Szkolenie instruktorów nauki jazdy.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD Lublin	2 Szkolenia Liderów Szkolnej Edukacji Motoryzacyjnej (SEM)
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD Chełm, Policja	Nadprogramowe szkolenia kandydatów na kierowców przed przystąpieniem do egzaminu państwowego na prawo jazdy.
	Policja	Wzmoczone działania Policyjne PRĘDKOŚĆ
		Nadzór nad odcinkami dróg szczególnie zagrożonymi wypadkami na skutek nadmiernej prędkości
		Propagowanie jazdy zgodnej z przepisami poprzez automatyczne monitorowanie zachowań kierujących pojazdami (przekraczanie dozwolonej prędkości jazdy).

	WORD Biała Podlaska	Akcja <i>Napęd Na Kulturę</i> na polskich drogach. Szkolenie Kierowców Zawodowych w Białej Podlaskiej Szkolenie Kierowców Naruszających Przepisy Ruchu Drogowego Szkolenie Instruktorów w Białej Podlaskiej Szkolenie Egzaminatorów w Białej Podlaskiej
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	WORD Chełmie, Policja	Nadprogramowe szkolenie na tematy brd, kierowców uczestników kursów doszkalających na przewóz rzeczy i osób. Konkursy dla kierowców: <i>Najbezpieczniejszy kierowca 2007</i> , <i>Dżentelmen Jezdni 2007</i>
2.2.3	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WORD, Policja	Pogadanki na tematy brd w przedszkolach i szkołach pod wspólnym hasłem <i>Jestem bezpieczny</i>
	Policja	Kształtowanie roli rodzica w aspekcie odpowiedzialności za bezpieczeństwo dziecka przewożonego w pojeździe Egzekwowanie obowiązku używania pasów bezpieczeństwa i prawidłowego przewożenia dzieci w pojazdach. Wzmoczone działania Policyjne <i>PASY</i>
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Policja	Wzmoczone działania Policyjne ukierunkowane na eliminowanie z ruchu nietrzeźwych jego uczestników <i>TRZEŹWOŚĆ</i>
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Lublin	Promocja bezpieczeństwa ruchu drogowego wśród dzieci, młodzieży, kierowców i osób dorosłych w ruchu drogowym poprzez organizowanie konkursów o tematyce brd, fundowanie nagród, wyposażanie w elementy odblaskowe Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych, Ogólnopolski Turniej BRD Doposażenie WITD w środki i sprzęt techniczny służące poprawie bezpieczeństwa ruchu drogowego – darowizna kwoty pieniężnej na zakup narkotestów, zestawów ratownictwa medycznego, szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, Doposażenie KW PSP w Lublinie w sprzęt ratownictwa drogowego i pomocniczego – darowizna kwoty pieniężnej na zakup uniwersalnego narzędzia hydraulicznego – nożyce CU i masztu oświetleniowego CU 3320 NI z najaśnicami Doposażenie WRD KWP w Lublinie w sprzęt techniczny i oprogramowanie, które wykorzystywane będzie do działań mających na celu poprawę brd, <i>Akcja Znicz 2007</i> - druk ulotek <i>kierowco pamiętaj</i> rozdawanych kierowcom w okresie dnia <i>Wszystkich Świętych</i> Przeprowadzenie akcji edukacyjnej poprzez insert filmu <i>NIE – Bezpieczna Droga</i> do Dziennika Wschodniego VI Lubelska Wojewódzka Konferencja BRD - <i>Początkujący kierowca w ruchu drogowym – aspekty prawne i współczesne zagrożenia</i> Doposażenie 3 szkół podstawowych w mini miasteczka ruchu drogowego wykorzystywane przy zdobywaniu karty rowerowej i prowadzeniu zajęć z wychowania komunikacyjnego

	WORD Zamość	Organizacja konkursów podczas festynów poświęconych brd Finały powiatowe Ogólnopolskiego Turnieju wiedzy BRD Poprawa brd na terenie miasta i powiatu Zamość Konkursy w dnu Obchodów Centralnego Święta Policji Rajdy popularne w sporcie samochodowym doskonalące wiedzę z zakresu brd oraz poprawiające technikę prowadzenia pojazdów samochodowych
	WORD Chełmie, Policja	Reedukacja kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego.
	WORD Chełmie, Policja, Automobilklub	Przekazywanie informacji na temat ilości wypadków spowodowanych przez młodocianych kierowców, oraz skutków prawnych i moralnych. VI Lubelska Konferencja BRD.
	Policja	Nadzór nad nieprawidłowym wyprzedzaniem pojazdów na wyznaczonych obszarach zagrożonych wypadkami drogowymi Kształtowanie świadomości społecznej w przedmiocie bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za bezpieczeństwo na drodze poprzez organizację spotkań w ośrodkach szkolenia kierowców
	WORD Biała Podlaska	Szkoła Bezpiecznej Jazdy w Białej Podlaskiej
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WORD Chełmie, Policja, Automobilklub	Finał Powiatowego Turnieju Wiedzy Motoryzacyjnej.
	Policja	Popularyzowanie znajomości przepisów ruchu drogowego i tematyki brd
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	Budowa chodników w ciągu dróg wojewódzkich
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD Zamość	Pogadanki i referaty dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów powiatu zamojskiego na temat bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym
	WORD Chełmie, Policja	<i>Jestem bezpieczny</i> - konkursy, pogadanki na tematy brd w przedszkolach i szkołach. <i>Bezpieczna droga do szkoły</i>
	Policja	Popularyzowanie znajomości przepisów ruchu drogowego i tematyki brd
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Chełmie, Policja, Automobilklub	Finał Powiatowego Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy BRD. Organizacja sprawdzianów teoretycznych i praktycznych na kartę rowerową i motorowerową
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	Policja	Nadzór nad szczególnie niebezpiecznymi przejściami dla pieszych Wzmoczone działania Policyjne ukierunkowane na eliminowanie z ruchu nietrzeźwych jego uczestników <i>Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego</i>

2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	WORD Lublin, Biała Podlaska	Zakup kamizelek ostrzegawczych
		Lekcja Bezpieczeństwa w ramach Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Białej Podlaskiej
		Zajęcia Wychowania Komunikacyjnego w SP nr.5 w Białej Podlaskiej
		Działalność profilaktyczno-wychowawcza na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w: Parczewie, Białej Podlaskiej, ECKiW w Roskoszy.
		Działalność profilaktyczno-wychowawcza na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci w Przedszkolu nr. 15 w Białej Podlaskiej.
		Zajęcia Wychowania Komunikacyjnego w Zespole Szkół Specjalnych w Białej Podlaskiej
		Zajęcia Wychowania Komunikacyjnego w SP w: Styrzyńcu, Derewicznie, Żeliwnie, Walinie, Przegalinach, Dużych, Berezówce, Romaszkach, Hrudzie, Ulanie Majoracie, Brzozowym Kącie
		Działalność profilaktyczno-wychowawcza na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Białej Podl.
		Zajęcia Wychowania Komunikacyjnego w I LO w Białej Podl.
		Konkurs z okazji Dnia Dziecka w Przedszkolu nr. 15 w Białej Podlaskiej
		Działalność profilaktyczno-wychowawcza na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Powiecie Białkopodlaskim.
		Działalność profilaktyczno-wychowawcza na rzecz poprawy bezpieczeństwa osób niepełnosprawnych.
		Festyn z okazji Dnia Dziecka w Białej Podlaskiej
		Konkurs Wiedzy Prewencyjnej <i>Jestem Bezpieczny</i> w Białej Podlaskiej
		Festyn <i>Zawsze bezpieczny w ruchu drogowym</i> w Parczewie
		Spartakiada młodzieży szkół gimnazjalnych pod nazwą <i>Miej oczy szeroko otwarte</i> w Roskoszy.
Działalność profilaktyczno-wychowawcza na rzecz poprawy bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Radzyniu Podl.		
Konkurs wiedzy <i>Jestem bezpieczny w domu, przedszkolu i na ulicy</i> w Przedszkolu nr 15 W Białej Podlaskiej		
Ochrona dzieci-sportowców		
Festyn z okazji Dnia Dziecka w Białej Podlaskiej		
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	Budowa chodników i ścieżek rowerowych w ciągu drogi woj. nr 801 w Dęblinie i w ciągu drogi woj. nr 824	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	WORD Zamość	Wyposażenie uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych powiatu zamojskiego w elementy odblaskowe
	WORD Chełmie, Policja	Akcja – <i>Jabłko – cytryna</i>
		<i>Skutermaniak 2007</i>
	Policja	<i>Stop wypadkom drogowym</i> - konkurs rysunkowy
WORD Biała Podlaska	Popularyzowanie znajomości przepisów ruchu drogowego i tematyki brd	
		Regionalne Eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym Gimnazjów Miasta Biała Podlaska i Powiatu Białskiego w Janowie Podlaskim.

	WORD Biała Podlaska	Regionalne Eliminacje Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym Szkół Podstawowych Miasta Biała Podlaska i Powiatu Bialskiego w SP nr 5 w Białej Podlaskiej
		Regionalne Eliminacje Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego Szkół Ponadgimnazjalnych Miasta Biała Podlaska i Powiatu Bialskiego w Białej Podlaskiej
		Powiatowe Eliminacje Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego Szkół Podstawowych i Gimnazjalnych Powiatu Parczewskiego w Parczewie
		Finał Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego Szkół Ponadgimnazjalnych Miasta Biała Podlaska i Powiatu Bialskiego w Poznaniu
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	Remont i regeneracja nawierzchni na drogach wojewódzkich
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Policja	Inicjowanie przedsięwzięć zmierzających do rozbudowy infrastruktury technicznej dróg mającej wpływ na poziom bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego. Wspieranie zarządców dróg w okresowych przeglądach dróg (lustracja wiosenna i jesienna dróg)
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 838 na odcinku od km 0+000 do km 13+735
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 698 na odcinku od km 87+980 do km 94+550
		Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 820 z drogą powiatową w km 24+319 w m. Ludwin
		Przebudowa mostu przez rzekę Tanew w km 49+274 w ciągu drogi wojewódzkiej nr 849
		Rozbudowa wojewódzkiej nr 832 na odcinku od km 6+000 do km 8+750
		Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 808 na odcinku od km 25+100 do km 36+551
		Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 812 na odcinku od km 99+418,50 do km 120+517 oraz od km 122+646 do km 133+900
		Budowa ronda na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich nr 835 i nr 863 w m. Tarnogród

	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie	Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu dróg wojewódzkich nr 813 i nr 815 z drogą powiatową nr 1636L w m. Parczew Budowa ścieżki rowerowej i przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 833 z drogą powiatową nr 2722L i droga gminną w m. Kraśnik Przebudowa ulicy Dęblińskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 801 na odcinku od km 123+280 do km 124+500 w m. Puławy
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD Lublin	Kurs na Społecznego Instruktora Ratownictwa Drogowego

2.4. Województwo lubuskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP – Gorzów Wlkp. KW PSP – Gorzów Wlkp.	<p>Na stan brd wpływ mają takie czynniki jak sukcesywne zwiększanie się liczby pojazdów, niedostosowana do potrzeb infrastruktura, stan techniczny pojazdów oraz predyspozycje kierujących. Zauważalna systematyczna poprawa od 2003 r. (ofiarochłonność – ilość zabitych osób).</p> <p>Statystycznie w 2007 roku w woj. lubuskim odnotowano:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 908 wypadków drogowych: zabitych 155 osób, rannych 1 191 osób, • 11 853 zgłoszonych kolizji drogowych, • 8 146 przypadków kierowania pod wpływem alkoholu, w tym: 94 wypadki spowodowane przez osoby pod wpływem alkoholu, 14 osób zabitych, • 183 wypadki spowodowane przez kierujących w wieku 18-24 lat, w tym 27 osób zabitych, • 1 osoba zabita w wieku 7-14 lat, • 1 769 interwencji Straży Pożarnej przy wypadkach drogowych. <p>Stan brd w województwie w dużym stopniu zależy będzie od:</p> <ul style="list-style-type: none"> • umiejętnego, wykorzystania różnorodnych metod eliminujących niepożądane (nieprawidłowe) zachowania u kierujących pojazdami, jak i u pieszych użytkowników dróg.
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	LR BRD Zielona Góra, WORD Zielona Góra, Gorzów Wlkp., Zielonogórski Oddział Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji w Zielonej Górze, GDDKiA w Zielonej Górze	<p><i>Bezpieczeństwo ruchu drogowego w woj. lubuskim oraz metody jego poprawy. Wdrażanie i realizacja programu BRD GAMBIT 2005-2015 – szkolenie skierowane do kadr w powiatach i innych instytucji samorządowych woj. lubuskiego zajmujących się brd. Miało na celu min. uświadomienie problemów dot. infrastruktury drogowej oraz inżynierii ruchu, przygotowanie uczestników do efektywnego wdrażania środków poprawy brd.</i></p>
2.1.4	Inne szkolenia związane z Brd	
	KWP – Gorzów Wlkp.	<p>Przeszkolenie przedstawicieli podmiotów związanych z brd zapoznanie ich ze skalą zjawiska, przyczynami oraz tendencjami, możliwościami wpływania na poziom brd,</p> <p>cykliczne szkolenia (spotkania, pogadanki) dla dzieci i młodzieży z zakresu przepisów ruchu drogowego (szczególnie pieszych, rowerów i motorowerów),</p> <p>szkolenie <i>Uprawnienia z zakresu kontroli ruchu drogowego posiadane przez organy ruchu drog. Kontrola ruchu drogowego, kierowanie ruchem drogowym</i>".</p> <p>Jednostki przeszkolone to: Straż Pożarna, Straż Gminna, Straż Leśna, pracownicy zarządów dróg.</p>
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	

2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	KWP – Gorzów Wlkp.	Policja prowadzi własną ewidencję wypadków i kolizji drogowych (system ewidencji wypadków i kolizji drogowych SEWIK). Baza ta służy również do stałego monitorowania tendencji występujących w brd na terenie woj. lubuskiego w porównaniu do innych regionów kraju.
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	KWP – Gorzów Wlkp. WORD Zielona Góra	szkolenia Policji mające na celu oddziaływanie na uczestników ruchu drogowego w zakresie ich poprawnego zachowania się podczas korzystania z dróg, przygotowanie nauczycieli szkół gimnazjalnych do przeprowadzania zajęć z tematyki wychowania komunik. i przygotowania uczniów do egzaminu na kartę motorowerową, wyposażanie bazy dydaktycznej szkół podstawowych z zakresu wychowania komunikacyjnego.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WORD Zielona Góra, Gorzów Wlkp.	Doposażenie instytucji biorących udział w działaniach na rzecz brd m. in.: <ul style="list-style-type: none"> • KMP w Zielonej Górze – dofinansowanie zakupu zestawu ksero-kopiującego przeznaczonego do działań na rzecz poprawy brd, • Komenda Miejska PSP w Zielonej Górze – dofinansowanie zakupu sprzętu specjalistycznego do ratownictwa drogowego, • Oddział Wojewódzki ZOSP RP w Zielonej Górze – dofinansowanie zakupu sprzętu specjalistycznego do ratownictwa drogowego
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	KWP – Gorzów Wlkp.	Działania profilaktyczne na rzecz poprawy brd mające na celu, stałe, bieżące przekazywanie przez media informacji o stanie brd oraz negatywnych, jak i pozytywnych, trendach w zachowaniach uczestników ruchu drogowego.
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	KWP – Gorzów Wlkp.	Działania prewencyjne, skierowane do określonej grupy użytkowników dróg pod kątem występujących nieprawidłowości pn. <i>Prędkość, Kaskada</i> – kontrola prędkości na dużych odcinkach”

2.2.5	<p>Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego</p> <p>KWP – Gorzów Wlkp. WORD Zielona Góra, Gorzów Wlkp Szkoły Podstawowe, Gimnazja, Przedszkola woj. lub. Związek Harcerstwa Polskiego w Zielonej Górze Stowarzyszenie na rzecz pomocy i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży Centrum Wychowania Komunikacyjnego i Politechnicznego w Zielonej Górze Auto-Best – Zielona Góra PZM – Zielona Góra Kuratorium Oświaty – Gorzów Wlkp. Automobilklub – Gorzów Wlkp. Auto- Klub – Zielona Góra</p>	<p>Wzmoczone działania kontrolne w okresach wydłużonych świąt czy dni wolnych od pracy mające na celu zapewnienie brd w związku ze wzrostem natężenia ruchu pojazdów.</p> <p>Organizacja i współorganizacja konkursów, turniejów i akcji prewencyjnych w zakresie brd obejmujących dzieci, młodzież jak również dorosłych, działania mające na celu poprawę brd.</p> <p>Wsparcie szkół i ośrodków wychowawczych w pomoce dydaktyczne, integrację dzieci i nauczycieli, wzrost wiedzy i umiejętności, pomoc wychowawczą młodzieży.</p> <p>Działania mające na celu naukę udzielania pomocy przedlekarskiej.</p> <p>Działania mające na celu przekazanie wiedzy związanej z przepisami ruchu drogowego oraz techniki kierowania pojazdem.</p>
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	<p>Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)</p> <p>KWP – Gorzów Wlkp. GDDKiA w Zielonej Górze</p>	<p>Projekt poprawy infrastruktury – tworzenie nowych ciągów pieszo – rowerowych. Rola Policji polega na wnioskowaniu o wprowadzenie takich ciągów oraz opiniowaniu przedkładanych organizacji ruchu. Budowa chodnika, barier ochronnych od strony jezdni i skarpy nasypu; budowa chodnika, barier ochronnych od strony jezdni i skarpy nasypu, ustawienie ogrodzenia segmentowego kanalizującego ruch pieszych.</p>
2.3.10	<p>Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów</p> <p>KWP – Gorzów Wlkp. Kuratorium Oświaty – Gorzów Wlkp. WORD – Zielona Góra, Gorzów Wlkp. Zarząd Dróg Wojewódzkich – Zielona Góra Rejony Dróg Wojewódzkich woj. Lubuskiego</p>	<p>Realizacja przedsięwzięć polegających na tworzeniu ścieżek rowerowych i ciągów pieszych w miejscowościach oraz między miejscowościami w woj. Lubuskim,</p> <p>Organizacja cyklicznych spotkań, konkursów, szkoleń, quizów, programów edukacyjno-informacyjnych, zajęć wychowania komunikacyjnego dla dzieci i młodzieży.</p> <p>Przedsięwzięcia związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów m.in.: remonty i budowa chodników, remonty i budowa balustrad ochronnych, wyznaczanie przejść dla pieszych, zmiany organizacji ruchu, remonty zatok parkingowych, remonty zatok autobusowych, budowa sygnalizacji świetlnej, budowa ścieżek rowerowych, budowa wysepki dzielących jezdnię, oświetlenie przejść dla pieszych i oznakowanie pionowe i poziome.</p>

2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
	KWP – Gorzów Wlkp. Zarząd Dróg Wojewódzkich – Zielona Góra	Przeprowadzanie stałych i okresowych lustracji dróg pod kątem prawidłowego oznakowania i funkcjonowania infrastruktury drogowej – wnioski przekazywane są do właściwych zarządów dróg. Analizowanie i opiniowanie zmian stałej i czasowej organizacji ruchu, uczestniczenie w fazie projektowania rozwiązań komunikacyjnych, wnioskowanie zmian organizacji ruchu w miejscach zagrażających bezpieczeństwu ruchu. Przedsięwzięcia związane z zarządzaniem mobilnością dot. poprawy brd.
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich – Zielona Góra Rejony Dróg Wojewódzkich woj. Lubuskiego GDDKiA w Zielonej Górze	Działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej zrealizowane na terenie woj. lubuskiego to: <ul style="list-style-type: none"> • remonty i przebudowy dróg wojewódzkich, • naprawa i konserwacja krawężników dróg woj., • naprawa i budowa barier ochronnych i odnowa nawierzchni dróg, • budowa stacji wczesnego ostrzegania, • remonty nawierzchni drogi; zmiany oznakowania poziomego i pionowego, • przebudowa skrzyżowań i ciągów pieszych, • budowa zachodniej obwodnicy Gorzowa Wlkp., • budowa północnej obwodnicy Nowej Soli, • ustawienie radarowego wyświetlacza dozwolonej prędkości oraz lusterek drogowych.
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Zielonej Górze	Zrealizowano m. in.: zapewnienie dobrej widoczności w obrębie pasa drogowego, oczyszczanie pasów drogowych.
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	KWP – Gorzów Wlkp.	Doskonalenie systemu nadzoru nad ruchem drogowym oraz ulepszanie zasad współdziałania pomiędzy służbami dyżurnymi Policji i innymi służbami ratowniczymi. Działania te mają wpływ na skrócenie czasu od otrzymania informacji o zdarzeniu drogowym do czasu przybycia na miejsce Policji i innych służb ratowniczych.
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	KWP – Gorzów Wlkp.	Doszkalanie policjantów mających pierwszy kontakt ze zdarzeniami drogowymi w udzielaniu pierwszej pomocy ofiarom.

2.5. Województwo łódzkie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP w Łodzi	Opracowanie rocznej za 2006 i półrocznej analizy stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie województwa łódzkiego w 2007 r. Zapoznanie Rady i Prezydium WR BRD
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Centrum BRD w Łodzi	Program <i>Bezpieczna 1</i>
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Badanie wycinkowe realizacji wychowania komunikacyjnego oraz edukacji dla bezpieczeństwa w szkołach podległych Kuratorium Oświaty w Łodzi
	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łodzi	Monitoring występujących utrudnień na drogach województwa, współuczestnictwo w informowaniu uczestników ruchu drogowego o występujących zagrożeniach oraz zasadach postępowania (zachowania się) w sytuacjach szczególnych uciążliwości w ruchu drogowym
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Współpraca w ramach WR BRD w Łodzi, koordynacja działań brd
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Organizacja kursu dla koordynatorów wychowania komunikacyjnego Szkolenie kadry policyjnej w zakresie organizacji zajęć i prowadzenia ich w szkole.
	Centrum BRD w Łodzi	Szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Szkolenie koordynatorów i nauczycieli wychowania komunikacyjnego w placówkach oświatowych województwa.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	GDDKiA w Łodzi	Uruchomiony został w Oddziale Punkt Informacji Drogowej. PID współpracuje ściśle z terenowymi jednostkami policji oraz straży pożarnej. Informacja o czasowych utrudnieniach na drogach przekazywana jest kierowcom między innymi za pomocą rozgłośni radiowych. Pracownicy PID-u przez 24 godziny zbierają, gromadzą przekazują informacje o warunkach ruchu na drogach krajowych zarządzanych przez GDDKiA, w tym także związane z : <ul style="list-style-type: none"> • zimowym utrzymaniem dróg krajowych • okresowymi ograniczeniami oraz zakazem ruchu niektórych pojazdów na drogach publicznych • sytuacjami nadzwyczajnymi, pod którymi rozumie się: między innymi blokady dróg, klęski żywiołowe, utrudnienia w ruchu drogowym spowodowane wypadkami.
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Konferencje Regionalne nt. realizacji PP BRD GAMBIT Łódzki

	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łodzi	Współuczestnictwo w kampanii informacyjnej dla społeczeństwa propagującej brd <i>Bezpieczne ferie to bezpieczny autokar</i> ; współpraca z PZM, KWP, ZHP oraz Kuratorium Oświaty w zakresie bezpłatnych badań diagnostycznych autokarów; umieszczenie informacji na stronie telegazety WZK (i w prasie lokalnej) skierowanej do kierowców na temat zagrożeń wynikających z rażącego lekceważenia przepisów ruchu drogowego
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Promocja brd w mediach: w TVP, radio, prasie, stronach internetowych i w wydawnictwach oraz cykliczny Program z TV TOYA <i>Bezpieczna Jazda</i>
	KWP w Łodzi	Informowanie uczestników ruchu drogowego poprzez wszystkie dostępne środki przekazu o: zmianach przepisów Kodeksu Drogowego, zagrożeniach występujących na drogach, utrudnieniach i ograniczeniach w ruchu.
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	IV Konferencja wojewódzka <i>Wychowanie komunikacyjne w praktyce szkolnej</i> dla szkół ponad-gimnazjalnych
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Szkolenie koordynatorów i nauczycieli wychowania komunikacyjnego w placówkach oświatowych województwa.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice, Kuratorium Oświaty w Łodzi	Szkolenia dla nauczycieli z zakresu udzielania pierwszej pomocy medycznej
	Kuratorium Oświaty w Łodzi	Program <i>Serce na start</i> – przygotowanie nauczycieli oraz dzieci w zakresie udzielania pierwszej pomocy medycznej Test diagnostyczny dla klas II szkół ponad-gimnazjalnych <i>Pierwsza pomoc przed-medyczna</i> .
	KW PSP w Łodzi	Przeszkolono 165 ratowników w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy Przeszkolono 155 ratowników na kursie kierowania ruchem drogowym podczas wykonywania czynności związanych z prowadzeniem akcji ratowniczych.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	PP BRD GAMBIT Łódzki cz. II. Diagnoza Stanu BRD w województwie Łódzkim
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	KWP w Łodzi, GDKKiA Oddział w Łodzi, WORD-y w Łodzi, Sieradzu, Piotrkowie Trybunalskim i Skierniewicach	Rozwinięcie sieci punktów automatycznej kontroli prędkości (foto-radary) przy współfinansowaniu zakupu i montażu masztów.
	KWP w Łodzi, WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Opracowanie i rozpowszechnianie wśród kierujących 50 tys. ulotek uświadamiających zagrożenia wynikające z nadmierną prędkością oraz nieużywanie pasów bezpieczeństwa.
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	KWP w Łodzi,	Wzmoczone kontrole prędkości w ramach realizowanego planu taktycznego przy wykorzystaniu foto-radarów, wideo-rejestratorów, foto-rejestratorów oraz radarowych mierników prędkości.
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	KWP w Łodzi,	Kontrole osób korzystających z pojazdów pod kątem używania pasów bezpieczeństwa i innych urządzeń ochronnych .

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	KWP w Łodzi, WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Opracowanie i rozpowszechnianie wśród kierujących 50 tys. ulotek uświadamiających zagrożenia wynikające z jazdy bez pasów bezpieczeństwa.
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Łodzi	Współpraca z instytucjami szkolącymi kierowców w zakresie udzielania pomocy w przygotowaniu i przeprowadzeniu szkoleń doskonalących dla wybranych grup kierowców z zagadnień dotyczących przewozu materiałów niebezpiecznych (ratownictwo drogowe i chemiczne)
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Organizacja imprez masowych dla mieszkańców popularyzujących brd, konkursy wiedzy, plastyczne, jazdy sprawnościowe rowerem i motorowerem.
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Masowe rozdawanie materiałów odblaskowych, naklejek, latarek i kamizelek odblaskowych, ulotki plakaty inf.
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	Centrum BRD w Łodzi	Imprezy edukacyjne dla dzieci w ramach programu <i>Kacper – dziecko bezpieczne na drodze</i> Program <i>Kacper Ratownik</i>
	KWP w Łodzi WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice PZM Oddział w Łodzi	Organizowanie powiatowych, regionalnych, wojewódzkich eliminacji turniejów wiedzy o bezpieczeństwie ruchu drogowego dla szkół podstawowych i gimnazjów oraz motoryzacyjnego dla szkół ponadgimnazjalnych
	KWP w Łodzi, WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Wspieranie teoretycznych i praktycznych zajęć wychowania komunikacyjnego w szkołach.
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Przedstawienia teatralne w wykonaniu aktorów scen łódzkich edukacja komunikacyjna przez zabawę – Program autorski pod patronatem WORD w Łodzi
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	KWP w Łodzi, WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Opracowanie i rozpowszechnienie 20 000 ulotek zwracających uwagę na bezpieczeństwo niechronionych uczestników ruchu.
	KWP w Łodzi	Wzmoczone kontrole autobusów oraz „gimbusów” przewożących dzieci, młodzież do szkół i na zimowy oraz letni wypoczynek
	KWP w Łodzi WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Organizacja i wdrożenie projektu <i>Mikołaj na drodze - 2007</i>
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Łódź, Sieradz, Piotrków Trybunalski, Skierniewice	Wyjazdy do szkół <i>Miasteczka Ruchu Drogowego</i>
	Centrum BRD w Łodzi	Akcja <i>Widoczny Rowerzysta – uczyć, a nie karać</i>
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	

2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	GDDKiA w Łodzi	Droga krajowa nr 72 budowa chodników + budowa sygnalizacji świetlnej
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Wdrożenie projektów stałej organizacji ruchu Dróg Wojewódzkich Nr 481, 473, 484, 713 Rozpoczęcie programu <i>Osemka – osiem – osiemdziesiąt osiem</i> – realizacja zadań na ciągu drogi krajowej Nr 8 – zakres prac w opracowaniu
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 708 na odcinku od km 28+560 do km 29+400.
		Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 702 na odcinku od km 40+200 do km 41+800
		Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 710 na odcinku Lutomiersk-Kwiatkowie – I etap
		Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 702 na odcinku Konary – Piątek od km 6+470 do km 17+760
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 713 wraz z budową chodnika w m. Januszewice odcinek od km 72+115 do km 73+310
		Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 584 na odcinku Kiemozia – granica województwa
		Przebudową drogi wojewódzkiej nr 486 – ul.18-go Stycznia w Wieluniu od km 0+815 do km 1+470
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	GDDKiA w Łodzi	Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu drogi krajowej Nr 71 ul. 3 Maja – 1 maja
		Droga krajowa Nr 14 m. Łowicz – rozbudowa istniejącej stało czasowej sygnalizacji świetlnej i modernizacja na akomodacyjną na skrzyżowaniu ul. Prymasowskiej i Łęczyckiej.
		Droga krajowa Nr 14 – m. Bratoszewice budowa sygnalizacji świetlnej wzbudzonej na przejściu dla pieszych w rejonie szkoły
		Droga krajowa nr 1 – m. Tuszyn rozbudowa istniejącej stało czasowej sygnalizacji świetlnej i modernizacja na akomodacyjną na skrzyżowaniu ul. 3 Maja
		Droga krajowa nr 1 – m. Tuszyn rozbudowa istniejącej stało czasowej sygnalizacji świetlnej i modernizacja na akomodacyjną na skrzyżowaniu ul. Rzgowska
		Droga krajowa nr 1 – m. Tuszyn rozbudowa istniejącej stało czasowej sygnalizacji świetlnej i modernizacja na akomodacyjną na skrzyżowaniu ul. Starościańskiej i Jagielły
		Droga krajowa nr 1 – m. Tuszyn rozbudowa istniejącej stało czasowej sygnalizacji świetlnej i modernizacja na akomodacyjną na skrzyżowaniu ul. Poddebina
		Droga krajowa nr 1 m. Kruszów - budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu
		Droga krajowa nr 12 i 14 m. Łask – budowa akomodacyjnej sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu.

GDDKiA w Łodzi	Droga krajowa nr 12 przebudowa skrzyżowań – budowa zatoki aut. i chodnika
	Realizowana jest budowa „obwodnicy” Strykowa w ciągu autostrad A-1 i A-2 (planowane zakończenie zadania – listopad 2008), - powinna poprawić bezpieczeństwo ruchu drogowego w Strykowie.
	Rozpoczęcie budowy ciągu pieszego w Przeclawiu przy drodze krajowej nr 72 na odcinku od km 128+783 do km 130+673.
	Została wykonana i uruchomiona sygnalizacja świetlna na skrzyżowaniu DK 12 z DK 14 w miejscowości Łask. Trwają prace końcowe mające na celu wdrożenie bardziej efektywnego programu sterowania.
	Oddział za kwotę 2 mln. zł. zmodernizował sygnalizację świetlną na sieci dróg krajowych naszego województwa. Wyposażono sygnalizację w nowoczesne urządzenia dostosowujące program sygnalizacji do aktualnych natężeń ruchu na poszczególnych wlotach. Wymieniono część sterowników. Zastosowano bardziej czytelne, energooszczędne sygnalizatory LED – owe. Na części skrzyżowań z sygnalizacją świetlną wydzielone zostały lewoskręty na skrzyżowaniach. Fazy dla tych relacji realizowane są bezkolizyjnie.
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu drogi wojewódzkiej – budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 713 w m. Buków wraz z poprawą oznakowania poziomego i pionowego na odcinku od km 32+300 do 34+800.
	Budowa wiaduktu nad linią PKP w m. Wielka Wieś w ciągu drogi wojewódzkiej nr 710 wraz z przebudową dojazdów
	Odnowa i uzupełnienie oznakowania poziomego
	Wymiana i uzupełnienie oznakowania pionowego
Wojewoda Łódzki	LOD/11 Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu dróg wojewódzkich- budowa chodnika wzdłuż drogi woj. nr 713 w miejscowości Kraszew, gmina Andrespol
	LOD/08 Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu dróg wojewódzkich – budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 713 w m. Buków wraz z poprawą oznakowania poziomego i pionowego na odcinku od 32+300 do 34+800
	LOD/12 Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu dróg wojewódzkich – budowa ścieżki rowerowej w Łowiczu ul. Łęczycka, droga wojewódzka nr 703
	LOD/10 Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu dróg wojewódzkich – budowa chodnika w m. Wilczkowie, droga wojewódzka nr 703
	LID/14 Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu dróg wojewódzkich – budowa chodnika w m. Żyto droga wojewódzka nr 785
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej
GDDKiA w Łodzi	Uspokojenie ruchu na odcinku Łask – Kolumna na drodze Krajowej nr 14
Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Przebudowa mostu przez rzekę Jesionkę w m. Dłutów, droga wojewódzka nr 485
	Remont mostu przez rzekę Mazur w m. Warta – droga wojewódzka nr 710 (km 58+996).
Wojewoda Łódzki	LOD/15 Przebudowa skrzyżowania ulic: Legionów, Barlickiego, Orzeszkowej i Szerokiej w Tomaszowie Maz. na rondo

2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Łodzi	Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych przy szkole w m. Burzenin - droga wojewódzka nr 480 od km 16+910,80 do km 17+014,22
		Budowa ścieżki rowerowej w Łowiczu ul. Łęczycka, droga wojewódzka nr 703.
		Przebudowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 483 w m. Strzelce Wielkie.
		Budowa chodnika w miejscowości Wilczkowice droga wojewódzka nr 703
		Budowa chodnika wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 713 w m. Kraszew, gmina Andrespol
		Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego w ciągu dróg wojewódzkich - budowa chodnika w ciągu drogi wojewódzkiej nr 713 w m. Kurowice – odcinek od km 19+493 do km 19+800
		Budowa chodnika w m. Buczek w ciągu drogi wojewódzkiej nr 483 na odcinku od km 9+856 do km 10+275
		Budowa chodnika w m. Żytno droga wojewódzka nr 785
	Wojewoda Łódzki	LOD/16 Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych przy szkole w m. Burzenin droga wojewódzka nr 480
		LOD/32 Wydzielenie przestrzeni dla ruchu lekkiego, w tym budowa ścieżki rowerowej w ciągu drogi powiatowej nr 4729E od drogi nr 8 Wieruszów –Kuźnica Skakawska (ul. Warszawska)
		LOD/19 Budowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic Szczecińska Rojna w Łodzi
		LOD/24 Przebudowa skrzyżowania ulic Zielonej i Legionów w Tomaszowie Mazowieckim na rondo
		LOD/31 Budowa chodnika w m. Kurowice droga woj. nr 713
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	GDDKiA w Łodzi	<p>Uruchomiony został <u>Program redukcji liczby zabitych na drodze krajowej nr 8</u> jako pierwszy etap Programu „8+8+88”. Oddział zrealizował w roku 2007 działania brd. w ramach tego programu za 17 mln. złotych.</p> <p>Zmniejszenie rzeczywistych prędkości poprzez :</p> <ul style="list-style-type: none"> – zwiężenia przekroju poprzecznego – efekty bramy wjazdowej do miejscowości – instalacja urządzeń do automatycznego pomiaru prędkości – montaż 30 masztów dla fotoradarów obsługiwanych przez Policję, z czego 23 zakupiła GDDKiA , – ochrona pieszych i rowerzystów - budowa ciągów pieszych i pieszo-rowerowych, budowa zatok autobusowych, – budowa sygnalizacji świetlnych na czterech skrzyżowaniach DK8 Wieruszów skrzyżowanie z ul. Polną, Szczerców skrzyżowanie z drogą woj. 483, – w trakcie realizacji budowy sygnalizacji na skrzyżowaniach: – w Meszczach z drogą powiatową, w Rawie Maz.

		<p>skrzyżowanie z ul. Katowicką.</p> <ul style="list-style-type: none">– Wprowadzenie jednolitego systemu oznakowania skrzyżowań, przejść dla pieszych.– Ograniczenie dostępności drogi krajowej poprzez wprowadzenie obsługi stacji paliw z jednego kierunku ruchu.– Zlecono wykonanie następujących dokumentacji projektowych: na przebudowę skrzyżowania drogi krajowej nr 8 z drogą wojewódzką nr 450 w Wieruszowie, budowę kładki dla pieszych nad DK 8 w rejonie skrzyżowania z ul. Słowackiego w Piotrkowie Tryb. oraz budowę dróg łączących ul. Słowackiego ze skrzyżowaniem typu rondo w km 323+400.
--	--	---

2.6. Województwo małopolskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP	Dane dotyczące stanu brd w województwie małopolskim
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	WRBRD	Inicjowanie powołania powiatowych rad brd.
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	WRBRD, Policja, Kuratorium Oświaty Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego Zarządcy Dróg w Małopolsce	Przeprowadzenie szkoleń podnoszących kwalifikacje: – policjantów ruchu drogowego, – zarządców dróg – nauczycieli wychowania komunikacyjnego
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WRBRD, Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego	Szkolenia o tematyce brd dla: – instruktorów szkolących kierowców, – przewoźników materiałów niebezpiecznych ADR, – kierowców, – pracowników Starostw sprawujących nadzór nad ośrodkami szkolenia kierowców
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Małopolska Policja, Zarządcy Dróg: ZDW, KZD	Tworzenie baz danych i ich przetwarzanie w Policji i w jednostkach zarządzających drogami
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	WRBRD	Przedstawianie programu rządowego GAMBIT 2005 na spotkaniach we wszystkich starostwach powiatowych Małopolski (dostarczanie publikacji GAMBIT 2005) Prowadzenie prezentacji zagadnień o tematyce brd na spotkaniach w starostwach powiatowych
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WRBRD, Kuratorium Oświaty, Małopolska Policja PZMot, Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego, Władze samorządowe	Systematyczne szkolenie kadr nauczycielskich w przedmiocie wychowanie komunikacyjne Organizowanie corocznych turniejów motoryzacyjnych dla dzieci i młodzieży Udział Policji w szkoleniach, konkursach, pogadankach Zbudowanie miasteczka komunikacyjnego przy zespole szkół w Rabie Wyżnej
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Krakowskie Pogotowie Ratunkowe, Straż Pożarna Samorządy, Małopolska Policja	Utworzenie Centrum Powiadamiania Ratunkowego, Tworzenie Rozsrodkowanych Zespołów Ratowniczych, Organizacja wspólnych ćwiczeń dla wszystkich podmiotów ratownictwa medycznego Doposażenie w sprzęt ratowniczy
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	

2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Małopolska Policja, WRBRD	Akcje małopolskiej Policji Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym promowanie bezpiecznej prędkości
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce, Policja	Prowadzenie ukierunkowanych przeglądów dróg
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Małopolska Policja, WRBRD	Akcje policji Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym promowanie zapinania pasów bezpieczeństwa i używania fotelików dla dzieci
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Małopolska Policja, WRBRD, Marszałek Województwa Małopolskiego, Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego	Akcje policji – każdy zatrzymany do kontroli kierujący, zostaje poddany badaniu na zawartość alkoholu Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym problem trzeźwości kierujących Wspólny program współdziałania Małopolskich Ośrodków Ruchu Drogowego z Pełnomocnikiem Zarządu Województwa ds. Uzależnień, skierowany do instruktorów i kierujących (szkolenia, seminaria, akcje medialne)
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WRBRD, Kuratorium Oświaty, Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego	Systematyczne prowadzenie szkoleń dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego, podnoszące ich wiedzę w zakresie brd Policja, jako propagator właściwych postaw wśród uczestników ruchu drogowego Prowadzenie szkoleń i seminariów dla instruktorów kształcących kierowców, Prowadzenie szkoleń kwalifikacyjnych dla kierowców zawodowych, Systematyczne prowadzenie różnorodnych kampanii w mediach (produkcja cyklicznego programu TV <i>Jedź bezpiecznie</i> i audycji radiowej <i>Zapnij pasy</i> Zaprojektowanie i wydrukowanie 30 tys. szt. ulotek o tematyce brd; przypomnienie najistotniejszych zasad obowiązujących w ruchu drogowym zarówno pieszych jak i kierujących, a także wyciąg z taryfikatora mandatów karnych oraz policyjne statystyki wypadkowe w 2007 roku
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Małopolska Policja	Prewencyjny program policyjny <i>Niechronieni uczestnicy Ruchu Drogowego</i>

2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	KWP w Krakowie, Małopolska Policja, Zarządcy Dróg w Małopolsce	Prewencyjny program policyjny <i>Niechronieni uczestnicy Ruchu Drogowego</i>
		Stosowanie urządzeń drogowych dla ochrony i bezpieczeństwa pieszych
		Podejmowanie akcji Policji na terenie województwa – rozdawanie broszur, ulotek, elementów odblaskowych
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WRBRD, Kuratorium Oświaty Małopolskie Ośrodki Ruchu Drogowego	Systematyczne prowadzenie szkoleń dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego, podnoszące ich wiedzę w zakresie brd
		Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym problem bezpieczeństwa dzieci na drogach
Szkolenia instruktorów kształcących kierowców		
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
	Małopolska Policja	Prewencyjny program policyjny <i>Niechronieni uczestnicy Ruchu Drogowego</i> Policyjne egzekwowanie prawidłowych zachowań kierujących
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	Małopolska Policja, Zarządcy Dróg w Małopolsce	Prewencyjny program policyjny <i>Niechronieni uczestnicy Ruchu Drogowego</i> Współdziałania Policji z Kuratorium Oświaty i Zarządcami Dróg
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	Małopolska Policja, WRBRD	Prewencyjny program policyjny <i>Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego</i> Produkcja programu TV i audycji radiowej, podnoszących zagadnienia brd, w tym problem bezpieczeństwa rowerzystów (trzy specjalne odcinki programu TV o charakterze vademecum)
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	Małopolska Policja	Działania prewencyjne i kontrolne Policji – oklejanie przez policjantów rowerów - elementami odblaskowymi
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce	Budowa ścieżek rowerowych
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Małopolska Policja, WRBRD	Działania wynikające z programu Policji <i>Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego</i>
		Program radiowy i audycja telewizyjna, w których poruszane są problemy partnerstwa i wzajemnych relacji uczestników ruchu drogowego
Zaprojektowanie i rozpowszechnianie ulotek nt. bezpieczeństwa pieszych w ruchu drogowym w roku 2007		
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	Politechnika Krakowska, WRBRD	Szkolenie audytorów przez Politechnikę Krakowską Szkolenie dla wykonujących przeglądy - wytyczne
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce, inne jednostki samorządowe	Remonty i modernizacje na drogach województwa małopolskiego

2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce: GDDKiA, ZDW, ZDiT w Krakowie, inne jednostki powiatowe, WRBRD, Małopolska Policja	Tworzenie systemu bieżącego monitoringu przez Zarządców Dróg, uruchamianie specjalnego numeru telefonu, pod który można zgłaszać informacje
		Utworzenie adresu internetowego (forum) dla widzów programu TVP <i>Jedź bezpiecznie</i> , gdzie można zgłaszać uwagi na temat oznakowania i organizacji ruchu
		Współpraca WRBRD z Zarządcami w sprawie szybkiego reagowania na nieprawidłowości w oznakowaniu
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce	Budowa obwodnic na drogach województwa małopolskiego Budowa, przebudowa i modernizacja sieci dróg w Małopolsce
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce	Budowa, przebudowa i modernizacja sieci dróg w Małopolsce, w tym wprowadzanie urządzeń brd
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Zarządcy Dróg w Małopolsce	Budowa, przebudowa i modernizacja sieci dróg w Małopolsce, z zastosowaniem nowoczesnych rozwiązań brd
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
	PSP, Samorząd Województwa, Pogotowie Ratunkowe	Utworzenie Centrów Powiadamiania Ratunkowego z nr alarmowym 112
		Dyspozytornie – nr 999
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	PSP, Samorząd Województwa Pogotowie Ratunkowe	Utworzenie na terenie województwa rozszkolenych zespołów ratowniczych (skracanie czasu dojazdu na miejsce wypadku)
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	PSP, Samorząd Województwa Pogotowie Ratunkowe	Utworzenie Szpitalnych Oddziałów Ratowniczych (SOR)
		Szkolenie służb ratowniczych (Ratownicy Medyczni)
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	PSP, Samorząd Województwa Pogotowie Ratunkowe, Małopolska Inspekcja Transportu Drogowego	Współpraca i wspólne ćwiczenia różnych służb ratowniczych – Balice 2007
		Koordinacja procesów ratowniczych (w wypadkach masowych, katastrofach)
		Doposażenie jednostek ratowniczych w specjalistyczny sprzęt ratowniczy

2.7. Województwo mazowieckie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	WORD Ostrołęka, Siedlce	Ostrołęka - Spotkania Zespołu Doradczego ds. BRD z przedstawicielami poszczególnych jednostek KPP Wyszków, KPP Przasnysz, KPP Ostrow Mazowiecka, KMP Ostrołęka, KPP Maków Mazowiecki, MSCDN Wydział w Ostrołęce oraz Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ostrołęce. Siedlce - Umacnianie sprawności organizacyjnej i samodzielności 6 powołanych Powiatowych Zespołów BRD stanowiących podstawę do działań na rzecz brd w regionie siedleckim. Zorganizowano 11 Gminnych Centrów BRD.
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	WORD Ostrołęka, Warszawa	Ostrołęka - Szkolenie na instruktorów i instruktorów nauki jazdy. Warszawa - Szkolenie dla pracowników starostw powiatowych zajmujących się nadzorem nad Ośrodkami Szkolenia Kierowców. Szkoleniem objęto 80 osób reprezentujących wszystkie starostwa z obszaru województwa mazowieckiego. W przyszłości przeszkolone osoby staną się lokalnymi liderami brd na obszarze powiatów. Szkolenia te będą kontynuowane. Warszawa - Szkolenia wykładowców prowadzących zajęcia na kursach reedukacyjnych dla kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego. Odbyły się pierwsze edycje szkoleń, w których wzięło udział kilkadziesiąt osób. Szkolenia będą kontynuowane.
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Radom, Ostrołęka, Siedlce, Warszawa	Radom - Szkolenia nauczycieli – koordynatorów wychowania komunikacyjnego ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich z subregionu radomskiego; celem szkoleń jest wspomaganie i koordynacja działań przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielnego uczestniczenia w ruchu drogowym. Szkolenia nauczycieli jazdy; celem szkolenia jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli jazdy. Ostrołęka - Szkolenia dla kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego. Siedlce - Zorganizowano w regionie siedleckim 6 kursów dla nauczycieli – „lider brd”, w ramach których przeszkolono 180 nauczycieli.

	WORD Radom, Ostrołęka, Siedlce, Warszawa	<p>Warszawa - Szkolenia dla kierowców Gimbusów. Pilotażowy projekt szkoleniowy objął w sumie 123 kierowców autobusów szkolnych. Szkolenia przeprowadzono w cyklu dwudniowym. Pierwszy dzień obejmował zajęcia teoretyczne (moduły: psychologiczny, prawny i pierwsza pomoc) oraz praktyczne z wykorzystaniem płyty poślizgowej. W sumie szkolenie trwało 16 godzin.</p> <p>Szkolenia dla kierowców flot samochodowych świadczących pracę na rzecz firmy DHL. Wzięły w nich udział 104 osoby. Szkolenie jednodniowe składające się z następujących modułów: prawo, technika kierowania, psychologiczne aspekty zachowań kierowców, praktyczne umiejętności udzielania pierwszej pomocy, prawne i społeczne skutki wypadków drogowych.</p> <p>Przeszkolenie 33 osób nadzorujących bezpieczne przejście dzieci przez jezdnię w wyznaczonych miejscach.</p> <p>Do wymaganych prawem elementów dołączono treści natury uniwersalnej z zakresu.</p> <p>W ramach prowadzonych kursów doskonalących dla kierowców wykonujących transport drogowy, w których wzięło udział w 2007 roku 2051 osób wprowadzono dodatkowo elementy jazdy defensywnej, ekonomicznej, ekologicznej i bezpiecznej. Szkolenia tego typu cieszą się dużym zainteresowaniem kierowców zawodowych.</p> <p>W ramach prowadzonych kursów dla kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, w których wzięło udział w 2007 roku 2 521 osób były prezentowane materiały mające na celu uświadomienie skutków (formalnych i społecznych) naruszania zasad bezpiecznej jazdy.</p>
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	WORD Radom	Stworzenie bazy danych szkół podstawowych i gimnazjalnych subregionu radomskiego w zakresie realizowanych zadań brd.
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	WORD Ciechanów	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursy kwalifikacyjne dla egzaminatorów 2. Kursy kwalifikacyjne dla instruktorów nauki jazdy. 3. Kursy doskonalące kierowców wykonujących transport drogowy. 4. Szkolenie kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego.

2.1.8	<p>Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)</p> <p>WORD Radom, Ostrołęka, Siedlce, Ciechanów, Warszawa</p>	<p>Radom - Realizacja projektu edukacyjnego Szkolna Edukacja Motoryzacyjna. Projekt realizowany jest przez WORD w Radomiu, Komendę Wojewódzką Policji w Radomiu, Kuratorium Oświaty w Radomiu oraz Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Zakres tematyczny projektu obejmuje: <i>Szkolenie kadr oświatowych w tym doskonalenie nauczycieli; Rozwój szkolnej bazy dydaktyczno –technicznej i wyposażenia metodycznego; Edukacja dzieci i młodzieży; Bezpieczeństwo uczniów; Edukacja rodziców.</i></p> <p>Celem projektu jest wspomaganie i koordynacja działań przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielnego, świadomego, bezpiecznego i kulturalnego uczestnictwa w ruchu drogowym, a tym samym zmniejszenie liczby wypadków drogowych z udziałem młodych ludzi.</p> <p>Projekt wprowadza rozwiązania kompleksowe, długofalowe i będzie realizowany w latach 2007 – 2010 w placówkach oświatowych na terenie byłego województwa radomskiego.</p> <p>Ostrołęka - Konkursy z wiedzy BRD, prelekcje w szkołach podstawowych z udziałem policjanta Sekcji Ruchu Drogowego – Ostrów Maz.</p> <p>Siedlce - Zorganizowano 5 konferencji powiatowych <i>Bezpieczeństwo ucznia</i> z udziałem dyrektorów szkół, liderów brd i pełnomocników szkolnych ds. bezpieczeństwa. Organizacja konkursów, apeli, zajęć lekcyjnych i pozaszkolnych, wspieranie działań w zakresie uzyskiwania kart rowerowych i motorowerowych. Wsparcie organizacyjne i sprzętowe szkół w regionie w zakresie edukacji brd dzieci, rodziców i nauczycieli w różnych formach.</p> <p>Ciechanów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tworzenie i doposażenie klas wychowania komunikacyjnego w sprzęt multimedialny oraz pomoce dydaktyczne. 2. Wyposażenie szkół w rowerowe tory przeszkód . 3. Wyposażenie miasteczek ruchu drogowego zlokalizowanych przy szkołach. 4. Kształcenie liderów wychowania komunikacyjnego w zakresie BRD . 5. Wyposażanie szkół w rowery i motorowery celem przeprowadzania egzaminów na kartę rowerową i motorowerową. <p>Warszawa - Przeprowadzono pierwszy etap szkoleń dla dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjalnych w zakresie edukacji komunikacyjnej. Szkolenia były dedykowane dla środowiska warszawskiego. Następstwem ww. szkoleń będzie stworzenie w każdej dzielnicy Warszawy (a w niedalekiej przyszłości w każdym powiecie znajdującym się w obszarze działania WORD-u w Warszawie) klasopracowni wychowania komunikacyjnego oraz mini-miasteczka ruchu drogowego. W porozumieniu z Mazowieckim Samorządowym Centrum Doskonalenia Nauczycieli przeprowadzono 18 –sto godzinne szkolenia dla 47 nauczycieli wychowania komunikacyjnego zakończone wydaniem przedmiotowego certyfikatu umożliwiającego prowadzenie zajęć, jak również sprawdzania kwalifikacji kandydatów na rowerzystów i motorowerzystów.</p>
-------	--	---

2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7) WORD Ostrołęka, Siedlce, Ciechanów, Warszawa	<p>Ostrołęka - Wspieranie OSP poprzez uczestnictwo w zawodach OSP oraz zakup urządzeń dla ratownictwa drogowego.</p> <p>Siedlce - Kontynuacja szkoleń przedmedycznych dla uczniów, rodziców i nauczycieli na konkursach prowadzonych przez dypl. ratownika. Przeszkolono 1 316 dorosłych i 1 779 uczniów szkół gimnazjalnych i licealnych.</p> <p>Ciechanów - Doposażenie podmiotów z terenu subregionu ciechanowskiego odpowiedzialnych za ratownictwo na drogach w sprzęt ratowniczy .</p> <p>Warszawa - W ramach powyższych działań przeszkolono w WORD Warszawa w 2007 roku 12 społecznych ratowników drogowych.</p>
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd WORD Siedlce	Przeprowadzono szereg akcji prewencyjnych np. <i>Bezpieczna Droga do Szkoły</i> , szkolenie kierowców gimbusów i pełnomocników ds. bezpieczeństwa. Akcja <i>Jestem widoczny na drodze</i> . Wydawanie kwartalnika brd <i>Z nami bezpieczniej</i> (600szt.).
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2) WORD Radom, Ostrołęka, Płock, Siedlce	<p>Radom - Akcje propagandowe w mediach lokalnych wspierające działania prewencyjne oraz edukacyjne w zakresie uświadomienia roli prędkości i niebezpiecznych zachowań użytkowników dróg.</p> <p>Ostrołęka - Akcja <i>Cytrynka</i> wspólnie z KMP w Ostrołęce w ramach Światowego Tygodnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego pod hasłem <i>Wypadek to nie przypadek</i>.</p> <p>Płock - Akcja uświadamiająca prowadzona wspólnie z KM Policji w Płocku – dystrybucja ulotek zawierających treści promującej jazdę z bezpieczną prędkością.</p> <p>Siedlce - Na terenie regionu siedleckiego opracowano i wyemitowano audycje radiowe, art. prasowe dotyczące bezpiecznej prędkości oraz prezentowano materiały dokumentujące skutki niedostosowania prędkości do warunków drogowych.</p> <p>Prowadzenie kampanii informacyjno promocyjnej w miesięcznych audycjach w zakresie jazdy z bezpieczną prędkością w lokalnych środkach masowego przekazu.</p>
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2) WORD Radom, Ostrołęka, Płock, Ciechanów	Radom - Akcje medialne propagujące używanie pasów bezpieczeństwa, - pokazy skierowane do dzieci i dorosłych z użyciem symulatora zderzeń, - prelekcje prowadzone w zakresie Bezpieczeństwa ruchu drogowego w szkołach podstawowych i gimnazjalnych, - prezentacje skierowane do rodziców uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych opisujące przyczyny, skutki i koszty społeczne zdarzeń drogowych (na podstawie prezentacji <i>Pamiętaj – masz jedno życie</i>).

	WORD Radom, Ostrołęka, Płock, Ciechanów	<p>Ostrołęka - Akcja <i>Cytrynka</i> wspólnie z Państwową Strażą Pożarną w Ostrołęce w ramach Światowego Tygodnia Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego pod hasłem <i>Wypadek to nie przypadek</i> pokaz ratownictwa drogowego.</p> <p>Płock - Akcja uświadamiająca prowadzona wspólnie z KM Policji w Płocku – organizacja wspólnych akcji, patroli, spotkań w celu prowadzenia działań edukacyjnych i dystrybucji ulotek zawierających treści dotyczące używania pasów bezpieczeństwa.</p> <p>Ciechanów - Akcja <i>Wypadek to nie przypadek</i>. Akcja <i>Zapnij pasy</i>.</p>
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WORD Ostrołęka, Siedlce, Ciechanów	<p>Ostrołęka - Zakup ALKO gogli – pokazy na szkoleniach dla kierowców zawodowych widoczności w okularach odnoszące się do widzenia człowieka po spożyciu alkoholu.</p> <p>Siedlce - Na terenie regionu siedleckiego zakup sprzętu symulującego wpływ alkoholu na kierujących i prezentacja skutków na szkoleniach i imprezach kulturalno – środowiskowych, co poruszano w mediach lokalnych.</p> <p>Ciechanów</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kursy doszkalające kierowców wykonujących transport drogowy 2. Szkolenie kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego.
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Płock, Siedlce	<p>Płock - Akcja uświadamiająca prowadzona wspólnie z KM Policji w Płocku – dystrybucja ulotek i kalendarzyków zawierających treści dotyczące edukacji w zakresie używania świateł mijania o każdej porze dnia w ciągu całego roku.</p> <p>Akcja uświadamiająca prowadzona wspólnie z KM Policji w Płocku – dystrybucja ulotek i kalendarzyków zawierających treści dotyczące edukacji w zakresie bezpiecznego poruszania się po drogach.</p> <p>Siedlce - Współorganizacja Rajdu Samochodowego z elementami promocji zasad brd.</p>
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WORD Radom, Ostrołęka, Płock, Siedlce, Ciechanów	<p>Radom</p> <ul style="list-style-type: none"> - prelekcje z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, - prezentacje skierowane do rodziców uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych opisujące przyczyny, skutki i koszty społeczne zdarzeń drogowych (na podstawie prezentacji <i>Pamiętaj – masz jedno życie</i>). <p>Ostrołęka - Stworzenie centrów wychowania komunikacyjnego poprzez wyposażenie sal lekcyjnych w urządzenia multimedialne w Szkołach Podstawowych Gmin Szelków i Chorzele przy współudziale Władz Gminnych.</p> <p>Płock - <i>Bezpieczny uśmiech na drodze</i></p> <p>Akcja uświadamiająca – organizacja spotkań w placówkach oświatowych i dystrybucja wśród dzieci i młodzieży elementów odblaskowych (zawieszki, naklejki, kamizelki).</p>

	WORD Radom, Ostrołęka, Płock, Siedlce, Ciechanów	Siedlce - Na terenie regionu siedleckiego wydanie autorskiej ulotki prewencyjnej 10 tys. szt. Audycje i art. w lokalnych mediach. Problem szeroko uwzględniony w edukacji najmłodszych w szkołach i Regionalnym Centrum BRD. Ciechanów - <i>Przedшкоlaki poznają przepisy ruchu drogowego, Bezpieczna droga do szkoły.</i>
2.3.2		Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)
2.3.3		Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)
	WORD Ostrołęka	Akcja <i>Bezpieczna droga do szkoły</i> przekazanie zawieszek odblaskowych uczniom klas pierwszych za pośrednictwem policjantów sekcji ruchu drogowego z powiatów ostrołęckiego, przasnyskiego, makowskiego, wyszkowskiego i ostrowskiego.
2.3.4		Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)
	WORD Radom, Płock, Siedlce, Ciechanów	Radom - Szkolenia nauczycieli – koordynatorów wychowania komunikacyjnego – ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i średnich z subregionu radomskiego; celem szkoleń jest wspomaganie i koordynacja działań przygotowujących dzieci i młodzież do samodzielnego uczestniczenia w ruchu drogowym, - prelekcje z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego, skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej, - szkolenia nauczycieli jazdy; celem szkolenia jest poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli jazdy. Płock - Akcja uświadamiająca prowadzona wspólnie z KM Policji w Płocku – organizacja spotkań w placówkach oświatowych (szkoły, przedszkola) dystrybucja ulotek i kalendarzyków zawierających treści dotyczące edukacji w zakresie bezpiecznego poruszania się po drogach. <i>Bezpieczny uśmiech na drodze</i> Akcja uświadamiająca – organizacja spotkań w placówkach oświatowych i dystrybucja wśród dzieci i młodzieży elementów odblaskowych (zawieszki, naklejki, kamizelki). Siedlce - Zorganizowanie i udział w spotkaniach z rodzicami, nauczycielami na wywiadówkach szkolnych. Problem poruszany na Konferencjach Powiatowych dotyczących bezpieczeństwa ucznia. Ciechanów - Prowadzenie kampanii informacyjno - promocyjnej w audycjach radiowych oraz na łamach lokalnej prasy w zakresie zagrożeń najmniej chronionych uczestników ruchu drogowego. Pogadanki na zebraniach z rodzicami i prawnymi ich opiekunami na temat zwiększenia bezpieczeństwa najmłodszych uczestników ruchu drogowego .
2.3.5		Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)
2.3.6		Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)
	WORD Płock, Ciechanów	Płock - <i>Bezpieczny uśmiech na drodze</i> Dystrybucja wśród dzieci i młodzieży elementów odblaskowych (zawieszki, naklejki, kamizelki). Ciechanów - Zakup balustrad i ogrodzeń segmentowych celem ich zamieszczania przy przedszkolach i szkołach. Zakup progów zwalniających umiejscawianych na obszarach przyprzedszkolnych i przyszkolnych.

2.3.7	<p>Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)</p> <p>WORD Ostrołęka, Płock, Siedlce, Ciechanów</p>	<p>Ostrołęka - Współpraca z lokalnymi mediami Tygodnikiem Ostrołęckim – co tydzień na łamach czasopisma ogłaszany jest konkurs z brd dla uczniów Szkół Podstawowych i Gimnazjów oraz współpraca z Radiem Oko - co czwartek w radiu ogłaszany jest nowy konkurs brd dla wszystkich uczestników.</p> <p>Płock - <i>Bezpieczny uśmiech na drodze.</i> Akcja uświadamiająca – organizacja spotkań w placówkach oświatowych i dystrybucja wśród dzieci i młodzieży elementów odblaskowych (zawieszki, naklejki, kamizelki) oraz Kodeksów młodego rowerzysty.</p> <p>Siedlce - Zrealizowanie w okresie wakacyjnym cyklu 8 artykułów w Tygodniku Siedleckim w zakresie poprawy bezpieczeństwa rowerzystów i motorowerzystów. Wsparcie organizacyjne i sprzętowe szkół w zakresie zdobywania kart rowerowych i motorowerowych.</p> <p>Ciechanów - Zakup kodeksów rowerzysty i motorowerzysty. Przeprowadzanie prelekcji, pogadanek na temat bezpiecznego poruszania się na drodze oraz wyposażanie dzieci w elementy odblaskowe.</p>
2.3.8	<p>Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)</p>	
2.3.9	<p>Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)</p> <p>WORD Płock, Siedlce</p>	<p>Płock - <i>Bezpieczny uśmiech na drodze</i> Dystrybucja wśród dzieci i młodzieży elementów odblaskowych (zawieszki, naklejki, kamizelki).</p> <p>Siedlce - Zakup i rozdawanie sprzętu poprawiającego widoczność rowerzystów, oświetlenie, elementy odblaskowe, kaski rowerowe, kamizelki odblaskowe.</p>
2.3.10	<p>Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów</p> <p>WORD Radom, Płock, Siedlce, Ciechanów</p>	<p>Radom - przekazywanie dzieciom i młodzieży szkolnej za pośrednictwem placówek oświatowych elementów odblaskowych (kamizelki, fluorescencyjne worki na obuwie, opaski) oraz kasków rowerowych i motorowerowych.</p> <p>Płock - Organizacja konkursów wiedzy nt. ruchu drogowego na terenie regionu płockiego.</p> <p>Siedlce - Zakup i rozdawanie tysięcy odblasków, lampek, latarek, kamizelek itp.</p> <p>Ciechanów - Konkursy, turnieje i inne okolicznościowe imprezy związane z brd.</p>
2.4.	<p>Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej</p>	
2.4.1	<p>Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)</p>	
2.4.2	<p>Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)</p>	
2.4.3	<p>Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)</p>	
2.4.4	<p>Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)</p>	
2.4.5	<p>Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)</p>	
2.4.6	<p>Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)</p>	
2.4.7	<p>Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej</p>	

2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD Radom	Prezentacje propagujące używanie pasów bezpieczeństwa z użyciem symulatora zderzeń.

2.8. Województwo opolskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP	Dane dotyczące stanu brd w województwie opolskim
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Ośrodek Szkolenia KW PSP Opole	Szkolenie strażaków PSP w zakresie kierowania ruchem drogowym z prowadzeniem akcji ratowniczej – przeszkolono 101 ratowników
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	Ośrodek Szkolenia KW PSP Opole	Kurs kwalifikowanej pomocy przedmedycznej dla ratowników KSRG- przeszkolonych 101 ratowników z PSP oraz 127 z OSP
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Opole	Reedukacja kierowców
		Szkolenie kierowców w zakresie przewozu rzeczy i osób
		Warsztaty szkoleniowe dla pracowników starostw
		Konferencja <i>Wychowanie Komunikacyjne</i>
	Automobilklub Opolski	<i>Nauka jazdy z poślizgiem</i>
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UW, KW PSP Opole, KP PSP Brzeg, Policja, Pogotowie	Zintegrowane ćwiczenia z ratownictwa drogowego <i>Autostrada 2007</i>
	WORD Opole, Automobilklub Opolski, PZM	Szkolenie z ratownictwa medycznego
		<i>Ratuj innych, uratują cię</i>
		<i>Stop – wypadek na drodze</i>
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Politechnika Opolska, PZM	<i>Zielony Kierowca</i>
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Urząd Gminy Polska Cerekiew Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle Urząd Gminy Cisek	Ograniczenie prędkości
2.2.3	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WORD Opole, Zespół Szkół w Głubczycach	Prelekcja edukacyjna (udział wzięło 100 osób)

2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Opole, Kuratorium, Policja, PZM	Wojewódzki Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny
	Inspekcja Transportu Drogowego	Bezpieczny Autokar
		Gimbus
		Przewóz materiałów niebezpiecznych
		Taxi i Bus
		Odpady
Waga		
Żywe zwierzęta		
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	PZM	<i>Jestem widziany wieczorem</i>
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
	WSKR PSP w Opolu, Komendy Powiatowe, Miejska PSP	Uprawnienie przyjmowania zgłoszeń z nr 112, modernizacja systemu wspomagania decyzji i zarządzania zasobami sprzętowymi PSP
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	Politechnika Opolska, PZM	<i>Wiosenne rajdy rodzinne</i>
	Kuratorium, PZM	<i>Mamo jestem bezpieczny</i>
	PZM, Automobilklub K-Koźle	<i>Bezpieczna droga do szkoły</i>
		<i>Rajd rodzinny</i>
	Automobilklub Brzeski	<i>Jestem widoczny</i>
	Kuratorium, WORD, PZM, KWP	XXX Ogólnopolski Turniej w Ruchu Drogowym
	MGTS „Siódemka” Ozimek, PZM	<i>Kierowca przyjaciel dziecka</i>
	Zarząd Dróg Powiatowych Nysa	Budowa i remonty ciągów pieszych i rowerowych w ciągach dróg powiatowych (15 320, 40m ²)
	GDDKiA Opole	Budowa chodnika w m. Sidzina – droga krajowa nr 46
		Budowa chodnika w m. Kamienna – droga krajowa nr 39
		Budowa sygnalizacji świetlnej dla pieszych w ciągu drogi krajowej nr 46 w m. Lędziny
		Budowa sygnalizacji świetlnej dla pieszych na ul. Piłsudskiego w Nysie w ciągu drogi krajowej nr 41
		Budowa sygnalizacji świetlnej dla pieszych na ul. Grodkowskiej w Nysie w ciągu drogi krajowej nr 46
	Zarząd Dróg Wojewódzkich	Budowa chodnika m. Podkamień, dw. 411
		Budowa chodnika m. Jankowice Wlk., dw. 458
		Budowa chodnika m. Jelowa, dw. 461
		Budowa chodnika m. Kościerzycy, dw. 457
		Budowa chodnika m. Nowa Cerekwia, dw. 416
		Budowa chodnika m. Ściborowice, dw. 416
		Budowa chodnika m. Obrowiec, dw. 423
		Przebudowa drogi na dł. 7,51 km odc. Przylesie – Grodków, dw. 401
		Przebudowa drogi, likwidacja „czarnego punktu”, budowa ścieżki pieszo-rowerowej m. Kocury, dw. 901
	Przebudowa drogi m. Głuchołazy – Granica Państwa, dw. 411	
	Starostwo Powiatowe Kędzierzyn-Koźle	Wyznaczenia przejścia dla pieszych – ul. Batorego

	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle	Wyznaczenia 2 przejść dla pieszych – ul. Kozielska
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Opole, Szkoły, Policja	Szkolenie i egzaminowanie na kartę rowerową i motorowerową
	WORD Opole, Kuratorium	Kampania propagowania korzystania z opasek odblaskowych
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	PZM, Szkoła Specjalna dla Niepełnosprawnych, WORD	Turniej BRD dla dzieci szkół specjalnych
	Politechnika Opolska, PZM	Zielony Kierowca
	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich	Wymiana oznakowania pionowego w ciągu drogi powiatowej 18050 w m. Poręba
	WORD Opole	Zdrowe i bezpieczne dziecko – udział wzięło 8 przedszkoli z woj. opolskiego
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	KWP Starostwa Powiatowe	Przeгляд istniejących dróg - szkolenie
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Powiatowych Nysa	Przebudowa drogi nr 1530 O ul. Niemodlińska m. Ścinawa Mała Przebudowa dróg nr 2161 O – ul. Krzywoustego oraz nr 21750 ul. Mostowa w Nysie
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Opolu	Budowa obejścia m. Bierzów, dw. 403
	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1461 O Sieroniuwice-Ujazd w m. Jaryszów
	Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźle	Remont nawierzchni ulic: 1 maja, Karola Miarki, Powstańców, Aleją lisa, Damrota, Piotra Skargi, Wiosennej w M. Kędzierzyn-Koźle
	Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta K-Koźle	Wymiana nawierzchni ulic: Kochanowskiego, Szpaków w m. Kędzierzyn-Koźle
	Urząd Miasta Kędzierzyn-Koźle	Przebudowa drogi i budowa parkingu ul. Emilii Plater Budowa parkingu ul. Stolarska Przebudowa parkingu ul. Paderewskiego
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich Urząd Miejski w Strzelcach Opolskich	Przebudowa konstrukcji jezdni i chodnika drogi powiatowej nr 1807 O, ul. 1 maja - Strzelce Op.
	Starostwo Powiatowe w Strzelcach Opolskich	Przebudowa drogi powiatowej nr 1442 O Ngowczyce – Balcarzowice Przebudowa drogi powiatowej nr 1401 O Zdieszowice – Zalesie Śl.
	SP Strzelce Op. + UG Jemielnica	Budowa chodnika, dr. pow. nr 1802 O Jemielnica w m. Centawa – część II etapu

	SP Strzelce Op. + UM Zawadzkie	Przebudowa chodnika dr. pow. nr 1841 O m. Jemielnica
		Budowa chodnika dr. pow. nr 1803 O m. Żędowice
	GDDKiA Opole	Wykonanie elementów brd na autostradzie A-4 na odc. Wrocław – Nogowczyce
		Budowa MOP na autostradzie na odc. Wrocław-Katowice
		Budowa obwodnicy m. Poborszów w ciągu drogi krajowej nr 45
		Przebudowa drogi krajowej nr 42 na odc. Wołczyn - Markotów
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	GDDKiA Opole	Poprawa brd i klimatu akustycznego w ciągu drogi krajowej nr 46 w m. Grodziec
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	

2.9. Województwo podkarpackie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	Urząd Marszałkowski	Statuty WORD
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD Krosno	Szkolenie – pierwsza pomoc
	WORD Rzeszów	Szkolenie kierowców
	WORD Tarnobrzeg	Szkolenie z zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	WRD KW Policji	System dynamicznego nadzoru
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD Krosno	Doposażenie szkół
	WORD Rzeszów	Utworzenie gminnych centrów brd
	WORD Tarnobrzeg	Konkursy i turnieje
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WORD Krosno	Doposażenie jednostek OSP z terenu działania WORD Krosno
	WORD Rzeszów	Doposażenie jednostek OSP z terenu działania WORD Rzeszów
	WORD Tarnobrzeg	Doposażenie jednostek OSP z terenu działania WORD Tarnobrzeg
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	GDDKiA Rzeszów	Ósemka 8 + 88
	GDDKiA Rzeszów, Policja	Automatyczny pomiar ruchu
	GDDKiA Rzeszów, Policja	Ustawienie fotoradarów
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WRD KW Policji	Dopuszczalna prędkość
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WRD KW Policji	Pasy bezpieczeństwa
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WRD KW Policji	Alkohol

2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD Krosno, Rzeszów, Przemyśl, Tarnobrzeg	Turnieje, konkursy
	WORD Krosno	Wyposażenie rowerów
	WORD Tarnobrzeg	Szkolenie instruktorów Literatura fachowa
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WORD Krosno	<i>Bądź widoczny – będziesz bezpieczny</i>
		Spotkania z uczniami Niechronieni
WORD Rzeszów	<i>Widoczny rower – bezpieczny rowerzysta</i>	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	PZDW	Remonty chodników
	Starostwo w Sanoku	Budowa chodników
	Starostwo w Leżajsku	
	Starostwo w Mielcu	
	ZDM w Przemyślu	Oznakowanie poziome w obrębie szkół
	MZDiZ w Rzeszowie	Aktywne oznakowanie przejść dla pieszych
	ZDP w Dębicy	Budowa chodnika
	GDDKiA Rzeszów	Azyle dla pieszych
Budowa chodników Przejścia dla pieszych		
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD Tarnobrzeg	Materiały edukacyjne
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Krosno	Turniej rowerowy
		Bezpieczna droga do szkoły Rajd rowerowy
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	MZDiZ w Rzeszowie	Remonty chodników
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	GDDKiA Rzeszów	Przeglądy dróg
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Powiat Leski, Powiat Leżajski, Powiat Mielecki, PZDW, Powiat Ropczycko – Sędziszowski, Powiat Krośnieński, GDDKiA Rzeszów	Remonty dróg
	Powiat Bieszczadzki, Miasto Przemyśl, MZDiZ w Rzeszowie, Powiat Dębicki	Przebudowa dróg
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	

2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	MZDiZ w Rzeszowie	Sygnalizacja wzbudzana
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	WORD Krosno, Przemyśl, Rzeszów, Tarnobrzeg	Przebudowa drogi
	PZDW	Budowa chodnika + przebudowa drogi
		Zakup oznakowania pionowego
		Odnowa oznakowania poziomego
	Powiat Sanocki	Remont drogi
	Powiat Ropczycko – Sędziszowski	Przebudowa skrzyżowania
	Miasto Przemyśl	Modernizacja sygnalizatorów
	MZDiZ w Rzeszowie	Progi zwalniające
		Odnowa oznakowania poziomego
		Remonty ulic
		Przebudowa ulicy
		Budowa ulicy
	GDDKiA Rzeszów	Wyspy kanalizujące ruch
		Przebudowa skrzyżowania
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Miasto Przemyśl	Bariery energochłonne
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadomienia o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	WORD Krosno, przemyśl, Rzeszów, Tarnobrzeg	Grupa Bieszczadzka GOPR
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	

2.10. Województwo podlaskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	Zakład Transportowo Usługowy, Budowa, Utrzymanie i Remonty Dróg, Usługi Transportowe i Roboty Ziemne, Powiatowy Zarząd Dróg, Usługi Inżynierskie w Budownictwie „Budynki i Budowle”, Publiczny Transport Ciężarowy, Zakład Gospodarki Komunalnej	Remonty przepustu rurowego;
		Remont przepustu drogowego;
		Uzupełnienie korpusu drogowego dróg powiatowych;
		Remont częściowy dróg powiatowych miejskich i zamiejskich;
		Profilowanie dróg i ulic gruntowych na terenie powiatu augustowskiego;
		Przeprowadzenie kontroli okresowej rocznej oraz szczegółowej pięcioletniej dla 15 szt. obiektów mostowych;
		Wymiana i uzupełnienie oznakowania pionowego na ulicach i drogach powiatowych;
		Zakup i ustawienie oznakowania pionowego na drogach miejskich i zamiejskich oraz progów zwalniających;
		Naprawa poręczy mostowych na obiektach mostowych w ciągu dróg powiatowych;
		Wykonanie oznakowania poziomego ulic w Augustowie
	Budowa parkingu przy ośrodku zdrowia w Nowince;	
	Remont drogi powiatowej;	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	Global Erisson Consulting sp. z o.o.	Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego
2.1.4	Inne szkolenia związane z Brd	
	UMWM - Departament Gospodarki i Infrastruktury, Centrum Szkolenia i Organizacji Systemów Jakości Politechniki Krakowskiej, Stowarzyszenie Doradców ds. Transportu Towarów Niebezpiecznych, Małopolski Ośrodek Ruchu Drogowego w Tarnowie,	Przewóz drogowy materiałów wybuchowych i promieniotwórczych, paliw i gazów. Plany ochrony;
	Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo – Technicznych NOT w Białymstoku,	Symposium dotyczące transportu drogowego w aspekcie zmian przepisów prawnych;
	Podlaski Ośrodek Doskonalenia Kadr Administracji Publicznej w Białymstoku	Zasady umieszczania w pasie drogowym obiektów i urządzeń oraz prowadzenia robót związanych z ich umieszczeniem
	Małopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Krakowie	II Ogólnopolski Konwent Pracowników Zarządów Dróg Wojewódzkich Związanych z Inżynierią Ruchu Drogowego,
	WORD w Białymstoku	Szkolenie nauczycieli Wychowania Komunikacyjnego
		Praktyczny kurs ratowania życia
		Kurs zmniejszający ilość punktów karnych
	WORD Białystok we współpracy z KWP w Białymstoku	Kierowanie ruchem drogowym
	WORD Białystok, KMP w Białymstoku	Kurs przygotowawczy do egzaminu na kartę motorowerową
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	

2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD Białystok przy udziale Sekcji Prewencji i Sekcji Ruchu Drogowego KMP w Białymstoku oraz KM PSP	Bezpieczny Uczeń Bezpieczna droga do szkoły
	WORD, KR BRD, Urząd Gminy, Dyrekcja gimnazjum, szkoły podstawowej	Gminne Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Lipsku
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku	Rozwój systemu informacji o brd
	KW PSP w Białymstoku, Zarząd Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP Woj. Podlaskiego.	Doposażenie zespołów ratowniczych ochrony przeciwpożarowej w specjalistyczny sprzęt ratownictwa medycznego i technicznego zgodnie z opracowanym programem; Realizacja cyklicznych szkoleń ratowników w zakresie ratownictwa podczas wypadków i katastrof w komunikacji drogowej
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Podlaski Urząd Wojewódzki – Wydział Infrastruktury, Organy zarządzające ruchem na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych oraz na drogach publicznych położonych w miastach na prawach powiatu.	Sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ruchem na drogach wojewódzkich, powiatowych, gminnych oraz na drogach publicznych położonych w miastach na prawach powiatu;
		Opracowywanie: – rocznych analiz z zakresu zarządzania ruchem na drogach oraz oceny stanu organizacji ruchu na drogach województwa podlaskiego, w zakresie: zgodności z obowiązującymi przepisami oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego – rocznych analiz z przewozu drogowego towarów niebezpiecznych;
		Poprawa bezpieczeństwa przy przewozie drogowym towarów niebezpiecznych;
		Inicjowanie działań związanych z zapewnieniem odpowiednich parkingów przy drogach województwa podlaskiego dla pojazdów ciężarowych, w tym związanych z przewozem drogowym towarów niebezpiecznych;
		Poprawa stanu oznakowania dróg oraz nadzoru nad tym oznakowaniem
		Kontrola realizacji zadań związanych z przeprowadzaniem kursów dokształcających kierowców wykonujących transport drogowy;
Główny Inspektorat Transportu Drogowego, Polska Izba Turystyki, Wojewódzkie Inspektoraty Transportu Drogowego	Bezpieczny Autokar	
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD Suwałki	Wydanie <i>Kodeksu Etycznego Instruktora Nauki Jazdy</i>
	WORD Białystok, Zespół Szkół Zawodowych Nr 4 w Białymstoku, Urząd Miejski w Białymstoku, ZDZ w Białymstoku, Sekcja Ruchu Drogowego KMP w Białymstoku, Towarzystwa Ubezpieczeniowe, sponsorzy i inne instytucje	<i>Brawura 2007</i> <i>Międzynarodowy Wyścig Kolarski Niemen</i> <i>Bezpieczna Gmina</i>
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego KWP w Białymstoku Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku	Wprowadzanie ograniczeń prędkości na wnioski społeczności lokalnych oraz wynikających z warunków ruchu
	Urząd Miasta Białegostoku	Weryfikacja istniejących lokalnych ograniczeń prędkości

2.2.3	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WORD Białystok, Sekcja Ruchu Drogowego KMP w Białymstoku.	<i>Noga z gazu i Zapnij Pasy</i>
		<i>Bezpieczna Ósemka</i>
		<i>Miś Pocieszyciel</i>
	Festyn przy klubie <i>Krąg</i> w Białymstoku	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	KMP/KPP woj. Podlaskiego, WRD KWP w Białymstoku, GDDKiA Białystok	Działania ukierunkowane na przestrzeganie przez kierujących pojazdami i pasażerów obowiązku korzystania z pasów bezpieczeństwa oraz przewożenia odpowiednio zabezpieczonych dzieci w pojazdach samochodowych
		Wiosenny i jesienny przegląd dróg krajowych i wojewódzkich
		Działania prewencyjno - kontrolne p.k. <i>Prędkość</i>
		Działania prewencyjno-kontrolne <i>Alkohol i Narkotyki</i>
		System automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym
		Rozwój systemu mobilnej kontroli prędkości
	WORD Suwałki, Policja, Warsztaty Terapii Zajęciowej, ZS w Filipowie	konkurs <i>Nad Rospułą – Wiosna na rowerze</i>
	WORD Suwałki, PZM, MDK, Urząd Miasta Suwałki, Policja, Straż Miejska, OSIR Suwałki,	XXX Ogólnopolski turniej wiedzy o BRD – finał powiatu grodzkiego i powiatu ziemskiego
	Policja, PSP, WORD Suwałki, Pogotowie Ratunkowe, WOPR, Wydział Oświaty UM	Konkurs <i>Jak żyć bezpieczniej</i>
	WORD Suwałki, Policja	Wakacyjny egzamin na kartę rowerową i motorowerową
	Parafia Św. Krzysztofa, WORD Suwałki, Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna	Święto patrona kierowców – Św. Krzysztofa – Suwałki
	WORD Suwałki, Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna, Szkoła Nr 7	Dzień Dziecka w ramach akcji Tydzień Bezpieczeństwa w mieście Suwałki
	WORD Suwałki, Łomża, Białystok, Społeczne Stowarzyszenie Szkolenia Kierowców w Białymstoku, Urząd Miasta Białegostoku, Straż Graniczna, Straż Pożarna, PZM	Bezpieczna Jesień na Drogach Podlasia 2007
	WORD Suwałki, Urząd Miasta Suwałki, Straż Pożarna, Straż Miejska	Europejski Dzień Bez Samochodu 2007
	WORD Suwałki, Dyrekcja Domu Dziecka, gimnazjum	BRD w domu dziecka - Patronat WORD nad Domem Dziecka w Pawłówce
	WORD Suwałki, Gazeta Współczesna	<i>Bezpieczna Droga do Szkoły</i>
	WORD Suwałki, Policja, Szkoła Podstawowa Nr 7	<i>Bezpieczne Miasto</i>
	WORD Suwałki, Policja	Podsumowanie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w mieście i regionie suwalskim w mijającym 2007 roku
	PZM, Policja, WORD Łomża Kuratorium Oświaty, KRBRD	Ogólnopolski turniej wiedzy o BRD – finał Turniej BRD Zambrów
	KWP w Białymstoku; WORD w Łomży	Policjant Ruchu Drogowego Roku 2007
	PZM, WRD KMP, WORD Łomża, Kuratorium Oświaty, Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe	Turniej powiatowy brd w Nowogrodzie
	KMP, WORD Łomża, PCK, Urząd Miejski, Starostwo Powiatowe	Konkurs <i>Nasze Bezpieczeństwo</i> - XI edycja powiatowa
	KMP, WORD Łomża, PCK, KM PSP, Gimnazjum Nr 8	<i>Zgodnie z prawem i bezpiecznie</i>
	KMP w Łomży, WORD Łomża, KPP w Kolnie	Konkurs BRD na Dzień Dziecka
	WORD Łomża, parafia pw. Krzyża Świętego	Festyn z okazji Dnia Dziecka
		<i>Bezpieczna droga do szkoły</i>

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	WORD Białystok	Transgraniczny Kodeks Drogowy Konferencja <i>Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego na Terenach Przygranicznych</i>
	WORD Białystok, KWP w Białymstoku, KMP w Białymstoku.	Policjant Ruchu Drogowego Roku 2007
	WORD Białystok, Społeczne Stowarzyszenie Szkolenia Kierowców, Straż Pożarna, Straż Graniczna, Policja, PZM, Zakład Energetyczny „ETRA” Sp. z o.o w Białymstoku – sponsor strategiczny.	Konkurs Bezpieczna Jesień na Drogach Podlasia 2007
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Urząd Miasta Białegostoku	Środki poprawy bezpieczeństwa i wygody ruchu pieszych i rowerzystów
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	PZM w Białymstoku, Kuratorium Oświaty w Białymstoku, Wydział Ruchu Drogowego KWP w Białymstoku, WORD Białystok, Łomża, Suwałki	Wojewódzka Edycja Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego; Wojewódzka Edycja Turnieju Motoryzacyjnego dla Młodzieży; Wojewódzki egzamin na kartę rowerową i motorowerową;
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	KWP w Białymstoku, WORD Białystok	Program edukacyjno –profilaktyczny pt. <i>Bezpieczny Przedszkolak</i>
	KMPw Białymstoku, WORD Białystok	<i>Bezpieczne wakacje 2007</i>
	WORD Białystok, KMP w Białymstoku – Sekcja Prewencji i Sekcja Ruchu Drogowego, PCK, WOPR, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe	Konkurs <i>Nasze Bezpieczeństwo</i> i Dzień Otwarty WORD w Białymstoku
	Urząd Miasta Białegostoku	Środki poprawy bezpieczeństwa i wygody ruchu pieszych i rowerzystów
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD Białystok, KMP w Białymstoku, Starostwo Powiatowe w Białymstoku, Urząd Miejski w Białymstoku, Towarzystwa Ubezpieczeniowe	Ogólnopolski Turniej Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	WRD KWP w Białymstoku, KMP/KPP woj. Podlaskiego	Zintensyfikowanie ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym
	Urząd Miasta Białegostoku	Środki poprawy bezpieczeństwa i wygody ruchu pieszych i rowerzystów
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Policja ruchu drogowego woj. Podlaskiego, KMP/KPP woj. Podlaskiego, PZM-ot, Kuratorium Oświaty, WORD	Umożliwienie dzieciom i młodzieży szkolnej zdobycia pierwszych uprawnień do kierowania pojazdami Działania ukierunkowane na przestrzeganie przez kierujących pojazdami i pasażerów obowiązku korzystania z pasów bezpieczeństwa oraz przewożenia odpowiednio zabezpieczonych dzieci w pojazdach samochodowych Ogólnopolski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	Remont chodników w ciągach dróg wojewódzkich
	Powiatowy Zarząd Dróg w Białymstoku	Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 1392B Remont chodnika
	WORD Białystok, KMP w Białymstoku oraz KWP w Białymstoku	Wojewódzki egzamin na kartę rowerową i motorowerową Tworzenie sieci placówek Gminnych Centrów BRD
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku	Przebudowa dróg wojewódzkich Przebudowa skrzyżowania dróg Remonty nawierzchni w ciągach dróg wojewódzkich Przebudowa mostu przez rz. Piśę,
	Powiatowy Zarząd Dróg w Białymstoku	Przebudowa ulicy Białostockiej w Grabówce, droga powiatowa nr 1429B Poprawa bezpieczeństwa ruchu – urządzenia typu bariery energochłonne stalowe Oznakowanie poziome dróg powiatowych na terenie Powiatowego Zarządu Dróg w Białymstoku
	Urząd Miasta Białegostoku	Środki poprawy bezpieczeństwa i wygody ruchu pieszych i rowerzystów
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	Urząd Miasta Białegostoku	Środki poprawy bezpieczeństwa i wygody ruchu pieszych i rowerzystów
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku	Ochrona degradacji dróg (ważenie i mierzenie pojazdów ciężarowych)
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Podlaski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Białymstoku	Usuwanie drzew z pasów drogowych
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadomienia o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Białymstoku	Przeprowadzanie kontroli w przedsiębiorstwach przewożących osoby i rzeczy

2.11. Województwo pomorskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
		<p>W roku 2007 w porównaniu do roku 2006 nastąpiło pogorszenie stanu brd:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ilość wypadków zwiększyła się o 8%, – ilość osób zabitych zwiększyła się o 4%, – ilość osób rannych zwiększyła się o 11%, – ilość kolizji zmniejszyła się o 5%, <p>Ilość ujawnionych przypadków kierowania pod wpływem alkoholu zmniejszyła się o 5%. Ilość wypadków spowodowanych przez kierowców pod wpływem alkoholu zmniejszyła się o 25%. Ilość wypadków spowodowanych przez młodych kierujących wzrosła o 13%. Ilość potrażeń pieszych nie uległa zmianie, również rowerzystów i motorowerzystów nie uległa zmianie. Generalnie stan brd w 2007 roku jest zbliżony do stanu z 2005 r.</p>
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	Pomorska Rada BRD, Grupa IMAGE	Szkolenie pracowników starostw sprawujących nadzór nad szkołami nauki jazdy.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
	Fundacja Rozwoju Inżynierii Lądowej	Modyfikacja bazy danych o zdarzeniach drogowych ze względu na zmianę systemu policyjnego.
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	PRBRD, CEN, PORD, PG, KWP	<p>Szkolenie kadr oświatowych w zakresie wychowania komunikacyjnego – pow. kościerski.</p> <p>Konferencje szkolno-metodyczne, kursy instruktażowe dla nauczycieli z przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjalnych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych. Łącznie 13 form szkoleniowych, które objęły 348 dyrektorów szkół i nauczycieli.</p>
	PRBRD, Gdańskie Centrum Uzależnień od Alkoholu, KMP Gdańsk, Straż Miejska	Kampania <i>Kieruj bez procentów</i> – akcja billboardowa, szkolenie uczniów szkół ponadgimnazjalnych pn: <i>Trzeźwa jazda</i> .
	UM Gdańsk, KMP Gdańsk	Cykl spotkań edukacyjnych w szkołach z rodzicami i uczniami
	KPP w Człuchowie	Kampania medialna promująca bezpieczną jazdę oraz akcje <i>Piesi, Bądź widoczny na drodze</i>
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	KW PSP	Zakup 19 samochodów ratowniczo-gaśniczych i rozpoznawczo-ratowniczych głównie do działań ratownictwa technicznego na drogach.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	PRBRD, FRIL	Raport brd za 2006 rok – stan brd, analiza problemów i grup ryzyka oraz wnioski do dalszych działań.
	PRBRD, FRIL, Starostwo Bytowskie	Opracowanie Powiatowego Programu BRD – GAMBIT BYTOWSKI

	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	PRBRD, KWP, FRIL	Program <i>Bezpieczna prędkość</i> . Wyprzedzające działania kontrolne, akcja medialna (prasa, radio, ulotki) – pouczenia (I etap), <i>Zero tolerancji</i> (II etap).
	KWP, Straż Miejska i Gminna, Żandarmeria Wojskowa	Zmasowane działania skierowane na ujawnianie przekroczeń prędkości, kierowców prowadzących pojazd pod wpływem alkoholu lub narkotyku oraz zachowań niechronionych uczestników ruchu.
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	PRBRD, PORD w Gdańsku, CEN	Konkurs dla szkół <i>Bezpieczeństwo w ruchu drogowym</i> - konkurs dla szkół wydających własną gazetkę szkolną na specjalny numer promujący brd. Zainteresowanie wzrasta, gazetki bardzo ciekawie redagowane. Dyplomy i nagrody otrzymało 9 szkół, 19 nauczycieli i 81 dzieci.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	Pomorska Komenda Wojewódzka Straży Pożarnej, Zarząd Wojewódzki Ochotniczej Straży Pożarnej	Doposażenie jednostek ochotniczych straży pożarnych – zakupiono 11 lekkich samochodów ratowniczo-gaśniczych, przeznaczonych głównie do działań ratownictwa technicznego na drogach.
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	PRBRD, Powiatowy Zarząd Dróg w Kościerzynie, FRIL	Opracowanie GAMBITU Kościerskiego – Program Operacyjny na lata 2007 – 2008. Jest to część III GAMBITU dla pow. Kościerskiego uszczegółwiająca strategię działania oraz wyznaczająca szczegółowe działania dla realizacji poprawy brd w powiecie.
	Powiatowy Zarząd Dróg w Kościerzynie, FRIL	Opracowanie GAMBITU Chojnickiego – zakres jw. dla działań na rzecz brd w powiecie chojnickim
	Pomorski Ośrodek Ruchu Drogowego w Gdańsku, Rescue Sernice	Szkolenie nauczycieli powiatu człuchowskiego w zakresie ratownictwa przedmedycznego – 40 uczestników.
	PRBRD, CEN	Popularyzacja działań edukacyjnych w mediach oraz na stronach internetowych, łącznie z możliwością pobrania plików.
	Wydz. Edukacji UM Gdańska	Szkolenie nauczycieli – szkół podstawowych klas I-III w ramach programu edukacyjnego <i>Ratujemy i Uczymy Ratować</i> Przeszkolono 40 szkół podstawowych.
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	PRBRD, KW Policji, media	Publikacje prasowe, lokalne radio, akcje policji nt. zagrożeń wynikających z prowadzenia pojazdów z nadmierną prędkością.
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	PRBRD, FRIL	Ocena efektywności nadzoru nad automatycznym pomiarem prędkości – badania i wnioski.
	UM w Gdańsku, Zarząd Dróg i Zieleni w Gdańsku	Wytypowanie miejsc szczególnie zagrożonych (analiza zdarzeń) dla wprowadzenia automatycznej kontroli prędkości.
	ZDP w Tczewie	Wprowadzenie ograniczeń prędkości w 2 miejscowościach oraz na jednym odcinku drogi.
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	KWP	Wzmoczone działania w zakresie egzekwowania zapinania pasów bezpieczeństwa oraz korzystania z urządzeń do przewozu dzieci (foteliki).

	ITS, KGP – realizacja KWP	Europejska kampania popularyzująca stosowanie prawidłowych zabezpieczeń dzieci w pojeździe – działania policyjne na drodze i spotkania edukacyjne w przedszkolach i szkołach na terenie województwa (przekazanie 2 500 maskotek Pancernika i materiałów edukacyjnych).
	PRBRD, KWP, FRIL	Akcja <i>Pasy bezpieczeństwa</i> w pow. kościerskim. Wyrzedzająca kampania medialna i kontrola pouczająca, następnie <i>Zero tolerancji</i>
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	KWP, Straż Miejska i Gminna, ŻW	Zmasowane działania opisane w 2.2.1 – powiązanie z kontrolą prędkości.
	Komendy Powiatowe Policji	Edukacja przez lokalne media informująca o zagrożeniach wynikających z kierowania pojazdem po spożyciu alkoholu lub środków odurzających oraz konsekwencje prawne (nasilenie akcji kontrolnych w weekendy i wakacje).
	PRBRD, GCPU	Akcje <i>Krzyś trzeźwy</i> , <i>Życzliwy kierowca</i> (festyn, filmy edukacyjne, plakaty), warsztaty <i>Trzeźwa jazda</i> .
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	PORD	Szkolenie kierowców szkolnych i opiekunów dzieci.
	KWP	Dynamiczny nadzór nad ruchem drogowym <i>Wideorejestrator</i> (ujawnianie niebezpiecznych wykroczeń na drogach krajowych).
	KWP, GDDKiA	Automatyczny nadzór nad prędkością, zainstalowanie kolejnych 6 masztów do fotoradarów.
	PRBRD, KWP	Propagowanie przez media bezpiecznych zachowań uczestników ruchu, informacje o działaniach podejmowanych przez policję, konferencje, lokalne imprezy.
	KWP, Energa	Kampania <i>Odblaskowe drogi od Bałtyku do Tatr</i>
	PRBRD, KWP, PORD, PZMot, PR"Link"	Piknik motoryzacyjny – konkursy z zakresu brd, pokazy ratownictwa, promocja odbłasków.
	KWP, Fundacja „BwRD”, PZMot, PORD	Turniej motoryzacyjny dla szkół ponadgimnazjalnych.
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	KWP	Spotkania z rodzicami w szkołach, pogadanki z uczniami, patrole policyjne w otoczeniu szkół.
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	ZDiZ w Gdańsku	Budowa sygnalizacji świetlnej na 3 przejściach dla pieszych oraz na 1 skrzyżowaniu.
	UM w Gdyni	Montaż tablic ostrzegawczych w rejonach dojścia do szkół.
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	GDDKiA	Budowa chodników na drodze kr. nr 55 – 3780 mb. Budowa skrzyżowania z sygnalizacją świetlną na drodze kr nr 6.
	UM w Gdyni	Wybudowanie 1 sygnalizacji świetlnej oraz 9 progów zwalniających. Projekty dla realizacji przewidzianych do realizacji w 2008 r.
	ZDW w Gdańsku	Budowa 6 zatok autobusowych, chodników w ich rejonie oraz przejść dla pieszych. Budowa 900 mb. chodników w 2 miejscowościach oraz 2 sygnalizacji świetlnych.
	ZDiZ w Gdańsku	Wybudowanie 30 progów zwalniających i 8 instalacji zwalniających ruch oraz 7 azyli na przejściach dla pieszych.
	ZDP w Lęborku	Wybudowanie 470 mb. chodników w ciągu drogi powiatowej.
	ZDP w Słupsku	Wybudowanie 1 500 mb chodników w 4 miejscowościach.
	ZDP w Nowym Dworze Gd.	Wybudowanie 780 mb chodników w 4 miejscowościach.
	ZDP w Człuchowie	Wybudowanie 2 270 mb chodników w 3 miejscowościach oraz bezpiecznego przejścia w rejonie szkoły podst. w Człuchowie.
	ZDP w Bytowie	Wybudowanie 920 mb chodników oraz 4 zatok autobusowych.
	ZDP w Chojnicach	Wybudowanie 830 mb chodników.

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	ZDP w Stargardzie	Wybudowanie 450 mb chodników.
	ZDP w Kartuzach	Wybudowanie 960 mb chodników.
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	KWP, Fundacja „BwRD”, STATOIL	Działania profilaktyczno-edukacyjne prowadzone w szkołach podstawowych w ramach programów <i>Bezpieczny Krok Naprzód</i> , <i>Bezpieczni na Drodze</i> , <i>Bezpieczne Dziecko na Drodze</i> .
	KWP	Kampania <i>Bezpieczna droga do szkoły</i> – nadzór w rejonach szkół, kontrola środków transportu („gimbusów”), spotkania edukacyjne w szkołach.
	PRBRD, CEN	Szkolenie kadr oświatowych w zakresie wychowania komunikacyjnego, promocja programów w zakresie bezpiecznego zachowania dzieci w ruchu drogowym.
	PORD, Pałac Młodzieży	Konkurs plastyczny, Woj. Przegląd piosenki, Formy sceniczne na temat brd.
	PORD, Kuratorium, PZM	Turnieje Motoryzacyjne i wiedzy o brd.
	PORD	Szkolenie nauczycieli w zakresie pomocy przedmedycznej (pow. Chojnicki, kościerski i m. Gdańsk), pokazy ratownictwa, popularyzacja wiedzy o ratownictwie przedmedycznym.
	PORD, Starostwa, ZHP, Policja	Popularyzacja przepisów i bezpiecznych zachowań na drogach – 4 konkursy, 18 festynów i imprez, 10 wyścigów i rajdów rowerowych.
	PORD, WORD Słupsk	Wyposażenie 4 miasteczek ruchu rowerowego i sal wychowania komunikacyjnego, zaopatrzenie dzieci w elementy odbłaskowe.
	UM w Gdyni	Spotkania w szkołach z rodzicami i dziećmi na temat brd, współpraca z Policją w ramach nadzoru w rejonie szkół.
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	ZDP w Tczewie	Dodatkowe oznakowania w rejonach szkół.
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	PORD, KWP, Kuratorium, PZM	Konkursy rowerowe dla szkół podstawowych na wszystkich szczeblach terytorialnych, Mini Tour de Pologne.
	PORD, WORD Słupsk, Policja	Zajęcia przygotowujące do uzyskania karty rowerowej i motorowerowej oraz przeprowadzenie egzaminów.
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	PORD, WORD Słupsk	Propagowanie bezpiecznych zachowań w mediach i na banerach, szkolenie rowerzystów, społeczne konsultacje, komunikaty radiowe.
	KWP	Praca ciągła – konferencje, imprezy lokalne, akcje, materiały edukacyjne, artykuły prasowe.
	UM w Gdańsku	Opracowanie i publikacja broszur edukacyjnych dla rowerzystów, montaż urządzeń wygradzających na ścieżkach rowerowych.
	UM w Gdyni	Przygotowanie dokumentacji na rozbudowę ścieżek rowerowych oraz projektów nadzoru ruchu.
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	GDDKiA	Budowa skrzyżowań z sygnalizacją świetlną na drodze kr. nr 6. w Wejherowie, Rumii, Redzie, i na dr. kr. nr 22 w Starogardzie Gd.
		Przebudowa i wzmocnienie nawierzchni na dr. kr. nr 7, 20, 6 i 22 o łącznej długości 31,4 km.
		Budowa chodników o łącznej długości 3,0 km.
	ZDW w Gdańsku	Przebudowa dojazdów do wiaduktu kolejowego w m. Kalisz.
		Przebudowa 3 skrzyżowań dróg woj. z drogami pow.
		Przebudowa dr. woj. nr 216 na odcinku Reda–Hel o dł. 7,1 km.
		Przebudowa dróg wojewódzkich w 7 miejscowościach z modernizacją skrzyżowań, budową chodników i ścieżek rowerowych, zatok autobusowych i wycinką drzew.

	ZDiZ w Gdańsku	Modernizacja 3 skrzyżowań z sygnalizacją świetlną i segregacją ruchu (podstawowy układ uliczny). Przebudowa ul. Kartuskiej (uspokojenie ruchu). Przebudowa 11 ulic (wzmocnienie nawierzchni, chodniki).
	ZDM w Słupsku	Przebudowa drogi woj. na długości 1,1 km. z 2 skrzyżowaniami, zatokami autobusowymi, chodnikami i ścieżkami rowerowymi.
	ZDP w Słupsku	Przebudowa 7 odcinków dróg powiatowych.
	ZD dla Pow. Puckiego i Wejherowskiego	Odnowa nawierzchni 14 odcinków dróg powiatowych o łącznej długości 15,2 km.
	ZDP w Chojnicach	Remont nawierzchni 2 odcinków dróg w Chojnicach.
	ZDP w Tczewie	Budowa barier sprężystych na 3 odcinkach dróg (miejsca niebezpieczne).
	ZDP w Lęborku	Remont 2 odcinków dróg na długości 1,8 km.
	ZDP w Kartuzach	Przebudowa skrzyżowania z segregacją ruchu, budową chodników i barier ochronnych w rejonie szkoły. Budowa barier sprężystych o dł. 690 mb w 4 miejscowościach.
	ZDP w Bytowie	Odnowa nawierzchni dróg na długości 3,5 km. Regulacja i wzmocnienie poboczy na dł. 11,5 km.
	ZDP w Stargardzie Gd.	Odnowa nawierzchni na drogach o łącznej dł. 3,2 km. Wyrównanie poboczy na dł. 15 km. oraz odwodnienie w 4 miejscowościach. Budowa zatoki autobusowej.
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	ZDiZ w Gdańsku	Przebudowa wiaduktu – jezdnie, chodniki, ścieżki rowerowe, torowisko tramwajowe.
	ZDP w Nowym Dworze	Likwidacja kolein na dł. 2 km. Udrożnienie kanalizacji deszczowej w 2 miejscowościach. Remonty cząstkowe nawierzchni.
	ZDP w Tczewie	Remonty cząstkowe dróg na 7 odcinkach oraz wyrównanie poboczy.
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	ZDiZ w Gdańsku	Wycinka 12 drzew w trójkącie widoczności.
	ZDP w Słupsku	Wycinka 535 drzew.
	ZD dla Pow. Wejherowskiego i Puckiego	Wycinka 319 drzew w pow. Wejherowskim i 261 drzew w pow. Puckim.
	ZDP w Lęborku	Wycinka 261 drzew i montaż barier sprężystych na dł. 660 m.
	ZDP w Tczewie	Wycinka 251 drzew.
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	ZDP w Chojnicach	Poszerzenie jezdni do 6 m. na długości 1 km. Profilowanie nawierzchni i budowa chodnika w Czarsku.
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	KW PSP	Szkolenie strażników Państwowej i Ochotniczej Straży Pożarnej w zakresie ratownictwa przedmedycznego – 1350 strażników przeszkolonych a 1100 przeszło recertyfikację.

2.12. Województwo śląskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP KW PSP	Statystyki (dane)
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Policja	Dalszy rozwój Systemu Automatycznej Rejestracji Prędkości
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach	Stworzenie podstaw programu likwidacji miejsc potencjalnie niebezpiecznych
	WORD Katowice	Szkolenie pracowników WORD w zakresie szkolenia, egzaminowania i wydawania praw jazdy oraz udzielania pomocy przedmedycznej
	Politechnika Śląska, WORD Katowice	Międzynarodowa Konferencja Telematyka Systemów Transportowych
	KWP PSP	Gromadzenia danych o zdarzeniach
	WORD Katowice	Bezpieczne wakacje na obozach harcerskich i koloniach Promocja brd wśród najmłodszych użytkowników dróg
	Policja, WORD Katowice, Kuratorium Oświaty	Eliminacje szkolne, powiatowe, okręgowe i wojewódzkie Turnieju Motoryzacyjnego i Turnieju Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
	PZMOT, WORD Katowice, Tarnogórski Klub Motorowy	Konkurs plastyczny
	Automobilklub Śląski W Katowicach Delegatura w Jastrzębiu Zdroju, WORD Katowice	Konkursowa Jazda Samochodem
	WORD Katowice	Miasteczka Ruchu Drogowego dla dzieci Festyny
	Centrum Kształcenia Praktycznego w Mysłowicach, WORD Katowice	Wojewódzki Konkurs o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego
	WORD Katowice, CARITAS Sosnowiec	Akcja z Caritas Sosnowiec
	WORD Katowice	Kampania społeczna Z Zebusiem na drodze
	WORD Katowice, REGIONALNE MEDIA	Promocja brd
	KWP PSP	Nauka prawidłowego udzielenia pomocy medycznej osobom poszkodowanym
	KWP PSP	Zintegrowany System Ratowniczy

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Policja	<i>Pasy</i> <i>Alkohol</i> <i>Prędkość</i>
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach	Weryfikacja lokalnych ograniczeń prędkości wprowadzonych znakami B-33. Weryfikacja oznakowania obszarów zabudowanych.
	KWP PSP	Działalność edukacyjna
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach	Budowa chodnika przy DW 921 w m. Przyszowice.
		Budowa chodnika w ciągu DW 935 w m. Pszczyna – Stara Wieś.
		Budowa chodnika przy DW 786 w m. Mstów.
		Opracowanie projektu oraz budowa chodnika przy DW 948 w m. Tresna.
		Opracowanie projektu oraz budowa chodnika w ciągu DW 930 w m. Połomia.
		Opracowanie projektu oraz budowa chodnika w ciągu DW 939 w m. Łąka
		Budowa chodnika oraz zatoki autobusowej przy DW 925 w m. Bełk.
	WORD-y	Egzaminy na kartę rowerową i motorowerową
	Policja	Działania podejmowane przez KO <i>Pieszcy (NURD)</i>

2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach	Poprawa jakości nawierzchni drogowych
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach	Poprawa jakości nawierzchni drogowych w ciągu dróg wojewódzkich na terenie województwa śląskiego.
		Przebudowa skrzyżowania DW 928 z ul. Pszczyńską w m. Mikołów.
		Przebudowa na małe rondo skrzyżowania dróg wojewódzkich nr 941 i 942 w m. Wisła.
		Przebudowa skrzyżowania oraz fragmentu DW 790 oraz 791 w m. Ogrodzieniec.
		Przebudowa na rondo skrzyżowania DW 905 i 907 w m. Boronów.
		Budowa sygnalizacji świetlnej w ciągu DW 942 w m. Bystra
		Przebudowa skrzyżowania DW 942 z ul. Szkolną oraz budowa sygnalizacji świetlnej w m. Meszna.
		Przebudowa na małe rondo skrzyżowania DW 942 z drogami powiatowymi w m. Buczkowice.
		Przebudowa skrzyżowania DW 935 z ul. Piecowską w m. Rydułtowy.
		Przebudowa układu skrzyżowania DW 929/932 i dróg powiatowych m. Świerklany Górne.
	Przebudowa skrzyżowania DW 483 z drogami powiatowymi w m. Kokawa.	
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego	Raport z działalności Wojewódzkiego Inspektoratu Transportu Drogowego w Katowicach za okres 2007 r.

2.13. Województwo świętokrzyskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	GDDKiA	Przetwarzanie bazy danych o wypadkach drogowych otrzymywanych z KW Policji
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	Automobilklub Kielecki.	Szkolenie kandydatów na kierowców z zakresu pierwszej pomocy
	KW PSP w Kielcach	Kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy medycznej Szkolenie strażaków PSP w zakresie kierowania ruchem drogowym.
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	PZM Zarząd okręgowy w Kielcach, WORD Kielce, Kuratorium Oświaty, Policja.	Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny dla szkół średnich i Turniej BRD dla szkół podstawowych i gimnazjalnych.
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WRD KWP Kielce, Agencja Promocyjno – Reklamowa COVER.	Realizacja filmu pt. <i>Życie jest zbyt cenne nie zostawiaj go na drodze.</i>
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Policja świętokrzyska	Nietrzeźwi kierowcy
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	Oddział Świętokrzyski PTTK, Krajowe Centrum BRD, Policja Świętokrzyska.	Mapki promujące bezpieczeństwo na drogach województwa świętokrzyskiego.
	WRBRD Kielce, PIP, KRUS, WORD.	<i>Pomóżmy dzieciom spędzić szczęśliwie wakacje</i>
	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Kielcach.	Kontrole w transporcie drogowym.
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	

2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Miasto Kielce, MZD	Budowa chodnika oraz azylu bezpieczeństwa dla pieszych na ul. Radomskiej w Kielcach. Uspokojenie ruchu na ul. Jagiellońskiej w Kielcach oraz budowa zatok autobusowych i azylu bezpieczeństwa dla pieszych. Wykonanie przejść dla pieszych
	GDDKiA Kielce	Budowa chodnika na długości 3,25 km. Budowa azyli dla pieszych w rejonie skrzyżowań, budowa zatok autobusowych wraz z dojazdami.
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Komenda Wojewódzka Policji w Kielcach, Agencja Reklamy POLIGRAFIK.	Poprawa bezpieczeństwa pieszych w starszym wieku
	Teatr Lalki i Aktora w Kielcach, WORD Kielce, KWP Kielce.	Edukacja dzieci i młodzieży poprzez widowiska teatralne.
	Wydawnictwo KOLDRUK, WRD KWP Kielce.	<i>Uczymy się znaków drogowych</i>
	Świętokrzyski Urząd Wojewódzki, KWP Kielce.	<i>Zawsze widoczny, zawsze bezpieczny</i>
	KWP Kielce, Firma Procter&Gamble.	<i>Podaruj Dzieciom Słońce</i>
	Targi Kielce, Kuratorium Oświaty, WORD Kielce, KRUS, Izba Celna, PCK, Straż Pożarna, KWP Kielce.	<i>Wojewódzka Olimpiada Bezpieczeństwa.</i>
	WRBRD Kielce.	Zakup miasteczek ruchu drogowego
	KWP Kielce.	<i>Mikołaje w mundurach</i>
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Świętokrzyski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach.	Przebudowa skrzyżowań, budowa sygnalizacji świetlnej.
	GDDKiA Kielce	Przebudowa skrzyżowania drogi Krajowej nr 77 w Sandomierzu.
		Przebudowa skrzyżowania – droga krajowa nr 9 i 74.
		Uspokojenie ruchu na przejściu przez miejscowości Suchedniów, Łączna, Gózd, droga krajowa nr 7.
		Montaż barier ochronnych o długości 3,62 km. w ciągu dróg krajowych nr 7 i 9 – uzupełnienie w miejscach wymaganych przepisami.
	Starostwo Powiatu Ostrowieckiego	Budowa zatok autobusowych wraz z budową azylu centralnego w ulicy Iłżeckiej w Ostrowcu.
		Budowa zatok autobusowych wraz z budową azylu centralnego w ulicy Polnej w Ostrowcu.
		Budowa zatok autobusowych na ulicy Długiej w Ostrowcu Św.

	Starostwo Powiatu Kieleckiego	Przebudowa drogi powiatowej nr 0316T Cedzyna – Leszczyny od drogi krajowej nr 74 do drogi wojewódzkiej nr 745.
	MZD Kielce	Wykonanie progów zwalniających.
		Budowa oświetlenia ulicznego
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	GDDKiA Kielce.	Wymiana sterowników i sygnalizatorów na sygnalizacjach świetlnych
	MZD Kielce	Zmiana organizacji ruchu na Al. Solidarności
		Zmiana organizacji ruchu na pl. Niepodległości
		Zmiana organizacji ruchu na ul. Studzienna i Janczarska
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadomienia o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	

2.14. Województwo warmińsko – mazurskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Warmińsko Mazurski Urząd Marszałkowski, Biuro Wymiany Informacji i Pomocy Technicznej Komisji Europejskiej TAIEX	Konferencja <i>Skuteczna edukacja i działania kontrolne warunkiem poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w regionie</i>
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Warmińsko Mazurski Urząd Marszałkowski, Biuro Wymiany Informacji i Pomocy Technicznej Komisji Europejskiej TAIEX,	Seminarium <i>Transport publiczny i bezpieczeństwo drogowe</i>
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD	Udostępnianie wiedzy o stanie bezpieczeństwa ruchu drogowego, metod jego poprawy oraz dobrych praktyk w Internecie
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD, Policja, Samorząd powiatowy, Urzędy Miasta, Szkoły, Gimnazja	Utworzenie Centrów Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w województwie warmińsko – mazurskim w ramach rządowego programu <i>Razem Bezpieczniej</i>
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	KW PSP w Olsztynie KM PSP w Olsztynie	Zwiększenie skuteczności akcji ratowniczych poprzez wyposażenie jednostek PSP i OSP w sprzęt z zakresu ratownictwa technicznego i medycznego
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie	Szkolenie pierwszej pomocy przedmedycznej
	ZO PCK Olsztyn	Szkolenie z ratownictwa medycznego – zasady udzielania pierwszej pomocy medycznej szkolenie uczniów - Polski Czerwony Krzyż w Olsztynie
2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Policja	Upowszechnianie programu GAMBIT Warmińsko – Mazurski
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Fundacja BRD, Uniwersytet Warmińsko Mazurski, Automobilklub, PZM w Olsztynie	Ogólnopolskie Ekologiczne Jazdy Oszczędnościowe o Puchar Dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego – Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Olsztynie „EKO 2007”
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Elblągu	Warmińsko – Mazurski Młodzieżowy Turniej Motoryzacyjny 2007
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Studencka Grupa Motocyklowa TABUN	Akcja <i>Jeździmy Bezpiecznie</i>
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	WORD – Regionalne Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Olsztynie	Promowanie zapinania pasów bezpieczeństwa <i>SYMULATOR ZDERZEŃ</i>

2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Policja	Rozpowszechnianie ulotek i innych przykładów dobrych praktyk brd
	Automobilklub Olsztyński. WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie	Konkursowa Jazda Samochodowa o puchar Dyrektora Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego – Regionalnego Centrum Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Olsztynie.
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, KWP	Turniej Policjant Ruchu Drogowego Roku 2007
	Zarząd Okręgowy PCK w Olsztynie, WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Kuratorium Oświaty, Państwowa Straż Pożarna	VIII Wojewódzkie Mistrzostwa Pierwszej Pomocy Przedmedycznej Polskiego Czerwonego Krzyża
	Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie, PCK Olsztyn, WORD Olsztyn, Instytut Ratownictwa Medycznego, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie	Współpraca z mediami w zakresie popularyzowania brd
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	KWP, KMP, KPP	Rozbudowa systemu automatycznej kontroli prędkości w województwie warmińsko - mazurskim
	MZDMiZ Olsztyn	Rozbudowa systemu automatycznej kontroli prędkości w Olsztynie
	KWP w Olsztynie – Wydział prewencji i ruchu drogowego wraz z wszystkimi Komendami Powiatowymi Policji.	Nadzór nad ruchem drogowym. Akcje <i>Prędkość, Pomiar, Pasy.</i>
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
2.3.4	Zarząd Dróg w Elblągu	Budowa chodników Budowa progów zwalniających i szykan poziomych
	MZDMiZ Olsztyn	Rozbudowa oświetlenia dróg i chodników w Olsztynie
		Modernizacja, budowa zatok autobusowych, barier i poręczy ochronnych w Olsztynie
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie	Upowszechnienie stosowania środków bezpieczeństwa pieszych na drogach wojewódzkich Warmii i Mazur
	GDDKiA w Olsztynie	Upowszechnienie stosowania środków bezpieczeństwa pieszych na drogach krajowych Warmii i Mazur
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
2.3.5	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Policja	Przeprowadzenie egzaminu na kartę motorowerową w WORD Olsztyn
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego KWP w Olsztynie, Fundacja BRD	Prezentacja treści o tematyce brd na szkoleniach dla nauczycieli, pedagogów
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Komenda Wojewódzkiej Policji w Olsztynie, PCK w Olsztynie, LOK Olsztyn, Automobilklub Warmińsko-Mazurski, Komenda ZHP w Olsztynie, Kuratorium Oświaty w Olsztynie, Gazeta Olsztyńska	Akcja <i>Bezpieczne wakacje 2007</i>
2.3.5	Wydział Prewencji i Ruchu Drogowego KWP w Olsztynie	Akcje <i>Bezpieczna droga do szkoły, Gimbus</i>
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	

2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD – Regionalne Centrum BRD w Olsztynie, Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego w Elblągu	Warmińsko-Mazurski Turniej Wiedzy o Bezpieczeństwie Ruchu Drogowego 2007
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	GDDKiA Olsztyn	Budowa ciągów pieszo – rowerowych przy modernizowanych i projektowanych drogach
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie, GDDKiA Olsztyn, ZD Elbląg	Wiosenne i jesienne przeglądy dróg pod względem brd
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Zarząd Dróg w Elblągu	Odnowa i przebudowa dróg i skrzyżowań w Elblągu
	MZDMiZ Olsztyn	Odnowa i przebudowa dróg i skrzyżowań w Olsztynie
	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie	Odnowa i przebudowa dróg i skrzyżowań na drogach wojewódzkich Warmii i Mazur
		Uspokojenie ruchu na drogach w obszarach zabudowanych
	GDDKiA Olsztyn	Odnowa i przebudowa dróg i skrzyżowań na drogach krajowych Warmii i Mazur
		Przebudowa drogi krajowej nr 7 na odcinku Jazowa - Elbląg od km 68+244 do km 82+315
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
	Miejski Zarząd Dróg, Mostów i Zieleni w Olsztynie	Rozbudowa systemu sterowania ruchem Cester w Olsztynie
	ZD Elbląg	Rozbudowa systemu sterowania ruchem w Elblągu
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
	ZD Elbląg	Budowa ścieżki rowerowej na ul. Fromborskiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Wileńska do rzeki Babicy (460 mb) w Elblągu
	MZDMiZ Olsztyn	Budowa zintegrowanego transportu publicznego wraz z zakupem taboru w Olsztynie
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	ZD Elbląg	Podniesienie standardu oznakowania dróg
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	

2.15. Województwo wielkopolskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
	KWP w Poznaniu	Załącznik 1 pkt 1
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
	WORD Piła, Starostwa Powiatowe	Kontynuowanie działań związanych z tworzeniem kolejnych Powiatowych Rad BRD; w powiatach: Chodzieskim, Czarnkowsko-Trzcianeckim, Pilskim, Wągrowieckim, Złotowskim
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	WORD Piła, Starostwa Powiatowe	Specjaliści WORD Piła udzielają merytorycznej pomocy Sekretarzom Powiatowych Rad BRD; koordynacja działań
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Komendy Powiatowe i Miejskie Państwowej Straży Pożarnej	Konferencje i szkolenia dla specjalistów ds. bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz prowadzących kursy dla kierowców; szkolenia dla nauczycieli wychowania komunikacyjnego; szkolenia doskonalące w zakresie ratownictwa medycznego dla ratowników medycznych, strażaków oraz młodzieży szkolnej; opracowanie i wydanie podręcznika pierwszej pomocy w wypadkach drogowych
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
	WORD Piła	Monitorowanie podejmowanych zadań oraz ukierunkowanie działań brd w powiatach; współpraca z Powiatowymi Radami BRD
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego	Propagowanie krajowego Programu GAMBIT
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Kuratorium Oświaty, administracja samorządowa	Pomoc przy tworzeniu w przedszkolach i szkołach miasteczek ruchu drogowego (malowanie miasteczek, zakup mobilnych znaków drogowych, sygnalizatorów) i pracowni wychowania komunikacyjnego; wyposażenie szkół w pomoce dydaktyczne. Wyposażenie szkolnych pracowni w sprzęt do nauki udzielania pierwszej pomocy (fantomy do nauki resuscytacji). Zakup dla szkolnych miasteczek ruchu drogowego rowerów i motorowerów do nauki jazdy. Pomoc szkołom w przeprowadzaniu sprawdzianów na kartę motorowerową i rowerową. Szkolenie nauczycieli wychowania komunikacyjnego
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, PSP	Opracowanie założeń do projektu <i>Optymalizacja przygotowania Województwa Wielkopolskiego do prowadzenia działań w zakresie ratownictwa drogowego</i> ; doskonalenie ratownictwa. Dążenie do optymalizacji czasu dojazdu służb ratowniczych na miejsce wypadku. Zakup sprzętu do ratownictwa drogowego dla jednostek PSP i OSP; poprawa wyposażenia. Gromadzenie danych o zagrożeniach w komunikacji drogowej. Szkolenia i kursy z zakresu ratownictwa medycznego dla strażaków

2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja, Automobilklub Wielkopolski, PZM, WRBRD, Stowarzyszenie „Droga i Bezpieczeństwo”	Organizacja turniejów brd dla dzieci i młodzieży szkolnej; rajdy połączone z konkursami dot. znajomości przepisów ruchu drogowego. Zakup alkomatów dla ITD oraz Policji. Doposażenie Policji w samochody. Program szkolenia studentów Uniwersytetu Medycznego w zakresie udzielania pomocy poszkodowanym w wypadkach. Wydawanie comiesięcznego dodatku prasowego, dotyczącego zagadnień brd. Administracja strony internetowej WRBRD. Zorganizowanie stoiska BRD na Międzynarodowych Targach Poznańskich
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja, Żandarmeria Wojskowa, Automobilklub Wielkopolski, PZM,	Kampanie promujące bezpieczne zachowanie na drodze; przygotowanie i wydrukowanie ulotek <i>Zwolnij zanim będzie za późno</i> , rozdawanych uczestnikom ruchu drogowego
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	WORD Poznań, KWP	Zakup mobilnego fotorejestratora
2.2.3	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja	Kampanie ukazujące szkodliwość jazdy pod wpływem alkoholu. Wyposażenie służb nadzoru w środki do kontroli trzeźwości kierowców
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja, Żandarmeria Wojskowa, Automobilklub Wielkopolski, PZM, WRBRD, Kuratorium Oświaty, Powiatowe Rady BRD	Turnieje i imprezy masowe, festyny, konkursy prasowe - promujące zagadnienia brd. Opracowanie wydawnictw edukacyjnych. Konkurs <i>Policjant Ruchu Drogowego</i> . Akcje edukacyjno-informacyjne; bezpieczeństwo na przejazdach kolejowych, <i>Bądź widoczny na drodze</i> , <i>Bezpieczna droga do szkoły</i> itp.
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	WORD Piła	Przygotowanie dzieci przedszkolnych i pierwszych klas szkoły podstawowej do uczestnictwa w ruchu drogowym
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	WORD Piła	Zakup radarów dla Policji do prowadzenia kontroli prędkości na drogach
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, GDDKiA Poznań	Budowa, przebudowa i remonty chodników, ciągów pieszo-rowerowych, budowa i przebudowa zatok autobusowych. Budowa sygnalizacji świetlnych wzbudzanych na przejściach dla pieszych. Budowa azyli na przejściach dla pieszych. Oznakowanie przejść dla pieszych.
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja, Żandarmeria Wojskowa, ITS	Organizowanie zajęć dla dzieci i warsztatów dla nauczycieli; kształtowanie nawyków bezpiecznego zachowania się na drodze. Rozdawanie książeczek edukacyjnych i elementów odbłaskowych dla uczestników ruchu drogowego. Kampania – skierowana do dzieci - na rzecz popularyzowania stosowania pasów bezpieczeństwa

2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja, placówki oświatowe	Rozdawanie podczas zajęć oświatowych elementów odblaskowych, kamizelek oraz elementów oświetlenia rowerów
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja,	Kształtowanie nawyków bezpiecznego użytkowania drogi publicznej przez rowerzystów i motorowerzystów. Zajęcia w organizowanych gabinetach i pracowniach wychowania komunikacyjnego. Organizowanie rajdów i wycieczek rowerowych
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego, Policja,	Organizowanie spotkań z dziećmi i młodzieżą o tematyce brd; pogadanki, konkursy i festyny
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, GDDKiA Poznań	Przebudowa i remonty ulic, budowa chodników. Budowa zatok postojowych, autobusowych oraz sygnalizacji świetlnej. Budowa obwodnicy m. Kórnik i Śrem; wykonanie oświetlenia drogowego, ustawienie barier ochronnych. Budowa skrzyżowań i rond. Przebudowa skrzyżowań na ronda. Przebudowa dróg; azyle dla pieszych, ścieżki rowerowe, wyspy rozdzielające. Odnowa nawierzchni dróg z wprowadzeniem elementów brd (lewoskręty, znaki D-6 nad jezdnią, wyspy, przejścia)
2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
	GDDKiA Poznań	Monitoring sytuacji ruchowej na drogach, warunków atmosferycznych; budowa satelitarnego systemu kontroli pracy sprzętu zimowego
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, GDDKiA Poznań	Wycinka drzew rosnących w pobliżu dróg
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
	Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu, GDDKiA Poznań	Ustawienie i wymiana drogowych barier sprężystych
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadomienia o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	

2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
	KW PSP	Kontynuowanie działań związanych z integrowaniem służb PSP oraz pogotowia ratunkowego w Komendach Miejskich, Powiatowych PSP – Zintegrowane Stanowiska Kierowania
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
	WORD-y Województwa Wielkopolskiego,	Zakup ambulansów medycznych oraz sprzętu medycznego dla SP ZOZ w Kościanie i Szamotułach
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	WORD Piła	Doposażenie podmiotów ratowniczych w sprzęt służący poprawie skuteczności i szybkości działania w ratownictwie drogowym

2.16. Województwo zachodniopomorskie

Nr działania	Instytucja	Nazwa projektu
1.	Stan bezpieczeństwa	
2.	Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego	
2.1	Stworzenie podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
2.1.1	Usprawnienie struktur organizacyjnych instytucji regionalnych i lokalnych (GAMBIT 2005 - 1.1.2)	
2.1.2	Organizacja systemu współdziałania i koordynacji (GAMBIT 2005 - 1.2.1)	
	KWP, KPP	SEWIK
2.1.3	Organizacja systemu szkolenia profesjonalnych kadr brd (GAMBIT 2005 - 1.2.2)	
2.1.4	Inne szkolenia związane z brd	
	Global Ericsson Consulting sp. z o.o	Bezpieczeństwo Ruchu Drogowego
	KPP, KP PSP, Powiat Szczecinek, Szczecińska Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w wypadkach Komunikacyjnych	Poprawa użytkowników dróg
	KWP w Szczecinie	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym
	WORD w Szczecinie	Szkolenie dla przewoźników drogowych – przygotowanie do egzaminu na certyfikat kompetencji zawodowych
		Kursy doszkalające kierowców wykonujących transport drogowy w zakresie przewozu osób lub rzeczy
		Szkolenie dla kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego „za punkty”
		Kurs dla kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów
		Kurs dla kandydatów na instruktorów i instruktorów nauki jazdy
2.1.5	Usprawnienie systemu zbierania i gromadzenia danych o zdarzeniach drogowych (GAMBIT 2005 - 1.2.5)	
2.1.6	Stworzenie systemu informacji o brd (GAMBIT 2005 - 1.2.7)	
2.1.7	Wprowadzenie systemu standaryzacji i promocji efektywnych działań (GAMBIT 2005 - 1.2.10)	
	Jednostki organizacyjne Powiatu, KPP, KP PSP, Szczecińska Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych	Promowanie krajowego programu brd
2.1.8	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd (GAMBIT 2005 - 1.3.1)	
	KPP Łobez, Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Łobeski”	Doskonalenie szkolnej edukacji na rzecz brd
		Turniej Wiedzy Prewencyjnej pod hasłem <i>PREWENCJA – Jestem BEZPIECZNY</i>
		Konkurs Plastyczny dla dzieci klas I-III szkół Podstawowych pod hasłem <i>MOJA BEZPIECZNA DROGA DO SZKOŁY</i>
		Eliminacje Powiatowe Turnieju bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
		Eliminacje Powiatowe do konkursu prozy poezji i rysunku pt. <i>NAMALUJ, WYSPIEWAJ BEZPIECZNY ŚWIAT</i>
	Starostwo Powiatowe w Pyrzycach, KPP w Pyrzycach	Konkurs wiedzy o ruchu drogowym
	Wydział Edukacji, Kultury i Sportu, placówki oświatowe, KPP, Szczecińska Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych, PCPR	Zapewnienie powszechnej edukacji szkolnej Brd dla wszystkich grup wiekowych
	Szkoła Podstawowa w Zamęcinie	Turniej wiedzy o ruchu drogowym pod hasłem <i>Bądź bezpieczny</i>
2.1.9	Rozwój systemu ratownictwa na drogach (GAMBIT 2005 - 1.3.7)	
	PSP Łobez, SP Łobez	Rozwój systemu ratownictwa na drogach

2.1.10	Inne działania związane z tworzeniem podstaw do prowadzenia skutecznych i długofalowych działań na rzecz brd	
	Wydział Komunikacji i Transportu Starostwa Powiatowego, KPP, Stacje diagnostyczne działające na terenie powiatu	Bezpieczeństwo komunikacyjne
	WORD Szczecin	Akcja <i>Bądź widoczny na drodze</i>
		Organizacja i obsługa Biura Zachodniopomorskiej Wojewódzkiej Rady Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego
		Edukacja komunikacyjna – festyny, konkursy o BRD
		Konferencja pn. <i>Rola i zaangażowanie szkół nauki jazdy województwa zachodniopomorskiego w realizację programu ZACHODNIOPOMORSKA WIZJA ZERO</i>
		Edukacja komunikacyjna – wydawanie miesięcznika <i>Twoja Bezpieczna Droga</i>
RRD KPP Goleniów	Wzmoczone działania drogowe	
Szczecinecka Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w wypadkach Komunikacyjnych, Szczecinecki Oddział PCK, KPP w Szczecinku	Zakup „fantomu” do ćwiczeń z zakresu udzielania pierwszej pomocy dla koła PCK przy ZS nr 3	
	Pozyskanie darowizny rzeczowej w postaci mebli biurowych i przekazanie ich KPP	
	Przekazanie pomocy finansowej na poprawę warunków pracy KPP	
2.2	Kształtowanie bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
2.2.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem promującej jazdę z bezpieczną prędkością (GAMBIT 2005 - 2.1.2)	
	Wydział Edukacji Kultury i Sportu SP, KPP	Bezpieczeństwo komunikacyjne
	ZORD	Spot reklamowy w radiu Koszalin
	Zarząd Dróg Miejskich w Koszalinie	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości
	KPP, Zarządy Dróg	Działania ogólnopolskie <i>Prędkość</i>
	Wydział Ruchu Drogowego KWP w Szczecinie	<i>Prędkość</i>
2.2.2	Powszechna weryfikacja ograniczeń prędkości (GAMBIT 2005 2.1.4)	
	ZDP Łobez, UMiG	Weryfikacja ograniczeń prędkości
	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Zakup i ustawienie masztów do obsługi fotoradarów – 3 sztuk
	Wydział Ruchu Drogowego KWP w Szczecinie	System automatycznego pomiaru prędkości
	Straż Miejska w Koszalinie	Prowadzenie systematycznych badań prędkości ruchu pojazdów
2.2.3	Udoskonalanie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie używania pasów bezpieczeństwa (GAMBIT 2005 - 2.2.2)	
	Wydział Ruchu Drogowego KWP w Szczecinie	Pasy
		Niechronieni uczestnicy ruchu drogowego
		Pasy bezpieczeństwa
2.2.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem uświadamiających rolę alkoholu w wypadkach drogowych (GAMBIT 2005 - 2.3.2)	
	Wydział Edukacji Kultury i Sportu SP, KP Policji	Bezpieczeństwo komunikacyjne
	Wydział Ruchu Drogowego KWP w Szczecinie	Trzeźwość
		Trzeźwy kierowca
2.2.5	Inne działania związane z kształtowaniem bezpiecznych zachowań uczestników ruchu drogowego	
	KPP, lokalne media	Bezpieczeństwo komunikacyjne
	WORD w Szczecinie	Akcja <i>Bezpieczny Przedszkolak</i>
		I Światowy Tydzień BRD
		Wychowanie komunikacyjne dzieci i młodzieży – lekcje pokazowe
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Policach	Wychowanie komunikacyjne – Turniej Wiedzy o BRD dla dzieci niepełnosprawnych – eliminacje wojewódzkie	

KRAJOWA RADA BEZPIECZEŃSTWA RUCHU DROGOWEGO

	PZM Szczecin	Wychowanie komunikacyjne – Ogólnopolski Turniej Wiedzy o BRD – eliminacje powiatowe i wojewódzkie
		Wychowanie komunikacyjne – TURNIEJ MOTORYZACYJNY – eliminacje wojewódzkie
	ZORD	Wyposażanie pieszych w elementy odblaskowe (kamizelki, opaski, smycze, odblaski)
		Bezpieczne wyjazdy na wypoczynek letni i zimowy
	KPP, Zarządy Dróg	Działanie ogólnopolskie <i>Niebezpieczne przewozy</i>
2.3.	Ochrona pieszych, dzieci i rowerzystów	
2.3.1	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.2)	
	Wydział Edukacji Kultury i Sportu SP, KPP, Media lokalne	Bezpieczeństwo komunikacyjne
	WRD KWP w Szczecinie	konkurs plastyczny pod nazwą <i>Kolorowo i bezpiecznie</i>
2.3.2	Zintensyfikowanie ochrony pieszych środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.1.3)	
	Urząd Gminy Postomino	Wprowadzenie sezonowej organizacji ruchu w m. Jarosławiec
2.3.3	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych (GAMBIT 2005 - 3.1.4)	
	Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku	Oznakowanie poziome i pionowe jezdni
	Gmina Miasto Świnoujście	Przebudowa ul. Grunwaldzkiej jako transgranicznej drogi turystycznej do przejścia granicznego Świnoujście – Garz – etap I
	GDDKiA Szczecin	Budowa chodników na terenie województwa
	Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Budowa chodników, kanalizacji deszczowej, zjazdów, zatok autobusowych na terenie województwa
	Rejon Dróg Wojewódzkich - Koszalin	Budowa chodnika i zatoki autobusowej w m. Pieńkowo
	Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu	Budowa chodnika w miejscowości Białokory
	Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku	Budowa chodników wzdłuż dróg powiatowych
	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	Remont części chodnika w ciągu ul. Poznańskiej w Pyrzycach
		Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1351Z Gardno - Pyrzyce w miejscowości Linie
		Remont chodnika wzdłuż drogi powiatowej nr 1572Z Brzesko - Bylice - Lipiany na odcinku ul. Myśluborskiej w mieście Lipiny
	Zarząd Dróg Powiatowych w Sławnie	Wykonanie chodnika w m. Ostrowiec
2.3.4	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie ochrony dzieci w ruchu drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.2)	
	KPP w Kołobrzegu	Ogólnopolski Turniej bezpieczeństwa ruchu drogowego
	Gmina Kołobrzeg	Konkurs z zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego
	KPP w Kołobrzegu	Bezpieczna droga do szkoły
	RRD KPP Goleniów	Bezpieczne zachowania uczestników ruchu drogowego
2.3.5	Zintensyfikowanie ochrony dzieci środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.2.3)	
2.3.6	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony dzieci (GAMBIT 2005 - 3.2.4)	
	Starostwo Powiatowe, ZDP	Powszechnie stosowanych drogowych środków ochrony dzieci
	Jednostki organizacyjne Powiatu, KPP, KP PSP, Szczecińska Fundacja na Rzecz Osób Poszkodowanych w Wypadkach Komunikacyjnych	Stosowanie urządzeń bezpieczeństwa do ochrony dzieci
2.3.7	Udoskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.2)	
	KPP Łobez	Doskonalenie edukacji i komunikacji ze społeczeństwem w zakresie bezpieczeństwa rowerzystów
2.3.8	Zintensyfikowanie ochrony rowerzystów środkami nadzoru nad ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 3.3.3)	
	Urząd Miasta Szczecinek	Powszechnie stosowanie urządzeń bezpieczeństwa dla rowerzystów
	Stowarzyszenie Rowerowy Szczecin	Bądź Bezpieczny – oświetlaj rower

2.3.9	Powszechne stosowanie drogowych środków bezpieczeństwa rowerzystów (GAMBIT 2005 - 3.3.4)	
	Zarząd Dróg Miejskich w Koszalinie	Powszechne stosowanie drogowych środków ochrony pieszych, dzieci i rowerzystów
	Gmina Miasto Świnoujście	Przebudowa ul. Grunwaldzkiej jako transgranicznej drogi turystycznej do przejścia graniczn. Świnoujście – Garz – etap I Przebudowa promenady na odcinku od ul. Trentowskiego do ul. Chrobrego
	KPP w Stargardzie, Urzędy Gmin, Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu	Promowanie elementów odblaskowych dla dzieci i rowerzystów Powiatowy program poprawy bezpieczeństwa w rejonie szkół publicznych
2.3.10	Inne działania związane z ochroną pieszych, dzieci i rowerzystów	
	Gmina Miasto Świnoujście	Stosowanie drogowych środków ochrony pieszych - urządzenia wymuszające zmniejszenie prędkości pojazdów w rejonach przejść dla pieszych
	KPP	Kontrole stanów technicznych autobusów przewożących dzieci
	Gmina Kołobrzeg	Zamontowanie progów zwalniających na ul. Kolejowej w Grzybowie
	ZORD, Policja	Przewóz dziecko w foteliku Karta motorowerowa Bądź widoczny
	ZORD, placówki oświatowe	Konkursy o tematyce brd w placówkach oświatowych
	ZORD	Urządzenie do symulacji zachowań podczas zderzeń
		Promocja brd i ZWRBRD
		Konferencja <i>Bądź widoczny na drodze</i>
		Autochodzik
	ZORD, Sztab Ratownictwa Drogowego	Wspieranie instytucji i fundacji
	Urząd Miasta Szczecinek	Wyposażanie pieszych w elementy odblaskowe (kamizelki, opaski, smycze, odblaski)
WORD w Szczecinie	<i>Pierwsze pięć minut</i> Doświetlenie przejść dla pieszych Wychowanie komunikacyjne dzieci i młodzieży – szkolenia i egzaminy na kartę rowerową i motorowerową	
2.4.	Budowa i utrzymanie bezpiecznej infrastruktury drogowej	
2.4.1	Usprawnienie systemu prowadzenia przeglądów istniejących dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.1)	
	Starosta, ZDP	Usprawnienie prowadzenia przeglądów istniejących dróg
	Zarządcy dróg, Wydział Komunikacji Starostwa Powiatowego	Kontrole oznakowania dróg, stanu nawierzchni i poboczy
2.4.2	Wdrożenie audytu brd planowanych i projektowanych dróg (GAMBIT 2005 - 4.1.2)	
2.4.3	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi (GAMBIT 2005 - 4.2.3)	
	Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku	Przebudowa dróg powiatowych
	Zarząd Dróg Powiatowych w Sławnie	Remont nawierzchni drogi w m. Świącianowo
		Przebudowa drogi powiatowej w m. Pomilowo – Gwiazdowo
		Budowa zatoki autobusowej i chodnika w m. Kanin
	Rejon Dróg Wojewódzkich – Koszalin	Remont placu postojowego i zatoki autobusowej w m. Ostrowiec
	Starostwo Powiatowe w Goleniowie	Projekt poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego w m. Żarnowo i Racimierz
		Poprawa brd na ul. Przestrzennej w Goleniowie
	Powiatowy Zarząd Dróg w Choszcznie	Powierzchniowe utrwalenie nawierzchni bitumicznej
	Gmina Miasto Świnoujście	Przebudowa ul. Grunwaldzkiej jako transgranicznej drogi turystycznej do przejścia graniczn. Świnoujście – Garz – etap I
Przebudowa ul. Grunwaldzkiej w Świnoujściu na odcinku 280 m obejmującym skrzyżowanie z ul. Wilków Morskich i ul. Kontradmirala Steyera		
Budowa ulic Cieszkowskiego i Orzeszkowej		
Przebudowa ulicy Herbowej		
Poprawa jakości nawierzchni drogowych		

Zarząd Dróg Powiatowych w Drawsku Pomorskim	Remont drogi powiatowej 1980Z Borowo-Prostyń.
	Przebudowa drogi powiatowej nr 1973Z Kluczewo-Prosinko-Stare Drawsko na odc. Kuźnica Drawska-Stare Drawsko
	Remont pobocza drogi powiatowej nr 1987Z Drawsko Pom.-Lubieszewo-Złoceniec
	Remont dróg powiatowych nr: 1986Z Wierzchowo St. Kolejowa-Żabin, ul. Leśna, dł. odc. 147,00 m oraz 1991Z Wierzchowo-Żeńsko, ul. Długa, dł. odc. 258,50 m,
Starostwo Powiatowe w Myśliborzu, Powiatowy Zarząd Dróg	Przebudowa drogi powiatowej nr 1575Z Mostkowo-Sulimier
Starostwo Powiatowe w Myśliborzu, Powiatowy Zarząd Dróg	Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 2120Z w m. Nawrocko
	Remont drogi powiatowej nr 2156Z w m. Rychnów
	Remont drogi powiatowej nr 2137Z i 2138Z w m. Boleszkowice
Zarząd Dróg Miejskich w Koszalinie	Poprawa jakości nawierzchni drogowych i wyposażenia drogi
Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu	Budowa i remonty dróg na terenie powiatu
Zarząd Dróg Powiatowych	Remont drogi nr 0258 Z od skrzyżowania z drogą nr 0259 Z do miejscowości Starnin
Gmina Gościno	Przebudowa drogi gminnej ul. Ogrodowa w Gościnnie
Gmina Kołobrzeg	Budowa chodnika na ul. Borkowskiej w Grzybowie
	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Niekanin
	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Grzybowo
	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Zieleniewo
Gmina Dygowo	Przebudowa ul. Zielonej wraz z chodnikiem w Dygowie
Gmina Ustronie Morskie	Budowa drogi dojazdowej w miejscowości Rusowo
	Budowa ulic:
	<ul style="list-style-type: none"> • Wczasowej w miejscowości Sianożęty • Górnej w miejscowości Ustronie Morskie • Spokojnej w miejscowości Ustronie Morskie • Wschodniej w miejscowości Sianożęty
	Budowa promenady w miejscowości Sianożęty
GDDKiA Szczecin	Przebudowa skrzyżowań:
	<ul style="list-style-type: none"> • drogi krajowej nr 11 z ul. Kresową w m. Kołobrzeg • drogi krajowej nr 11 z ul. Myśliwską w m. Kołobrzeg • w ciągu drogi krajowej nr 20 w m. Czaplnek
	Przebudowa skrzyżowania drogi woj. nr 205 z drogą powiatową nr 0522 Z w m. Ostrowiec
Zachodniopomorski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Koszalinie	Likwidacja kolein w m. Rewal i m. Trzęsacz – droga nr 102
	Poszerzenie nawierzchni w m. Krąg - droga nr 205
	Przebudowa skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 144 z drogą powiatową w kierunku m. Bładkowo Remont drogi wojewódzkiej nr 108 w m. Kretlewo
	Przebudowa i zmiana organizacji ruchu w m. Gryfice ulica Kościuszki w ciągu drogi wojewódzkiej nr 109
Województwo Zachodniopomorskie	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 110-I etap
	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 162 Rościcino – skrzyżowanie z drogą krajową nr 6
	Przebudowa przejścia przez m. Świdwin w ciągu drogi wojewódzkiej nr 162
	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 102 Międzyzdroje – Kołobrzeg –Etap I
	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 156 Lipiany – Barlinek – Etap I
	Przebudowa mostu w Żydowie wraz z dojazdami w ciągu drogi wojewódzkiej nr 205
Gmina Miasto Świnoujście	Budowa ulic Cieszkowskiego i Orzeszkowej

2.4.4	Rozwój służb zarządzania ruchem drogowym (GAMBIT 2005 - 4.3.1)	
2.4.5	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem (GAMBIT 2005 - 4.3.2)	
2.4.6	Zarządzanie mobilnością (GAMBIT 2005 - 4.3.3)	
2.4.7	Inne działania związane z budową i utrzymaniem bezpiecznej infrastruktury drogowej	
	Zarząd Dróg Powiatowych w Pyrzycach	Remont zatoki postojowej w miejscowości Kozielice Modernizacja drogi powiatowej nr 1562Z Mechowo - Letnin odcinek od km 1+449 do km 1+926
	Rejon Dróg Wojewódzkich – Koszalin	Odnowienie nawierzchni drogi w m. Darłowo
	Powiatowy Zarząd Dróg	Oznakowanie pionowe i poziome
	Gmina Miasto Świnoujście	Poprawa jakości oświetlenia dróg
	Zarząd Dróg Powiatowych w Drawsku POM	Prześwietlanie drzew na drogach powiatowych Remonty cząstkowe dróg powiatowych
	Zarząd Dróg Miejskich w Koszalinie	Wprowadzanie nowoczesnych środków zarządzania ruchem
	Gmina Śiemyśl	Budowa oświetlenia drogowego w Charzynie i Kętrzynie
	Gmina Rymań	Budowa oświetlenia drogowego w Górawinie, Jarkowie i Starninie
	Gmina Kołobrzeg	Budowa oświetlenia w miejscowości Grzybowo Budowa oświetlenia drogowego w miejscowościach: Zieleniewo Niekaniń, Dźwirzyno, Sarbia i Rościcino
2.5.	Zmniejszenie ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
2.5.1	Zabezpieczanie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni (GAMBIT 2005 - 5.2.1)	
	Powiatowy Zarząd Dróg w Szczecinku	Usuwanie przydrożnych drzew
	Zarząd dróg powiatowych w Sławnie	Wycinka drzew i krzewów na terenie powiatu sławieńskiego
	Gmina Miasto Świnoujście	Przebudowa ul. Grunwaldzkiej jako transgranicznej drogi turystycznej do przejścia graniczn. Świnoujście – Garz – etap I Przebudowa ul. Grunwaldzkiej w Świnoujściu na odcinku 280 m obejmującym skrzyżowanie z ul. Wilków Morskich i ul. Kontradmirala Steyera
	Zarząd Dróg Miejskich w Koszalinie	Zabezpieczenie lub usuwanie niebezpiecznych obiektów w bezpośrednim sąsiedztwie jezdni
	Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu	Usuwanie niebezpiecznych obiektów z sąsiedztwa jezdni
	Wydział Komunikacji i Dróg Powiatowych	Usuwanie drzew zagrażających w ruchu drogowym Ścinanie zawyżonych poboczy
2.5.2	Kształtowanie bezpiecznego pasa drogowego (GAMBIT 2005 - 5.2.2)	
2.5.3	Skrócenie czasu wykrycia i powiadamiania o zdarzeniu drogowym (GAMBIT 2005 - 5.3.1)	
2.5.4	Skrócenie czasu dojazdu na miejsce wypadku i transportu poszkodowanych do najbliższego szpitala ratunkowego (GAMBIT 2005 - 5.3.2)	
2.5.5	Rozwój wyspecjalizowanych jednostek medycznych (GAMBIT 2005 - 5.3.4)	
2.5.6	Inne działania związane ze zmniejszaniem ciężkości i konsekwencji wypadków drogowych	
	Wydział Komunikacji i Transportu SP, KP Policji	Bezpieczeństwo komunikacyjne
	Zarząd Dróg Powiatowych w Kołobrzegu	Usuwanie niebezpiecznych elementów z pasa drogowego